

З.С. | Зовнішні справи

*Заснований у 1991 році
Випускається 6 разів на рік*

**Том 34, № 6
2024**

ISSN: 2663-2675
E-ISSN: 2663-2683

**Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації**
Серія: KB № 24816-14756 ПР від 31.03.2021 р.

Ідентифікатор медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа R30-04020
Рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
від 13 червня 2024 року № 2077

Журнал представлено
у таких наукометричних базах:
Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського,
Фахові видання України, Directory of Open Access Journals (DOAJ),
Polska Bibliografia Naukowa, Dimensions, Zeitschriften Datebank, University of Hull Library,
SOLO, European University Institute, Leipzig University Library,
Cambridge University Library, Worldcat, OUCI

Зовнішні справи / Ред. кол.: Т. В. Сидорук та ін. – Київ: Громадська спілка «Редакція журналу «Зовнішні справи», 2024. – Том 34, № 6. – 111 с.

Засновник і видавець:
Громадська спілка «Редакція журналу «Зовнішні справи»
01001, пров. Рильський, 6, м. Київ, Україна
E-mail: info@uaforeignaffairs.com
<https://uaforeignaffairs.com/uk>

F.A. | **Foreign Affairs**

*Founded in 1991
Published six times per year*

**Volume 34, No. 6
2024**

ISSN: 2663-2675
E-ISSN: 2663-2683

**Certificate of state registration
of the print media**

Series: KV No. 24816-14756 PR dated 31.03.2021

Media identifier in the Register of Media Entities R30-04020
Decision of the National Council of Ukraine
on Television and Radio Broadcasting
of 13 June 2024 No. 2077

**Journal is presented
in the following scientometric databases:**

Google Scholar, VNLU, Professional publications of Ukraine,
Directory of Open Access Journals (DOAJ),
Polska Bibliografia Naukowa, Dimensions, Zeitschriften Datebank, University of Hull Library,
SOLO, European University Institute, Leipzig University Library,
Cambridge University Library, Worldcat, OUCI

Foreign Affairs / Ed. col.: T. V. Sydoruk et al. – Kyiv: Public Union Editorial Board of the Journal
“Foreign Affairs”, 2024. – Volume 34, No. 6. – 111 p.

Founder and publisher:

Public Union Editorial Board of the Journal “Foreign Affairs”
01001, 6 Rylskyi Ln., Kyiv, Ukraine
E-mail: info@uaforeignaffairs.com
<https://uaforeignaffairs.com/en>

Редакційна колегія

Головний редактор

Тетяна Віталіївна Сидорук Доктор політичних наук, професор, Національний університет «Острозька академія», Україна

Національні члени редколегії

Валерій Власенко Кандидат історичних наук, доцент, Сумський державний університет, Україна

Валерій Грицюк Кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, Україна

Ірина Тимейчук Кандидат філологічних наук, доцент, Національний університет «Острозька академія», Україна

Володимир Трофимович Доктор політичних наук, професор, Національний університет «Острозька академія», Україна

Міжнародні члени редколегії

Канат Єнсенов Доктор історичних наук, доцент, Інститут історії держави Комітету науки МОН Республіки Казахстан, Республіка Казахстан

Автанділ Сілагадзе Доктор економічних наук, професор, Тбіліський державний університет ім. Івана Джавахішвілі, Грузія

Єрмек Бурібаєв Доктор юридичних наук, професор, Казахський Національний педагогічний університет ім. Абая, Республіка Казахстан

Жанна Хамзіна Доктор юридичних наук, професор, Казахський Національний педагогічний університет ім. Абая, Республіка Казахстан

Артур Атанесян Доктор політичних наук, професор, Єреванський державний університет, Республіки Армєнія

Наталія Чабан Доктор філософії, професор, Кентерберійський університет, Нова Зеландія

Нагіма Кала Доктор філософії, доцент, Євразійський національний університет імені Гумільова, Республіка Казахстан

Аліма Аунасова Доктор історичних наук, професор, Інститут історії держави Міністерства науки і вищої освіти Республіки Казахстан, Республіка Казахстан

Пауль Луїф Доктор політичних наук, лектор, Віденський університет, Австрія

Бойка Стефанова Доктор політичних наук, доцент, Техаський університет у Сан-Антоніо, США

Editorial Board**Editor-in-Chief**

Tetiana Sydoruk Doctor of Political Sciences, Professor, National University of Ostroh Academy, Ukraine

National Members of the Editorial Board

Valeriy Vlasenko PhD in Historical Sciences, Associate Professor, Sumy State University, Ukraine
Valerii Hrytsiuk PhD in Historical Sciences, Senior Researcher, National Defence University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskyi, Ukraine
Iryna Tymeichuk PhD in Philological Sciences, Associate Professor, National University of Ostroh Academy, Ukraine
Volodymyr Trofymovych Doctor of Political Sciences, Professor, National University of Ostroh Academy, Ukraine

International Members of the Editorial Board

Kanat Yensenov Doctor of Historical Sciences, Associate Professor, Institute of the State History Ministry of Education and Science of Kazakhstan, Republic of Kazakhstan
Avtandil Silagadze Doctor of Economic Sciences, Professor, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia
Yermek Buribayev Doctor of Law, Professor, Abai Kazakh National Pedagogical University, Republic of Kazakhstan
Zhanna Khamzina Doctor of Law, Professor, Abai Kazakh National Pedagogical University, Republic of Kazakhstan
Arthur Atanesyan Doctor of Political Sciences, Professor, Yerevan State University, Republic of Armenia
Natalia Chaban Doctor of Philosophy, Professor, University of Canterbury, New Zealand
Nagima Kala Doctor of Philosophy, Associate Professor, Gumilyov Eurasian National University, Republic of Kazakhstan
Alima Auanasova Doctor of Historical Sciences, Professor, Institute of State History of the Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan, Republic of Kazakhstan
Paul Luif Doctor of Political Science, Lecturer, University of Vienna, Austria
Boyka Stefanova PhD in Political Science, Associate Professor, University of Texas at San Antonio, USA

ЗМІСТ/CONTENTS

В. Пасічник

Геополітичні стратегії в Російсько-українській війні (2022 – перша половина 2024 рр.) 8

V. Pasichnyk

Geopolitical strategies in the Russian-Ukrainian war (2022 – first half of 2024) 15

Ю. Цирфа, Н. Белоусова

Роль дипломатичних служб у формуванні міжнародного іміджу:

українська дипломатія до та після 24 лютого 2022 23

Iu. Tsyrf, N. Bielousova

The role of diplomatic services in shaping international image:

Ukrainian diplomacy before and after 24 February 2022 30

Б. Дзюндзюк

Порівняльний аналіз впливу авторитарних

та демократичних політичних систем на вирішення глобальних викликів 38

B. Dziundziuk

A comparative analysis of the impact of authoritarian

and democratic political systems on addressing global challenges 47

У. Отмені

Винятковий секуляризм: взаємозв'язок релігії та політики

в американських внутрішніх і зовнішніх політичних орієнтаціях.....57

O. Othmeni

Exceptional secularism: The religion-politics nexus in American domestic and foreign policy orientations 66

Я. Ву

На перехресті цивілізацій: порівняльний аналіз розвитку

правової думки в Стародавньому Китаї та на Заході.....76

Ya. Wu

At the crossroads of civilizations: A comparative analysis of the development

of legal thought in ancient China and the West 83

Ю. Скороход, А. Сапсай

Значення питання Тайваню для сучасної міжнародної політики 91

Yu. Skorokhod, A. Sapsai

The significance of the Taiwan question for contemporary international politics 100

Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.15

Василь Пасічник

Доктор наук з державного управління, доцент
Національний університет «Львівська політехніка»
79000, вул. Степана Бандери, 12, м. Львів, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-2447-2374>

Геополітичні стратегії в Російсько-українській війні (2022 – перша половина 2024 рр.)

Російський фактор становить реальну загрозу національній безпеці не лише України, а також всьому демократичному Заходу, вільному світу загалом. Однак жодна з цих країн і міжнародних організацій не мають ефективної стратегії її нейтралізації. У 2014 році Росія (РФ) розпочала проти України «гібридну війну», анексувавши Крим та частину Донбасу. РФ не була покарана за свою агресію, що заохотило її в лютому 2024 року розв'язати проти України вже широкомасштабну війну. Героїчний опір народу України, професійність української армії та допомога Заходу дозволила завдати важких поразок Росії в 2022 році. Однак, переосмисливши стратегічні прорахунки та причини поразок 2022-2023 року, РФ перевела свою економіку на військові рейки і мобілізувала усі свої ресурси для ведення війни. Після невдач українського контрнаступу влітку 2023 року, РФ перейшла у наступ, який триває з осені 2023 року і впродовж 2024 року, в результаті якого РФ знову почала повільно захоплювати нові українські землі. Україна та країни Заходу не скористалися можливістю завдати рішучої поразки агресору в 2022-2023 рр., щоб успішно завершити війну, відновити міжнародний порядок, зруйнований Росією ще в 2014 році.

Невдачі у 2023-2024 рр. свідчать про неефективну державну політику України та країн Заходу щодо нейтралізації російського неоімперіалізму. Очевидно, що вони недооцінили Росію, визначили хибні цілі, а тому обрали неефективну стратегію. Це дало можливість РФ оголутися, зробити висновки після провалу «бліцкригу» і розпочати реалізацію довгострокової стратегії на виснаження України та Заходу.

Російська стратегія виявилася достатньо ефективною. Про це свідчить той факт, що військова допомога США Україні наприкінці 2023 – початку 2024 рр. фактично припинилася, і лише з травня 2024 року почала відновлюватися, що дозволило РФ перехопити стратегічну ініціативу. Спостерігалось певне послаблення підтримки України в Центральній-Східній Європі.

В Польщі втомою від війни скористалися популісти для розпалювання транскордонної ворожнечі під час виборчої кампанії 2023 року, що супроводжувалося торгівельною війною, блокуванням українських кордонів, виступами польських фермерів та перевізників з антиукраїнськими гаслами. Польський історик та польський політолог R. Wgura & J. Kuisz (2023) з цього приводу висловили занепокоєння, що такі події можуть перетворити Польщу з найвірнішого союзника у найзапеклішого суперника України в Європейському Союзі. Передумови цьому можна побачити у протистоянні історичних пам'ятей, в якому Польща трактує Волинську трагедію 1993-1994 рр. відповідно до постанови свого Сейму 2016 р. як геноцид українських націоналістів проти поляків, відзначаючи щорічно 11 липня як день жертв цього «геноциду» (Pavlyuk, 2024). Такі дії Польщі український історик V. Vyatrovych (2016) розглядає «як жаль не за загиблими людьми, а за втраченими територіями». Це дає підстави вважати, що в Польщі є певні сили, які сподіваються на повернення Львова та інших українських земель до складу Польської держави в разі поразки України в російсько-українській війні. В Словаччині відбулися парламентські вибори, на яких перемогли проросійські сили, після чого ця країна також приєдналася до блокади українських кордонів і фактично припинила надавати допомогу Україні. При цьому слід зазначити, що запроваджені у 2023 р. Польщею, Словаччиною, Угорщиною, Румунією та Болгарією обмеження на експорт чотирьох категорій української сільськогосподарської продукції суперечить: а) Регламенту ЄС про тимчасову лібералізацію торгівлі з Україною; б) положенням зони вільної торгівлі Україна-ЄС; в) рішенням Єврокомісії щодо скасування цього ембарго (Pashkov, 2024). Особливе занепокоєння викликає політика Угорщини, яка намагається блокувати допомогу Україні і з середини розхитує солідарність НАТО та Європейського Союзу, прагне виторгувати в замін за це для себе економічні

Отримано: 24.09.2024, Перевірено: 26.11.2024, Прийнято: 18.12.2024

Suggested Citation:

Pasichnyk, V. (2024). Geopolitical strategies in the Russian-Ukrainian war (2022 – first half of 2024). *Foreign Affairs*, 34(6), 15-22. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.15.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

вигоди від РФ, а деякі угорські політики мають далекосяжні плани щодо загарбання українського Закарпаття в разі поразки України (In Hungary, at the..., 2024).

Українська влада при формуванні своєї стратегії зробила основну ставку на Західну допомогу у війні з Росією, вона не змогла провести давно назрілі та необхідні реформи, перевести економіку на військові рейки, розпочати рішучу боротьбу з корупцією, а також консолідувати і мобілізувати народ для боротьби з агресором. Промовистим є факт, що Президент та Верховна Рада України (ВРУ) не спроміглися оголосити стан війни в країні, продовжуючи кожні три місяці воєнне становище. Українське керівництво, щоб налаштувати свій народ на тривалу і виснажливу боротьбу з потужною ядерною державою, стало його «заколювати» обіцянками швидкої перемоги над російським агресором при підтримці Заходу (Khmelnitska, 2022). Це призвело до поділу України на тих, хто активно бореться на фронті і допомагає в тилу, і тих, хто після переляку зими-весни 2022 року повернулися до свого звичного життя так, ніби війни не існує, або вона їх особливо не зачіпає. Українці не зробили належних висновків: в суспільстві далі панують олігархічні клани, поширена корупція, домінують приватні та корпоративні інтереси над національними, відбувається падіння рівня життя народу, поглиблюється соціальне розшарування, звучується «соціальна база» Української держави, зменшується кількість, тих хто готовий боротися за Україну. Зростає кількість громадян України, які намагаються ухилитися від служби в Збройних Силах України, що свідчить про падіння довіри народу до керівництва та Української держави загалом (Dubynianskyi, 2024). На думку народного депутата ВРУ Дмитра Наталухи, близько 800 тисяч військовозобов'язаних чоловіків «пішли у підпілля», змінили адресу та влаштувалися на роботу неофіційно, щоб уникнути мобілізації до Збройних Сил України (Factory or front line..., 2024).

Україна з початку Російсько-української війни дотримується «стратегії перемоги», яка сформульована в Посланні Президента В. Зеленського до ВРУ і передбачає здобуття перемоги над Росією, умовами якої є: звільнення від російської окупації всієї території; повернення українських полонених і примусово депортованих; відновлення суверенітету в межах міжнародно визнаних кордонів без будь-яких обмежень суверенних прав України; самостійний вибір в питаннях визначення свого майбутнього і приєднання до міжнародних об'єднань – Європейського Союзу та НАТО (Ukraine of victory will be a country worthy of its heroes..., 2023). Серед українських президентів В. Зеленський вперше заговорив про необхідність перемоги над Росією, однак він не мав реалістичного бачення, як можна здобути перемогу над ядерною державою, яка має більший людський, військовий та економічний потенціал. Стратегія перемоги В. Зеленського могла бути реалізованою за умови надання Заходом усіх необхідних військових та фінансових ресурсів, а також мобілізації усіх внутрішніх ресурсів країни для її досягнення.

Однак Захід, як видається, не зацікавлений в поразці та розпаді Росії, тому його інтереси розходяться

з інтересами України у цьому питанні. На Заході переважає стратегія стримування, зміст якої розкривають в своїх роботах R. Haass & Ch. Kupchan (2023a) (R. Haass є президентом Ради з міжнародних відносин – неформальний орган стратегічного планування та розробки рекомендацій щодо здійснення зовнішньої політики США, які згодом, зазвичай, реалізують президенти Сполучених Штатів). В квітні 2023 року, напередодні контрнаступу України, R. Haass & Ch. Kupchan (2023a) зазначали, що Україні потрібно надати воєнну допомогу для здійснення контрнаступу та створення найкращої переговорної позиції. А за результатами цього контрнаступу заохотити сторони конфлікту сісти за стіл переговорів та укласти мир (перемир'я) по дійсній лінії фронту і території, яка реально контролюється українськими чи російськими військами. Після невдалого українського контраступу у листопаді 2023 року R. Haass & Ch. Kupchan (2023b) наголошували: визначені Україною стратегічні цілі щодо визволення своїх територій не відповідають її можливостям і війна зайшла у глухий кут. Він наголошував, що Україні потрібно перейти від наступу до оборони, доки Росія не погодиться на перемир'я; а далі зайнятися відбудовою країни та побудовою успішної процвітаючої демократії. Він закликав Україну повернути свої окуповані території дипломатичним шляхом, обіцяючи, що Захід не знімає запроваджені санкції з Росії, доки вона не виведе свої війська з українських територій. R. Haass & Ch. Kupchan (2023b) попередили, що спроби реалізації Україною своєї «стратегії перемоги» можуть призвести до втрати її підтримки від США.

Американський науковець та колишній політик Генрі Кіссінджер у своєму інтерв'ю журналу The Economist зазначав, що до російської агресії 2022 року він виступав проти членства України в НАТО (A conversation with..., 2023). На його думку, намагання України вступити до НАТО і її кроки в цьому напрямі в 2021 році підштовхнуло керівництво Росії до широкомасштабної агресії проти Росії у 2022 році. Він також висловив побоювання, що необмежена воєнна допомога може перетворити Україну у найпотужнішу воєнну державу в Європі із надсучасним озброєнням та найменш досвідченим керівництвом. Тому після війни доцільно прийняти Україну до НАТО, щоб вона була підконтрольна і не прагнула реваншу, а також була захищена від повторної спроби Росії знову розв'язати проти України нову війну. Однак основна увага Г. Кіссінджера була присвячена темі запобігання третій світовій війні та налагодженню відносин між Китаєм та США. Війна між Росією та Україною розглядалася ним в контексті китайсько-американських відносин. Саму Росію Г. Кіссінджер не розглядає як реальну загрозу для Сполучених Штатів з огляду на її економічну та технологічну слабкість. Запобігти третій світовій війні між США та Китаєм, на його думку, можна шляхом врахування позицій та інтересів Пекіна, в тому числі і щодо питання Російсько-української війни. Китай не зацікавлений в поразці РФ, виступає за мир і припинення війни шляхом укладання миру чи перемир'я між Україною та Росією по лінії розмежування, застосовувавши Корейський сценарій. Г. Кіссінджер

застерігає від ігнорування позиції Китаю, що може призвести до конфронтації між США та Китаєм.

Можна стверджувати, що вищевказані діячі та Президент США Джо Байден є прихильниками стратегії стримування Росії, яка передбачає надання воєнної, економічної та фінансової підтримки Україні, щоб запобігти її поразці у війні з Росією. Однак, відповідно до стратегії стримування, допомога Україні має бути дозованою, щоб вона не призвела до ескалації конфлікту та втягнення Заходу у війну. Ця стратегія є продовженням стратегії стримування США періоду «холодної війни». Тому адміністрація Дж. Байдена, час від часу, обмежує чи припиняє воєнну допомогу, щоб, можливо, у такий спосіб заохотити і підготувати Україну до підписання миру (чи перемир'я) з Росією шляхом нових територіальних поступок.

А. Illarionov (2023) критикує Демократичну партію та адміністрацію Президента США за їх недостатню воєнну та фінансову підтримку Україні. Він вважає, що лише поразка Росії та відсторонення від влади В. Путіна може призвести до справжнього миру. Автор був у свій час радником В. Путіна, знає його плани та психологію, тому вважає курс нинішньої адміністрації Президента США помилковим.

Колишній головнокомандувач ЗСУ В. Залужний (Ukraine's commander..., 2023) зробив висновки з причин невдач контрнаступу 2023 року, які полягають у тому, що війна набула позиційний та затяжний характер, що становить значні ризики для української армії та держави. Щоб вирватися із пастки позиційної війни, Україні потрібна: перевага в повітрі, покращення засобів радіоелектронної та контрбатареїної боротьби, нові технології розмінування і здатність мобілізувати та тренувати більше резервів. Використання новітніх воєнних технологій – це ключ виходу з пастки позиційної війни, що потребує збільшення воєнної та технологічної допомоги Заходу.

Колишній головнокомандувач НАТО в Європі генерал Уеслі Кларк (General Wesley Clark..., 2024) в своєму інтерв'ю критикує стратегію стримування та політику підтримки США щодо України. Зокрема, на його думку, помилкою було те, що США тиснули на Україну, щоб вона не чинила збройний опір Росії в Криму в березні 2014 р. Хоча за Будапештським меморандумом (Memorandum on Security Guarantees..., 1994) США мали більш рішуче виступити на захист України. Він також зазначає, що США допустилися помилки, коли не надали Україні достатню допомогу в потрібний час, щоб вона могла скористатися російською дезорганізацією, через що Україна потрапила в пастку позиційної війни.

Розкритикували стратегію стримування також старший науковий співробітник Гудзонівського інституту і директор Центру Європи та Євразії Гудзонівського інституту L. Coffey & P. Rough (2024). Оскільки українські військові не досягнули всіх своїх цілей під час контрнаступу 2023 року на Півдні та Сході через те, що Захід своєчасно не надав Україні того, чого потребувала армія для звільнення своєї території, а після українського контрнаступу американська допомога взагалі різко скоротилася, американські дослідники запропонували «стратегію мужності», яка передбачає надання Україні допомоги не «стільки, скільки

буде потрібно», про що заявляв Президент Дж. Байден, а надавати підтримку стільки і доти, доки Україна не переможе. Стратегія включає три основні цілі: переозброєння, доукомплектування та підготовка українських військових до наступальних операцій в період з осені 2024 до весни 2025; дозволити Україні реалізувати стратегію «Крим насамперед», який є «вирішальною територією війни»; надати запрошення Україні приєднатися до НАТО на саміті Північноатлантичного договору 2024 року. Вони попереджають, що поразка України після катастрофічного відступу Америки з Афганістану підбавить Росію, Китай, Іран, Північну Корею та Венесуелу до подальшого протистояння американському впливу по всьому світу: відсутність рішучості США і НАТО озброїти і оснастити Україну може заохотити Північну Корею і Китай до посилення їхньої агресії у Східній Азії; повністю підконтрольна Кремлю Україна, означитиме ще більше російських військ і техніки вздовж кордонів НАТО і зростання рівня загроз у Східній Європі; натхненна діями Росії в Україні Венесуела висунула сумнівні претензії на територію, яку міжнародне співтовариство вважає територією Гаяни.

J. Rauch (2024) стверджує, що подвійне вторгнення в Україну та Ізраїль засвідчує про поділ світу на два конкуруючі блоки: (1) альянс ліберально налаштованих, орієнтованих на Захід країн, який включає НАТО, а також союзників США в Азії та Океанії, із співпрацею деяких неліберальних країн, таких як Саудівська Аравія та В'єтнам тощо; (2) «Вісь опору», що включає авторитарну діяду Росії та Ірану, яка поширюється на такі антиамериканські держави, як Північна Корея, а також збройні формування, як Хезболла, терористичні організації, такі як ХАМАС і Палестинський ісламський джихад. І хоча «країни Осі» розходяться в багатьох речах і не поділяють спільну ідеологію, але у них є спільний ворог: США, ЄС, НАТО та інші країни вільного світу. Держави-члени «Осі» діють напівнезалежно, але взаємозалежно, діляться ресурсами та розподіляють обов'язки, вмикаються і виходять з дій, коли виникають можливості та вимагають обставини. До «країн Осі» тяжіє Китай, який разом Росією та Іраном об'єднав зусилля на фронті пропаганди, запускаючи хвилі дезінформації на Захід. Китай оголосив про «необмежене партнерство» з Росією, допомагає Росії подолати економічні санкції та надає промислову та технологічну підтримку військовим зусиллям Росії. Хоча Китай дуже інтегрований у світову економіку, залежний у цьому від Заходу і тому поки-що дотримується нейтралітету. Україну та Ізраїль потрібно підтримувати, оскільки вони в існуючих конфліктах виступають не лише від свого імені, а є учасниками більш широкого ліберального альянсу. Доцільно, на думку J. Rauch (2024), прийняти Україну до НАТО та Європейського Союзу, що поставило б Україну за межі військової та економічної досяжності Путіна. Однак визнає, що НАТО сьогодні не бажає надати Україні стандартні гарантії безпеки за статтею 5 North Atlantic Treaty (1949), поки Україна веде війну з Росією.

Згідно Будапештського меморандуму (Memorandum on security guarantees, 1994), ядерні держави надавали Україні гарантії безпеки, взамін на виведення ядерної зброї з української території та приєднання

України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Невиконання в 2014 році меморандуму відкрило дорогу до третьої світової війни з перспективою застосування ядерної зброї. Росія, як один із підписантів Меморандуму, порушила угоду і розпочала гібридну війну, а інші держави-підписанти не надали воєнної допомоги і не захистили Україну. Зустрівшись із слабкою політикою США та країн НАТО впродовж 2014-2021 рр., Росія розпочала війну вже проти Заходу у 2022 році. Ю. Фельштинський слушно стверджує, що 24 лютого 2022 року можна вважати початком третьої світової війни, яку розв'язала РФ, оскільки її нахабна неоімперська політика змусить НАТО рано чи пізно вступити у цю війну (Felshtinsky: *The Third World War began on February 24...*, 2022). Цей факт не враховують R. Haass & Ch. Kupchan (2023), Г. Кіссінджер (*A conversation with...*, 2023) та ті західні політики, які виступають за замороження конфлікту, дотримуючись традиційної стратегії стримування Росії. США, Німеччина та інші країни Заходу не хочуть бути втягнені у війну Росією, тому їх допомога Україні недостатня і несвоєчасна. Однак така стратегія помилкова. Росія прагне реваншу, і тому вона вже розпочала війну проти Західної цивілізації, хоча сьогодні ця війна ведеться поки що на території України. Москва намагається переглянути результати «холодної війни», тому свою нинішню війну проти України вона вже трактує як конфлікт зі США та НАТО, які, начебто, воюють з Росією «руками України». Насправді ж війна Росії проти України та Заходу зумовлена суспільно-політичною природою та імперською сутністю російської державності, яка спонукає її до агресивної зовнішньої політики, яка виправдовується необхідністю захисту держави та її інтересів або захисту своїх співвітчизників, громадян, одновітців чи просто російськомовного населення від уявних загроз у ворожому міжнародному середовищі (Parakhonsky & Yavorska, 2024).

Сприймаючи поступливість та готовність Заходу до компромісів як слабкість, Росія висунула йому у грудні 2021 року ультиматум, вимагаючи підписати *Treaty between the Russian Federation and the United States of America on Security Assurances* (2021) та *Agreement on Security Measures for the Russian Federation and the Member States of the North Atlantic Treaty Organization* (2021). Проте не НАТО, а Росія веде агресивну політику в Україні, Грузії, Молдові, на Кавказі та Прибалтиці і ніхто станом на 2024 рік реально не загрожує Росії, яка володіє ядерною зброєю, що є найкращим гарантом безпеки.

Умовами російського ультиматуму було: відвести війська альянсу від західних кордонів Росії; припинити воєнне співробітництво між НАТО та пострадянськими країнами, і передусім припинити надавати Україні воєнну допомогу; зупинити розширення НАТО на Схід, виключити можливість вступу пострадянських країн до НАТО; вивести ядерну зброю США з Європи; відвести збройні сили НАТО до кордонів 1997 року тощо (*Treaty between...*, 2021). Фактично Росія вимагала від США та НАТО, щоб вони залишили Центральну та Східну Європу. Це перетворило б Центрально-Східну Європу на мішень російської неоімперської політики та потенційну жертву воєнної

агресії Росії. Москва прагнула зруйнувати існуючу систему колективної безпеки в євроатлантичному просторі, послабити НАТО з метою встановлення свого військово-політичного домінування в Європі, а також підпорядкувати собі ЄС за допомогою «газового зашморгу» у вигляді Північного потоку-2, постачання нафти та інших природних ресурсів (Parakhonsky & Yavorska, 2024).

Лише за умов виконання її ультиматуму Росія могла була взяти на себе зобов'язання не загрожувати американській безпеці. Москва попередила, що у разі відхилення США та країнами НАТО російського ультиматуму Заходу доведеться зіткнутися з «військово-технічною альтернативою». За словами заступника міністра закордонних справ О. Грушка: «Європейці також повинні подумати, чи хочуть вони уникнути того, щоб їхній континент став ареною військового протистояння. У них є вибір: або вони серйозно ставляться до того, що поставлено на стіл, або перед ними стоїть військово-технічна альтернатива» (Ladogin, 2021).

Росія реалізує стратегію реваншу, яку теоретично обґрунтував у своїй неосвразійській політичній доктрині О. Дугін, згідно якої: у світі ведеться непримиренна боротьба між Атлантизмом (США, Великобританією) та Євразійством (Росією); антагоністичні суперечності між цими світами неможливо примирити і в цій боротьбі може перемогти лише одна сторона (Clover, 2017). Якщо звернутися до першоджерел, то в своїй роботі «Основи геополітики» О. Дугін (1999) наголошує не лише на необхідності витіснення США з Європи та Євразійського континенту, як про це зазвичай пишуть західні та вітчизняні дослідники, а про знищення США як окремого геополітичного центру та країни: «Карфаген (нинішні США) повинен бути зруйнований... а над Євразією і усім світом повинна запанувати Москва як Новий Рим». Оскільки Україна розглядається як небезпечний агент атлантизму лише за фактом свого існування як незалежної держави, а Польща є найбільш близьким і надійним союзником США в Центральній Європі, тому Українська та Польська держави, на думку російського «геополітика» та політичного філософа, повинні бути у радикальний спосіб нейтралізовані.

Росія очікувала слушного моменту, коли можна виступити проти США та країн НАТО, і наважилась це зробити наприкінці 2021 року, використовуючи вразливість США після світової економічної кризи, пандемії коронавірусу, принизливим виведенням військ з Афганістану. З цього приводу замісник керівника МЗС РФ С. Рябков цинічно заявив: «Світ сильно змінився, і Заходу давно настав час відмовитися від старих шаблонів поведінки, бо війни на два фронти неміцна зірково-смугоста імперія, ослаблена ЛГБТ, БЛМ (лесбійки, геї, бісексуали, трансґендери; рух Black Lives Matter) і так далі, явно не витримає» (Ladogin, 2021).

Захід відхилив російський ультиматум, тому в лютому 2022 року РФ розпочала широкомасштабну війну проти України. Росія планувала, як вважає російський опозиціонер професор V. Solovei (2022), за три дні окупувати Україну, пробити коридор до Придністров'я та встановити контроль над Молдовою. Таку думку також поділяють Yu. Felshtynskyi & S. Stanchev (2022), які

зазначають, що Росія прагнула прорватися до Придністров'я і розпалити аналогічну війну в Молдові. Далі РФ мала намір окупувати країни Прибалтики та розвалити НАТО, оскільки Москва розраховувала, що країни НАТО не наважаться вступити у війну з Росією після шоку від успішного російського бліц-кригу та страху перед загрозою застосування ядерної зброї. В такому разі НАТО продемонструвало б свою непотрібність, оскільки не виконало свою основну функцію щодо забезпечення колективної безпеки своїх членів.

Окупація і відмова від захисту країн Прибалтики могла призвести, таким чином, до розвалу НАТО. Коли б НАТО стало на захист країн Прибалтики і вступило у війну з Росією, Москва демонструвала б свою готовність застосувати ядерну зброю. Сучасна Росія, на відміну від колишнього СРСР, розглядає ядерну зброю не лише як засіб стримування, а також як інструмент побудови нової імперії та здійснення неоімперської політики (Bell, 2022). Зокрема, В. Путін перед початком широкомасштабної війни проти України натякав (Putin on nuclear war..., 2018), а під час цієї війни публічно заявляв (Putin has warned the West..., 2024) про свою готовність застосувати ядерну зброю. Тому існує реальна загроза, що об'єктом російського нападу і ядерного удару могла стати також Прибалтика, передусім, Польща (Solovei, 2022; Felshtynskyi & Stanchev, 2022). Остання безпосередньо межує з Калінінградською областю РФ, Білоруссю та Сувальським коридором, що з'єднує територію балтійських країн з рештою країн НАТО. За таких умов Гданськ, який розташований близько до Калінінградської області Росії, міг стати прифронтовим містом вже у 2022 році.

Зі слів журналіста W. Arkin (2023), плануючи агресію проти України та Заходу, РФ одночасно вела консультації із США через директора Центрального розвідувального управління В. Бернса, в результаті яких було досягнуто кулуарні домовленості про правила нападу Росії на Україну, визначивши «перевірені та вірні правила дорожнього руху»: США не будуть відповідати на російське вторгнення в Україну прямими військовими діями проти Росії; Сполучені Штати (і Київ) не вживатимуть жодних дій, які можуть загрожувати самій Росії або виживанню російської держави, якщо Путін не буде загострювати конфлікт і не поглине всю Європу новою світовою війною; в обмін на це Кремль не буде ескалювати війну за межі України чи використовувати під час війни свою ядерну зброю. США не вірило у здатність України протистояти РФ, вважаючи, що Росія захопить Україну за кілька днів, і дбали передусім про те, щоб війна не перекинулася на інші країни Європи. Президент США Дж. Байден не наважився на рішучі дії, щоб запобігти вторгненню Росії в Україну та новій війні в Європі. Це дало можливість В. Путіну приступити до реалізації стратегії реваншу, і розв'язати війну одночасно проти України та Заходу.

Загарбницькі плани Росії зірвала Україна, яка несподівано завдала важких поразок Росії під Києвом, Черніговом, Харковом та Херсоном, звільнивши значні свої території від російських військ. Однак, завдати цілковитий поразки Росії у 2022-2023 роках і звільнити усі свої території Україна не змогла, головним чином тому, що Захід своєчасно не надав належної військової

допомоги. Росії вдалося зберегти контроль над окупованими українськими територіями: деякими районами Донбасу, частиною Запорізької та Херсонської області. Війна набула затяжного характеру.

США в умовах російській агресії надають основну військово-фінансову допомогу Україні і відіграють роль інтегруючого центру міжнародної коаліції проти експансіоністської політики РФ (Pashkov, 2024). Однак, США та країни НАТО все ж не надали вчасно і в достатній кількості воєнну допомогу Україні через побоювання ескалації та розширення воєнного конфлікту, безпосереднього втягнення в нього країн Заходу і загрози його переростання в ядерну війну. Захід побоюється посилення Китаю за рахунок надмірного послаблення чи навіть розпаду Росії в умовах перерозподілу світової економічної та політичної влади від Заходу до Сходу, що може змістити світовий геополітичний центр від Північноатлантичного до Тихоокеанського регіону. Західні політики не полишали надії перетягнути Росію на свою сторону в можливому майбутньому протистоянні між США і Китаєм, який кинув виклик американській гегемонії у світі.

Затягування війни між Україною та Росією було також вигідно Заходу, щоб виграти час для підготовки до можливого протистояння з Китаєм, Росією та іншими авторитарними країнами, до якої він був не готовий. Навіть збройні сили США володіють обмеженими ресурсами, американська оборонно-промислова база має занадто обмежені виробничі потужності, Сполучені Штати перебувають у скрутному становищі через підтримку двох партнерів, які беруть участь у гарячих війнах, національна оборонна стратегія виявилася неплатоспроможною, а розвиток подій змушують звернути увагу та ресурси на вирішення стратегічних завдань в Індо-Тихоокеанському регіоні (Haass & Kupchan, 2023b).

США проводили політику, керуючись власними інтересами, яка полягала у намаганні максимально послабити Росію руками України, не дати відбутися союзу між Росією та Німеччиною, зміцнити позиції США в Європі, консолідувати союзні європейські країни навколо Сполучених Штатів. В інтереси США також не входило надмірне посилення України у Східній Європі та появи нового самостійного геополітичного гравця на міжнародній арені, про що наголошував Г. Кісінджер (A conversation with Henry Kissinger, 2023).

Негативно впливають на підтримку України корупційні скандали, що потягнули за собою відставку міністра оборони України Олексія Резнікова та інших політиків. Ультраліві в Демократичній партії та ультраправі в Республіканській партії США послідовно виступають проти надання Україні воєнної допомоги, вказуючи на виявлені там факти корупції (Why America's far right..., 2022). На підтримку України вплинув також перебіг передвиборчої президентської кампанії, коли американські політики керувалися логікою передвиборчої боротьби, а не довгостроковими інтересами своєї країни та інтересами власних союзників.

Така стратегія США була помилковою і її реалізація дала зворотні результати. Росія змогла обійти західні санкції: в 2022 році доходи від експорту товарів і послуг з РФ навіть зросли в порівнянні з попереднім

роком, і становили рекордні 592 мільярдів доларів, з яких 384 мільярдів доларів становили доходи від експорту нафти (Zhigalkin, 2023). Санкції допомагали обходити Росії передусім країни БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай, Південна Африка), насамперед Китай та Індія. Однак, збільшення валюти в Росії сприяла також непослідовна політика Заходу, який, обмеживши імпорт своїх товарів до Росії, не обмежив російський експорт енергоносіїв. Країни Заходу не наважилися на енергетичну блокаду Росії, що дозволило РФ отримувати додаткові мільярди доларів для фінансувати її війни проти України. Таким чином, країни БРІКСу та глобального Півдня фактично зігнорували факт, що Російська Федерація збройним шляхом захопила частину території сусідньої держави і зухвало порушила міжнародне право, укладені нею угоди і взяті міжнародні зобов'язання. Це згодом повернеться бумерангом і вдарить по цих державах у майбутньому, і тоді короткочасні вигоди обернуться для цих країн катастрофічними наслідками (Parakhonsky & Yavorska, 2024).

Непослідовна санаційна політика Заходу та політика економічного сприяння агресору з боку Китаю, Індії та інших країн глобального Півдня дозволила Росії отримати величезні фінансові ресурси, які спрямовувалися на переведення економіки на військові рейки, ВПК країни став працювати безперервно в три зміни. Одержані гроші від продажу енергоресурсів російська влада використала для найму контрактників за великі разові виплати і високу для РФ зарплату, що підвищило мотивацію російської армії. Армія стала важливою опорою путінського режиму. В бідні регіони Росії, що постраждали від деіндустріалізації після розпаду СРСР, пішли фінансові ресурси для відновлення її військово-промислового комплексу. Це призвело до зменшення безробіття, збільшення зарплат та справжнього споживчого буму в самій Росії (Weaver & Stogne, 2024). Тому широкі верстви населення стали зацікавлені в продовженні війни та веденні інших загарбницьких війн. Потенційні противники режиму після оголошення часткової мобілізації, які могли стати в майбутньому рушійною силою повалення путінського режиму, почали масово залишати Росію. Заколот Є. Пригожина зазнав невдачі, за чим послідували чистки, що призвело до зміцнення режиму, сприяло модернізації Росії на засадах неоімперіалізму та посиленню тенденцій перетворення Росії на тоталітарну державу, що зорієнтована на зовнішню експансію. Слід очікувати, що тоталітарні тенденції та агресивна політика РФ з часом будуть лише посилюватися, щоб таким чином стабілізувати російське суспільство та зупинити деградацію російської економіки, використовуючи адміністративні важелі. В Росії слід очікувати стрімке зростання інфляції та деградацію ринкової економіки, оскільки споживчий бум призведе до зростання попиту (грошей в населення стане значно більше) та зменшення пропозиції (внаслідок зменшенням імпорту та деградації цивільної економіки в умовах війни). Навіть падіння путінського режиму та перемир'я не вирішить існуючих проблем, оскільки відбудеться проста ротація російських еліт, остаточне утвердження тоталітаризму та подальшої ескалації

конфлікту між Україною та Заходом. Росія потрапила в замкнуте коло, вона не може зупинитися доки не зазнає поразки у війні, внаслідок якої відбудеться демонтаж російської імперської системи.

Затягування війни не дозволило також в повній мірі скористатися технологічними перевагами Заходу над технологічно відсталою Росією, щоб завдати їй швидкої і рішучої поразки. Тривала війна дала можливість РФ виграти час, щоб навчитися перемагати західне високотехнологічне озброєння. Так, наприклад, артилерійські снаряди Excalibur, керовані GPS, з хірургічною точністю вражали російські танки і артилерію влітку 2022 (Trofimov, 2024). Однак, згодом російська армія стала використовувати потужні засоби радіоелектронної боротьби для створення перешкод для GPS-наведення, і тому ці снаряди збивались зі шляху або не вибухали. Війна в Україні виявила прогалини в Західній військовій доктрині, яка віддавала перевазі точності, а не масі, коли добре націлені удари могли завдати шкоди численнішому ворогові, зменшуючи потребу у величезних витратах на війська, танки та артилерію (Trofimov, 2024). Це також давало можливість мінімізувати власні втрати в живій силі під час бою, проте використання дорогої західної високотехнологічної зброї у великій війні в Україні показало: те, що спрацювало проти армії Саддама Хусейна, талібів чи бойовиків ІДІЛ, не обов'язково може спрацювати проти сучасних збройних сил Росії чи Китаю. Успіхи Росії в галузі електронних засобів протидії, ставка на виробництво дешевого озброєння в великій кількості та безперервні «м'ясні штурми» – все це може створити багато проблем для США та їхніх союзників, коли країни «Осі» наважаться розпочати бойові дії проти Заходу. До такої війни, яка вимагатиме великих втрат в живій силі, демократичний Захід виявився не готовим.

Виявлені вище проблеми та тривала війна лише сприяла консолідації антизахідних авторитарних режимів на міжнародній арені, які стали допомагати Росії зброєю і економічно, почала формуватися антизахідна коаліція у складі Росії, Ірану, Північної Кореї, а в перспективі, можливо, і Китаю (Coffey & Rough, 2024). Росія залучилася підтримкою глобального Півдня, експлуатуючи тему боротьби проти західного неоколоніалізму, хоча сама Росія проводить жорстку колоніальну політику проти поневолених народів.

Намагаючись відвернути увагу від України, Росія розхитує ситуацію в різних регіонах світу. Зокрема російський слід можна побачити в підготовці нападу палестинських бойовиків, після чого тема російсько-української війни зникла з перших сторінок ЗМІ. Зростає загроза початку «гібридної війни» Росії проти Естонії та Латвії, щоб спровокувати там хаос, використовуючи місцеве проросійське населення, і ввести туди свої збройні сили з метою його захисту. Російський слід, мабуть, буде також виявлений в масових антиурядових акціях протесту фермерів наприкінці 2023 – початку 2024 року в Польщі (і інших країнах Європи), щоб розколоти і послабити польське суспільство напередодні початку «гібридної війни» в Прибалтиці, а також щоб підірвати польсько-українське партнерство.

Польща, на думку О. Dugin (1999), повинна перетворитися у маловпливового суб'єкта на Євразійському

континенті, залежного від інших суб'єктів – передусім Росії та Німеччини, втратити свої північні та західні землі і бути відрізаною від Балтійського моря. Ще одним важливим аспектом геополітичної стратегії Росії є підриз загальнонаціональної єдності польського народу та формування в його середовищі п'ятої колони. Також для Росії важливо підняти напругу та розколоти союз між Польщею, Литвою та Україною, для чого вона використовує складні сторінки історії в українсько-польських відносин та свою п'яту колону в Польщі та Україні.

Польський дослідник А. Novak (2021) слушно називав Росію «імперією зла». Тому мир і безпека в Європі та світі може наступити лише в результаті повного і беззастережного демонтажу російської імперської системи, в результаті чого «російська імперія зла» припинить своє існування. На цій основі пропонується нова «стратегія нейтралізації». Для її формування можна використати стратегію Ю. Пілсудського щодо

нейтралізації російського імперіалізму. Ю. Пілсудський підтримував УНР С. Петлюри, коли більшовицька Росія напала на Україну, а також підтримував російську опозицію, зокрема Б. Савінкова, маючи намір повалити більшовизм у Росії із середини (Novak, 2021). З різних причин плани Ю. Пілсудського не були втілені. Війна завершилася невдало, українські землі були розділені між Польщею і Радянською Росією, і незалежна Українська держава припинила існувати.

Сьогодні полякам та українцям потрібно зробити правильні висновки з уроків історії, використати позитивний досвід і не допускати помилки минулого. Україні, Польщі та іншими країнами вільного світу необхідно об'єднати свої зусилля для реалізації «стратегії нейтралізації», що передбачає повний і беззастережний демонтаж російської імперської системи. Лише демонтаж російської імперської системи може призвести до встановлення справжнього і справедливого миру в Європі.

Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.15

Vasyl Pasichnyk*

Doctor of Science in Public Administration, Associate Professor

Lviv Polytechnic National University

79000, 12 Stepan Bandera Str., Lviv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0002-2447-2374>

Geopolitical strategies in the Russian-Ukrainian war (2022 – first half of 2024)

The Russian factor poses a real threat to the national security not only of Ukraine, but also to the entire democratic West and the entire free world. However, none of these countries and international organisations has an effective strategy to neutralise it. In 2014, the Russian Federation (RF) launched a “hybrid war” against Ukraine, annexing Crimea and part of the Donbas. The Russian Federation was not punished for its aggression, which prompted it to launch a large-scale war against Ukraine in February 2024. The heroic resistance of the people of Ukraine, the professionalism of the Ukrainian army, and the help of the West made it possible to inflict heavy defeats on Russia in 2022. However, by rethinking strategic miscalculations and the reasons for the defeats of 2022–2023, the Russian Federation has put its economy on a military track and mobilised all its resources to wage war. After the failures of the Ukrainian counteroffensive in the summer of 2023, the Russian Federation launched an offensive that continues from the fall of 2023 and throughout 2024, as a result of which the Russian Federation again began to slowly seize new Ukrainian territories. Ukraine and Western countries did not take advantage of the opportunity to inflict a decisive defeat on the aggressor in 2022–2023 in order to successfully end the war and restore the international order destroyed by Russia back in 2014.

The failures in 2023–2024 indicate an ineffective state policy of Ukraine and Western countries to neutralise Russian neo-imperialism. It is obvious that they underestimated Russia, set false goals, and therefore, chose an ineffective strategy. This allowed the Russian Federation to recover, draw conclusions after the failure of the “Blitzkrieg” and start implementing a long-term strategy to deplete Ukraine and the West.

The Russian strategy was quite effective. This is evidenced by the fact that US military assistance to Ukraine in late 2023 – early 2024 actually stopped, and only from May 2024 began to recover, which allowed the Russian Federation to seize the strategic initiative. There was a

certain weakening of support for Ukraine in Central and Eastern Europe. In Poland, war fatigue was used by populists to incite cross-border hostility during the 2023 election campaign, which was accompanied by a trade war, blocking of Ukrainian borders, and speeches by Polish farmers and carriers with anti-Ukrainian slogans. Polish historian and political scientist R. Wgura & J. Kuisz (2023) expressed concern on this occasion that such events could turn Poland from the most loyal ally into the most ardent rival of Ukraine in the European Union. The prerequisites for this can be seen in the confrontation of historical memories, in which Poland interprets the Volyn tragedy of 1993–1994 in accordance with the resolution of its Sejm in 2016 as a genocide of Ukrainian nationalists against Poles, celebrating annually July 11 as the day of the victims of this “genocide” (Pavlyuk, 2024). These are the actions of Poland are described by the Ukrainian historian V. Vyatrovych (2016) as “grief not for the dead people, but for the lost territories”. This gives reason to believe that there are certain forces in Poland that hope for the return of Lviv and other Ukrainian lands in the event of Ukraine’s defeat in the Russian-Ukrainian war. Slovakia held parliamentary elections, which were won by pro-Russian forces, after which the country also joined the blockade of Ukrainian borders and actually stopped providing assistance to Ukraine. It should be noted that the restrictions on exports of four categories of Ukrainian agricultural products introduced in 2023 by Poland, Slovakia, Hungary, Romania, and Bulgaria contradict: a) the EU Regulation on Temporary Liberalisation of Trade with Ukraine; b) the provisions of the EU-Ukraine Free Trade Area; and c) the decision of the European Commission to lift the embargo (Pashkov, 2024). Of particular concern is the policy of Hungary, which is trying to block aid to Ukraine and from the inside undermines the solidarity of NATO and the European Union, seeks to bargain for economic benefits from the Russian Federation in return for this, and some Hungarian politicians have far-reaching

Received: 24.09.2024, Revised: 26.11.2024, Accepted: 18.12.2024

Suggested Citation:

Pasichnyk, V. (2024). Geopolitical strategies in the Russian-Ukrainian war (2022 – first half of 2024). *Foreign Affairs*, 34(6), 15–22. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.15.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

plans to seize the Ukrainian Transcarpathia in the event of Ukraine's defeat (In Hungary, at the..., 2024).

The Ukrainian authorities, when developing their strategy, made the main bet on Western assistance in the war with Russia, while failing to carry out long-overdue and necessary reforms, put the economy on a military track, start a decisive fight against corruption, and consolidate and mobilise the people to fight the aggressor. It is an important fact that the President and the Verkhovna Rada of Ukraine (VRU) failed to declare a state of war in the country, extending martial law every three months. In order to set its people up for a long and exhausting struggle against a powerful nuclear power, the Ukrainian leadership began to "lull" them with promises of a quick victory over the Russian aggressor with Western support (Khmelnyska, 2022). This led to the division of Ukraine into those who actively fight at the front and help in the rear, and those who, after the fright of winter and spring 2022, returned to their usual life as if war does not exist, or it does not particularly affect them. Ukrainians did not draw proper conclusions: oligarchic clans continue to dominate society, corruption is widespread, private and corporate interests dominate over national ones, the standard of living of the people is falling, social stratification is deepening, the "social base" of the Ukrainian state is narrowing, and the number of those who are ready to fight for Ukraine is decreasing. The number of Ukrainian citizens who try to evade service in the Armed Forces of Ukraine is growing, which indicates a drop in people's confidence in the leadership and the Ukrainian state as a whole (Dubynyansky, 2024). According to the people's deputy of the Verkhovna Rada Dmytro Natalukha, about 800 thousand men liable for military service "went into hiding", changed their address and got a job unofficially to avoid mobilisation into the Armed Forces of Ukraine (Factory or front line., 2024).

Since the beginning of the Russian-Ukrainian war, Ukraine has been adhering to the "victory strategy", which is formulated in the message of President V. Zelenskyy to the Verkhovna Rada and provides for victory over Russia, the terms of which are: liberation from Russian occupation of the entire territory; return of Ukrainian prisoners and forcibly deported persons; restoration of sovereignty within internationally recognised borders without any restrictions on the sovereign rights of Ukraine; independent choice in determining its future and joining international associations – the European Union and NATO (Ukraine of victory will be a country worthy of its heroes..., 2023). Among the Ukrainian presidents, V. Zelenskyy first spoke about the need to defeat Russia, but did not have a realistic vision of how to defeat a nuclear power that has more human, military, and economic potential. V. Zelenskyy's victory strategy could be implemented if the West provided all the necessary military and financial resources and if Ukraine mobilised all the domestic resources to achieve it.

However, the West does not seem to be interested in the defeat and collapse of Russia, so its interests are at odds with those of Ukraine on this issue. In the West, the strategy of deterrence prevails, the content of which is revealed by R. Haass & Ch. Kupchan (2023a) (R. Haass is the president of the Council on Foreign Relations – an informal body for strategic planning and development

of recommendations for the implementation of US foreign policy, which are usually subsequently implemented by the presidents of the United States). In April 2023, on the eve of the counteroffensive of Ukraine, R. Haass & Ch. Kupchan (2023a) noted that Ukraine requires military assistance to carry out a counteroffensive and create the best negotiating position. And as a result of this counteroffensive, encourage the parties to the conflict to sit down at the negotiating table and conclude peace (truce) on the actual front line and territory that is actually controlled by Ukrainian or Russian troops. After the failed Ukrainian counteroffensive in November 2023, R. Haass & Ch. Kupchan (2023b) noted that the strategic goals set by Ukraine for the liberation of its territories do not correspond to its capabilities and the war has reached an impasse. They stressed that Ukraine needs to move from offensive to defensive until Russia agrees to a truce; and then start rebuilding the country and building a successful, prosperous democracy. They called on Ukraine to return its occupied territories through diplomatic means, promising that the West will not lift the imposed sanctions on Russia until it withdraws its troops from Ukrainian territories. R. Haass & Ch. Kupchan (2023b) warned that Ukraine's attempts to implement its "victory strategy" could lead to the loss of its support from the United States.

American scientist and former politician Henry Kissinger in an interview with *The Economist* magazine noted that before the Russian aggression in 2022, he opposed Ukraine's membership in NATO (A conversation with..., 2023). In his opinion, Ukraine's attempts to join NATO and its steps in this direction in 2021 prompted the Russian leadership to launch a large-scale aggression against Russia in 2022. He also expressed concern that unlimited military assistance could turn Ukraine into the most powerful military power in Europe with state-of-the-art weapons and the least experienced leadership. Therefore, after the war, it is advisable to accept Ukraine into NATO, so that it is controlled and does not seek revenge, and is also protected from Russia's repeated attempt to start a new war against Ukraine again. However, the main focus of H. Kissinger was devoted to the topic of preventing the third world war and the establishment of relations between China and the United States. The war between Russia and Ukraine was considered by him in the context of Sino-American relations. H. Kissinger does not see Russia itself as a real threat to the United States, given its economic and technological weakness. In his opinion, it is possible to prevent a third world war between the United States and China by considering the positions and interests of Beijing, including on the issue of the Russian-Ukrainian war. China is not interested in the defeat of the Russian Federation, stands for peace and ending the war by concluding a peace or truce between Ukraine and Russia along the contact line, using the Korean scenario. H. Kissinger warns against ignoring China's position, which could lead to a confrontation between the US and China.

It can be argued that the above-mentioned figures and US President Joe Biden are supporters of the strategy of deterring Russia, which provides military, economic and financial support to Ukraine to prevent its defeat in the war with Russia. However, according to the deterrence strategy, assistance to Ukraine should be dosed so that it

does not lead to an escalation of the conflict and involve the West in the war. This strategy is a continuation of the US deterrent strategy of the Cold War period. Therefore, the administration of J. Biden, from time to time, restricts or stops military assistance in order, perhaps in this way, to encourage and prepare Ukraine for signing a peace (or truce) with Russia through new territorial concessions.

A. Illarionov (2023) criticises the Democratic Party and the US presidential administration for their lack of military and financial support for Ukraine. He suggests that only the defeat of Russia and the removal from power of V. Putin can lead to real peace. The author was at one time an adviser to V. Putin, knows his plans and psychology, so he considers the course of the current US presidential administration to be erroneous.

Former commander-in-chief of the Armed Forces of Ukraine V. Zaluzhnyi (Ukraine's commander..., 2023) drew conclusions from the reasons for the failures of the 2023 counteroffensive, which consist in the fact that the war has acquired a positional and protracted character, which poses significant risks for the Ukrainian army and the state. To break out of the trap of positional warfare, Ukraine needs: air superiority, improved electronic and counter-battery warfare, new mine clearance technologies, and the ability to mobilise and train more reserves. The use of the latest military technologies is the key to breaking the trap of positional warfare, which requires increased military and technological assistance from the West.

Former NATO commander-in-chief in Europe General Wesley Clark (2024) in an interview criticises the strategy of deterrence and US support policy towards Ukraine. In particular, in his opinion, it was a mistake that the United States put pressure on Ukraine not to put up armed resistance to Russia in Crimea in March 2014. Although according to the Budapest Memorandum (Memorandum on Security Guarantees..., 1994), the United States should have been more determined to defend Ukraine. He also notes that the United States made mistakes when it did not provide Ukraine with sufficient assistance at the right time so that it could take advantage of Russian disorganisation, which caused Ukraine to fall into the trap of positional war.

The deterrence strategy was also criticised by a senior researcher at the Hudson Institute and the Director of the Centre for Europe and Eurasia at the Hudson Institute L. Coffey & P. Rough (2024). Since the Ukrainian military did not achieve all of its goals during the 2023 counteroffensive in the South and East because the West did not provide Ukraine with what its army needed to liberate its territory in a timely manner, and since American aid has been sharply reduced after the Ukrainian counteroffensive, American researchers have proposed a "courage strategy" that would provide Ukraine with assistance not "as much as needed", as President Biden has stated, but rather as much support as possible until Ukraine wins. The strategy includes three main objectives: rearming, staffing, and preparing the Ukrainian military for offensive operations between autumn 2024 and spring 2025; allowing Ukraine to implement the "Crimea first" strategy, which is a "crucial territory of war"; and inviting Ukraine to join NATO at the 2024 North Atlantic Treaty summit. They warn that Ukraine's defeat after America's disastrous retreat from Afghanistan will encourage Russia, China, Iran, North

Korea, and Venezuela to further confront American influence around the world: the lack of US and NATO resolve to arm and equip Ukraine could encourage North Korea and China to intensify their aggression in East Asia; Kremlin-controlled Ukraine would mean even more Russian troops and equipment along NATO's borders and rising levels of threats in Eastern Europe; and Venezuela, inspired by Russia's actions in Ukraine, has put forward dubious claims to what the international community considers Guyana..

J. Rauch (2024) claims that the double invasion of Ukraine and Israel shows that the world is divided into two competing blocs: (1) an alliance of liberal-minded, west-oriented countries, which includes NATO and US allies in Asia and Oceania, with the cooperation of some illiberal countries such as Saudi Arabia and Vietnam, etc.; (2) an "Axis of resistance" that includes the authoritarian dyad of Russia and Iran, which extends to anti-American states such as North Korea, and armed groups such as Hezbollah, terrorist organisations such as Hamas and Palestinian Islamic Jihad. And although the "Axis countries" differ in many things and do not share a common ideology, they have a common enemy: the United States, the EU, NATO, and other countries of the free world. "Axis" member states act semi-independently but interdependently, share resources and responsibilities, and step in and out of action when opportunities arise and circumstances require. The "Axis powers" are dominated by China, which, together with Russia and Iran, has joined forces on the propaganda front, launching waves of disinformation to the West. China has declared an "unlimited partnership" with Russia, helping Russia to overcome economic sanctions, and providing industrial and technological support to Russia's military efforts. Although China is very integrated into the global economy, it is dependent on the West in this and therefore remains neutral for the time being. Ukraine and Israel need to be supported, because in existing conflicts they act not only on their own behalf, but are members of a broader liberal alliance. According to J. Rauch (2024), it is advisable to accept Ukraine into NATO and the European Union, which would put Ukraine beyond Putin's military and economic reach. However, the researcher recognises that NATO today does not want to provide Ukraine with standard security guarantees under Article 5 of the North Atlantic Treaty (1949) while Ukraine is at war with Russia.

According to the Budapest Memorandum (1994), nuclear powers provided Ukraine with security guarantees in exchange for the withdrawal of nuclear weapons from Ukrainian territory and Ukraine's accession to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. Failure to comply with the memorandum in 2014 paved the way for a third world war with the prospect of using nuclear weapons. Russia, as one of the signatories of the memorandum, violated the agreement and started a hybrid war, while other signatory states did not provide military assistance and did not protect Ukraine. Faced with the weak policies of the United States and NATO countries during 2014-2021, Russia launched a war against the West in 2022. Y. Felshtinsky aptly claims that February 24, 2022, can be considered the beginning of the Third World War, which was unleashed by the Russian Federation, since its brazen neo-imperial policy will force NATO to enter this war

sooner or later (Felshtinsky: The Third World War began on February 24..., 2022). This fact was not considered by R. Haass & Ch. Kupchan (2023), H. Kissinger (A conversation with..., 2023) and those Western politicians who advocate freezing the conflict, adhering to the conventional strategy of containing Russia. The United States, Germany, and other Western countries do not want to be drawn into the war by Russia, so their assistance to Ukraine is insufficient and untimely. However, this strategy is misguided. Russia seeks revenge, and therefore, it has already started a war against Western civilisation, although today this war is still being waged on the territory of Ukraine. Moscow is trying to reconsider the results of the Cold War, so it already interprets its current war against Ukraine as a conflict with the United States and NATO, which are allegedly fighting with Russia "with the hands of Ukraine". In fact, Russia's war against Ukraine and the West is caused by the socio-political nature and imperial nature of Russian statehood, which encourages it to pursue an aggressive foreign policy, which is justified by the need to protect the state and its interests or protect its compatriots, citizens, co-religionists, or simply the Russian-speaking population from imaginary threats in a hostile international environment (Parakhonsky & Yavorska, 2024).

Perceiving the compliance and willingness of the West to compromise as a weakness, Russia issued an ultimatum in December 2021, demanding to sign Treaty between the Russian Federation and the United States of America on Security Assurances (2021) and Agreement on Security Measures for the Russian Federation and the Member States of the North Atlantic Treaty Organisation (2021). However, it is Russia, not NATO, that is pursuing an aggressive policy in Ukraine, Georgia, Moldova, the Caucasus and the Baltic States, and as of 2024, no one really threatens Russia, which possesses nuclear weapons, which is the best guarantor of security.

The terms of the Russian ultimatum were: to withdraw the alliance's troops from Russia's western borders; to stop military cooperation between NATO and post-Soviet countries, and above all to stop providing military assistance to Ukraine; to stop NATO's expansion to the East, to exclude the possibility of post-Soviet countries joining NATO; to withdraw US nuclear weapons from Europe; to withdraw NATO's armed forces to the borders of 1997, etc. (Treaty between..., 2021). In fact, Russia demanded that the United States and NATO leave Central and Eastern Europe. That would turn North-Eastern Europe into a target of Russian neo-imperial policy and a potential victim of Russian military aggression. Moscow has sought to destroy the existing system of collective security in the Euro-Atlantic space, weaken NATO to establish its military and political dominance in Europe, and subjugate the EU with the help of a "gas noose" in the form of Nord Stream 2, supply of oil and other natural resources (Parakhonsky & Yavorska, 2024).

Only if its ultimatum was fulfilled was Russia ready to commit itself not to endanger American security. Moscow has warned that if the United States and NATO countries reject the Russian ultimatum, the West will have to face a "military-technical alternative". According to the Deputy Minister of Foreign Affairs A. Hrushko: "Europeans should also consider whether they want to avoid their continent

becoming the scene of a military confrontation. They have a choice: Either they are serious about what is on the table, or they are faced with a military-technical alternative" (Ladogin, 2021).

Russia is implementing a strategy of revenge, which was theoretically justified in its neo-Eurasian political doctrine by A. Dugin, according to which: there is an irreconcilable struggle in the world between Atlanticism (the United States, the United Kingdom) and Eurasianism (Russia); the antagonistic contradictions between these worlds cannot be reconciled and only one side can win this struggle (Clover, 2017). Referring to the primary sources, then in his work "Fundamentals of geopolitics", A. Dugin (1999) emphasises not only the need to oust the United States from Europe and the Eurasian continent, as Western researchers usually write about it, but also the destruction of the United States as a separate geopolitical centre and country: "Carthage (the current United States) must be destroyed... and Moscow must reign over Eurasia and the whole world as the New Rome". Since Ukraine is considered as a dangerous agent of Atlanticism only in the fact of its existence as an independent state, and Poland is the closest and most reliable ally of the United States in Central Europe, therefore, the Ukrainian and Polish states, according to the Russian "geopolitician" and political philosopher, should be radically neutralised.

Russia was waiting for the right moment to speak out against the United States and NATO countries, and decided to do so at the end of 2021, exploiting the vulnerability of the United States after the global economic crisis, the coronavirus pandemic, and the humiliating withdrawal of troops from Afghanistan. On this occasion, Deputy Foreign Minister of the Russian Federation S. Ryabkov cynically stated: "The world has changed a lot, and it is high time for the West to abandon the old patterns of behaviour, because the weak star-spangled empire, weakened by LGBT, BLM (lesbian, gay, bisexual, transgender; Black Lives Matter movement) etc., will clearly not survive a two-front war" (Ladogin, 2021).

The West rejected the Russian ultimatum, so in February 2022, the Russian Federation launched a large-scale war against Ukraine. Russia planned, according to the Russian opposition leader Professor V. Solovei (2022), to occupy Ukraine in three days, break through the corridor to Transdnistria and establish control over Moldova. This opinion is also shared by Yu. Felshtynskiy & S. Stanchev (2022), who note that Russia sought to break through to Transdnistria and incite a similar war in Moldova. Further, the Russian Federation intended to occupy the Baltic States and break up NATO, as Moscow hoped that NATO countries would not dare to go to war with Russia after the shock of a successful Russian blitzkrieg and fear of the threat of using nuclear weapons. In this case, NATO would demonstrate its uselessness, since it did not fulfill its main function of ensuring the collective security of its members.

The occupation and refusal to protect the Baltic States could thus lead to the collapse of NATO. When NATO came to the defence of the Baltic States and went to war with Russia, Moscow would demonstrate its readiness to use nuclear weapons. Modern Russia, unlike the former USSR, considers nuclear weapons not only as a deterrent, but

also as a tool for building a new empire and implementing neo-imperial policies (Bell, 2022). In particular, V. Putin before the start of a large-scale war against Ukraine hinted (Putin on nuclear war..., 2018), and during this war publicly stated (Putin has warned the West..., 2024) his readiness to use nuclear weapons. Therefore, there is a real threat that the Baltic States, primarily Poland, could also be the target of a Russian attack and nuclear strike (Solovei, 2022; Felshtynskyi & Stanchev, 2022). The latter directly borders the Kaliningrad Oblast of the Russian Federation, Belarus, and the Suwalki corridor, which connects the territory of the Baltic States with the rest of NATO countries. Under such conditions, Gdansk, which is located close to the Kaliningrad Oblast of Russia, could become a frontline city as early as 2022.

According to journalist W. Arkin (2023), planning aggression against Ukraine and the West, the Russian Federation simultaneously consulted with the United States through the director of the Central Intelligence Agency V. Burns, as a result of which behind-the-scenes agreements were reached on the rules of Russia's attack on Ukraine, defining "proven and correct traffic rules": the US will not respond to the Russian invasion of Ukraine with direct military action against Russia; the United States (and Kyiv) will not take any action that could threaten Russia itself or the survival of the Russian state unless Putin escalates the conflict and engulfs all of Europe with a new World War; in exchange, the Kremlin will not escalate the war beyond Ukraine or use its nuclear weapons during the war. The United States did not believe in Ukraine's ability to resist the Russian Federation, assuming that Russia would seize Ukraine in a few days, and was primarily concerned that the war would not spread to other European countries. US President J. Biden did not dare to take decisive action to prevent Russia's invasion of Ukraine and a new war in Europe. This allowed V. Putin to start implementing a revenge strategy and unleash a war simultaneously against Ukraine and the West.

Russia's aggressive plans were thwarted by Ukraine, which unexpectedly inflicted heavy defeats on Russia near Kyiv, Chernihiv, Kharkiv, and Kherson, liberating significant of its territories from Russian troops. However, Ukraine failed to completely defeat Russia in 2022-2023 and liberate all its territories, mainly because the West did not provide adequate military assistance in a timely manner. Russia managed to maintain control over the occupied Ukrainian territories: some areas of Donbas, parts of Zaporizhzhia and Kherson oblasts. The war became protracted.

In the face of Russian aggression, the United States provided the main military and financial assistance to Ukraine and played the role of an integrating centre of the international coalition against the expansionist policy of the Russian Federation (Pashkov, 2024). However, the United States and NATO countries still did not provide timely and sufficient military assistance to Ukraine due to fears of escalation and expansion of the military conflict, direct involvement of Western countries in it, and the threat of its escalation into a nuclear war. The West fears a strengthening of China at the expense of excessive weakening or even the collapse of Russia in the context of the redistribution of global economic and political power

from the West to the East, which could shift the world's geopolitical centre from the North Atlantic to the Pacific region. Western politicians have not given up hope of dragging Russia to their side in a possible future confrontation between the United States and China, which has challenged American hegemony in the world.

Prolonging the war between Ukraine and Russia was also beneficial for the West to buy time to prepare for a possible confrontation with China, Russia, and other authoritarian countries, for which it was not ready. Even the US armed forces have limited resources, the US defence industrial base has too limited production capacity, the United States is in a difficult position of supporting two partners engaged in hot wars, the national defence strategy has proved insolvent, and developments are forcing attention and resources to address strategic challenges in the Indo-Pacific region (Haass & Kupchan, 2023b).

The United States pursued a policy guided by its own interests, which consisted in trying to weaken Russia as much as possible by the hands of Ukraine, prevent the union between Russia and Germany from taking place, strengthen the US position in Europe, and consolidate allied European countries around the United States. The interests of the United States also did not include the excessive strengthening of Ukraine in Eastern Europe and the emergence of a new independent geopolitical player in the international arena, as noted by H. Kissinger (A conversation with Henry Kissinger, 2023).

Corruption scandals that led to the resignation of Ukrainian Defence Minister Oleksiy Reznikov and other politicians negatively affect support for Ukraine. The far-left in the Democratic Party and the far-right in the US Republican Party have consistently opposed military aid to Ukraine, pointing to the corruption found there (Why America's far right..., 2022). Support for Ukraine was also influenced by the course of the presidential election campaign, when American politicians were guided by the logic of the election campaign rather than the long-term interests of their country and their allies.

This US strategy was erroneous and its implementation yielded the opposite results. Russia was able to bypass Western sanctions: in 2022, revenues from exports of goods and services from the Russian Federation even increased compared to the previous year, and amounted to a record USD 592 billion, of which USD 384 billion was revenues from oil exports (Zhigalkin, 2023). The sanctions helped Russia bypass primarily the BRICS countries (Brazil, Russia, India, China, South Africa), primarily China and India. However, the increase in the currency in Russia was also facilitated by the inconsistent policy of the West, which, by restricting the import of its goods to Russia, did not restrict Russian energy exports. Western countries did not dare to impose an energy blockade on Russia, which allowed the Russian Federation to receive additional billions of dollars to finance its wars against Ukraine. Thus, the countries of the BRICS and the Global South actually ignored the fact that the Russian Federation by armed means seized part of the territory of a neighbouring state and defiantly violated international law, its agreements and international obligations. This will later come back like a boomerang and hit these states in the future, and then short-term benefits will have

disastrous consequences for these countries (Parakhonsky & Yavorska, 2024).

The inconsistent rehabilitation policy of the West and the policy of economic assistance to the aggressor from China, India, and other countries of the Global South allowed Russia to receive huge financial resources that were directed to transfer the economy to military rails, the country's military-industrial complex began to work continuously in three shifts. The Russian authorities used the money received from the sale of energy resources to hire contract soldiers for large one-time payments and high salaries for the Russian Federation, which increased the motivation of the Russian army. The army has become an important pillar of the Putin regime. The poor regions of Russia, which suffered from deindustrialisation after the collapse of the USSR, received financial resources to restore its military-industrial complex. This has led to lower unemployment, higher wages, and a real consumer boom in Russia itself (Weaver & Stogne, 2024). Therefore, broad segments of the population became interested in continuing the war and waging other wars of conquest. Potential opponents of the regime, after the announcement of partial mobilisation, who could become the driving force for the overthrow of the Putin regime in the future, began to leave Russia en masse. The mutiny by Y. Prigozhin failed, which was followed by purges that led to the strengthening of the regime, contributed to the modernisation of Russia on the principles of neo-imperialism and increased trends in the transformation of Russia into a totalitarian state focused on external expansion. It should be expected that the totalitarian tendencies and aggressive policy of the Russian Federation will only increase over time to stabilise Russian society and stop the degradation of the Russian economy using administrative levers. In Russia, inflation is expected to rise rapidly and the market economy to degrade, as the consumer boom will lead to an increase in demand (people will have much more money) and a decrease in supply (due to reduced imports and the degradation of the civilian economy in the war). Even the fall of Putin's regime and a truce will not solve the existing problems, as there will be a simple rotation of Russian elites, the final establishment of totalitarianism and a further escalation of the conflict between Ukraine and the West. Russia is caught in a vicious circle, it cannot stop until it is defeated in the war, as a result of which the dismantling of the Russian imperial system will take place.

The prolongation of the war also prevented the West from taking full advantage of its technological advantages over the technologically backward Russia to inflict a swift and decisive defeat on it. The prolonged war gave the Russian Federation the opportunity to buy time to learn how to defeat Western high-tech weapons. For example, GPS-guided Excalibur artillery shells hit Russian tanks and artillery with surgical precision in the summer of 2022 (Trofimov, 2024). However, over time, the Russian army began to use powerful electronic warfare tools to create obstacles to GPS guidance, and therefore, these shells lost their way or did not explode. The war in Ukraine revealed gaps in the Western military doctrine that favoured precision rather than mass, where well-aimed strikes could damage a larger enemy, reducing the need for huge costs

for troops, tanks, and artillery (Trofimov, 2024). It also allowed minimising own losses in manpower during combat, but the use of expensive Western high-tech weapons in the war in Ukraine showed that what worked against Saddam Hussein's Army, the Taliban, or ISIS fighters could not necessarily work against the modern armed forces of Russia or China. Russia's success in the field of electronic countermeasures, a bet on the production of cheap weapons in large quantities and continuous "meat grinder assaults" – all this can create many problems for the United States and its allies when the Axis countries decide to start fighting against the West. The democratic West was not ready for such a war, which would require heavy losses in manpower.

The problems identified above and the ongoing war only contributed to the consolidation of anti-Western authoritarian regimes in the international arena, which began to help Russia with weapons and economically, and an anti-Western coalition began to form consisting of Russia, Iran, North Korea, and in the future, possibly China (Coffey & Rough, 2024). Russia has enlisted the support of the Global South, exploiting the theme of the struggle against Western neo-colonialism, even though Russia itself is pursuing a tough colonial policy against subjugated peoples.

Trying to distract attention from Ukraine, Russia is undermining the situation in different regions of the world. In particular, the Russian trace can be seen in the preparation of an attack by Palestinian militants, after which the topic of the Russian-Ukrainian war disappeared from the front pages of the media. The threat of starting a "hybrid war" between Russia and Estonia and Latvia has increased to provoke chaos there, using the local pro-Russian population, and send its armed forces there to protect it. The Russian trace is also likely to be found in mass anti-government protests against farmers in late 2023 and early 2024 in Poland (and other European countries), in order to split and weaken Polish society on the eve of the start of a "hybrid war" in Baltic states, and also to undermine the Polish-Ukrainian partnership.

Poland, according to A. Dugin (1999), should become a low-impact entity on the Eurasian continent, dependent on other entities – primarily Russia and Germany, lose their northern and western lands and be cut off from the Baltic Sea. Another important aspect of Russia's geopolitical strategy is the undermining of the national unity of the Polish people and the establishment of a fifth column among them. It is also important for Russia to raise tensions and split the alliance between Poland, Lithuania, and Ukraine, which it does by using the complicated pages of history in Ukrainian-Polish relations and its fifth column in Poland and Ukraine.

Polish researcher A. Novak (2021) rightly called Russia an "empire of evil". Therefore, peace and security in Europe and the world can only come as a result of the complete and unconditional dismantling of the Russian imperial system, as a result of which the "Russian empire of evil" will cease to exist. On this basis, a new "neutralisation strategy" is proposed. J. Pilsudski's strategy of neutralising Russian imperialism can be used to develop it. J. Pilsudski supported S. Petliura's UPR when Bolshevik Russia attacked Ukraine, and also supported the Russian opposition, in particular B. Savinkov, intending to

overthrow Bolshevism in Russia from within (Novak, 2021). For various reasons, the plans of J. Pilsudski were not embodied. The war ended unsuccessfully, Ukrainian lands were divided between Poland and Soviet Russia, and the independent Ukrainian state ceased to exist.

Today, Poles and Ukrainians need to draw the right conclusions from the lessons of history, use positive

experience, and avoid making mistakes of the past. Ukraine, Poland, and other countries of the free world need to join forces to implement the “neutralisation strategy”, which provides for the complete and unconditional dismantling of the Russian imperial system. Only the dismantling of the Russian imperial system can lead to the establishment of a true and just peace in Europe.

References

- [1] A conversation with Henry Kissinger. (2023). *The Economist*. Retrieved from <https://www.economist.com/kissinger-transcript>.
- [2] Agreement on Security Measures for the Russian Federation and the Member States of the North Atlantic Treaty Organization (Draft). (2021, December). Retrieved from https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790803.
- [3] Arkin, W. (2023). Exclusive: The CIA's blind spot about the Ukraine War. *Newsweek*. Retrieved from <https://www.newsweek.com/2023/07/21/exclusive-cias-blind-spot-about-ukraine-war-1810355.html>.
- [4] Bell, T. (2022). *Third Empire: Fantasy novel predicted Russian invasion*. Retrieved from <http://flibusta.site/b/490314>.
- [5] Clover, S. (2017). *Black wind, white snow. A new dawn of the national idea*. Retrieved from https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_17120.htm.
- [6] Coffey, L., & Rough, P. (2024). *A strategy of courage: The next phase of the Russia-Ukraine War*. Retrieved from <http://media.hudson.org.s3.amazonaws.com/Rough+Coffey+A+Strategy+of+Courage.pdf>.
- [7] Dubynyanskyi, M. (2024). *In search of lost trust*. Retrieved from <http://surl.li/ixrlllo>.
- [8] Dugin, O. (1999). *Fundamentals of geopolitics*. Retrieved from <https://grachev62.narod.ru/dugin/chapt04.htm>.
- [9] Factory or front line? Ukrainian businesses fight to retain workers. (2024). Retrieved from <https://www.ft.com/content/97b06dfd-c2b2-4523-90df-2f2c98f087ba>.
- [10] Felshtynskyi: The Third World War began on February 24. Ukraine is just the beginning. (2022). Retrieved from <https://gordonua.com/news/war/felshtynskiy-tretya-mirovaya-voyna-nachalas-24-fevralya-ukraina-tolko-nachalo-1610814.html>.
- [11] Felshtynskyi, Yu., & Stanchev, S. (2022). *The Third World War: The battle for Ukraine*. Kyiv: Our format.
- [12] General Wesley Clark: Failures and successes of American policy in Ukraine from the handover of Crimea to 2024. A new era for the USA. (2024). Retrieved from <https://hvylyia.net/interview/288230-general-uesli-klark-provaly-i-uspehi-amerikanskoy-politiki-v-ukraine-ot-sdachi-kryma-i-do-2024-goda-novaya-era-dlya-ssha>.
- [13] Haass, R., & Kupchan, Ch. (2023a). *The West needs a new strategy in Ukraine. A plan for getting from the battlefield to the negotiating table*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/russia-richard-haass-west-battlefield-negotiations>.
- [14] Haass, R., & Kupchan, Ch. (2023b). *Redefining success in Ukraine. A new strategy must balance means and ends*. Retrieved from <https://www.foreignaffairs.com/ukraine/redefining-success-ukraine>.
- [15] Illarionov, A. (2023). *Five main figures of US military aid to Ukraine: 49 – 40 – 17 – 6 – 0*. Retrieved from <https://aillarionov.livejournal.com/1375798.html>.
- [16] In Hungary, at the parliamentary level, they openly talked about claims to Transcarpathia in case of Ukraine's defeat in the war with Russia. (2024). Retrieved from <https://zakarpattia.net.ua/News/232152-V-uhorshchyni-na-parlamentskomu-rivni-vidkryto-zahovoryly-pro-pretenzii-na-Zakarpattia-v-razi-porazky-Ukrainy-u-viini-z-rosiiei>.
- [17] Khmelnytska, V. (2022). “After winter, the end of the conflict will begin”: Budanov made a forecast for 2023. Retrieved from <https://tsn.ua/ato/pislya-zimi-pochnetsya-zavershennya-konfliktu-budanov-zrobiv-prognoz-na-2023-rik-2170252.html>.
- [18] Ladogin, O. (2021). *Putin's message: Peace at the expense of Russia and on the ruins of Russia – ended*. Retrieved from <https://russtrat.ru/analytics/22-dekabrya-2021-0010-7741>.
- [19] Memorandum on Security Guarantees in Connection with the Accession of Ukraine to the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons. (1994, December). Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text.
- [20] North Atlantic Treaty. (1949, April). Retrieved from https://www.nato.int/cps/uk/natohq/official_texts_17120.htm.
- [21] Novak, A. (2021). *How did the evil empire rise? Experience of Central and Eastern Europe*. Kyiv: Spirit and letter.
- [22] Parakhonsky, B., & Yavorska, G. (2024). *The Russian war against Ukraine as a trigger for changes in international security: Basic narratives*. Kyiv: National Institute of Strategic Studies.
- [23] Pashkov, M. (2024). *Foreign policy of Ukraine in the context of geopolitical processes*. Retrieved from <https://razumkov.org.ua/images/2024/02/29/2024-PAKT-5.pdf>.
- [24] Pavlyuk, O. (2024). *The Polish Seimas adopted a resolution on the occasion of the 81st anniversary of the Volyn tragedy*. Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/07/28/7191050>.
- [25] Putin has warned the West that it is ready for nuclear war. (2024). Retrieved from <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/03/13/7181612>.
- [26] Putin on nuclear war: We will go to heaven, and they will simply die. (2018). Retrieved from <https://news.liga.net/world/news/putin-o-yadernoy-voynye-my-popadem-v-ray-a-oni-prosto-sdohnut>.

- [27] Rauch, J. (2024). *The world is realigning. An emerging axis of resistance confronts the liberal alliance*. Retrieved from <https://www.theatlantic.com/ideas/archive/2024/07/russia-china-nato-axis-resistance/678831>.
- [28] Solovei: Where Putin hid his family, when he is ready to launch a nuclear strike, will they close YouTube. (2022). Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=EzmT31RQfN0>.
- [29] Treaty Between the Russian Federation and the United States of America on Security Assurances (Draft). (2021, December). Retrieved from https://mid.ru/ru/foreign_policy/rso/nato/1790818.
- [30] Trofimov, Y. (2024). High-tech American weapons work against Russia – until they don't. *The Wall Street Journal*. Retrieved from <https://www.wsj.com/world/us-weapons-russia-ukraine-0eed240c>.
- [31] Ukraine of victory will be a country worthy of its heroes – the President's speech at the plenary session of the Verkhovna Rada on the occasion of the 27th anniversary of the adoption of the Constitution. (2023). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/ukrayina-peremogi-bude-krayinoyu-gidnoyu-svoyih-geroyiv-vist-83869>.
- [32] Ukraine's commander-in-chief on the breakthrough he needs to beat Russia. General Valery Zaluzhny admits the war is at a stalemate. (2023). *The Economist*. Retrieved from https://www.economist.com/europe/2023/11/01/ukraines-commander-in-chief-on-the-breakthrough-he-needs-to-beat-russia?itm_source=parsely-api.
- [33] Vyatrovych: The "Volyn resolution" of the Seimas is "an expression of regret for the lost territories". (2016). *Radio Svoboda*. Retrieved from <https://www.radiosvoboda.org/a/news/27873818.html>.
- [34] Weaver, K., & Stogne, A. (2024). *Russia's surprising consumer spending boom*. Retrieved from <https://www.ft.com/content/3e2b2e63-082e-4058-ba92-dea580d4f40c>.
- [35] Wgura, K., & Kuisz, J. (2023). *Poland was Ukraine's staunchest ally. Why is it now turning into a bitter rival?* Retrieved from <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/oct/06/poland-ukraine-ally-rival-war-nationalist-election>.
- [36] Why America's far right and far left have aligned against helping Ukraine. (2022). Retrieved from <https://foreignpolicy.com/2022/07/04/us-politics-ukraine-russia-far-right-left-progressive-horseshoe-theory>.
- [37] Zhigalkin, Yu. (2023). *Will there be retribution for the war? The US calls for confiscating Russia's assets*. Retrieved from <https://www.svoboda.org/a/posleduet-li-rasplata-za-voynu-v-ssha-prizyvayut-konfiskovatj-aktivy-rossii/32374712.html>.

УДК 327

Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.30

Юлія Цирфа

Кандидат політичних наук, доцент

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

01601, вул. Володимирська, 58, м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-7641-6964>**Наталія Белоусова**

Кандидат політичних наук, доцент

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

01601, вул. Володимирська, 58, м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-9656-2942>

Роль дипломатичних служб у формуванні міжнародного іміджу: українська дипломатія до та після 24 лютого 2022

Анотація. У дослідженні було розглянуто роль публічної дипломатії, культурної дипломатії, економічної співпраці та цифрових інструментів як важливих компонентів у формуванні цього іміджу в глобальному масштабі. Мета полягала в тому, щоб зрозуміти, як ці інструменти вплинули на світове сприйняття України та результати, які вони принесли для країни в умовах повномасштабної війни. Для цього було застосовано методи аналізу міжнародної комунікації, публічної дипломатії та економічної та культурної діяльності України після вторгнення. Особливий акцент було зроблено на впливі цих ініціатив на міжнародну підтримку України та її відносини з глобальними партнерами. Крім того, дослідження підкреслило публічну дипломатію як ключовий механізм у прагненні України отримати міжнародну підтримку та протидії російській пропаганді. Після початку війни зусилля громадської дипломатії, такі як культурні ініціативи та кампанія національного брендингу “Ukraine Now”, набули значного імпульсу, сприяючи поширенню точної інформації про ситуацію в Україні у всьому світі. Економічна дипломатія також була ефективно використана для забезпечення іноземних інвестицій та гуманітарної допомоги, тоді як цифрова дипломатія дозволила швидко спілкуватися зі світовою спільнотою, особливо через платформи соціальних мереж. Культурні проекти стали життєво важливими місцями для просування українських митців та підвищення обізнаності про національну культуру під час війни. Крім того, українська культурна дипломатія не лише пропагувала українські культурні цінності, а й висвітлювала боротьбу нації за свободу та незалежність. Результати дослідження можуть бути використані державними органами, дипломатичними установами, культурними та громадськими організаціями для розробки ефективних стратегій міжнародної комунікації, просування національних інтересів та залучення міжнародної підтримки в умовах конфліктів і кризових ситуацій

Ключові слова: політичні зусилля; гуманітарна допомога; повномасштабне вторгнення; інтеграція; м'яка сила; державна ідентичність; культурні зв'язки

Вступ

Дипломатичні служби мали вирішальне значення для формування міжнародного іміджу держави, сприяння спілкуванню між урядами та світовою спільнотою. Інформаційний ландшафт XXI ст. постійно розширюється, а конкуренція за вплив на міжнародній арені посилюється, природа дипломатії розвивається. Ця еволюція була особливо очевидною в українській дипломатії, яка зазнала значних трансформацій після нападу Росії 24 лютого 2022 року. Це стало переломним

періодом для українських дипломатів, яким доводилось адаптувати свої стратегії та методи, віддаючи пріоритет поширенню правдивої інформації про конфлікт, формування позитивного іміджу України.

Поштовхом для цього дослідження стали глибокі зміни в геополітичному ландшафті, що відбулися після агресії Росії проти України. Ці події спричинили не лише серйозну гуманітарну та військову кризу, а й мали далекосяжні наслідки для самої України. Ключовим

Отримано: 18.09.2024, Перевірено: 27.11.2024, Прийнято: 18.12.2024

Suggested Citation:

Tsyrf, Iu., & Bielousova, N. (2024). The role of diplomatic services in shaping international image: Ukrainian diplomacy before and after 24 February 2022. *Foreign Affairs*, 34(6), 30-37. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.30.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

питанням є ефективний розвиток і підтримка позитивної міжнародної репутації в умовах військової агресії та глобальної нестабільності.

У своїй роботі N. Adler (2022) дослідив роль президента України Володимира Зеленського як лідера нової епохи, зосередившись на його діяльності в соціальних мережах. Автор показав, як використання цифрових медіа стало ключовим інструментом для В. Зеленського під час війни, дозволяючи йому ефективно комунікувати з міжнародною аудиторією. N. Matiaszczyk (2024) провела дослідження міської дипломатії як інституту багаторівневої солідарності та підтримки України після російського вторгнення 2022 року. Автор зупинилася на змінах у міській дипломатії, які виникли внаслідок цього конфлікту, та відзначив їхнє значення для зміцнення міжнародних зв'язків на рівні міста. V. Aхуопова & K. Lozka (2024) запропонували новий підхід до вивчення дипломатії, зосередивши увагу на недержавних акторах – аналітичних центрах. Їхня робота підкреслила роль українських експертів у міжнародній дипломатії під час війни. Дослідження було важливим для розуміння нових форм міжнародної взаємодії.

Y.A. Stivachtis (2023) дослідив, як цифрові технології впливають на дипломатію великих держав у сучасну епоху. У дослідженні автор зосереджується на тому, як зміни в комунікаціях і цифрових платформах змінили традиційні підходи до дипломатичної діяльності, зокрема у відносинах між державами. Автор аналізує, як великі держави адаптуються до нових реалій цифрової дипломатії, зокрема використання соціальних мереж і цифрових інструментів для впливу на міжнародну спільноту та просування своїх національних інтересів.

N. Chaban & O. Elgström (2023) дослідили трансформацію публічної дипломатії ЄС під впливом війни в Україні. Вони підкреслили як виклики, так і нові можливості для ЄС у просуванні своїх цінностей та інтересів. Автори зробили вагомий внесок у підтвердження значення ролі публічної дипломатії в конфліктних ситуаціях. E. Vlaeminck (2021) досліджував, як європейські держави використовували цифрову дипломатію у відносинах з Росією, зокрема через соціальні мережі. Автор підкреслив важливість цифрових платформ для комунікації між державами та громадянськістю, особливо в умовах зростання напруженості в міжнародних відносинах. E. Brighi & S. Giusti (2023) провели аналіз реакції італійського суспільства та вищого керівництва на українську кризу, підкресливши труднощі та витрати, пов'язані зі збереженням незмінної політики в умовах війни. Їх аналіз показує труднощі балансування на міжнародній арені, з якими стикалися українські дипломати, зберігаючи традиційні підходи. R. Benedikter (2023) проаналізував глобальні наслідки війни та стверджував, що вона сприяє формуванню двох різних моделей глобалізації. Це важлива робота, яка відкриває нові дискусії щодо подальшого продовження політики та функціонування економіки.

Метою ж даного дослідження було проаналізувати трансформацію української дипломатії у формуванні міжнародного іміджу України в умовах змін, що відбулися після 24 лютого 2022 року, зосередившись на дослідженні нових стратегій і підходів дипломатичних

служб для забезпечення позитивного сприйняття України на міжнародній арені, а також оцінка впливу глобальних політичних змін на їх діяльність.

Огляд літератури

Тема української дипломатії та іміджу України є актуальною у 2024 році. Ця тема має найбільше актуальне значення для українського суспільства. Сьогодні українська плеяда науковців активно займається розробкою теми дипломатії України під час війни та дипломатичної служби, а також досліджується питання іміджу України в очах світової спільноти, на з іншого боку, дослідження ролі дипломатичних служб у формуванні іміджу України майже відсутні. Серед українських дослідників варто виділити S. Vidnyanskyj (2023) автор провів дослідження ролі української дипломатії в контексті війни з Росією, зокрема через призму взаємодії з ООН. Автор підкреслив, як українські дипломати використовували трибуну ООН, щоб підкреслити свою боротьбу за незалежність і територіальну цілісність. Він вказує на успішні кампанії, спрямовані на формування міжнародної підтримки та засудження агресії Росії.

Важливим аспектом було те, що після початку війни роль дипломатії стала більш багатосторонньою та інформаційно відкритою, що корелює з дослідженням Н. Dylan & T.J. Maguire (2022), проведений дослідниками аналіз ролі таємної розвідки в контексті публічної дипломатії під час війни в Україні. Автори підкреслюють, що інформаційна війна стала важливим елементом сучасних конфліктів, а секретні дані використовувалися для підтримки формування позитивного міжнародного іміджу України. Вони вказують на необхідність інтеграції розвіданих у дипломатичні стратегії, що допомогло Україні створити наратив про російську агресію та мобілізувати підтримку міжнародної спільноти. Проте, незважаючи на глибокий аналіз, у статті не враховуються аспекти, пов'язані з довгостроковими наслідками таких дій для репутації України. Питання етики та прозорості в діяльності розвідки також залишається відкритим, оскільки баланс між безпекою та відкритістю надзвичайно важливий у сучасній дипломатії.

I. Manor (2023) проаналізовано концепцію цифрової публічної дипломатії, яка є актуальною в умовах сучасних глобальних викликів, зокрема в контексті війни в Україні. Автор підкреслив важливість цифрових платформ як інструментів для формування міжнародного іміджу держави та залучення міжнародної підтримки. Він зазначає, що ефективне використання соціальних медіа та інших цифрових медіа може значно посилити позиції країни на міжнародній арені, що підтверджують приклади української дипломатії під час конфлікту з Росією. У дослідженні автор недостатньо проаналізував ризики, пов'язані з дезінформацією та маніпуляціями в цифровому середовищі, які можуть підірвати зусилля публічної дипломатії. Ці прогалини вказують на необхідність глибокого вивчення ефективності цифрових стратегій у різних контекстах, щоб зрозуміти, як найкраще поєднати їх з іншими методами дипломатичної роботи.

S. Ventura (2024) проаналізував візуальний наратив Instagram-акаунту держави Україна під назвою

Ukraine.Ua та його роль у цифровій публічній дипломатії під час війни. Автор розглядає, як представлені на платформі візуальні матеріали формують сприйняття війни в Україні, сприяють міжнародній підтримці та зміцненню національної ідентичності. Автор стверджував, що завдяки стратегічному використанню образів державна дипломатія успішно транслює своє повідомлення, наголошуючи на стійкості українського народу та гуманітарних потребах. Однак у дослідженні є деякі прогалини, воно не враховує, як різні аудиторії реагують на візуальний контент, що може вплинути на ефективність комунікаційних стратегій, бракує порівняльного аналізу з іншими країнами, які також використовують соціальні мережі для публічної дипломатії.

Н. Maurer *et al.* (2023) досліджують відповідь Європейського Союзу на російську агресію проти України та звертають увагу на колективну відповідальність європейських країн за забезпечення стабільності в регіоні. Автори стверджували, що єдність дій ЄС стала критично важливою у протистоянні загрозам безпеці та підтримці України в цей складний період. Вони також зазначають, що спільна політика безпеки та оборони має бути вдосконалена для забезпечення більш ефективної реакції на кризи. Дослідження також має певні неточності, а саме, не було детально досліджено питання розбіжностей у позиціях окремих держав-членів ЄС щодо військової допомоги Україні, що може вплинути на загальну ефективність колективних дій. Також бракувало аналізу соціально-економічних наслідків для країн ЄС, які постраждали від ескалації конфлікту, що могло б додати важливий контекст до розгляду колективної відповідальності. Ці прогалини вказують на необхідність подальших досліджень у сфері спільної політики ЄС щодо зовнішніх викликів та їх впливу на внутрішню стабільність.

S.T. Lee (2023) досліджували, як зовнішня дипломатія України змінила сприйняття країни в умовах війни з Росією. S.T. Lee (2023) наголошує, що українські дипломатичні служби стали ключовими акторами у формуванні позитивного міжнародного іміджу України, особливо в контексті поширення інформації про військові злочини та гуманітарну кризу. Акцентуючи увагу на низці успішних комунікаційних кампаній, автор аналізує їхній вплив на світове сприйняття України як жертви агресії, а не як агресора. У дослідженні також підкреслюється роль соціальних медіа та сучасних комунікаційних стратегій, які стали важливими інструментами для українських дипломатів. Це дозволило Україні сформулювати наративи, які допомогли посилити міжнародну підтримку, зокрема санкції проти Росії та військову допомогу. Відзначаючи успіхи української дипломатії, Лі зазначає, що зміна іміджу країни – тривалий процес, який вимагає постійних зусиль та адаптації до мінливих умов міжнародного середовища. З огляду на цю роботу можна стверджувати, що українська дипломатія не лише реагує на виклики, а й активно формує міжнародну політику через стратегічні комунікації, що робить її важливим елементом у процесі євроінтеграції та повоєнного відновлення. Це підкреслює необхідність подальших досліджень ефективності дипломатичних стратегій у різних контекстах, для глибшого розуміння ролі дипломатії в міжнародних відносинах.

Матеріали та методи

Для проведення дослідження було проаналізовано різноманітні матеріали, що відображають поточний стан дипломатичної діяльності України та її вплив на міжнародний імідж країни – як до, так і після 24 лютого 2022 року. Джерела, використані в цьому дослідженні, включали міжнародні угоди, національне законодавство, звіти міжнародних організацій, офіційні виступи, статистичні дані та рішення, прийняті на міжнародних конференціях.

Основним джерелом для цього дослідження стали міжнародні договори, зокрема Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (2024). Ця угода підкреслила стратегічне партнерство між двома державами щодо безпеки України, тим самим зміцнивши міжнародний авторитет України в умовах триваючого конфлікту з Росією. Іншим важливим проаналізованим документом стала Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and the Federal Republic of Germany (2024), в якій йдеться про розширення військової та економічної допомоги з боку Німеччини – важливого чинника стабілізації ситуації в Україні після початок широкомасштабної агресії.

Окрім міжнародних угод, для збору важливої інформації щодо гуманітарної ситуації в Україні та реагування світової спільноти використовувалися звіти різних міжнародних організацій. Наприклад, звіт "Crisis in Ukraine 2022: 6 months of humanitarian response" (2022) надав цінну інформацію про підтримку, надану міжнародною спільнотою на ранніх етапах вторгнення, що допомогло сформувати глобальний імідж України як країни, яка терміново потребує гуманітарної допомоги.

Крім того, були проаналізовані офіційні виступи, включно з Speech by Volodymyr Zelenskyy at the Ukraine Recovery Conference (2024). Його виступи стали важливими джерелами інформації щодо стратегічних цілей України у відбудові інфраструктури, розвитку економіки та забезпеченні міжнародної допомоги, що сформувало глобальне сприйняття країни. Крім того, було вивчено законодавчі акти міжнародних партнерів, такі як Public Law of USA No. 118-50 (2024). Цей документ мав на меті надати Україні додаткову фінансову підтримку, підкреслюючи важливість українського питання в міжнародній політиці та його роль у формуванні позитивного іміджу України як нації, відданої захисту своєї незалежності та демократичних принципів.

Результати та обговорення

В час інфо-прозорості держава, яка не забезпечує відкритості спілкування та не надає пріоритету дотриманню основних прав і свобод людини, свободі політичного вибору та свободі вираження поглядів у ЗМІ, не може досягти позитивного іміджу демократичної держави в міжнародне співтовариство. Від сприйняття країни міжнародним співтовариством залежить її місце в системі міжнародних відносин, здатність вирішувати конкурентні завдання, привабливість для інвестицій, економічний розвиток, розширення можливостей партнерства, кооперації та туризму. Крім того, дипломатичний імідж відіграє важливу роль у

формуванні внутрішньополітичного ландшафту; наприклад, опозиційні партії можуть використовувати негативний національний імідж для критики політики уряду. Міжнародний імідж держави служить мірою її політичної та економічної значущості, процвітання, культурного прогресу, відображає авторитет і успішність її дій на світовій арені. Позитивний імідж держави корелює з тим, як її сприймають інші країни та її громадяни. Імідж держави складається з сукупності взаємопов'язаних об'єктивних характеристик державного устрою – економічних, географічних, національних і демографічних факторів. Коли економіка країни пов'язана з глобальним ринком, міжнародним капіталом і культурним розвитком, її імідж стає основою економічного успіху (Lee, 2023).

Міжнародний імідж держави суттєво формує її репутацію в очах громадської думки та міжнародної спільноти на основі дій чи бездіяльності різних акторів, які взаємодіють із зовнішнім світом. Сприятливе сприйняття держави як безпосередньо в країні, і так само на міжнародній арені має вирішальне значення для успіху глобальних політичних, соціальних та економічних рухів, спрямованих на реформи (Manor & Huang, 2022). Досягнення такого сприйняття вимагає не лише впровадження практичних економічних реформ, а й оптимізації владних структур та управління.

До 24 лютого 2022 року імідж України формувався різними історичними, політичними та соціальними факторами, які впливали на сприйняття країни на міжнародному рівні. З 1991 року Україна стикалась з численними викликами, включаючи економічні кризи, політичну нестабільність, корупцію та конфлікти з сусідніми державами, зокрема Росією. Ці проблеми сприяли неоднозначному сприйняттю України у світовій спільноті (Manor, 2023).

Перш за все, імідж України на міжнародній арені до 2022 року часто асоціювався з політичною та економічною нестабільністю. Країна пережила кілька значних політичних криз, що супроводжувались зміною влади та протестами. Помаранчева революція 2004 року та Євромайдан 2014 року стали знаковими подіями, які привернули увагу світової громадськості, але й сприяли формуванню стереотипів про українську політику як неспроможну до сталого розвитку (Maurer *et al.*, 2023). Критики часто зазначали, що українські політики не змогли подолати корупцію, яка послабила довіру до країни серед міжнародних партнерів. Крім того, своєю політикою дискредитувала імідж України й Росія. Факторами, які суттєво вплинули на сприйняття України за кордоном, стала окупація Росією Кримського півострова в 2014 році та сепаратистські рухи в Донецькій та Луганських областях. Україна з 2015 року було пов'язане з військовими конфліктами та гуманітарними кризами, що призвело до зростання негативного ставлення частини міжнародної спільноти (Crisis in Ukraine 2022..., 2022). Така ситуація ускладнювала залучення іноземних інвестицій та підтримку, оскільки потенційні партнери, сусіди та країни Великої вісімки (Велика Британія, Німеччина, Франція, Польща) розглядають Україну як нестабільну та ризиковану країну для ведення бізнесу (Maurer *et al.*, 2023).

Важливим аспектом, який також вплинув на формування іміджу України, була її економічна діяльність. Країна мала сільськогосподарський потенціал і значні природні ресурси, але економічні проблеми, висока інфляція, безробіття та корупція значно знизили привабливість України в очах іноземних інвесторів. Як наслідок, економічні показники часто оцінювалися як негативні, що відображало загальний імідж країни як проблемної території, Україна в очах європейських лідерів, які формують громадську думку, розглядалася як аграрна країна, хоча Україна може конкурувати з розвиненою Європою. Країн за кількістю корисних копалин, запаси яких завдяки постійному видобутку в більшості вичерпані. Незважаючи на ці виклики, Україна намагалася зміцнити свій міжнародний імідж шляхом інтеграції в європейські структури. Важливим кроком була асоціація між ЄС та Україною в 2014 році. Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (2024) підтвердив наміри України щодо євроінтеграції та проведення реформ у різних сферах. Однак реалізація цих реформ часто наштовхувалась на опір, що призводило до додаткових труднощів у формуванні позитивного іміджу (Vlaeminck, 2021).

Важливу роль у формуванні іміджу України відіграв і культурний аспект. Протягом багатьох років країна намагалася представити свою культуру на міжнародній арені через різноманітні культурні програми, фестивалі, виставки та участь у міжнародних конкурсах. Проте, часто новини з України сприймалися крізь призму конфлікту з Росією, а позитивні здобутки, такі як культурні чи наукові досягнення, залишалися поза увагою. Це призвело до стереотипного уявлення про Україну як про країну, яка постійно переживає труднощі та кризи, затьмарило її потенціал і можливості та прирівняло Україну до країн третього світу.

Після початку повномасштабного вторгнення в Україну, світова спільнота стала свідком кардинальних змін іміджу України. Ця подія не лише ознаменувала перелом у військовій історії країни, а й змінила її міжнародний імідж, політичні зв'язки та культурну репутацію. За дуже короткий проміжок часу Україна стала символом боротьби за свободу, гідність і права людини, що суттєво змінило її сприйняття в очах міжнародної спільноти (Ventura, 2024).

Однією з найбільш значних і очевидних змін в іміджі України після початку війни стало збільшення міжнародної підтримки. Після вторгнення різні країни демонстрували солідарність з Україною через різні форми допомоги (Public Law of USA No. 118-50, 2024). Наприклад, Сполучені Штати, Канада, Велика Британія та країни-члени Європейського Союзу не лише засудили агресію, а й почали постачання військової техніки, зброї та гуманітарної допомоги (Stivachtis, 2023).

За час свого президентства В. Зеленський був учасником численних міжнародних самітів і форумів, зокрема Нормандська четвірка, Генеральної асамблеї ООН і зустрічей НАТО. Він постійно працював над зміцненням відносин із країнами-партнерами, Європейським Союзом, Сполученими Штатами та Канадою. Його ініціативи були зосереджені не лише на забезпеченні допомоги, а також на співпраці над проектами та

ініціативами (Adler, 2022; Speech by Volodymyr Zelenskyu at the Ukraine Recovery Conference, 2024). Президент використовував кожну можливість спілкування зі світовими лідерами та відстоювання інтересів України на міжнародному рівні, що призвело до підписання Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and the Federal Republic of Germany (2024).

На знак визнання його зусиль престижний американський журнал Time назвав Володимира Зеленського «Людиною року 2022», підкресливши те, як його дії сприяли більшому взаєморозумінню, сприяли обговоренню спільних питань і зміцнювали двосторонні відносини з міжнародними партнерами. У результаті він розвинув дружні стосунки з багатьма світовими лідерами, включаючи президентів Сполучених Штатів, Франції, Німеччини, Великобританії, Туреччини, Польщі та інших. З моменту вторгнення також зростає кількість міжнародних візитів до України, куди були запрошені світові лідери. Щоб висловити підтримку та проявити солідарність, Київ відвідали лідери багатьох країн, зокрема Джо Байден, Еммануель Макрон, Олаф Шольц. Ці візити стали важливими сигналами для світової спільноти, які показали, що Україна не ізольована у своїй боротьбі та має сильних союзників.

Однією з ключових змін стало те, як міжнародні ЗМІ почали висвітлювати події в Україні. Раніше новини про Україну обмежувалися негативними сюжетами про корупцію, політичні кризи та економічні труднощі. Проте після початку війни світові ЗМІ почали звертати увагу на опір меншій та менш озброєній українській армії могутнішій та чисельнішій російській армії, її готовність боротися за свободу та гідність. Приклади таких представлень можна знайти в багатьох великих виданнях, таких як The New York Times, BBC і The Guardian. Вони висвітлювали не лише військові дії, а й людські історії, які демонстрували силу духу та єдність народу (Benedikter, 2023).

Україна використовує нові технології для популяризації свого іміджу. Соціальні мережі стали важливим інструментом формування громадської думки про Україну. Зокрема, українські користувачі створюють контент, який показує реалії життя під час війни, представляє історії про простих людей, які продовжують жити. Цей контент набуває великої популярності та викликає резонанс у міжнародній аудиторії, що сприяє формуванню позитивного іміджу України. Важливу роль у зміні іміджу України відіграє міжнародна спільнота, яка почала активно співпрацювати з українською владою. ООН, Європейський Союз та інші міжнародні організації посилили свою присутність в Україні, надаючи гуманітарну та технічну допомогу. З іншого боку, сприйняття міжнародною спільнотою низки показників, пов'язаних із туризмом, та бажання інвестувати в Україну знижується (Manor & Huang, 2022).

До війни Україна мала стабільний імідж на зовнішніх ринках як постачальник металургійної та металевих продукції та сільськогосподарської продукції з меншою обробкою, як постачальник якісних ІТ-послуг і як сильний гравець на глобальному вільному цифровому ринку. За роки війни Україна досягла значних успіхів у рейтингах цифрової готовності. З 64 місця в довоєнному 2021 році до 50 місця в кінці 2022 року

(підйом на 14 позицій). Це свідчить про те, які кроки зробила Україна для підвищення рівня впровадження цифрових технологій (Nation Brands Index 2023..., 2023).

Однак, незважаючи на позитивні зміни, Україні доводиться стикатися з серйозними репутаційними викликами. Дезінформація та пропаганда з боку Росії залишаються серйозними загрозами. Країна-агресор активно поширює неправдиві матеріали про Україну. Зокрема, інформаційні кампанії, які підкреслюють нібито слабкість чи корупцію в Україні, можуть вплинути на сприйняття країни в деяких регіонах світу (Blake, 2022).

Оскільки міжнародна комунікація – це взаємодія та обмін інформацією між різними культурами, групами держав і націй, вона відіграє важливу роль у формуванні та підтримці іміджу держав на світовій арені. Для України це стало особливо актуальним після початку російської агресії 24 лютого 2022 року. Відтоді українська дипломатія активно використовує всі можливі канали міжнародної комунікації, щоб донести до світової спільноти правдиву інформацію про війну, злочини Росії та Зусилля України щодо захисту своєї незалежності та територіальної цілісності (Kan, 2024).

Міжнародне спілкування забезпечувало світове співтовариство неупередженою та достовірною інформацією про позиції держав з найважливіших міжнародних питань, їх зовнішньополітичні ініціативи та дії, результати діяльності в галузі економіки, торгівлі, культури та науки. У випадку України формування позитивного міжнародного іміджу було особливо важливим, коли країна опинилася в центрі уваги світової спільноти в контексті опору агресії. Українські дипломати виступали з чіткими меседжами про демократичні цінності, прагнення до євроінтеграції та захисту міжнародного права.

Після 24 лютого 2022 року українські дипломати активізували свою діяльність у цій сфері, привертаючи увагу до гуманітарної кризи, військових злочинів та проблем біженців, що допомогло Україні отримати підтримку міжнародних організацій та гуманітарну допомогу від країн-партнерів (Matiaszczyk, 2024). Основні цілі публічної дипломатії включають підвищення іміджу країни, сприяння позитивному міжнародному комунікаційному середовищу, встановлення взаємних зв'язків із партнерами та просування політичних і культурних цінностей. Крім того, він відіграє важливу роль у поширенні інформації про події в Україні, зокрема в контексті війни, що є важливим для отримання міжнародної підтримки (Al-Kassimi, 2023).

Міністерство закордонних справ України окреслило шість ключових напрямів публічної дипломатії у своїй стратегії на 2021–2025 роки: економічна, культурна, експертна, науково-освітня, професійна та цифрова дипломатія. Сучасний акцент на економічній дипломатії є відповіддю на глобалізацію економіки, посилення глобальних викликів, зростання транснаціональних корпорацій і загострення конкуренції на міжнародному ринку. У контексті війни, що триває, економічна дипломатія також слугує засобом підтримки України, зокрема шляхом залучення міжнародних інвестицій та сприяння економічній допомозі (Axyonova & Lozka, 2023).

Роль економічної дипломатії полягає у створенні сприятливих умов для інтеграції країни у світове господарство. Для цього використовуються такі інструменти, як переговори, неформальні домовленості, участь у міжнародних економічних організаціях, реалізація спільних економічних програм, контакти з представниками влади, бізнесу та громадськості (Wright, 2023). Після 24 лютого 2022 року українські дипломати працювали над посиленням економічної співпраці з міжнародними партнерами, залученням гуманітарної допомоги та фінансових ресурсів для відновлення країни після війни (Brighi & Giusti, 2023).

Одним із головних завдань економічної дипломатії в контексті формування іміджу держави є підтримка інвестиційного іміджу України на міжнародній арені шляхом надання інформації про інвестиційні можливості, консультування щодо ведення бізнесу в Україні та сприяння комунікації між інвесторами і влади. Цей напрямок став критично важливим після початку війни, оскільки економічна стабільність країни залежала від залучення міжнародної підтримки та інвестицій. Офіс із залучення та підтримки інвестицій Ukraine Invest, створений у жовтні 2016 року при Кабінеті Міністрів України, активно працював над інформуванням міжнародних інвесторів про можливості та виклики ведення бізнесу в Україні під час війни (Chaban & Elgström, 2023).

Промоцією туристичного потенціалу України займається Національне агентство розвитку туризму. Основними напрямками діяльності є участь у міжнародних туристичних виставках (сім виставок у 2023 році), підписання угод про співпрацю із закордонними туристичними центрами та глобальними платформами бронювання подорожей, а також участь у засіданнях Європейської комісії Всесвітньої туристичної організації. Програми популяризації туристичних можливостей України під час війни набули нових форм, завдяки акценту на культурному туризмі та унікальних історичних об'єктах, які продовжують працювати навіть під час військових дій (Dylan & Maguire, 2022).

Одним із ключових напрямків публічної дипломатії є культурна дипломатія. Культурна дипломатія України після 24 лютого 2022 року стала не лише інструментом популяризації національної культури, а й засобом міжнародної підтримки української боротьби за свободу. Культурні проекти стали важливими каналами поширення інформації про війну, підтримки українських митців, які постраждали через війну (Hadfield & Whitman, 2023). Наприклад, проект «Культура дає відсіч», запущений у 2023 році, розповідав історії митців, які пішли до української армії (Manor, 2023).

Важливу роль у популяризації української культури за кордоном відіграє також Український культурний фонд (УКФ). УКФ підтримує численні культурні ініціативи, які стали важливими елементами міжнародної підтримки України, зокрема співпрацю з міжнародними культурними організаціями для популяризації української музики, літератури, театру та кіно на міжнародних фестивалях та виставках (Popovski & Malhotra, 2023). Науково-освітня дипломатія є невід'ємною частиною публічної дипломатії, яка спрямована на побудову дружніх відносин з іншими

регіонами шляхом наукових та освітніх обмінів. Активно розвивався цей напрям і після початку війни, зокрема через програми для українських студентів та науковців за кордоном, що сприяло інтеграції України у світову наукову спільноту (Szulecki & Overland, 2023). Цифрова дипломатія набула особливого значення після початку повномасштабного вторгнення Росії, коли соціальні мережі стали основним інструментом швидкої передачі інформації про події в Україні (Welslau & Selck, 2024). Важливу роль відіграє інформаційний портал war.ukraine.ua, який надає актуальну інформацію про війну та боротьбу України за свою незалежність (Seheda & Smolianiuk, 2020; Vidnyanskyi, 2023).

Отже, проведене дослідження показало, що українська дипломатія, адаптуючись до нових умов, зуміла побудувати сильний міжнародний імідж, спираючись на новітні інструменти дипломатії та глобальну підтримку. Ця трансформація дозволила Україні не лише зберегти політичну та військову підтримку світових держав, а й побудувати нову, сучасну дипломатичну модель, яка відповідала б викликам глобальної кризи. Подальші дослідження можуть зосередитися на ефективності цієї моделі в довгостроковій перспективі, особливо в контексті повоєнної відбудови та інтеграції України в глобальні структури.

Висновки

Основною метою дослідження ролі дипломатичних служб було оцінити, як українська дипломатія адаптувалася до викликів, що виникають, і заходи, які вона вживала для посилення міжнародного авторитету країни. Результати дослідження показали, що українська дипломатія продемонструвала гнучкість і здатність швидко реагувати на ситуацію, що розвивається. Факторами успіху стало активне використання соціальних мереж для поширення інформації про конфлікт. Дипломати наполегливо працювали над зміцненням зв'язків з міжнародними організаціями, зокрема ООН, НАТО та ЄС, що сприяло формуванню сприятливого іміджу України на світовій арені. Ці зусилля були ефективними, що призвело до значного збільшення гуманітарної та військової допомоги від міжнародної спільноти.

Українська дипломатія продемонструвала здатність оперативно адаптуватися до динамічних умов міжнародного середовища. Використання кризової комунікації дозволило державним службам підтримувати постійний контакт із глобальною аудиторією, пояснюючи контекст подій в Україні та наголошуючи на важливості міжнародної підтримки. Публічна дипломатія стала ключовим елементом формування сприятливого міжнародного іміджу України. Інформаційні кампанії, регулярні брифінги, участь дипломатів у міжнародних заходах та виступи на ключових медійних платформах сприяли посиленню обізнаності про ситуацію в країні, формуванню підтримки серед урядів і громадськості за кордоном.

Соціальні медіа (Twitter, Facebook, Instagram) стали основним інструментом цифрової дипломатії. Цей канал використовувався для поширення достовірної інформації, спростування фейків та активного залучення глобальної аудиторії до діалогу. Така стратегія сприяла

формуванню позитивного наративу про Україну у міжнародному інформаційному просторі. Кампанії з національного брендингу, такі як “Ukraine Now”, у поєднанні з культурною дипломатією, зосередженою на просуванні національної ідентичності через мистецтво, музику та літературу, створили основу для тривалого формування позитивного іміджу країни як демократичної, відкритої та прогресивної держави. Внаслідок покращення міжнародного іміджу зросла кількість країн, що надають військову допомогу, значно зріс обсяг гуманітарних ініціатив, які здійснюються у партнерстві з міжнародними організаціями. Ці досягнення підкреслюють ефективність української дипломатії в умовах кризи.

Виходячи з отриманих результатів, майбутні дослідження можуть бути зосереджені на кількох напрямках. Слід дослідити вплив української діаспори на формування міжнародного іміджу країни та її вплив на дипломатичні ініціативи, оскільки українська громада за кордоном може стати життєво важливим активом у просуванні позитивного іміджу.

Подяки

Немає.

Конфлікт інтересів

Немає.

UDC: 327.7

Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.30

Iuliia Tsyrf*

*PhD in Political Science, Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv
01601, 58 Volodymyrska Str., Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-7641-6964>*

Nataliia Bielousova

*PhD in Political Science, Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv
01601, 58 Volodymyrska Str., Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-9656-2942>*

The role of diplomatic services in shaping international image: Ukrainian diplomacy before and after 24 February 2022

Abstract. The study examined the role of public diplomacy, cultural diplomacy, economic cooperation, and digital tools as critical components in shaping a country's international image on a global scale. The aim was to analyse how these instruments influenced global perceptions of Ukraine and the outcomes they generated for the country amidst war. The research employed methods of analysing international communication, public diplomacy, and Ukraine's economic and cultural activities following the invasion. Particular emphasis was placed on the impact of these initiatives on international support for Ukraine and its relations with global partners. Furthermore, the study highlighted public diplomacy as a pivotal mechanism in Ukraine's efforts to secure international backing and counter Russian propaganda. Since the onset of the war, public diplomacy efforts, including cultural initiatives and the national branding campaign "Ukraine Now", have gained significant momentum, facilitating the dissemination of accurate information about the situation in Ukraine worldwide. Economic diplomacy has also been effectively utilised to secure foreign investments and humanitarian aid, while digital diplomacy has enabled swift communication with the global community, particularly through social media platforms. Cultural projects have served as vital avenues for promoting Ukrainian artists and raising awareness of national culture during the war. Moreover, Ukrainian cultural diplomacy has not only promoted the nation's cultural values but has also highlighted its struggle for freedom and independence. The findings of this study can be employed by governmental bodies, diplomatic institutions, cultural organisations, and civil society to develop effective strategies for international communication, advancing national interests, and garnering international support in times of conflict and crisis.

Keywords: political efforts; humanitarian aid; full-scale invasion; integration; soft power; state identity; cultural ties

Introduction

Diplomatic services have been instrumental in shaping a nation's international image and facilitating communication between governments and the global community. As the 21st century's information landscape continues to expand and competition for influence on the international stage intensifies, the nature of diplomacy is evolving. This evolution has been particularly evident in Ukrainian diplomacy, which has undergone significant transformations since Russia's invasion on 24 February 2022. This marked a turning point for Ukrainian diplomats, who have had to adapt their strategies and methods, prioritising the

dissemination of accurate information about the conflict and building a positive image of Ukraine.

The profound changes in the geopolitical landscape following Russia's aggression against Ukraine provided the impetus for this research. These events have not only triggered a severe humanitarian and military crisis but have also had far-reaching consequences for Ukraine itself. A key question is how to effectively develop and maintain a positive international reputation in the face of military aggression and global instability. In his study, N. Adler (2022) examined the role of Ukraine's President

Received: 18.09.2024, Revised: 27.11.2024, Accepted: 18.12.2024

Suggested Citation:

Tsyrf, Iu., & Bielousova, N. (2024). The role of diplomatic services in shaping international image: Ukrainian diplomacy before and after 24 February 2022. *Foreign Affairs*, 34(6), 30-37. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.30.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Volodymyr Zelenskyi as a leader of a new era, focusing on his activities on social media. The author demonstrated how the use of digital media became a key tool for V. Zelenskyi during the war, enabling him to communicate effectively with an international audience. N. Matiaszczyk (2024) conducted research on urban diplomacy as an institution of multilevel solidarity and support for Ukraine following Russia's 2022 invasion. The author explored changes in urban diplomacy arising from the conflict and highlighted their significance in strengthening international ties at the city level. V. Axyonova & K. Lozka (2024) proposed a novel approach to studying diplomacy by focusing on non-state actors, specifically think tanks. Their research underscored the role of Ukrainian experts in international diplomacy during the war, offering valuable insights into emerging forms of global interaction.

Y.A. Stivachtis (2023) investigated the impact of digital technologies on the diplomacy of major powers in the contemporary era. The study focused on how advances in communication and digital platforms have transformed traditional approaches to diplomatic practices, particularly in interstate relations. The author analysed how major powers are adapting to the new realities of digital diplomacy, including the use of social media and digital tools to influence the global community and promote their national interests.

N. Chaban & O. Elgström (2023) examined the transformation of EU public diplomacy under the influence of the war in Ukraine. They highlighted both the challenges and new opportunities for the EU in promoting its values and interests. The authors made a significant contribution to confirming the importance of public diplomacy in conflict situations. E. Vlaeminck (2021) investigated how European states used digital diplomacy in their relations with Russia, particularly through social media. The author emphasised the importance of digital platforms for communication between states and the public, especially in an environment of increasing international tensions. E. Brighi & S. Giusti (2023) analysed the reaction of Italian society and the highest leadership to the Ukrainian crisis, highlighting the difficulties and costs associated with maintaining a consistent policy in times of war. Their analysis demonstrates the challenges of balancing on the international stage faced by Ukrainian diplomats while preserving traditional approaches. R. Benedikter (2023) analysed the global consequences of the war and argued that it is contributing to the formation of two different models of globalisation. This is an important study that opens up new discussions about the future course of politics and the functioning of the economy.

The current study aimed to analyse the transformation of Ukrainian diplomacy in shaping the country's international image amidst the changes triggered by 24 February 2022. The research focused on examining new strategies and approaches adopted by diplomatic services to ensure positive perceptions of Ukraine on the global stage and evaluating the impact of global political shifts on their activities.

Literature Review

The topic of Ukrainian diplomacy and Ukraine's image remains highly relevant in 2024. This issue is of the utmost

importance to Ukrainian society. Currently, Ukrainian scholars are actively exploring various aspects of the nation's diplomacy during the war, including the functioning of its diplomatic service and Ukraine's image in the eyes of the global community. On the other hand, research into the role of diplomatic services in shaping Ukraine's image is almost non-existent. Among Ukrainian researchers, S. Vidnyanskyj (2023) stands out; the author conducted a study of the role of Ukrainian diplomacy in the context of the war with Russia, particularly through the prism of interaction with the UN. The author highlighted how Ukrainian diplomats used the UN platform to emphasise their struggle for independence and territorial integrity. The author points to successful campaigns aimed at building international support and condemning Russian aggression.

A significant aspect was that, following the outbreak of war, the role of diplomacy became more multifaceted and informationally transparent, which correlates with the research of H. Dylan & T.J. Maguire (2022). The researchers analysed the role of secret intelligence in the context of public diplomacy during the war in Ukraine. The authors emphasise that information warfare has become an important element of modern conflicts, and classified data has been used to support the formation of a positive international image for Ukraine. They indicate the need to integrate intelligence data into diplomatic strategies, which has helped Ukraine create a narrative of Russian aggression and mobilise the support of the international community. However, despite the in-depth analysis, the article does not take into account aspects related to the long-term consequences of such actions for Ukraine's reputation. The question of ethics and transparency in intelligence activities also remains open, as the balance between security and openness is extremely important in modern diplomacy.

I. Manor (2023) examined the concept of digital public diplomacy, which is particularly relevant in the face of contemporary global challenges, including the war in Ukraine. The author underscores the significance of digital platforms as tools for shaping a nation's international image and garnering international support. Manor argues that the effective use of social media and other digital media can significantly bolster a country's position on the global stage, as evidenced by Ukrainian diplomacy during the conflict with Russia. However, the research falls short in a comprehensive analysis of the risks associated with disinformation and manipulation in the digital environment, which can undermine public diplomacy efforts. These gaps highlight the need for a deeper exploration of the effectiveness of digital strategies in various contexts to understand how best to integrate them with other diplomatic methods.

S. Ventura (2024) analysed the visual narrative of Ukraine's official Instagram account, Ukraine.Ua, and its role in digital public diplomacy during the war. The author examines how the visual materials presented on the platform shape the perception of the war in Ukraine, foster international support, and strengthen national identity. The author argues that through the strategic use of images, state diplomacy successfully conveys its message, emphasising the resilience of the Ukrainian people and humanitarian needs. However, the research has some gaps. It does not consider how different audiences react to visual content, which can impact the effectiveness of communication

strategies. Additionally, there is a lack of comparative analysis with other countries that also use social media for public diplomacy.

H. Maurer *et al.* (2023) examine the European Union's response to Russia's aggression against Ukraine, highlighting the collective responsibility of European countries to ensure regional stability. The authors argue that EU unity has been critical in confronting security threats and supporting Ukraine during this challenging period. They also note that the Common Security and Defence Policy needs to be enhanced to ensure a more effective response to crises. The research does, however, have certain limitations. For instance, it did not delve deeply into the issue of divergent positions among individual EU member states regarding military aid to Ukraine, which could impact the overall effectiveness of collective action. Additionally, there was a lack of analysis of the socioeconomic consequences for EU countries affected by the escalation of the conflict, which could have provided important context for considering collective responsibility. These gaps point to the need for further research into the EU's common policy on external challenges and their impact on internal stability.

S.T. Lee (2023) investigated how Ukraine's external diplomacy has shaped the country's perception amid the war with Russia. S.T. Lee (2023) emphasises that Ukrainian diplomatic services have become key players in forming a positive international image for Ukraine, particularly in the context of disseminating information about war crimes and the humanitarian crisis. Focusing on a series of successful communication campaigns, the author analyses their impact on the global perception of Ukraine as a victim of aggression rather than an aggressor. The study also highlights the role of social media and modern communication strategies, which have become important tools for Ukrainian diplomats. This has enabled Ukraine to shape narratives that have helped to strengthen international support, including sanctions against Russia and military aid. While noting the successes of Ukrainian diplomacy, Lee points out that changing a country's image is a longterm process that requires constant effort and adaptation to the changing conditions of the international environment. Based on this research, it can be argued that Ukrainian diplomacy is not only reacting to challenges but also actively shaping international policy through strategic communications, making it a crucial element in the process of European integration and post-war reconstruction. This underscores the need for further research into the effectiveness of diplomatic strategies in various contexts, for a deeper understanding of the role of diplomacy in international relations.

Materials and Methods

To conduct this research, a variety of materials were analysed that reflect the current state of Ukraine's diplomatic activities and its impact on the country's international image – both before and after 24 February 2022. Sources used in this research included international agreements, national legislation, reports of international organisations, official speeches, statistical data, and decisions adopted at international conferences. The primary source for this research was international treaties, specifically

the Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (2024). This agreement underscored the strategic partnership between the two states regarding Ukraine's security, thereby strengthening Ukraine's international standing amid the ongoing conflict with Russia. Another important document analysed was the Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and the Federal Republic of Germany (2024), which outlines the expansion of military and economic aid from Germany – a crucial factor in stabilising the situation in Ukraine following the onset of large-scale aggression.

In addition to international agreements, reports from various international organisations were used to gather crucial information regarding the humanitarian situation in Ukraine and the global community's response. For instance, the report "Crisis in Ukraine 2022: 6 months of humanitarian response" (2022) provided valuable insights into the support offered by the international community in the early stages of the invasion, which helped shape the global image of Ukraine as a country in urgent need of humanitarian aid.

Furthermore, official speeches, including the Speech by Volodymyr Zelenskyy at the Ukraine Recovery Conference (2024), were analysed. His speeches served as important sources of information regarding Ukraine's strategic goals for infrastructure reconstruction, economic development, and securing international assistance, thus shaping the global perception of the country. Additionally, legislative acts of international partners were examined, such as Public Law of USA No. 118-50 (2024). This document aimed to provide Ukraine with additional financial support, underlining the significance of the Ukrainian issue in international politics and its role in shaping Ukraine's positive image as a nation committed to defending its independence and democratic principles.

Results and Discussion

In an era of information transparency, a state that fails to ensure open communication and does not prioritise adherence to fundamental human rights and freedoms, freedom of political choice, and freedom of expression in the media, cannot achieve a positive image as a democratic state in the international community. A country's perception by the international community determines its place in the system of international relations, its ability to address competitive challenges, its attractiveness to investment, economic development, and the expansion of opportunities for partnership, cooperation, and tourism. Moreover, a diplomatic image plays a significant role in shaping the domestic political landscape; for instance, opposition parties may use a negative national image to criticise government policies. A state's international image serves as a measure of its political and economic significance, prosperity, and cultural progress, reflecting the authority and success of its actions on the world stage. A positive state image correlates with how it is perceived by other countries and its own citizens.

A state's image is composed of a set of interrelated objective characteristics of the state system – economic, geographic, national, and demographic factors. When a country's economy is linked to the global market,

international capital, and cultural development, its image becomes the foundation of economic success (Lee, 2023).

A state's international image significantly shapes its reputation in the eyes of the public and the international community based on the actions or inaction of various actors interacting with the outside world. Favourable perceptions of a state, both domestically and internationally, are crucial for the success of global political, social, and economic movements aimed at reform (Manor & Huang, 2022). Achieving such perception requires not only the implementation of practical economic reforms but also the optimisation of government structures and management.

Before 24 February 2022, Ukraine's image was shaped by a combination of historical, political, and social factors that influenced its standing on the international stage. Since 1991, Ukraine has faced numerous challenges, including economic crises, political instability, corruption, and conflicts with neighbouring states, particularly Russia. These issues contributed to an ambivalent perception of Ukraine in the global community (Manor, 2023).

Before 2022, Ukraine's international image was often associated with political and economic instability. The country experienced several significant political crises, accompanied by changes in government and protests. The Orange Revolution of 2004 and the Euromaidan of 2014 were landmark events that drew global attention but also contributed to stereotypes about Ukrainian politics as being incapable of sustainable development (Maurer *et al.*, 2023). Critics often pointed out that Ukrainian politicians failed to overcome corruption, which undermined trust in the country among international partners. Additionally, Russia, through its policies, discredited Ukraine's image. Factors that significantly influenced the perception of Ukraine abroad were Russia's annexation of Crimea in 2014 and the separatist movements in Donetsk and Luhansk oblasts. Since 2015, Ukraine has been associated with armed conflicts and humanitarian crises, leading to increased negative attitudes among parts of the international community (Crisis in Ukraine 2022..., 2022). Such a situation made it difficult to attract foreign investment and support, as potential partners, neighbours, and G8 countries (United Kingdom, Germany, France, Poland) viewed Ukraine as an unstable and risky country for business (Maurer *et al.*, 2023).

A crucial aspect that also influenced Ukraine's image was its economic performance. The country possessed agricultural potential and significant natural resources, but economic problems, high inflation, unemployment, and corruption significantly reduced Ukraine's attractiveness to foreign investors. As a result, economic indicators were often assessed negatively, reflecting the overall image of the country as a problematic territory. In the eyes of European leaders who shape public opinion, Ukraine was seen as an agrarian country, although Ukraine can compete with developed European countries in terms of mineral resources, the reserves of which have been largely depleted due to constant extraction. Despite these challenges, Ukraine sought to strengthen its international image through integration into European structures. A significant step was the association between the EU and Ukraine in 2014. The Agreement on Security Cooperation

between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (2024) confirmed Ukraine's intentions regarding European integration and the implementation of reforms in various areas. However, the implementation of these reforms often faced resistance, leading to additional difficulties in forming a positive image (Vlaeminck, 2021).

Culture also played a significant role in shaping Ukraine's image. For many years, the country has attempted to showcase its culture on the international stage through various cultural programs, festivals, exhibitions, and participation in international competitions. However, news from Ukraine was often perceived through the lens of the conflict with Russia, while positive achievements, such as cultural or scientific advancements, remained overlooked. This led to a stereotypical perception of Ukraine as a country constantly experiencing difficulties and crises, overshadowing its potential and opportunities and equating Ukraine with third-world countries.

Following the full-scale invasion of Ukraine, the global community witnessed a radical transformation of Ukraine's image. This event not only marked a turning point in the country's military history but also changed its international image, political ties, and cultural reputation. In a very short period of time, Ukraine became a symbol of the fight for freedom, dignity, and human rights, significantly altering its perception in the eyes of the international community (Ventura, 2024).

One of the most significant and obvious changes in Ukraine's image after the start of the war was the increase in international support. Following the invasion, various countries demonstrated solidarity with Ukraine through different forms of assistance (Public Law of USA No. 11850, 2024). For example, the United States, Canada, the United Kingdom, and European Union member states not only condemned the aggression but also began supplying military equipment, weapons, and humanitarian aid (Stivachtis, 2023).

During his presidency, V. Zelenskyi has participated in numerous international summits and forums, including the Normandy Format, the UN General Assembly, and NATO meetings. He has consistently worked to strengthen relations with partner countries, the European Union, the United States, and Canada. His initiatives have focused not only on securing assistance but also on collaborating on projects and initiatives (Adler, 2022; Speech by Volodymyr Zelenskyy..., 2024). The President has used every opportunity to engage with world leaders and advocate for Ukraine's interests on the international stage, leading to the signing of the Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and the Federal Republic of Germany (2024).

In recognition of his efforts, the prestigious American magazine *Time* named Volodymyr Zelenskyyi "Person of the Year 2022", highlighting how his actions have fostered greater understanding, facilitated discussions on shared issues, and strengthened bilateral relations with international partners. As a result, he has developed friendly relations with many world leaders, including the presidents of the United States, France, Germany, the United Kingdom, Turkey, Poland, and others. Since the invasion, there has also been an increase in international visits to Ukraine,

where world leaders have been invited. To express their support and solidarity, Kyiv has been visited by leaders of many countries, including Joe Biden, Emmanuel Macron, and Olaf Scholz. These visits have been important signals to the global community, demonstrating that Ukraine is not isolated in its struggle and has strong allies.

One of the key changes has been how international media outlets have begun to cover events in Ukraine. Previously, news about Ukraine was limited to negative stories about corruption, political crises, and economic difficulties. However, after the war began, the world's media started paying attention to the resistance of the smaller and less equipped Ukrainian army against the more powerful and numerous Russian forces, and its willingness to fight for freedom and dignity. Examples of such representations can be found in many major publications, such as *The New York Times*, *BBC*, and *The Guardian*. They highlighted not only military actions but also human stories that demonstrated the strength of spirit and unity of the people (Benedikter, 2023).

Ukraine is leveraging new technologies to promote its image. Social media has become a vital tool in shaping public opinion about Ukraine. In particular, Ukrainian users create content that showcases the realities of life during the war, presenting stories of ordinary people who continue to live. This content gains significant popularity and resonates with international audiences, contributing to the formation of a positive image of Ukraine. The international community has also played a crucial role in changing Ukraine's image by actively collaborating with the Ukrainian government. The UN, the European Union, and other international organisations have increased their presence in Ukraine, providing humanitarian and technical assistance. On the other hand, the international community's perception of several indicators related to tourism, and the willingness to invest in Ukraine, has decreased (Manor & Huang 2022).

Before the war, Ukraine had a stable image in external markets as a supplier of metallurgical and metal products, and less processed agricultural products, as a provider of quality IT services, and as a strong player in the global free digital market. Over the years of the war, Ukraine has made significant progress in digital readiness rankings. From 64th place in pre-war 2021 to 50th place at the end of 2022 (a rise of 14 positions). This indicates the steps Ukraine has taken to increase the level of digital technology implementation (Nation Brands Index 2023..., 2023).

However, despite these positive changes, Ukraine continues to face significant reputational challenges. Disinformation and propaganda from Russia remain serious threats. The aggressor country actively spreads false information about Ukraine. In particular, information campaigns that highlight alleged weakness or corruption in Ukraine can influence the perception of the country in some regions of the world (Blake, 2022).

As international communication is the interaction and exchange of information between different cultures, groups of states, and nations, it plays a crucial role in shaping and maintaining the image of states on the world stage. This has become particularly relevant for Ukraine since the beginning of Russia's aggression on 24th February 2022. Since then, Ukrainian diplomacy has actively

used all possible channels of international communication to convey to the world truthful information about the war, Russia's crimes, and Ukraine's efforts to protect its independence and territorial integrity (Kan, 2024).

International communication provides the global community with unbiased and reliable information about the positions of states on the most important international issues, their foreign policy initiatives and actions, and the results of their activities in the fields of economics, trade, culture, and science. In the case of Ukraine, the formation of a positive international image was particularly important when the country found itself in the spotlight of the world community in the context of resisting aggression. Ukrainian diplomats have delivered clear messages about democratic values, the desire for European integration, and the protection of international law.

After 24th February 2022, Ukrainian diplomats intensified their activities in this area, drawing attention to the humanitarian crisis, war crimes, and refugee issues, which helped Ukraine gain support from international organisations and humanitarian aid from partner countries (Matiaszczyk, 2024). The main goals of public diplomacy include enhancing the country's image, fostering a positive international communication environment, establishing mutual relationships with partners, and promoting political and cultural values. Moreover, it plays a crucial role in disseminating information about events in Ukraine, particularly in the context of war, which is essential for gaining international support (Al-Kassimi, 2023).

The Ministry of Foreign Affairs of Ukraine has outlined six key areas of public diplomacy in its 2021-2025 strategy: economic, cultural, expert, scientific-educational, professional, and digital diplomacy. The current emphasis on economic diplomacy is a response to economic globalisation, increased global challenges, the growth of transnational corporations, and intensified competition in the international market. In the context of the ongoing war, economic diplomacy also serves as a means of supporting Ukraine, particularly through attracting international investment and facilitating economic assistance (Axyonova & Lozka, 2023).

The role of economic diplomacy lies in creating favourable conditions for a country's integration into the global economy. Tools such as negotiations, informal agreements, participation in international economic organisations, implementation of joint economic programs, and contacts with representatives of government, business, and the public are used to achieve this (Wright, 2023). After 24th February 2022, Ukrainian diplomats worked to strengthen economic cooperation with international partners, attract humanitarian aid, and secure financial resources for post-war reconstruction (Brighi & Giusti, 2023).

One of the primary objectives of economic diplomacy in the context of shaping a state's image is to maintain Ukraine's investment image in the international arena by providing information about investment opportunities, consulting on doing business in Ukraine, and facilitating communication between investors and the government. This direction became critically important after the start of the war, as the country's economic stability depended on attracting international support and investment. The

Office for Investment Promotion and Support, Ukraine Invest, established in October 2016 under the Cabinet of Ministers of Ukraine, has been actively working to inform international investors about the opportunities and challenges of doing business in Ukraine during the war (Chaban & Elgström, 2023).

The National Tourism Development Agency is responsible for promoting Ukraine's tourism potential. Its main activities include participation in international tourism exhibitions (seven exhibitions in 2023), signing cooperation agreements with foreign tourism centres and global booking platforms, and participating in meetings of the European Commission of the United Nations World Tourism Organisation. Programs to popularise Ukraine's tourism opportunities during the war have taken on new forms, with an emphasis on cultural tourism and unique historical sites that continue to operate even during military actions (Dylan & Maguire, 2022).

One of the key directions of public diplomacy is cultural diplomacy. Ukrainian cultural diplomacy after 24th February 2022, has become not only a tool for popularising national culture but also a means of international support for Ukraine's fight for freedom. Cultural projects have become important channels for disseminating information about the war and supporting Ukrainian artists who have suffered due to the war (Hadfield & Whitman, 2023). For example, the project "Culture Fights Back", launched in 2023, told the stories of artists who joined the Ukrainian army (Manor, 2023).

The Ukrainian Cultural Foundation (UCF) has also played a significant role in promoting Ukrainian culture abroad. The UCF has supported numerous cultural initiatives that have become important elements of international support for Ukraine, including cooperation with international cultural organisations to promote Ukrainian music, literature, theatre, and cinema at international festivals and exhibitions (Popovski & Malhotra, 2023). Scientific and educational diplomacy is an integral part of public diplomacy, aimed at building friendly relations with other regions through scientific and educational exchanges. This direction has also been actively developing after the start of the war, particularly through programs for Ukrainian students and scientists abroad, which has contributed to Ukraine's integration into the global scientific community (Szulecki & Overland, 2023). Digital diplomacy has taken on particular importance since the beginning of Russia's fullscale invasion when social media became the primary tool for the rapid transmission of information about events in Ukraine (Welslau & Selck, 2024). The information portal war.ukraine.ua plays a crucial role, providing up-to-date information about the war and Ukraine's struggle for independence (Seheda & Smolianiuk, 2020; Vidnyanskyi, 2023).

Therefore, the research conducted has shown that Ukrainian diplomacy, adapting to new conditions, has managed to build a strong international image, relying on modern diplomatic tools and global support. This transformation has allowed Ukraine not only to maintain the political and military support of world states but also to build a new, modern diplomatic model that meets the challenges of the global crisis. Further research can focus on the effectiveness of this model in the long term,

especially in the context of post-war reconstruction and Ukraine's integration into global structures.

Conclusions

The primary aim of this research into the role of diplomatic services was to assess how Ukrainian diplomacy adapted to emerging challenges and the measures it took to enhance the country's international standing. The findings revealed that Ukrainian diplomacy demonstrated flexibility and the ability to respond rapidly to the evolving situation. Factors contributing to its success included the active use of social media to disseminate information about the conflict. Diplomats worked diligently to strengthen ties with international organisations, particularly the UN, NATO, and the EU, which contributed to the formation of a positive image of Ukraine on the global stage. These efforts were effective, leading to a significant increase in humanitarian and military aid from the international community.

Ukrainian diplomacy has shown the ability to adapt promptly to the dynamic conditions of the international environment. The use of crisis communication enabled government services to maintain constant contact with a global audience, explaining the context of events in Ukraine and emphasising the importance of international support. Public diplomacy has become a key element in shaping a positive international image of Ukraine. Information campaigns, regular briefings, the participation of diplomats in international events, and appearances on key media platforms have contributed to increasing awareness of the situation in the country, fostering support among governments and the public abroad.

Social media platforms (Twitter, Facebook, Instagram) have become the primary tool of digital diplomacy. This channel was used to disseminate accurate information, debunk fake news, and actively engage a global audience in dialogue. Such a strategy contributed to the formation of a positive narrative about Ukraine in the international information space. National branding campaigns, such as "Ukraine Now", combined with cultural diplomacy focused on promoting national identity through art, music, and literature, created a foundation for the long-term formation of a positive image of the country as a democratic, open, and progressive state. As a result of the improved international image, the number of countries providing military assistance increased significantly, and the volume of humanitarian initiatives carried out in partnership with international organisations grew substantially. These achievements underscore the effectiveness of Ukrainian diplomacy in times of crisis.

Based on the obtained results, future research can focus on several areas. The influence of the Ukrainian diaspora on shaping the country's international image and its impact on diplomatic initiatives should be explored, as the Ukrainian community abroad can become a vital asset in promoting a positive image.

Acknowledgements

None.

Conflict of Interest

None.

References

- [1] Adler, N. (2022). *Ukraine's Zelenskyy: A wartime statesman for the social media age*. Retrieved from <https://www.aljazeera.com/features/2022/3/3/ukraines-zelenskyy-a-wartime-statesman-for-the-social-media-age>.
- [2] Agreement on Security Cooperation and Long-Term Support between Ukraine and the Federal Republic of Germany. (2024, February). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-ta-dovgostrokovu-p-88985>.
- [3] Agreement on Security Cooperation between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. (2024, January). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277>.
- [4] Al-Kassimi, K. (2023). Nato's Anglo-American identity and the Ukrainian crisis from an ontological security perspective – can a realist international system give diplomacy a chance? *Cogent Social Sciences*, 9(1). doi: 10.1080/23311886.2023.2200665.
- [5] Axyonova, V., & Lozka, K. (2024). Diplomacy beyond the state: Ukrainian think tank experts as wartime diplomacy actors. *European Security*, 33(4), 557-575. doi: 10.1080/09662839.2024.2350465.
- [6] Benedikter, R. (2023). The new global direction: From “one globalization” to “two globalizations”? Russia's war in Ukraine in global perspective. *New Global Studies*, 17(1), 71-104. doi: 10.1515/ngs-2022-0038.
- [7] Blake, M. (2022). *How Zelenskyy emerged as the antithesis of Putin and proved you don't need to be a strongman to be a great leader*. Retrieved from <https://theconversation.com/how-zelenskyy-emerged-as-the-antithesis-of-putin-and-proved-you-dont-need-to-be-a-strongman-to-be-a-great-leader-178485>.
- [8] Brighi, E., & Giusti, S. (2023). Italian diplomacy and the Ukrainian crisis: The challenges (and cost) of continuity. *Contemporary Italian Politics*, 15(2), 190-204. doi: 10.1080/23248823.2023.2195776.
- [9] Chaban, N., & Elgström, O. (2023). Russia's war in Ukraine and transformation of EU public diplomacy: Challenges and opportunities. *Journal of European Integration*, 45(3), 521-537. doi: 10.1080/07036337.2023.2190107.
- [10] Crisis in Ukraine 2022: 6 months of humanitarian response. (2022). Retrieved from <http://surl.li/rvtpug>.
- [11] Dylan, H., & Maguire, T.J. (2022). *Secret intelligence and public diplomacy in the Ukraine war*. In *Survival: August - September 2022* (pp. 25-67). London: Routledge.
- [12] Hadfield, A., & Whitman, R.G. (2023). The diplomacy of “Global Britain”: Settling, safeguarding and seeking status. *International Politics*. doi: 10.1057/s41311-023-00489-x.
- [13] Kan, K. (2024). The impact of digital diplomacy on security: The case of the Russia-Ukraine War. In E. Akıllı, B. Güneş & O. Güner (Eds.), *Digital diplomacy in the OSCE region. Contributions to international relations* (pp. 101-111). Cham: Springer. doi: 10.1007/978-3-031-50966-7_10.
- [14] Lee, S.T. (2023). A battle for foreign perceptions: Ukraine's country image in the 2022 war with Russia. *Place Brand Public Diplomacy*, 19, 345-358. doi: 10.1057/s41254-022-00284-0.
- [15] Manor, I. (2023). “Chapter 17: Digital public diplomacy”. In *A research agenda for public diplomacy* (pp. 267-280). Cheltenham: Edward Elgar Publishing. doi: 10.4337/9781802207323.00026.
- [16] Manor, I., & Huang, Z.A. (2022). Digitalization of public diplomacy: Concepts, trends, and challenges. *Communication and the Public*, 7(4), 167-175. doi: 10.1177/20570473221138401.
- [17] Matiaszczyk, N. (2024). City diplomacy as a mechanism of multi-level solidarity and support for Ukraine: A study of the changes following the 2022 Russian invasion. *Journal of Eurasian Studies*. doi: 10.1177/18793665241254835.
- [18] Maurer, H., Whitman, R., & Wright, N. (2023). The EU and the invasion of Ukraine: A collective responsibility to act? *International Affairs*, 99(1), 219-238. doi: 10.1093/ia/iaac262.
- [19] Nation Brands Index 2023: Japan takes the lead for the first time in NBI history. (2023). Retrieved from <https://www.ipsos.com/en/nation-brands-index-2023>.
- [20] Popovski, V., & Malhotra, A. (2023). *Reimagining the international legal order*. London: Routledge. doi: 10.4324/9781003388821.
- [21] Public Law of USA No. 118-50 “Making Emergency Supplemental Appropriations for the Fiscal Year Ending September 30, 2024, and for other Purposes”. (2024, April). Retrieved from <https://www.congress.gov/bill/118th-congress/house-bill/815/text>.
- [22] Seheda, O., & Smolianiuk, V. (2020). Modern processes of digitalization in diplomatic service of Ukraine and Kuwait. *Modern Historical and Political Issues*, 42, 77-88. doi: 10.31861/mhpi2020.42.77-88.
- [23] Speech by Volodymyr Zelenskyy at the Ukraine Recovery Conference. (2024). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/en/news/vistup-volodimira-zelenskogo-na-ukraine-recovery-conference-91437>.
- [24] Stivachtis, Y.A. (2023). Great power diplomacy in the digital age. In F. Onditi, K. McLaren, G. Ben-Nun, Y.A. Stivachtis & P. Okoth (Eds.), *The Palgrave handbook of diplomatic thought and practice in the digital age* (pp. 287-310). Cham: Palgrave Macmillan. doi: 10.1007/978-3-031-28214-0_13.
- [25] Szulecki, K., & Overland, I. (2023). Russian nuclear energy diplomacy and its implications for energy security in the context of the war in Ukraine. *Nature Energy*, 8, 413-421. doi: 10.1038/s41560-023-01228-5.
- [26] Ventura, S. (2024). War and its imagery: The visual narrative of the Ukrainian state's Instagram account Ukraine. Ua as a tool of digital public diplomacy. *International Journal of Strategic Communication*. doi: 10.1080/1553118X.2024.2395407.
- [27] Vidnyanskyj, S. (2023). The UN and Ukrainian diplomacy in the struggle for independence and territorial integrity of Ukraine in the context of the Russian-Ukrainian war. *International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings*, 32, 10-44. doi: 10.15407/mzu2023.32.010.

- [28] Vlaeminck, E. (2021). European digital diplomacy towards Russia: A cross-country social media analysis. In F. Roumate (Ed.), *Artificial intelligence and digital diplomacy* (pp. 131-143). Cham: Springer. [doi: 10.1007/978-3-030-68647-5_10](https://doi.org/10.1007/978-3-030-68647-5_10).
- [29] Welslau, L.M., & Selck, T.J. (2024). Geopolitics in the ESC: Comparing Russia's and Ukraine's use of cultural diplomacy in the Eurovision song contest. *New Perspectives*, 32(1), 5-29. [doi: 10.1177/2336825X231222000](https://doi.org/10.1177/2336825X231222000).
- [30] Wright, K.A.M. (2023). Correction to: Gendered silences in Western responses to the Russia-Ukraine war. *Place Brand Public Diplomacy*, 19, article number 241. [doi: 10.1057/s41254-023-00297-3](https://doi.org/10.1057/s41254-023-00297-3).

УДК 321+930.85
Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.47

Борис Дзюндзюк

Кандидат наук з державного управління, старший викладач

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

61022, майд. Свободи, 4, м. Харків, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9066-2849>

Порівняльний аналіз впливу авторитарних та демократичних політичних систем на вирішення глобальних викликів

Анотація. Метою даного дослідження було виявлення відмінностей у підходах і ефективності різних політичних систем у реагуванні на глобальні проблеми, а також оцінка їхньої здатності забезпечувати довгострокові стійкі рішення. У даному дослідженні проведено аналіз того, як різні політичні системи – авторитарні та демократичні – впливають на реагування країн на масштабні виклики, такі як кризи у сферах економіки, екології, охорони здоров'я, технологій та соціальних змін. У статті використано методи порівняльного аналізу та кейс-стаді, щоб ідентифікувати ключові відмінності між авторитарними та демократичними системами, зокрема у контексті їхньої здатності мобілізувати ресурси, впроваджувати інновації, забезпечувати громадянську підтримку та втілювати стійкі політичні рішення. Основна увага спрямована на аналіз реакції на економічні кризи, екологічні загрози, зокрема зміну клімату, глобальну охорону здоров'я, а також реакції на швидкі технологічні зміни. Результати дослідження продемонстрували, що авторитарні режими можуть швидко мобілізувати ресурси та здійснювати централізовані рішення, що є корисним у термінових кризових ситуаціях, але часто зазнають недоліків у плані гнучкості та підтримки населення в довгостроковій перспективі. Навпаки, демократії характеризуються більшою прозорістю та участю громадськості у прийнятті рішень, що сприяє створенню більш стійких та прийнятних рішень, хоча й може уповільнити процес реагування в кризові моменти. У статті розглянуто приклади таких країн, як США, Швеція, Норвегія, Німеччина, Південна Корея, Китай, Іран та інших, для аналізу ефективності різних політичних систем у вирішенні глобальних викликів. Результати даного дослідження можуть бути використані урядами та політиками для розробки більш ефективних стратегій реагування на глобальні виклики, враховуючи особливості різних політичних систем. Крім того, ці результати можуть служити корисним ресурсом для міжнародних організацій та дослідників у сфері політики та управління, які прагнуть зрозуміти вплив політичних структур на ефективність у вирішенні глобальних проблем.

Ключові слова: політичне управління; глобальна стабільність; екологічна безпека; охорона здоров'я; технології; адаптація

Вступ

У сучасному світі глобальні виклики, такі як зміна клімату, економічна нерівність та пандемії, потребують комплексного підходу до їх вирішення. Враховуючи різноманітність політичних систем у світі, постає питання, які з них є більш ефективними у боротьбі з глобальними проблемами. Авторитарні та демократичні режими пропонують різні підходи до управління та реагування на кризи, що впливає на їхню здатність долати глобальні виклики. Актуальність цього дослідження полягає в необхідності оцінити, як ці різні політичні системи можуть забезпечити ефективні рішення в умовах постійних змін і криз. У той час як авторитарні системи можуть швидко мобілізувати ресурси та

впроваджувати рішучі заходи, демократичні системи забезпечують підзвітність та прозорість, сприяючи довгостроковій стабільності. Розуміння ефективності кожної системи має вирішальне значення для розробки політики, яка дозволить урядам більш успішно реагувати на глобальні проблеми.

Авторитарні системи характеризуються концентрацією влади в руках однієї особи або невеликої групи, що дозволяє швидко ухвалювати рішення без обговорень чи консультацій з широкими верствами населення (Mauk, 2020). Це може бути ефективним у надзвичайних ситуаціях, коли швидкість реагування є критично важливою. Однак такі системи часто

Отримано: 29.08.2024, Перевірено: 22.11.2024, Прийнято: 18.12.2024

Suggested Citation:

Dziundziuk, B. (2024). A comparative analysis of the impact of authoritarian and democratic political systems on addressing global challenges. *Foreign Affairs*, 34(6), 47-56. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.47.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

стикаються з проблемами легітимності та браком підзвітності, що може призвести до зловживань владою та ігнорування інтересів громадян (Wiebrecht, 2021). З іншого боку, демократичні системи ґрунтуються на принципах участі громадян у прийнятті рішень, підзвітності та прозорості. Хоча процес прийняття рішень у демократичних країнах може бути повільнішим і складнішим через необхідність проведення консультацій та досягнення консенсусу, ці системи мають такі переваги, як більша легітимність та підзвітність уряду, що сприяє більш сталому та інклюзивному розв'язанню проблем (Schmidhuber *et al.*, 2020).

Ефективність різних політичних систем у вирішенні глобальних викликів є предметом активного дослідження в науковій літературі. Зокрема, дослідження L. Helms (2022) та W. Merkel & A. Lührmann (2021) надали цінну інформацію про переваги та недоліки кожної системи. Існуючі дослідження на цю тему переважно зосереджені на визначенні короткострокових заходів реагування на кризи в окремих країнах, при цьому менше уваги приділяється довгостроковим наслідкам таких політичних стратегій. Такі дослідники, як A.J. Nathan (2020) та C. Welzel (2021) зосередилися на теоретичних аспектах впливу політичних систем на розвиток держави, але їхні дослідження часто обмежуються теоретичним аналізом без конкретного порівняльного виміру. D. Sallai & G. Schnyder (2021) запропонували цікаву перспективу, дослідивши характеристики авторитарного капіталізму та підкресливши, як державні бізнес-системи розмивають межі між приватним та державним секторами, що призводить до інтеграції та взаємопроникнення влади та бізнесу. Дослідники M. Roccato *et al.* (2020) та Kharazi (2021) показали, як пандемія COVID-19 та спричинена нею економічна криза вплинули на підтримку антидемократичних політичних систем. Автори проаналізували кореляцію між переживанням пандемії, економічною невизначеністю та зростанням симпатій до авторитарних рішень у демократичних суспільствах. Подолання глобальної кліматичної кризи є ще одним нагальним викликом. Дослідники R. Willis (2020) та R. Willis *et al.* (2022) розглянули роль демократії у подоланні кліматичної кризи, проаналізувавши її потенціал для створення ефективних рішень. Автори дослідили, як інклюзивні та поінформовані дискусії можуть сприяти розробці ефективної та справедливої кліматичної політики.

Метою даного дослідження було виявлення та порівняння механізмів реагування на глобальні виклики в авторитарних та демократичних політичних системах, а також аналіз їхньої ефективності та сталості в контексті сучасного світу. Для досягнення цієї мети в дослідженні розглянуто такі питання: механізми, які використовують авторитарні та демократичні політичні системи для вирішення глобальних проблем; фактори, які впливають на ефективність цих механізмів; короткострокова ефективність, але довгострокова нестабільність авторитарних систем; здатність демократичних систем сприяти більш інклюзивному та сталому вирішенню глобальних проблем. Відповідно до цієї проблематики, завдання дослідження включали аналіз існуючих механізмів вирішення

глобальних проблем в рамках різних політичних систем; виявлення факторів, які впливають на ефективність та сталість цих механізмів; порівняння ефективності авторитарних та демократичних систем у вирішенні глобальних проблем на конкретних прикладах; формулювання рекомендацій щодо вдосконалення механізмів вирішення глобальних проблем з урахуванням специфічних особливостей різних політичних систем. Таким чином, це дослідження було спрямоване не лише на розширення теоретичних знань про вплив політичних систем на вирішення глобальних проблем, але й на розробку практичних рекомендацій щодо вдосконалення політики та управління в сучасному світі.

Матеріали та методи

Для досягнення мети цього дослідження було проведено комплексний аналіз різних джерел і даних для висвітлення специфіки функціонування політичних систем в умовах глобальних викликів. Дослідження включало збір, аналіз та синтез інформації з надійних наукових джерел. На попередньому етапі було визначено перелік країн з авторитарними та демократичними режимами. Критеріями відбору країн для дослідження були їхній політичний устрій, історичні умови формування режимів та сучасний стан політичних систем. До списку авторитарних режимів увійшли такі країни, як Китай, Росія, Іран, Саудівська Аравія, Білорусь, Венесуела, Зімбабве, Туркменістан, Північна Корея, Уганда та Зімбабве. Демократичні режими були представлені такими країнами, як США, Німеччина, Швеція, Норвегія, Данія, Канада, Фінляндія, Австралія, Нова Зеландія та Японія. Такий відбір дозволив створити репрезентативну вибірку для подальшого аналізу.

Наступним етапом дослідження став збір даних щодо ефективності вирішення глобальних викликів у кожній з обраних країн. Первинними джерелами даних стали аналітичні матеріали провідних наукових журналів. Особливу увагу було приділено таким глобальним викликам, як зміна клімату, економічні кризи, пандемії та кібербезпека. Потім було проведено порівняльний аналіз зібраних даних. Для цього були розроблені критерії оцінки ефективності політичних систем у вирішенні глобальних викликів. До них увійшли: швидкість реагування на кризи, рівень мобілізації ресурсів, прозорість прийняття рішень, рівень підзвітності уряду, дотримання прав людини та громадянських свобод.

Надалі було проведено аналіз конкретних кейсів успішного чи неуспішного вирішення глобальних викликів. Були розглянуті конкретні приклади, такі як реакція Китаю на фінансову кризу 2008 року, дії Німеччини та Південної Кореї під час пандемії COVID-19, політика Данії у сфері відновлюваної енергетики, а також заходи з кібербезпеки, запроваджені США та Європейським Союзом. Кожен кейс було проаналізовано з точки зору вжитих заходів, досягнутих результатів та їхнього впливу на суспільство. Після цього було узагальнено зібрані дані та зроблено висновки щодо впливу політичних систем на вирішення глобальних викликів. Результати аналізу були представлені в табличній формі для наочності та зручності сприйняття.

На основі узагальнених даних були визначені основні переваги та недоліки авторитарних та демократичних систем у контексті вирішення глобальних проблем.

Наступний етап включав розробку рекомендацій на основі отриманих результатів. Демократичним країнам було запропоновано підтримувати та посилювати механізми підзвітності та прозорості, а авторитарним режимам – інтегрувати елементи підзвітності для зменшення ризику корупції та зловживань. Також були визначені напрямки подальших досліджень, які можуть включати більш детальне вивчення культурних та історичних факторів, що впливають на ефективність політичних систем, а також дослідження впливу глобалізації та технологічних змін на політичні структури. На завершальному етапі було розглянуто обмеження дослідження. Це дослідження також визнає швидкий темп змін у політичних системах і глобальному середовищі, що може вимагати оновлення результатів у відповідь на нові виклики та обставини.

Результати

Авторитарні політичні системи характеризуються концентрацією влади в руках однієї особи або невеликої групи людей, які здійснюють політичний контроль без належної підзвітності суспільству і без справжньої конкуренції. Такі режими зазвичай обмежують політичні свободи, контролюють засоби масової інформації, придушують опозицію та маніпулюють виборчими процесами, щоб забезпечити своє довгострокове домінування. Ключовою рисою авторитарних систем є сильна централізація влади (Williamson & Magaloni, 2020). Часто очолювані диктатором або авторитарним лідером, ці режими призначають на ключові посади в уряді, силах безпеки та судовій системі, що дозволяє їм ефективно контролювати всі аспекти управління. Застосування сили для підтримання порядку та придушення будь-якого інакомислення

є типовим для таких режимів. Іншою важливою рисою авторитаризму є обмеження політичних свобод. Це включає цензуру преси, контроль над інформаційним простором, заборону або суворе регулювання зборів і демонстрацій, а також обмеження діяльності незалежних політичних партій і організацій. Авторитарні уряди часто використовують пропаганду для створення позитивного іміджу правлячого режиму та дискредитації опозиції (Slantchev & Matush, 2020; Zürn, 2022).

Вибори в авторитарних країнах можуть відбуватися, але вони часто не відповідають міжнародним стандартам чесності та прозорості. Виборчими процесами часто маніпулюють, що дозволяє авторитарним лідерам залишатися при владі. Такі вибори зазвичай супроводжуються масовими фальсифікаціями результатів голосування, переслідуванням опозиційних кандидатів, а іноді й залякуванням виборців (Nathan, 2020). Авторитарні режими також можуть здійснювати значний контроль над економікою через державні монополії або суворі правила, що обмежують вільне підприємництво. Управління економікою в таких державах часто використовується для консолідації політичної влади, надаючи перевагу лояльним компаніям і підприємцям. Судова влада в авторитарних режимах також зазнає значного політичного тиску, забезпечуючи контроль уряду над правосуддям. Закони та їх застосування можуть бути вибірковими, а судові процеси – політизованими, що унеможливає справедливе правосуддя. Авторитарні режими часто мають різні форми і ступені контролю, але їх об'єднує спільна риса – концентрація влади та обмеження громадянських свобод. Для зручності розуміння приклади країн з авторитарними урядами наведені в таблиці 1. Ці приклади демонструють широкий спектр авторитарних практик та їхній вплив на політичне і соціальне життя країн, що часто призводить до порушень прав людини та обмежень фундаментальних свобод.

Таблиця 1. Приклади країн з авторитарними політичними режимами

Країна	Лідер або/та орган влади	Основні характеристики режиму
Китай	Комуністична партія Китаю, Сі Цзіньпін	Жорсткий контроль над усіма аспектами життя, цензура, масове стеження, репресії проти опонентів.
Росія	Володимир Путін	Обмеження свободи преси, переслідування політичних конкурентів, маніпулювання виборчими процесами.
Білорусь	Олександр Лукашенко	Репресії проти опозиції та ЗМІ, фальсифікація виборів.
Венесуела	Ніколас Мадуро	Політичні репресії, економічна криза, соціальна нестабільність.
Саудівська Аравія	Королівська родина	Абсолютна монархія, обмеження політичних свобод, контроль над громадськими та політичними зібраннями.
Іран	Верховний лідер та ісламські священнослужителі Ібрагім Раїсі	Контроль над армією, судовою системою та ЗМІ, жорстке регулювання громадської та політичної сфер.
Зімбабве	Роберт Мугабе (до 2017 року)	Порушення прав людини, репресії проти опозиції, економічний колапс.
Туркменістан	Сердар Бердимухамедов	Культ особистості, обмежений доступ до інформації, жорсткий контроль над усіма аспектами життя.
Північна Корея	Кім Чен Ин	Ізольована країна, повний контроль над політичним, економічним і соціальним життям, придушення будь-якої опозиції.
Уганда	Йовері Мусевені	Маніпуляції на виборах, переслідування лідерів опозиції, заборони ЗМІ.

Джерело: складено автором на основі M. Tudor & D. Slater (2020), E. Sinkkonen (2021) та S. Repucci & A. Slipowitz (2022).

Демократія визначається як політична система, заснована на принципах народного суверенітету, де влада належить народу і здійснюється ним безпосередньо або через обраних представників. Основою демократії є вільні та чесні вибори, які дозволяють громадянам обирати своїх представників і притягувати їх до відповідальності через законодавчі процеси. Демократичні країни також характеризуються верховенством права, яке гарантує, що всі, включно з урядом, підкоряються закону (König & Wenzelburger, 2020). У демократичних країнах влада розподілена між різними гілками влади, такими як законодавча, виконавча та судова, щоб запобігти зловживанню владою та забезпечити баланс. Ця система стримувань і противаг вважається критично важливою для запобігання авторитаризму і гарантує, що жодна особа чи група осіб не може мати абсолютну владу. Демократії також відрізняються прозорістю діяльності уряду, що включає в себе відкриті засідання уряду, доступ громадськості до документів та інформації, а також свободу преси. Громадянські свободи, такі як свобода слова, зібрань, віросповідання та недоторканність приватного життя, є фундаментальними в демократіях і дозволяють людям висловлювати свої погляди, збиратися та організовувати спільноти, не боячись втручання або репресій з боку уряду. Права меншин захищені в демократіях – менш представлені групи мають можливість брати участь у політичному житті та бути почутими.

Демократії в усьому світі мають свої унікальні особливості, але їх об'єднує спільний фундамент свобод, прав і принципів народного правління. Сполучені Штати Америки є одним з найяскравіших прикладів демократії, де демократія підкріплена сильними інституційними структурами, що забезпечують громадянські права та політичний плюралізм. Канада, ще одна країна з міцною демократією, робить сильний акцент на мультикультуралізмі та різноманітності. Канадська політична система побудована таким чином, що забезпечує високий рівень інклюзії та захисту для всіх груп населення.

Норвегія – одна з найбільш стабільних і прогресивних демократій у світі, відома своїм високим рівнем

життя, розгалуженою мережею соціального захисту та активним громадянським суспільством. Політична система Норвегії базується на принципах парламентської демократії, що забезпечує широке представництво різних політичних сил та ефективне управління. Швеція також є прикладом успішної демократії, яка наголошує на правах людини, гендерній рівності та екологічній стійкості. Шведський уряд активно підтримує соціальний захист населення, забезпечуючи високу якість життя. Нідерланди – країна з давніми традиціями демократії, відома своїм ліберальним підходом до громадянських прав і соціальних питань. Нідерланди славляться своєю толерантністю та відкритістю до інновацій у державному управлінні. Данія – ще одна скандинавська країна з високим рівнем демократичних свобод. Данія відома своєю прозорістю уряду та високим рівнем життя. Фінляндія має один з найвищих рівнів свободи преси та високий ступінь довіри населення до уряду. Фінляндія також славиться своєю системою освіти та інноваційним підходом до соціального забезпечення. Швейцарія славиться своєю унікальною демократичною системою, яка включає такі інструменти прямої демократії, як референдуми та народні ініціативи, що дозволяють громадянам безпосередньо впливати на законодавство. Німеччина має стабільну демократичну систему, засновану на принципах федералізму, що забезпечує баланс влади між федеральним урядом і землями. Німеччина також активно сприяє міжнародному демократичному співробітництву. Це лише кілька прикладів країн, які демонструють, що демократія не є статичною системою, а адаптується до культурного, соціального та економічного контексту кожної країни. Однак спільна відданість ідеалам свободи, рівності та відкритості залишається ключовим фактором успіху будь-якої демократії. Ці країни демонструють різноманітні демократичні практики та підходи до управління, підтверджуючи універсальність демократичних цінностей незалежно від культурних та регіональних відмінностей. Інші приклади країн з демократичними системами правління представлені в таблиці 2.

Таблиця 2. Приклади країн з демократичними політичними режимами

Країна	Структура лідера або органу влади	Основні характеристики режиму
США	Президент Джозеф Байден	Вільні та чесні вибори, поділ влади, свобода слова та преси, підзвітність уряду
Німеччина	Канцлер Олаф Шольц	Федералізм, сильні інституції, верховенство права, свобода зібрань та вираження поглядів, підзвітність уряду
Швеція	Прем'єр-міністр Ульф Крістерссон	Парламентська демократія, високий рівень соціального захисту, гендерна рівність, екологічна стійкість
Норвегія	Прем'єр-міністр Йонас Гар Стьоре	Парламентська система, високий рівень життя, розвинуте громадянське суспільство, прозорість влади
Канада	Прем'єр-міністр Джастін Трюдо	Парламентська демократія, мультикультуралізм, права меншин, прозорість уряду, свобода преси
Фінляндія	Прем'єр-міністр Петтері Орпо	Високий рівень свободи преси, сильна система освіти, довіра населення до влади, інноваційний підхід до соціального забезпечення
Австралія	Прем'єр-міністр Ентоні Албанезе	Парламентська демократія, підзвітність уряду, свобода слова та преси, активна громадянська участь
Нідерланди	Прем'єр-міністр Марк Рютте	Парламентська демократія, ліберальні цінності, захист прав людини, прозорість уряду, відкритість до інновацій

Таблиця 2. Продовження

Країна	Структура лідера або органу влади	Основні характеристики режиму
Нова Зеландія	Прем'єр-міністр Кріс Гіпкінс	Парламентська демократія, права меншин, екологічна політика, прозорість уряду, громадянська активність
Японія	Прем'єр-міністр Фуміо Кісида	Конституційна монархія з парламентською системою, вільними виборами, верховенством права, свободою преси та високим рівнем участі громадян у політичному житті

Джерело: складено автором на основі L. Schmidhuber *et al.* (2020), R. Willis (2020) та C. Welzel (2021).

Аналіз впливу авторитарних і демократичних політичних систем на вирішення економічних проблем, таких як глобальна рецесія та нерівність, дозволяє по-новому поглянути на їхню ефективність та адаптивність у реагуванні на економічні кризи. Ці виклики вимагають комплексних рішень і підходів, які можуть відрізнятися залежно від політичного устрою країни. Глобальна рецесія - це період значного економічного спаду, який одночасно зачіпає багато країн. Реакція на таку рецесію залежить від внутрішньої та зовнішньої економічної політики, що формується урядом. Демократичні країни зазвичай реагують на економічний спад за допомогою експансіоністської фінансової та монетарної політики, яка передбачає зниження податків, збільшення державних витрат і зниження відсоткових ставок. Прикладом такого підходу є реакція Сполучених Штатів на фінансову кризу 2008 року, коли уряд запровадив пакет стимулів для збільшення кредитування та інвестицій. На противагу цьому, авторитарні режими можуть реагувати на рецесію швидким впровадженням рішучих, хоча часто непрозорих заходів. Наприклад, у відповідь на кризу 2008 року Китай реалізував масштабний план економічного стимулювання, зосереджений на інфраструктурних проєктах та підтримці ключових галузей (Nützenadel, 2021). Хоча такі заходи можуть бути ефективними для швидкого відновлення, їх часто критикують за недостатню увагу до довгострокових наслідків і потенціал для зростання корупції.

Економічна нерівність є ще однією важливою проблемою, яка часто загострюється під час глобальних криз. Демократичні уряди зазвичай вживають таких заходів, як підвищення податків для багатих, збільшення соціальних виплат та інвестування в соціальні послуги, щоб зменшити розрив між багатими і бідними. Скандинавські країни, такі як Данія та Швеція, відомі своєю успішною політикою рівності, яка забезпечує високий рівень життя більшості населення завдяки потужним системам соціального захисту та прогресивному оподаткуванню (Dai *et al.*, 2024).

Авторитарні системи можуть мати обмежені можливості для обговорення та впровадження політики, спрямованої на зменшення нерівності. У таких системах концентрація багатства часто відбувається серед вузької еліти, тісно пов'язаної з урядом. Наприклад, Росія демонструє високий рівень нерівності, що частково пояснюється контрольованою економікою та політичною системою, яка обмежує конкуренцію, тим самим сприяючи накопиченню багатства в руках обмеженої кількості осіб (Schimpfössl, 2024). Загалом, вирішення глобальних економічних викликів вимагає комплексного підходу, який включає не лише негайні заходи реагування на кризу, а й довгострокові стратегії

розвитку. У той час як демократії можуть запропонувати більшу прозорість і гнучкість у вирішенні таких проблем, авторитарні режими часто покладаються на централізоване планування і швидке впровадження політики, що може бути ефективним у короткостроковій перспективі, але призводить до проблем з довгостроковою стійкістю і справедливістю.

Екологічні виклики, такі як зміна клімату та забруднення, є глобальними проблемами, які потребують комплексних та інноваційних рішень. Відповіді на ці виклики суттєво відрізняються залежно від політичної системи кожної країни, що може вплинути на їхню ефективність та стійкість до екологічних змін. Зміна клімату є глобальною проблемою, яка вимагає участі та співпраці всіх країн. Демократичні держави часто підходять до цього питання через прозорість, участь громадськості та багатосторонність. Наприклад, Європейський Союз активно просуває кліматичну політику через свої директиви, такі як Зелений курс, який окреслює комплекс заходів для досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року (Willis *et al.*, 2022). Ці заходи включають інвестиції в енергоефективність та перехід від викопного палива до відновлюваних джерел енергії.

У таких демократичних країнах, як Німеччина та Данія, уряди сприяють розвитку вітрової та сонячної енергетики. Зокрема, Данія визнана світовим лідером у вітроенергетиці і має на меті досягти 100% споживання відновлюваної енергії до 2050 року (Lund *et al.*, 2022). Авторитарні держави, такі як Китай, також роблять значні кроки для боротьби зі зміною клімату, реалізуючи масштабні проєкти з відновлюваної енергетики та встановлюючи суворі обмеження на викиди вуглекислого газу (Wu & Han, 2022). Однак політична структура Китаю іноді може обмежувати участь громадськості у формуванні екологічної політики, що призводить до меншої прозорості та обмежень на відкриті обговорення.

Забруднення є ще однією важливою екологічною проблемою, особливо в індустріально розвинутих країнах зі швидкозростаючою економікою. Демократичні країни, такі як Сполучені Штати, історично залучали громадські та неприбуткові організації до процесу регулювання забруднення за допомогою таких законів, як Clean Air Act (1963) та Clean Water Act (1972). Ці закони встановлюють стандарти якості довкілля та вимоги до викидів для заводів та інших великих забруднювачів. У країнах з авторитарними режимами, таких як Росія, також можуть існувати закони про охорону довкілля, але їхньому виконанню часто перешкоджають корупція та неефективність. Відсутність прозорості та обмежені можливості громадського контролю

ускладнюють ефективне вирішення проблем забруднення, що може призвести до екологічних катастроф.

Вплив політичних систем на подолання глобальних викликів і пандемій у сфері охорони здоров'я, зокрема COVID-19, висвітлює значні відмінності в ефективності урядів різних країн світу. Пандемія COVID-19 перевірила здатність багатьох країн швидко реагувати на кризи, координувати широкомасштабні заходи з охорони здоров'я та безпеки, а також забезпечувати доступ до медичної допомоги (James & Alihodzic, 2020). Демократичні країни загалом підійшли до пандемії з акцентом на прозорість і мобілізацію державних ресурсів через відкриту комунікацію та громадянську активність. Наприклад, Німеччина досягла успіху в ефективному тестуванні, ранньому і широкому використанні масок і соціальному дистанціюванні, що допомогло сповільнити поширення вірусу в перші місяці пандемії. Уряд Німеччини також надав широку підтримку закладам охорони здоров'я та посилив правила охорони здоров'я та безпеки на робочому місці (Flinders, 2021). Ще одним прикладом демократичної відповіді на пандемію є Південна Корея, де швидке масове тестування, відстеження контактів і суворі карантинні заходи допомогли контролювати спалахи без повної зупинки економіки. Уряд активно використовував цифрові технології для інформування громадськості та забезпечення доступу до важливої інформації (Kye & Hwang, 2020).

Авторитарні режими, такі як Китай, де вірус з'явився вперше, продемонстрували інший підхід. Китай швидко запровадив суворі заходи, включаючи сувору ізоляцію в Ухані та інших регіонах, жорсткий контроль над засобами масової інформації та використання державних ресурсів для швидкого будівництва нових лікарень. Хоча ці заходи були ефективними для стримування поширення вірусу, вони також викликали занепокоєння щодо прав людини і свободи слова (Wu *et al.*, 2021). Інший приклад авторитарної реакції на пандемію COVID-19 можна побачити в Ірані. Уряд Ірану спочатку применшував серйозність спалаху коронавірусу, що призвело до затримок із запровадженням карантинних заходів та обмежень на публічні зібрання, що спричинило швидке поширення вірусу серед населення. Коли ситуація з коронавірусом в країні вийшла з-під контролю, іранський уряд посилив карантинні заходи, в тому числі закрив школи, університети та громадські місця. Однак критики стверджують (Sajadi & Hartley, 2022), що початкова непрозорість і обмеження свободи преси перешкоджали ефективному інформуванню громадськості про ризики і необхідні заходи безпеки. Уряд також звинувачує у приховуванні реальної статистики щодо кількості інфікованих і смертей, що ускладнює розуміння міжнародною спільнотою справжньої ситуації в країні. Цей приклад демонструє, як авторитарні режими можуть реагувати на кризи, використовуючи методи, які можуть обмежувати точність і доступність критично важливої інформації, впливаючи на здатність громадськості адекватно реагувати на кризові ситуації у сфері громадського здоров'я.

Технологічні виклики, такі як кібербезпека, стали критично важливим компонентом національної

безпеки та економічного розвитку. Сучасний світ, який покладається на цифрові технології, зіткнувся зі значними викликами, пов'язаними із захистом даних, безпекою інфраструктури та недоторканністю приватного життя громадян. Різні країни реагують на ці виклики, виходячи з особливостей свого політичного устрою, що впливає на їхню здатність адаптуватися до загроз кібербезпеці та реагувати на них. У демократичних країнах кібербезпека часто розглядається через призму захисту громадянських свобод і приватного життя. Наприклад, Сполучені Штати Америки активно розвивають законодавство і технології для боротьби з кіберзлочинністю та захисту критичної інфраструктури. Американські урядові установи, такі як Агентство з кібербезпеки та безпеки інфраструктури (CISA), координують зусилля уряду та приватного сектору для захисту важливих мереж і систем. США також мають Національну стратегію кібербезпеки, яка включає заходи із захисту персональних даних громадян і корпорацій від кібератак (Dedeke & Masterson, 2019). Європейський Союз також вжив заходів для посилення кібербезпеки, включаючи прийняття Загального регламенту про захист даних (GDPR), який встановлює суворі правила обробки та захисту персональних даних (Anagnostakis, 2021). Ці заходи демонструють прихильність демократичних держав до забезпечення інформаційної безпеки та захисту приватності при збереженні відкритості та прозорості.

Авторитарні режими можуть підходити до кібербезпеки з точки зору контролю. Наприклад, Китай має одну з найсуворіших систем нагляду та контролю за Інтернетом у світі. Закони про кібербезпеку в Китаї включають обов'язкову інтернет-цензуру та обмеження доступу до міжнародних веб-ресурсів (Huang & Tsai, 2022). Китай також використовує штучний інтелект і алгоритмічний аналіз для моніторингу великих обсягів даних і виявлення потенційно шкідливої або дестабілізуючої онлайн-активності. Ці заходи спрямовані на підтримку політичної стабільності та запобігання потенційним загрозам для уряду. Іран також відомий своїм суворим контролем кіберпростору (Curato & Fossati, 2020). Уряд Ірану накладає суворі обмеження на доступ до інтернет-ресурсів і використання соціальних мереж, щоб контролювати потік інформації та запобігти організації опозиції або дестабілізаційній діяльності. Хоча авторитарні режими можуть мати більше можливостей для впровадження суворих заходів з контролю над кіберпростором, вони також часто стикаються з критикою за порушення прав людини та обмеження свободи вираження поглядів.

Соціальні виклики, такі як міграція та права людини, набувають особливого значення при порівнянні авторитарних і демократичних політичних систем. Ці системи по-різному підходять до вирішення глобальних проблем, на що впливають їхні структури управління, законодавчі механізми та громадянське суспільство. У демократичних системах, де гарантується свобода слова і преси, питання міграції та прав людини часто відкрито обговорюються. Громадськість може висловлювати свою думку і впливати на політичну ситуацію через вибори та інші форми демократичної участі. Таке середовище полегшує адаптацію законів

і політики до потреб суспільства, включаючи захист прав мігрантів і меншин. На противагу цьому, в авторитарних режимах, де влада часто зосереджена в руках однієї особи або невеликої групи, централізований контроль може забезпечити швидке прийняття рішень. Однак такі рішення рідко підлягають публічному обговоренню або критиці, що може призвести до нехтування або порушення прав людини, особливо в контексті міграційних криз. Міграція, як глобальний виклик, може вирішуватися за допомогою жорстких заходів в авторитарних системах, які часто нехтують правами і потребами мігрантів. Наприклад, застосування сили для контролю міграційних потоків часто призводить до міжнародної критики і може підірвати міжнародні

відносини. У демократичних системах міграційна політика може бути більш гнучкою та інклюзивною, спрямованою на інтеграцію мігрантів у суспільство. Права людини та інші соціальні проблеми розглядаються через призму законів і міжнародних угод, які зобов'язують уряди бути підзвітними своїм громадянам і міжнародній спільноті. Таким чином, хоча і авторитарні, і демократичні системи можуть ефективно вирішувати деякі проблеми, їхні підходи до міграції та прав людини часто суттєво відрізняються, що має значні наслідки для міжнародної стабільності та гуманітарної ситуації в усьому світі. Для наочності в Таблиці 3 наведено кілька прикладів того, як авторитарні та демократичні режими вирішують глобальні проблеми.

Таблиця 3. Приклади відповідей на глобальні виклики авторитарних і демократичних режимів

Тип виклику	Режим	Приклад країни	Заходи та дії	Результати та наслідки
Економічний	Авторитарний	Китай	Великий пакет стимулів (586 млрд доларів США) для інфраструктури та інновацій	Швидке відновлення економіки, стимулювання зростання
Економічний	Демократичний	США	Стимулюючий пакет у відповідь на кризу 2008 року	Економічна підтримка, запобігання значному економічному спаду
Соціальний	Авторитарний	Росія	Закони про «іноземних агентів», обмеження права на протест	Контроль над опозицією, зменшення суспільного інакомислення
Соціальний	Демократичний	Німеччина	Політика інтеграції мігрантів, активна громадянська участь	Ефективна інтеграція мігрантів, підтримка соціальної стабільності
Екологія	Авторитарний	Китай	Інвестиції у відновлювану енергетику, зменшення вугільної залежності	Збільшення частки відновлюваної енергії, зменшення викидів
Екологія	Демократичний	Данія	Провідна країна у вітроенергетиці, політика у сфері відновлюваної енергетики	Перехід на 100% відновлюваної енергії до 2050 року
Охорона здоров'я	Авторитарний	Китай	Сувора ізоляція в Ухані, жорсткі обмеження на пересування	Ефективне стримування поширення COVID-19 на ранніх стадіях
Охорона здоров'я	Демократичний	Південна Корея	Швидке тестування, відстеження контактів, ранні карантинні заходи	Ефективна боротьба з поширенням вірусу, збереження економічної активності

Джерело: складено автором на основі A. Grzymala-Busse (2020), A. Malka *et al.* (2022), C. Chen *et al.* (2023)

Авторитарні та демократичні системи мають різні підходи до вирішення глобальних проблем, кожна з яких має свої переваги та недоліки. Авторитарні режими відомі своєю здатністю мобілізувати ресурси та швидко впроваджувати рішення. Наприклад, Сінгапур ефективно впровадив комплексні програми державної підтримки для людей похилого віку завдяки сильній централізованій владі (He & Tang, 2021). Так само В'єтнам реалізував масштабні інфраструктурні проекти, такі як план розвитку метро в Ханой, продемонструвавши можливість централізованого планування (Nicolaisena, 2023). Однак авторитарні режими часто стикаються з такими проблемами, як брак прозорості та відкритості. Чорнобильська катастрофа в Україні є прикладом катастрофічних наслідків приховування інформації радянським урядом (Bertelsen, 2022). Більше того, політичні репресії та корупція, що спостерігалися під час президентських виборів 2020 року в Білорусі, підкреслюють потенціал для зловживань у таких системах (Bedford, 2021). З іншого боку,

демократичні системи сприяють громадянській активності та захищають права людини, що може призвести до більшої соціальної стабільності та підтримки урядової політики. Швеція, відома своєю прихильністю до сталого розвитку та соціального добробуту, є яскравим прикладом ефективного залучення громадян. Канада також відома своєю мультикультурною політикою, яка сприяє інтеграції та захищає права меншин. Однак демократії часто стикаються з повільним прийняттям рішень через необхідність досягнення консенсусу, як це було під час спроб реформування системи охорони здоров'я в США. Крім того, політична поляризація може перешкоджати управлінню та прийняттю рішень, як це сталося в Бразилії під час політичної кризи, що спричинила масові протести та скандали. Загалом, кожна політична система має свої сильні та слабкі сторони у вирішенні глобальних проблем. Важливо розуміти, що не існує універсального рішення; кожна країна повинна використовувати свої структурні переваги для найбільш ефективного реагування на виклики.

Обговорення

Аналіз досліджень впливу авторитарних і демократичних політичних систем на вирішення глобальних проблем свідчить про різні підходи та ефективність кожної з них у різних контекстах.

Ці висновки мають вирішальне значення для розуміння того, як політичні структури можуть впливати на здатність держави вирішувати складні питання, що вимагають швидких та ефективних дій. Авторитарні політичні системи характеризуються концентрацією влади в руках однієї особи або вузької групи людей, які зберігають політичний контроль без належної публічної підзвітності та реальної конкуренції. Такі режими обмежують політичні свободи, контролюють засоби масової інформації, придушують опозицію та маніпулюють виборчими процесами. Сильна централізація влади дозволяє їм ефективно контролювати всі аспекти державного управління. Застосування сили для підтримання порядку і придушення інакомислення є типовим для таких режимів. Вони часто використовують пропаганду для створення позитивного іміджу правлячого режиму і дискредитації опозиції. Демократичні системи, з іншого боку, базуються на принципах участі громадян у прийнятті рішень, підзвітності та прозорості. Хоча процес прийняття рішень у демократичних країнах може бути повільним через необхідність проведення консультацій і досягнення консенсусу, ці системи мають перевагу в більшій легітимності та підзвітності уряду, що сприяє сталому вирішенню проблем. Демократія визначається як політична система, заснована на народному суверенітеті, де влада обирається народом і служить його інтересам. Основою демократії є вільні та чесні вибори, верховенство права та поділ влади. Результати цього дослідження підкреслюють важливість врахування політичних структур при розробці стратегій для вирішення глобальних проблем. Різні підходи та механізми управління впливають на ефективність та сталість заходів. Ці знання можуть бути використані для формулювання більш збалансованої та комплексної політики, яка враховує сильні та слабкі сторони кожної політичної системи.

Пандемія COVID-19 стала стрес-тестом для різних політичних систем, виявивши їхні сильні та слабкі сторони у реагуванні на глобальні кризи та безпосередньо вплинувши на здатність урядів ефективно вирішувати масштабні виклики. Наприклад, S.C. Greitens (2020) дослідила, як пандемія COVID-19 вплинула на практику нагляду та безпеки в ліберальних демократіях. Вона дійшла висновку, що пандемія стала каталізатором розширення державного нагляду і контролю, що може призвести до довгострокових змін у балансі між безпекою і громадянськими свободами. Авторка застерігає, що такі зміни можуть мати серйозні наслідки для ліберально-демократичних інститутів, якщо вони не будуть належним чином врегульовані та обмежені. Порівнюючи ці висновки з результатами цього дослідження, можна зробити кілька ключових спостережень. Як і S.C. Greitens (2020), це дослідження вказує на те, що демократичні країни використали кризу COVID-19 для впровадження нових заходів безпеки та нагляду. Однак, на відміну від авторитарних режимів,

демократичні уряди прагнули забезпечити більшу прозорість і підзвітність щодо цих заходів. Автор застерігає від потенційних тривалих обмежень громадянських свобод внаслідок розширення державного нагляду. Наприклад, у Китаї та Ірані під виглядом боротьби з COVID-19 було запроваджено жорсткі обмеження свободи слова та доступу до інформації. Хоча авторка підкреслює потенційні загрози для демократії, вона також визнає, що деякі заходи нагляду можуть бути ефективними в боротьбі з пандемією. Це дослідження підтримує цю точку зору, але також зазначає, що авторитарні системи, незважаючи на їхню короткострокову ефективність, часто стикаються з довгостроковими проблемами через брак прозорості та суспільної довіри. S.C. Greitens (2020) звернув увагу на те, як посилення нагляду у відповідь на пандемію може вплинути на міжнародні відносини та репутацію ліберальних демократій. Це дослідження розширює цей аспект, демонструючи, що авторитарні режими можуть використовувати пандемію як привід для виправдання репресивних заходів, що може погіршити їхній міжнародний імідж і загострити глобальні конфлікти.

A. Sinpeng (2020) дослідив, як авторитарні режими в Південно-Східній Азії використовують цифрові медіа та контроль над інтернетом для зміцнення своєї влади. Авторка дійшла висновку, що ці режими активно впроваджують технології моніторингу та цензури, обмежуючи свободу слова та доступ до інформації. Водночас вони використовують цифрові платформи для пропаганди та маніпулювання громадською думкою, що дозволяє їм ефективніше контролювати населення та придушувати опозиційні рухи. Ці висновки збігаються з результатами поточного дослідження, які демонструють, що авторитарні режими активно використовують цифрові технології для посилення свого контролю. Наприклад, Китай широко використовує системи масового спостереження та інтернет-цензуру, що дозволяє ефективно придушувати будь-які форми інакомислення та протестів. Обидва дослідження підкреслюють роль цифрових медіа в поширенні пропаганди. Авторитарні режими використовують соціальні мережі та інші онлайн-платформи для створення позитивного іміджу уряду та дискредитації опозиції. Прикладом може слугувати Росія, де уряд контролює основні засоби масової інформації та активно використовує інтернет для маніпулювання громадською думкою. Висновки A. Sinpeng (2020) про обмеження свободи слова та доступу до інформації збігаються з результатами цього дослідження, яке демонструє, що ці обмеження є типовими для авторитарних систем. У таких країнах, як Іран, уряд жорстко контролює медіа-простір і застосовує цензуру для придушення критики. І навпаки, результати цього дослідження висвітлюють інший підхід до цифрових медіа та інтернету в демократичних країнах. Демократії забезпечують більшу свободу слова та доступ до інформації, що сприяє прозорості та підзвітності уряду. Наприклад, уряди Німеччини та Швеції активно підтримують вільний доступ до інтернету та захист приватного життя громадян. Варто також зазначити, що, незважаючи на виклики, демократичні системи мають механізми запобігання зловживанню цифровими технологіями.

Наприклад, у США діє Загальний регламент захисту даних (GDPR), який встановлює суворі правила обробки та захисту персональних даних. Це контрастує з авторитарними режимами, де закони про захист даних часто відсутні або застосовуються лише номінально.

У своєму дослідженні M. Lavrič & F. Bieber (2021) проаналізували зміни у підтримці авторитаризму та демократії на Західних Балканах. Вони дійшли висновку, що в регіоні зростає підтримка авторитарних тенденцій, що пов'язано з розчаруванням в ефективності демократичних інститутів, економічною нестабільністю та зовнішніми впливами. Результати дослідження також вказують на те, що молодші та менш освічені верстви населення більш схильні підтримувати авторитарні ідеї, тоді як старше покоління та більш освічені громадяни більш схильні підтримувати демократичні цінності. Ці висновки збігаються з результатами цього дослідження в тому, що економічна нестабільність і соціальні кризи можуть посилити підтримку авторитарних тенденцій. Обидва дослідження підкреслюють важливість зовнішнього впливу на політичні системи. Автори відзначають, що підтримка авторитаризму на Західних Балканах посилюється впливом таких країн, як Росія і Китай. Це дослідження також вказує на роль зовнішніх чинників у підтримці авторитарних режимів, наприклад, через економічну допомогу та політичну підтримку. Однак результати цього дослідження свідчать про те, що демократичні країни можуть забезпечити більшу стабільність і стійкість завдяки своїм інститутам і громадянському суспільству. Наприклад, у Німеччині та Швеції ефективність демократичних інститутів сприяє підтримці демократичних цінностей навіть під час кризи. Це контрастує з висновками M. Lavrič & F. Bieber (2021), які стверджують, що слабкість демократичних інститутів на Західних Балканах підриває довіру до демократії.

Таким чином, аналіз результатів дослідження свідчить, що авторитарні політичні системи здатні швидко мобілізувати ресурси та ухвалювати рішучі рішення, але це часто супроводжується обмеженням громадянських свобод та прозорості. Демократичні системи, хоча й повільніші в ухваленні рішень, забезпечують стабільність і підзвітність завдяки залученню громадськості та функціонуванню незалежних інституцій. Різноманітні глобальні виклики, включаючи економічні кризи, екологічні проблеми та технологічні виклики, підкреслили необхідність балансу між ефективністю та свободою в обох системах.

Висновки

Результати дослідження підтверджують гіпотезу про те, що різні політичні системи мають унікальні підходи та ефективність у вирішенні таких викликів, як економічні кризи, екологічні проблеми, пандемії та кібербезпека. Виявилось, що авторитарні системи здатні швидко мобілізувати ресурси та впроваджувати рішучі дії у відповідь на кризи. Наприклад, Китай швидко реалізував масштабний план економічного стимулювання під час фінансової кризи 2008 року та запровадив суворі карантинні заходи під час пандемії COVID-19. Однак ця здатність діяти швидко часто супроводжується обмеженням громадянських свобод,

контролем над ЗМІ та придушенням опозиції. На противагу цьому, демократичні системи демонструють більшу стійкість і прозорість у вирішенні глобальних проблем. Вони забезпечують залучення громадськості до процесу прийняття рішень і сприяють підзвітності уряду. Наприклад, такі демократичні країни, як Німеччина та Південна Корея, ефективно впровадили заходи боротьби з пандемією COVID-19 завдяки прозорості та участі громадськості. Результати дослідження підкреслюють, що ефективність подолання глобальних викликів значною мірою залежить від політичної системи країни. Авторитарні режими можуть бути ефективними в короткостроковій перспективі, але їхні методи часто призводять до довгострокових проблем, таких як корупція та зловживання владою. Демократичні системи, хоча й повільніші у прийнятті рішень, забезпечують більш стійкі та інклюзивні результати завдяки прозорості та залученню громадянського суспільства. Результати цього дослідження свідчать про те, що демократичні країни повинні продовжувати розвивати механізми підзвітності та участі громадськості, що сприятиме довгостроковій стабільності. Для авторитарних режимів також вкрай важливо, де це можливо, інтегрувати елементи прозорості та підзвітності, щоб зменшити ризики корупції та зловживань.

Це дослідження обмежене браком доступної інформації про внутрішню політику авторитарних режимів, що ускладнює всебічний аналіз їхніх методів і результатів. З огляду на розмаїття демократичних і авторитарних систем у світі, узагальнення результатів може бути складним завданням. Більше того, враховуючи швидкі зміни в політичних системах і глобальному середовищі, результати дослідження можуть потребувати оновлення у відповідь на нові виклики та обставини. Дослідження показало, що більшість існуючих досліджень зосереджені на окремих аспектах або тематичних дослідженнях, залишаючи прогалини у всебічному порівняльному аналізі авторитарних і демократичних систем. Незважаючи на значний внесок цих досліджень, залишаються питання щодо ролі культурних та історичних факторів у впливі на ефективність політичних систем у вирішенні глобальних викликів. Необхідні також подальші дослідження довгострокової стійкості рішень, прийнятих у різних політичних системах, та їхньої адаптивності до зовнішніх впливів, таких як глобалізація і міжнародні відносини. Таким чином, для повного розуміння впливу політичних структур на глобальне управління необхідні подальші дослідження цих важливих, але маловивчених аспектів. Майбутні дослідження повинні також зосередитися на вивченні впливу культурних та історичних чинників на ефективність політичних систем у вирішенні глобальних проблем. Важливою сферою дослідження є те, як зміни в глобальному середовищі, такі як технологічний прогрес і міжнародна політика, впливають на здатність авторитарних і демократичних режимів реагувати на кризи.

Подяки

Немає.

Конфлікт інтересів

Немає.

UDC: 321+930.85
Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.47

Borys Dziundziuk*

PhD in Public Administration, Senior Lecturer

V.N. Karazin Kharkiv National University

61022, 4 Svoboda Sq., Kharkiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-9066-2849>

A comparative analysis of the impact of authoritarian and democratic political systems on addressing global challenges

Abstract. This study aimed to identify the differences in approaches and effectiveness of various political systems in responding to global challenges, as well as to assess their ability to provide long-term sustainable solutions. This research analysed how different political systems – authoritarian and democratic – influence countries' responses to large-scale challenges such as economic, environmental, health, technological, and social crises. The article employed comparative analysis and case studies to identify key differences between authoritarian and democratic systems, particularly in the context of their ability to mobilise resources, implement innovations, ensure public support, and implement sustainable policy solutions. The primary focus was analysing responses to economic crises, environmental threats including climate change, global health, and reactions to rapid technological changes. The research findings demonstrated that authoritarian regimes can rapidly mobilise resources and make centralised decisions, which is advantageous in urgent crisis situations, but often suffer from a lack of flexibility and long-term public support. Conversely, democracies are characterised by greater transparency and public participation in decision-making, which fosters more sustainable and acceptable solutions, although it may slow down the response process in times of crisis. The article examined examples of countries such as the USA, Sweden, Norway, Germany, South Korea, China, Iran, and others to analyse the effectiveness of different political systems in addressing global challenges. The results of this study can be used by governments and policymakers to develop more effective strategies for responding to global challenges, taking into account the characteristics of different political systems. Furthermore, these findings can serve as a valuable resource for international organisations and researchers in the fields of politics and governance seeking to understand the impact of political structures on the effectiveness of addressing global problems

Keywords: political governance; global stability; environmental security; healthcare; technology; adaptation

Introduction

In modern world, global challenges such as climate change, economic inequality, and pandemics necessitate a comprehensive approach to their resolution. Given the diversity of political systems worldwide, a question arises as to which are more effective in combating global issues. Authoritarian and democratic regimes offer different approaches to governance and crisis response, impacting their ability to tackle global challenges. The relevance of this research lies in the need to assess how these various political systems can provide effective solutions in an environment of constant change and crises. While authoritarian systems can rapidly mobilise resources and implement decisive measures, democratic systems ensure accountability and transparency, fostering long-term sustainability. Understanding the effectiveness of each system is crucial for developing policies that enable governments to respond more successfully to global problems.

Authoritarian systems are characterised by the concentration of power in the hands of a single individual or a small group, allowing for swift decision-making without discussions or consultations with the wider population (Mauk, 2020). This can be effective in emergencies where speed of response is critical. However, such systems often face problems of legitimacy and a lack of accountability, which can lead to abuses of power and disregard for citizens' interests (Wiebrecht, 2021). Democratic systems, on the other hand, are based on the principles of citizen participation in decision-making, accountability, and transparency. Although the decision-making process in democracies can be slower and more complex due to the need for consultations and consensus-building, these systems have the advantages of greater government legitimacy and accountability, which contribute to more sustainable and inclusive solutions to problems (Schmidhuber *et al.*, 2020).

Received: 29.08.2024, Revised: 22.11.2024, Accepted: 18.12.2024

Suggested Citation:

Dziundziuk, B. (2024). A comparative analysis of the impact of authoritarian and democratic political systems on addressing global challenges. *Foreign Affairs*, 34(6), 47-56. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.47.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

The effectiveness of different political systems in addressing global challenges is a subject of active research in the academic literature. Notably, the studies of L. Helms (2022) and W. Merkel & A. Lührmann (2021) have provided valuable insights into the advantages and disadvantages of each system. Existing research on this topic has primarily focused on identifying short-term responses to crises in individual countries, with less attention paid to the long-term consequences of such political strategies. Researchers such as A.J. Nathan (2020) and C. Welzel (2021) have concentrated on theoretical aspects of the impact of political systems on state development, but their research is often limited to theoretical analysis without a specific comparative dimension. D. Sallai & G. Schnyder (2021) offered an interesting perspective, examining the characteristics of authoritarian capitalism and highlighting how state-owned business systems blur the lines between the private and public sectors, leading to the integration and interpenetration of power and business. Researchers AM. Roccato *et al.* (2020) and A.A. Kharazi (2021) have shown how the COVID-19 pandemic and the resulting economic crisis have influenced support for anti-democratic political systems. The authors analysed the correlation between experiencing the pandemic, economic uncertainty, and the growth of sympathy for authoritarian solutions in democratic societies. Addressing the global climate crisis is another pressing challenge. Researchers R. Willis (2020) and R. Willis *et al.* (2022) have examined the role of democracy in addressing the climate crisis, analysing its potential for creating effective solutions. The authors explored how inclusive and informed discussions can contribute to the development of effective and equitable climate policy.

This research aimed to identify and compare the mechanisms for addressing global challenges in authoritarian and democratic political systems, as well as to analyse their effectiveness and sustainability in the context of the modern world. To achieve this aim, the study addressed the following issues: the mechanisms employed by authoritarian and democratic political systems for addressing global challenges; the factors that influence the effectiveness of these mechanisms; the short-term effectiveness but long-term instability of authoritarian systems; and the capacity of democratic systems to foster more inclusive and sustainable solutions to global problems. In line with these issues, the objectives of the research included analysing the existing mechanisms for addressing global challenges within different political systems; identifying the factors that influence the effectiveness and sustainability of these mechanisms; compare the effectiveness of authoritarian and democratic systems in addressing global challenges based on specific examples; and formulate recommendations for improving mechanisms for addressing global challenges, taking into account the specific characteristics of different political systems. Thus, this research was aimed not only at expanding theoretical knowledge about the impact of political systems on addressing global problems but also at developing practical recommendations for improving policy and governance in the modern world.

Materials and Methods

To achieve the aim of this research, a comprehensive analysis of various sources and data was conducted to

illuminate the specific functioning of political systems in the context of global challenges. The research involved collecting, analysing, and synthesising information from reliable academic sources. At the preliminary stage, a list of countries with authoritarian and democratic regimes was determined. The criteria for selecting countries for the study were their political structures, historical conditions of regime formation, and the current state of their political systems. The list of authoritarian regimes included countries such as China, Russia, Iran, Saudi Arabia, Belarus, Venezuela, Zimbabwe, Turkmenistan, North Korea, Uganda and Venezuela. Democratic regimes were represented by countries such as the USA, Germany, Sweden, Norway, Denmark, Canada, Canada, Finland, Australia, New Zealand and Japan. This selection allowed for the creation of a representative sample for further analysis.

The next stage of the research involved collecting data on the effectiveness of addressing global challenges in each of the selected countries. The primary data sources included analytical materials from leading academic journals. Particular attention was paid to global challenges such as climate change, economic crises, pandemics, and cybersecurity. A comparative analysis of the collected data was then conducted. For this purpose, criteria were developed to evaluate the effectiveness of political systems in addressing global challenges. These included: speed of response to crises, level of resource mobilisation, transparency of decision-making, level of government accountability, and respect for human rights and civil liberties.

Subsequently, an analysis of specific cases of successful or unsuccessful resolution of global challenges was conducted. Concrete examples were examined, such as China's response to the 2008 financial crisis, the actions of Germany and South Korea during the COVID-19 pandemic, Denmark's renewable energy policy, and cybersecurity measures implemented by the USA and the European Union. Each case was analysed in terms of the measures implemented, the results achieved, and their impact on society. Following this, the collected data was summarised, and conclusions were drawn regarding the impact of political systems on addressing global challenges. The results of the analysis were presented in tabular form for clarity and ease of understanding. Based on the summarised data, the main advantages and disadvantages of authoritarian and democratic systems in the context of addressing global problems were identified.

The next stage involved developing recommendations based on the findings. Suggestions were made for democratic countries to maintain and strengthen accountability and transparency mechanisms, and for authoritarian regimes to integrate elements of accountability to reduce the risk of corruption and abuse. Areas for further research were also identified, which could include a more detailed study of the cultural and historical factors that influence the effectiveness of political systems, as well as research into the impact of globalisation and technological change on political structures. The final stage involved considering the limitations of the study. This study also acknowledges the rapid pace of change in political systems and the global environment, which may necessitate updating the results in response to new challenges and circumstances.

Results

Authoritarian political systems are characterised by the concentration of power in the hands of a single individual or a small group of people who maintain political control without adequate accountability to the public and without genuine competition. These regimes typically restrict political freedoms, control the media, repress opposition, and manipulate electoral processes to ensure their long-term dominance. A key feature of authoritarian systems is the strong centralisation of power (Williamson & Magaloni, 2020). Often led by a dictator or authoritarian leader, these regimes appoint key positions in government, security forces, and the judiciary, allowing them to effectively control all aspects of governance. The use of force to maintain order and suppress any dissent is typical of such regimes. Another important feature of authoritarianism is the restriction of political freedoms. This includes censorship of the press, control over the information space, the prohibition or strict regulation of assemblies and demonstrations, and the restriction of the activities of independent political parties and organisations. Authoritarian governments often use propaganda to create a positive image of the ruling regime and discredit the opposition (Slantchev & Matush, 2020; Zürn, 2022).

Elections in authoritarian countries may take place, but they often do not meet international standards of fairness and transparency. Electoral processes are frequently manipulated, allowing authoritarian leaders to remain in power. Such elections are typically accompanied by widespread vote rigging, persecution of opposition candidates, and sometimes intimidation of voters (Nathan, 2020). Authoritarian regimes may also exert significant control over the economy through state monopolies or strict regulations that limit free enterprise. Economic management in such states is often used to consolidate political power, favouring loyal businesses and entrepreneurs. The judiciary in authoritarian regimes is also subject to significant political pressure, ensuring government control over justice. Laws and their application can be selective, and trials can be politicised, making fair justice impossible. Authoritarian regimes often have different forms and degrees of control, but they share a common feature of concentrating power and restricting civil liberties. For ease of understanding, examples of countries with authoritarian governments are presented in table 1. These examples highlight the wide range of authoritarian practices and their impact on the political and social life of nations, often leading to human rights abuses and restrictions on fundamental freedoms.

Table 1. Examples of countries with authoritarian political regimes

Country	Leader or authority structure	The main characteristics of regime
China	Communist Party of China, Xi Jinping	Strict control over all aspects of life, censorship, mass surveillance, and repression of opponents.
Russia	Vladimir Putin	Restrictions on press freedom, persecution of political rivals, manipulation of electoral processes.
Belarus	Alexander Lukashenko	Repression against opposition and media, election fraud.
Venezuela	Nicolás Maduro	Political repression, economic crisis, social instability.
Saudi Arabia	Royal family	Absolute monarchy, restrictions on political freedoms, control over public and political assemblies.
Iran	Supreme Leader and Islamic clerics, Ibrahim Raisi	Control over the military, judiciary, and media, tight regulation of public and political spheres.
Zimbabwe	Robert Mugabe (until 2017)	Human rights violations, repression of opposition, economic collapse.
Turkmenistan	Serdar Berdimuhamedov	Cult of personality, limited access to information, strict control over all aspects of life.
North Korea	Kim Jong Un	Isolated country, complete control over political, economic, and social life, suppression of any opposition.
Uganda	Yoweri Museveni	Manipulation of elections, persecution of opposition leaders, media bans.

Source: compiled by the author based on M. Tudor & D. Slater (2020), E. Sinkkonen (2021), and S. Repucci & A. Slipowitz (2022)

Democracy is defined as a political system based on the principles of popular sovereignty, where power is vested in the people and exercised by them directly or through elected representatives. The foundation of democracy lies in free and fair elections, which enable citizens to choose their representatives and hold them accountable through legislative processes. Democratic countries are also characterised by the rule of law, which ensures that everyone, including the government, is subject to the law (König & Wenzelburger, 2020). In democracies, power is divided among different branches of government, such as the legislative, executive, and judicial, to prevent abuse of power

and ensure a balance. This system of checks and balances is considered critical to preventing authoritarianism and guarantees that no individual or group can hold absolute power. Democracies are also distinguished by their transparency in government operations, which includes open government sessions, public access to documents and information, and freedom of the press. Civil liberties, such as freedom of speech, assembly, religion, and privacy, are fundamental in democracies and allow individuals to express their views, assemble, and organise communities without fear of government interference or repression. Minority rights are protected in democracies – less

represented groups have the opportunity to participate in political life and have their voices heard.

Democracies around the world have their own unique characteristics, but they share a common foundation of freedoms, rights, and the principles of popular rule. The United States of America is one of the most prominent examples of democracy, where democracy is underpinned by strong institutional structures, ensuring civil rights and political pluralism. Canada, another country with a robust democracy, places a strong emphasis on multiculturalism and diversity. The Canadian political system is structured in a way that ensures a high level of inclusion and protection for all groups of people.

Norway is one of the most stable and progressive democracies in the world, renowned for its high standard of living, extensive social safety net, and active civil society. Norway's political system is based on the principles of parliamentary democracy, ensuring broad representation of various political forces and effective governance. Sweden is also an example of a successful democracy that emphasises human rights, gender equality, and environmental sustainability. The Swedish government actively supports social welfare, ensuring a high quality of life. The Netherlands is a country with a long tradition of democracy, known for its liberal approach to civil rights and social issues. The Netherlands is famous for its tolerance

and openness to innovation in public administration. Denmark is another Scandinavian country with a high level of democratic freedoms. Denmark is known for its government transparency and high standards of living. Finland has one of the highest levels of press freedom and a high degree of public trust in government. Finland is also renowned for its education system and innovative approach to social welfare. Switzerland is famous for its unique democratic system, which includes direct democratic instruments such as referendums and popular initiatives, allowing citizens to directly influence legislation. Germany has a stable democratic system based on the principles of federalism, ensuring a balance of power between the federal government and the states. Germany is also actively promoting international democratic cooperation. These are just a few examples of countries that demonstrate that democracy is not a static system but adapts to the cultural, social, and economic contexts of each country. However, a common commitment to the ideals of freedom, equality, and openness remains key to the success of any democracy. These countries showcase a variety of democratic practices and approaches to governance, confirming the universality of democratic values regardless of cultural and regional differences. Further examples of countries with democratic systems of government are presented in table 2.

Table 2. Examples of countries with democratic political regimes

Country	Leader	The main characteristics of regime
USA	President Joseph Biden	Free and fair elections, separation of powers, freedom of speech and press, government accountability
Germany	Chancellor Olaf Scholz	Federalism, strong institutions, rule of law, freedom of assembly and expression, government accountability
Sweden	Prime Minister Ulf Kristersson	Parliamentary democracy, high level of social protection, gender equality, environmental sustainability
Norway	Prime Minister Jonas Gahr Støre	Parliamentary system, high standard of living, developed civil society, government transparency
Canada	Prime Minister Justin Trudeau	Parliamentary democracy, multiculturalism, minority rights, government transparency, freedom of the press
Finland	Prime Minister Petteri Orpo	High level of press freedom, strong education system, public trust in government, innovative approach to social welfare
Australia	Prime Minister Anthony Albanese	Parliamentary democracy, government accountability, freedom of speech and press, active civic participation
Netherlands	Prime Minister Mark Rutte	Parliamentary democracy, liberal values, protection of human rights, government transparency, openness to innovation
New Zealand	Prime Minister Chris Hipkins	Parliamentary democracy, minority rights, environmental policy, government transparency, civic engagement
Japan	Prime Minister Fumio Kishida	Constitutional monarchy with a parliamentary system, free elections, rule of law, freedom of the press, and high level of citizen participation in political life

Source: compiled by the author based on L. Schmidhuber *et al.* (2020), R. Willis (2020) and C. Welzel (2021)

The analysis of the impact of authoritarian and democratic political systems on addressing economic challenges, such as global recession and inequality, provides new insights into their effectiveness and adaptability in responding to economic crises. These challenges require complex solutions and approaches that can vary depending on a country's political structure. A global recession is a period of significant economic decline that affects many

countries simultaneously. Responses to such recessions are influenced by domestic and foreign economic policies shaped by the government. Democratic countries typically respond to economic downturns through expansionary fiscal and monetary policies, which involve tax cuts, increased government spending, and lower interest rates. The United States' response to the 2008 financial crisis, where the government implemented a stimulus package

to boost lending and investment, serves as an example of this approach. In contrast, authoritarian regimes may react to recessions by swiftly implementing decisive, albeit often opaque, measures. For instance, in response to the 2008 crisis, China implemented a large-scale economic stimulus plan focused on infrastructure projects and supporting key industries (Nützenadel, 2021). While such measures can be effective for rapid recovery, they are often criticised for a lack of attention to long-term consequences and the potential for increased corruption.

Economic inequality is another significant challenge often exacerbated during global crises. Democratic governments typically implement measures such as raising taxes on the wealthy, increasing social benefits, and investing in social services to reduce the gap between the rich and the poor. Scandinavian countries like Denmark and Sweden are renowned for their successful equality policies, which ensure a high standard of living for the majority of the population through strong social safety nets and progressive taxation (Dai *et al.*, 2024).

Authoritarian systems may have limited capacity for discussing and implementing policies that reduce inequality. In such systems, wealth concentration often occurs among a narrow elite with close ties to the government. Russia, for instance, exhibits a high level of inequality, which is partially attributed to a controlled economy and a political system that restricts competition, thereby facilitating the accumulation of wealth in the hands of a limited number of individuals (Schimpfössl, 2024). Overall, addressing global economic challenges requires a comprehensive approach that includes not only immediate crisis response measures but also long-term development strategies. While democracies may offer greater transparency and flexibility in addressing such challenges, authoritarian regimes often rely on centralised planning and rapid policy implementation, which can be effective in the short term but lead to problems with long-term sustainability and fairness.

Environmental challenges such as climate change and pollution pose global problems that require complex and innovative solutions. Responses to these challenges vary significantly depending on each country's political system, which can affect their effectiveness and resilience to environmental change. Climate change is a global issue that requires the participation and cooperation of all countries. Democratic states often approach this issue through transparency, public participation, and multilateralism. For example, the European Union actively promotes climate policy through its directives, such as the Green Deal, which outlines a comprehensive set of measures to achieve climate neutrality by 2050 (Willis *et al.*, 2022). These measures include investments in energy efficiency and transitioning from fossil fuels to renewable energy sources.

In democratic countries like Germany and Denmark, governments are promoting the development of wind and solar power. Denmark, in particular, is recognised as a global leader in wind energy and aims to achieve 100% renewable energy consumption by 2050 (Lund *et al.*, 2022). Authoritarian states such as China are also taking significant steps to combat climate change, implementing large-scale renewable energy projects and setting strict limits

on carbon dioxide emissions (Wu & Han, 2022). However, China's political structure can sometimes limit public participation in shaping environmental policy, leading to less transparency and restrictions on open discussion.

Pollution is another critical environmental issue, particularly in industrialised and rapidly growing economies. Democratic countries, such as the United States, have historically involved public and non-profit organisations in the process of regulating pollution through legislation such as the Clean Air Act (1963) and the Clean Water Act (1972). These laws set environmental quality standards and emission requirements for factories and other major polluters. In countries with authoritarian regimes, like Russia, environmental laws may also exist, but their implementation is often hindered by corruption and inefficiency. The lack of transparency and limited opportunities for public oversight make it difficult to effectively address pollution problems, which can lead to environmental disasters.

The impact of political systems on addressing global health challenges and pandemics, particularly COVID-19, highlights significant differences in the effectiveness of various governments worldwide. The COVID-19 pandemic tested many countries' ability to respond quickly to crises, coordinate large-scale public health and safety measures, and ensure access to healthcare (James & Alihodzic, 2020). Democratic countries generally approached the pandemic with a focus on transparency and mobilising public resources through open communication and civic engagement. For example, Germany excelled in efficient testing, early and widespread mask use, and social distancing, helping to slow the spread of the virus in the initial months of the pandemic. The German government also provided extensive support to healthcare institutions and strengthened workplace health and safety regulations (Flinders, 2021). South Korea is another example of a democratic response to the pandemic, where rapid mass testing, contact tracing, and strict quarantine measures helped to control outbreaks without completely shutting down the economy. The government actively used digital technologies to inform the public and provide access to essential information (Kye & Hwang, 2020).

Authoritarian regimes, such as China, where the virus first emerged, demonstrated a different approach. China swiftly implemented strict measures, including a severe lockdown in Wuhan and other regions, tight control over the media, and the use of state resources to rapidly build new hospitals. While these measures were effective in curbing the spread of the virus, they also raised concerns about human rights and freedom of speech (Wu *et al.*, 2021). Another example of an authoritarian response to the COVID-19 pandemic can be seen in Iran. The Iranian government initially downplayed the severity of the coronavirus outbreak, leading to delays in implementing quarantine measures and restrictions on public gatherings, which resulted in the rapid spread of the virus among the population. When the coronavirus situation in the country spiralled out of control, the Iranian government tightened quarantine measures, including closing schools, universities, and public places. However, critics argue (Sajadi & Hartley, 2022) that the initial lack of transparency and restrictions on press freedom hindered effective

public information about the risks and necessary safety measures. The government was also accused of concealing the real statistics on the number of infected and deaths, making it difficult for the international community to understand the true situation in the country. This example demonstrates how authoritarian regimes may respond to crises using methods that can limit the accuracy and accessibility of crucial information, impacting the public's ability to adequately respond to public health crises.

Technological challenges, such as cybersecurity, have become a critical component of national security and economic development. The modern world, with its reliance on digital technologies, has faced significant challenges related to data protection, infrastructure security, and the privacy of citizens. Different countries respond to these challenges based on their political structures, which influences their ability to adapt to and respond to cybersecurity threats. In democratic countries, cybersecurity is often viewed through the lens of protecting civil liberties and privacy. For example, the United States of America actively develops legislation and technologies to combat cybercrime and protect critical infrastructure. American government agencies, such as the Cybersecurity and Infrastructure Security Agency (CISA), coordinate efforts between the government and private sector to protect essential networks and systems. The USA also has a National Cybersecurity Strategy, which includes measures to protect the personal data of citizens and corporations from cyberattacks (Dedeke & Masterson, 2019). The European Union has also taken steps to enhance cybersecurity, including the adoption of the General Data Protection Regulation (GDPR), which sets strict rules for the processing and protection of personal data (Anagnostakis, 2021). These measures demonstrate the commitment of democratic states to ensuring information security and privacy protection while maintaining openness and transparency.

Authoritarian regimes may approach cybersecurity from a more controlling perspective. For example, China has one of the most stringent systems of internet surveillance and control in the world. Cybersecurity laws in China include mandatory internet censorship and restrictions on access to international web resources (Huang & Tsai, 2022). China also uses artificial intelligence and algorithmic analysis to monitor large amounts of data and detect potentially harmful or destabilising online activity. These measures are aimed at maintaining political stability and preventing potential threats to the government.

Iran is also known for its strict control of cyberspace (Curato & Fossati, 2020). The Iranian government imposes severe restrictions on access to internet resources and the use of social media to control the flow of information and prevent the organisation of opposition or destabilising activities. While authoritarian regimes may have more capacity to implement strict measures to control cyberspace, they also often face criticism for human rights violations and restrictions on freedom of expression.

Social challenges such as migration and human rights take on particular significance when comparing authoritarian and democratic political systems. These systems approach global issues differently, influenced by their governance structures, legislative mechanisms, and civil society. In democratic systems, where freedom of speech and press are guaranteed, issues of migration and human rights are often openly debated. The public can express their opinions and influence the political situation through elections and other forms of democratic participation. Such an environment facilitates the adaptation of laws and policies to reflect societal needs, including the protection of the rights of migrants and minorities. In contrast, in authoritarian regimes, where power is often concentrated in the hands of one individual or a small group, centralised control can allow for rapid decision-making. However, such decisions are rarely subject to public debate or criticism, which can lead to the neglect or violation of human rights, especially in the context of migration crises. Migration, as a global challenge, can be addressed with harsh measures in authoritarian systems that often disregard the rights and needs of migrants. For example, the use of force to control migration flows often leads to international criticism and can undermine international relations. In democratic systems, migration policies can be more flexible and inclusive, aimed at integrating migrants into society. Human rights and other social challenges are viewed through the lens of laws and international agreements, obliging governments to be accountable to their citizens and the international community. Thus, while both authoritarian and democratic systems can effectively address some challenges, their approaches to migration and human rights often differ significantly, with significant implications for international stability and the humanitarian situation worldwide. For clarity, Table 3 provides some examples of how authoritarian and democratic regimes address global challenges.

Table 3. Examples of responses to global challenges by authoritarian and democratic regimes

Type of challenge	Regime	Country example	Measures and actions	Outcomes and consequences
Economic	Authoritarian	China	Large stimulus package (USD 586 billion) for infrastructure and innovation	Rapid economic recovery, stimulated growth
Economic	Democratic	USA	Stimulus package in response to the 2008 crisis	Economic support, prevention of a major economic downturn
Social	Authoritarian	Russia	"Foreign agents" laws, restrictions on the right to protest	Control over opposition, reduction of public dissent
Social	Democratic	Germany	Migrant integration policies, active civic participation	Effective integration of migrants, support for social stability
Environmental	Authoritarian	China	Investments in renewable energy, reduction of coal dependence	Increased share of renewable energy, decreased emissions

Table 3. Continued

Type of challenge	Regime	Country example	Measures and actions	Outcomes and consequences
Environmental	Democratic	Denmark	Leading country in wind energy, renewable energy policy	Transition to 100% renewable energy by 2050
Healthcare	Authoritarian	China	Strict lockdown in Wuhan, stringent movement restrictions	Effective containment of COVID-19 spread in early stages
Healthcare	Democratic	South Korea	Rapid testing, contact tracing, early quarantine measures	Effective control of virus spread, preservation of economic activity

Source: compiled by the author based on A. Grzymala-Busse (2020), A. Malka *et al.* (2022), and C. Chen *et al.* (2023)

Authoritarian and democratic systems have different approaches to addressing global challenges, each with its own advantages and disadvantages. Authoritarian regimes are known for their ability to mobilise resources and implement decisions quickly. For example, Singapore has effectively implemented comprehensive government support programs for the elderly, thanks to its strong centralised authority (He & Tang, 2021). Similarly, Vietnam has undertaken large-scale infrastructure projects, such as the Hanoi metro development plan, demonstrating the capabilities of centralised planning (Nicolaisena, 2023). However, authoritarian regimes often face issues such as a lack of transparency and openness. The Chernobyl disaster in Ukraine is an example of the catastrophic consequences of the Soviet government's concealment of information (Bertelsen, 2022). Moreover, the political repression and corruption observed during the 2020 presidential elections in Belarus highlight the potential for abuse in such systems (Bedford, 2021).

On the other hand, democratic systems foster civic engagement and protect human rights, which can lead to greater social stability and support for government policies. Sweden, renowned for its commitment to sustainable development and social welfare, is a prime example of effective citizen involvement. Canada is also known for its multicultural policies, which promote integration and protect the rights of minorities. However, democracies often face slower decision-making due to the need for consensus, as seen in the US healthcare reform attempts. Additionally, political polarisation can hinder governance and decision-making, as witnessed in Brazil during the political crisis that sparked mass protests and scandals. Overall, each political system has its strengths and weaknesses in addressing global challenges. It is crucial to understand that there is no one-size-fits-all solution; each country must leverage its structural advantages to respond to challenges most effectively.

Discussion

Analysis of research into the impact of authoritarian and democratic political systems on addressing global challenges reveals different approaches and effectiveness for each system in various contexts. These findings are crucial for understanding how political structures can influence a state's ability to address complex issues that require swift and effective action. Authoritarian political systems are characterised by the concentration of power in the hands of a single individual or a narrow group of people who maintain political control without proper public accountability or real competition. These regimes restrict political freedoms, control the media, repress opposition,

and manipulate electoral processes. Strong centralisation of power allows them to effectively control all aspects of government. The use of force to maintain order and suppress dissent is typical of such regimes. They often employ propaganda to create a positive image of the ruling regime and discredit the opposition. Democratic systems, on the other hand, are based on the principles of citizen participation in decision-making, accountability, and transparency. While the decision-making process in democracies can be slow due to the need for consultation and consensus, these systems have the advantage of greater legitimacy and government accountability, which contributes to sustainable problem-solving. Democracy is defined as a political system based on popular sovereignty, where power is elected by the people and serves their interests. The foundation of democracy is free and fair elections, the rule of law, and the separation of powers. The results of this research underscore the importance of considering political structures when developing strategies to address global challenges. Different approaches and governance mechanisms affect the effectiveness and sustainability of measures. This knowledge can be used to formulate more balanced and comprehensive policies that take into account the strengths and weaknesses of each political system.

The COVID-19 pandemic served as a stress test for various political systems, revealing their strengths and weaknesses in responding to global crises and directly impacting governments' ability to effectively address large-scale challenges. For instance, S.C. Greitens (2020) examined how the COVID-19 pandemic influenced surveillance and security practices in liberal democracies. She concluded that the pandemic acted as a catalyst for expanding government surveillance and control, which could lead to long-term changes in the balance between security and civil liberties. The author cautions that such changes could have serious consequences for liberal democratic institutions if not properly regulated and limited. Comparing these findings to the results of this study, several key observations can be made. Similar to S.C. Greitens (2020), this research indicates that democratic countries have leveraged the COVID-19 crisis to implement new security and surveillance measures. However, unlike authoritarian regimes, democratic governments have sought to ensure greater transparency and accountability regarding these measures. The author cautions against the potential for prolonged restrictions on civil liberties resulting from the expansion of state surveillance. For example, in China and Iran, there were severe restrictions on freedom of speech and access to information under the guise of combating COVID-19. While the author highlights the potential threats to democracy, she also acknowledges that some

surveillance measures can be effective in controlling the pandemic. This research supports this viewpoint but also notes that authoritarian systems, despite their short-term effectiveness, often face long-term problems due to a lack of transparency and public trust. S.C. Greitens (2020) drew attention to how increased surveillance in response to the pandemic could impact international relations and the reputation of liberal democracies. This research expands on this aspect, demonstrating that authoritarian regimes can use the pandemic as a pretext for justifying repressive measures, which can worsen their international image and exacerbate global conflicts.

A. Sinpeng (2020) examined how authoritarian regimes in Southeast Asia utilise digital media and control the internet to consolidate their power. The author concluded that these regimes actively implement technologies for monitoring and censorship, restricting freedom of speech and access to information. Simultaneously, they employ digital platforms for propaganda and manipulation of public opinion, allowing them to control the population more effectively and suppress opposition movements. These findings align with the results of the current study, which demonstrate that authoritarian regimes actively employ digital technologies to strengthen their control. For instance, China extensively utilises mass surveillance systems and internet censorship, enabling the effective suppression of any form of dissent and protests. Both studies highlight the role of digital media in disseminating propaganda. Authoritarian regimes employ social media and other online platforms to cultivate a positive image of the government and discredit the opposition. Russia serves as a case in point, where the government controls the mainstream media and actively uses the internet to manipulate public opinion. A. Sinpeng's (2020) conclusions about restrictions on freedom of speech and access to information align with the findings of this study, which demonstrates that these limitations are typical of authoritarian systems. In countries like Iran, the government tightly controls the media landscape and employs censorship to suppress criticism. Conversely, the results of this study highlight a different approach to digital media and the Internet in democratic countries. Democracies provide greater freedom of speech and access to information, which promotes government transparency and accountability. For example, governments in Germany and Sweden actively support free internet access and the protection of citizens' privacy. It is also worth noting that despite the challenges, democratic systems have mechanisms to prevent the misuse of digital technologies. For instance, the USA has the General Data Protection Regulation (GDPR), which sets strict rules for processing and protecting personal data. This contrasts with authoritarian regimes, where data protection laws are often absent or only nominally enforced.

In their research, M. Lavrič & F. Bieber (2021) analysed changes in support for authoritarianism and democracy in the Western Balkans. They concluded that the region is experiencing a growing support for authoritarian tendencies, linked to disillusionment with the effectiveness of democratic institutions, economic instability, and external influences. The research results also indicate that younger and less educated segments of the population

are more likely to support authoritarian ideas, while older generations and more educated citizens are more inclined to support democratic values. These findings align with the results of this study in that economic instability and social crises can strengthen support for authoritarian tendencies. Both studies emphasise the importance of external influences on political systems. The authors note that support for authoritarianism in the Western Balkans is reinforced by the influence of countries like Russia and China. This study also points to the role of external factors in supporting authoritarian regimes, such as through economic aid and political support. However, the results of this study suggest that democratic countries can provide greater stability and resilience through their institutions and civil society. For example, in Germany and Sweden, the effectiveness of democratic institutions contributes to the support of democratic values, even during times of crisis. This contrasts with the conclusions of M. Lavrič & F. Bieber (2021), who argue that the weakness of democratic institutions in the Western Balkans undermines trust in democracy.

Therefore, an analysis of the research results indicates that authoritarian political systems are capable of rapidly mobilising resources and making decisive decisions, but this is often accompanied by restrictions on civil liberties and transparency. Democratic systems, although slower in decision-making, ensure stability and accountability through public engagement and the functioning of independent institutions. Various global challenges, including economic crises, environmental issues, and technological challenges, have highlighted the need to balance efficiency and freedom in both systems.

Conclusions

The results of this study confirm the hypothesis that different political systems have unique approaches and effectiveness in addressing challenges such as economic crises, environmental issues, pandemics, and cybersecurity. It was found that authoritarian systems are capable of rapidly mobilising resources and implementing decisive actions in response to crises. For example, China quickly implemented a large-scale economic stimulus plan during the 2008 financial crisis and strict quarantine measures during the COVID-19 pandemic. However, this ability to act quickly is often accompanied by restrictions on civil liberties, media control, and the suppression of opposition. In contrast, democratic systems demonstrate greater resilience and transparency in addressing global challenges. They ensure public involvement in decision-making and promote government accountability. For instance, democratic countries like Germany and South Korea effectively implemented measures to combat the COVID-19 pandemic through transparency and public participation. The findings highlight that the effectiveness of addressing global challenges largely depends on a country's political system. Authoritarian regimes may be effective in the short term, but their methods often lead to long-term problems such as corruption and abuse of power. Democratic systems, although slower in decision-making, provide more sustainable and inclusive outcomes due to transparency and the involvement of civil society. The results of this study suggest that democratic countries should continue

to develop mechanisms for accountability and public participation, which will contribute to long-term stability. It is also crucial for authoritarian regimes, where possible, to integrate elements of transparency and accountability to mitigate the risks of corruption and abuse.

This research is limited by the lack of accessible information about the internal policies of authoritarian regimes, making a comprehensive analysis of their methods and outcomes difficult. Given the diversity of democratic and authoritarian systems worldwide, generalising results can be challenging. Moreover, considering the rapid changes in political systems and the global environment, the research findings may require updates in response to new challenges and circumstances. The study found that most existing research focuses on specific aspects or case studies, leaving gaps in a comprehensive comparative analysis of authoritarian and democratic systems. Despite the significant contributions of these studies, questions remain about the role of cultural and historical factors in influencing the effectiveness of political systems in

addressing global challenges. Further research is also needed into the long-term sustainability of decisions made in different political systems and their adaptability to external influences such as globalisation and international relations. Therefore, to fully understand the impact of political structures on global governance, further research is needed to cover these important but understudied aspects. Future research should also focus on examining the influence of cultural and historical factors on the effectiveness of political systems in addressing global challenges. A crucial area of research is how changes in the global environment, such as technological advancements and international politics, affect the ability of authoritarian and democratic regimes to respond to crises.

Acknowledgements

None.

Conflict of Interest

None.

References

- [1] Anagnostakis, D. (2021). The European Union-United States cybersecurity relationship: A transatlantic functional cooperation. *Journal of Cyber Policy*, 6(2), 243-261. doi: [10.1080/23738871.2021.1916975](https://doi.org/10.1080/23738871.2021.1916975).
- [2] Bedford, S. (2021). The 2020 presidential election in Belarus: Erosion of authoritarian stability and re-politicization of society. *Nationalities Papers*, 49(5), 808-819. doi: [10.1017/nps.2021.33](https://doi.org/10.1017/nps.2021.33).
- [3] Bertelsen, O. (2022). Secrecy and the disinformation campaign surrounding Chernobyl. *International Journal of Intelligence and CounterIntelligence*, 35(2), 292-317. doi: [10.1080/08850607.2021.2018262](https://doi.org/10.1080/08850607.2021.2018262).
- [4] Chen, C., Frey, C.B., & Presidente, G. (2023). Disease and democracy: Political regimes and countries responsiveness to COVID-19. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 212, 290-299. doi: [10.1016/j.jebo.2023.04.034](https://doi.org/10.1016/j.jebo.2023.04.034).
- [5] Clean Air Act. (1963, December). Retrieved from <https://www.boem.gov/sites/default/files/documents/The%20Clean%20Air%20Act%20of%201963.pdf>.
- [6] Clean Water Act. (1972, October). Retrieved from <https://www.boem.gov/environment/environmental-assessment/clean-water-act-cwa>.
- [7] Curato, N., & Fossati, D. (2020). Authoritarian innovations: Crafting support for a less democratic Southeast Asia. *Democratization*, 27(6), 1006-1020. doi: [10.1080/13510347.2020.1777985](https://doi.org/10.1080/13510347.2020.1777985).
- [8] Dai, B., Amarteifio, E.N.A., Kyere, F., & Kwasi Sampene, A. (2024). Examining the dynamics between economic development, tourism, renewable energy and life expectancy in the Nordic economies. *Environmental Research*, 252, article number 118900. doi: [10.1016/j.envres.2024.118900](https://doi.org/10.1016/j.envres.2024.118900).
- [9] Dedeke, A., & Masterson, K. (2019). Contrasting cybersecurity implementation frameworks (CIF) from three countries. *Information and Computer Security*, 27(3), 373-392. doi: [10.1108/ICS-10-2018-0122](https://doi.org/10.1108/ICS-10-2018-0122).
- [10] Flinders, M. (2021). Democracy and the politics of coronavirus: Trust, blame and understanding. *Parliamentary Affairs*, 74(2), 483-502. doi: [10.1093/pa/gsaa013](https://doi.org/10.1093/pa/gsaa013).
- [11] Greitens, S.C. (2020). Surveillance, security, and liberal democracy in the post-COVID world. *International Organization*, 74(1), 169-190. doi: [10.1017/S0020818320000417](https://doi.org/10.1017/S0020818320000417).
- [12] Grzymala-Busse, A. (2020). Consequences of authoritarian party exit and reinvention for democratic competition. *Comparative Political Studies*, 53(10-11), 1704-1737. doi: [10.1177/0010414019897683](https://doi.org/10.1177/0010414019897683).
- [13] He, A.J., & Tang, V.F.Y. (2021). Integration of health services for the elderly in Asia: A scoping review of Hong Kong, Singapore, Malaysia, Indonesia. *Health Policy*, 125(3), 351-362. doi: [10.1016/j.healthpol.2020.12.020](https://doi.org/10.1016/j.healthpol.2020.12.020).
- [14] Helms, L. (2022). Political oppositions in democratic and authoritarian regimes: A state-of-the-field (s) review. *Government and Opposition*, 58(2), 391-414. doi: [10.1017/gov.2022.25](https://doi.org/10.1017/gov.2022.25).
- [15] Huang, J., & Tsai, K.S. (2022). Securing authoritarian capitalism in the digital age: The political economy of surveillance in China. *The China Journal*, 88. doi: [10.1086/720144](https://doi.org/10.1086/720144).
- [16] James, T.S., & Alihodzic, S. (2020). When is it democratic to postpone an election? Elections during natural disasters, COVID-19, and emergency situations. *Election Law Journal: Rules, Politics, and Policy*, 19(3). doi: [10.1089/elj.2020.0642](https://doi.org/10.1089/elj.2020.0642).
- [17] Kharazi, A.A. (2021). Authoritarian surveillance: A corona test. *Surveillance and Society*, 19(1). doi: [10.24908/ss.v19i1.14545](https://doi.org/10.24908/ss.v19i1.14545).
- [18] König, P.D., & Wenzelburger, G. (2020). Opportunity for renewal or disruptive force? How artificial intelligence alters democratic politics. *Government Information Quarterly*, 37(3), article number 101489. doi: [10.1016/j.giq.2020.101489](https://doi.org/10.1016/j.giq.2020.101489).
- [19] Kye, B., & Hwang, S.-J. (2020). Social trust in the midst of pandemic crisis: Implications from COVID-19 of South Korea. *Research in Social Stratification and Mobility*, 68, article number 100523. doi: [10.1016/j.rssm.2020.100523](https://doi.org/10.1016/j.rssm.2020.100523).

- [20] Lavrič, M., & Bieber, F. (2021). Shifts in support for authoritarianism and democracy in the Western Balkans. *Problems of Post-Communism*, 68(1), 17-26. doi: [10.1080/10758216.2020.1757468](https://doi.org/10.1080/10758216.2020.1757468).
- [21] Lund, H., Thellufsen, J.Z., Sorknaes, P., Kany, M.S., & Skov, I.R. (2022). Smart energy Denmark. A consistent and detailed strategy for a fully decarbonized society. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 168, article number 112777. doi: [10.1016/j.rser.2022.112777](https://doi.org/10.1016/j.rser.2022.112777).
- [22] Malka, A., Lelkes, Y., Bakker, B.N., & Spivack, E. (2022). Who is open to authoritarian governance within western democracies? *Perspectives on Politics*, 20(3), 808-827. doi: [10.1017/S1537592720002091](https://doi.org/10.1017/S1537592720002091).
- [23] Mauk, M. (2020). *Citizen support for democratic and autocratic regimes*. Oxford: Oxford University Press.
- [24] Merkel, W., & Lüthmann, A. (2021). Resilience of democracies: Responses to illiberal and authoritarian challenges. *Democratization*, 28(5), 869-884. doi: [10.1080/13510347.2021.1928081](https://doi.org/10.1080/13510347.2021.1928081).
- [25] Nathan, A.J. (2020). *The puzzle of authoritarian legitimacy*. *Journal of Democracy*, 31(1).
- [26] Nicolaisena, F.S. (2023). The politicization of mobility infrastructures in Vietnam – the Hanoi metro project at the nexus of urban development, fragmented mobilities, and national security. *Advances in Southeast Asian Studies*, 16(2), 209-231. doi: [10.14764/10.ASEAS-0101](https://doi.org/10.14764/10.ASEAS-0101).
- [27] Nützenadel, A. (2021). The financial crisis of 2008 – experience, memory, history. *Journal of Modern European History*, 19(1), 3-7. doi: [10.1177/1611894420973590](https://doi.org/10.1177/1611894420973590).
- [28] Repucci, S., & Slipowitz, A. (2022). *The global expansion of authoritarian rule*. Retrieved from https://freedomhouse.org/sites/default/files/2022-03/FITW_World_2022_digital_abridged_FINAL.pdf.
- [29] Roccato, M., Cavazza, N., Colloca, P., & Russo, S. (2020). A democratic emergency after a health emergency? Exposure to COVID-19, perceived economic threat and support for anti-democratic political systems. *Social Science Quarterly*, 101(6), 2193-2202. doi: [10.1111/ssqu.12865](https://doi.org/10.1111/ssqu.12865).
- [30] Sajadi, H., & Hartley, K. (2022). COVID-19 pandemic response in Iran: A dynamic perspective on policy capacity. *Journal of Asian Public Policy*, 15(2), 228-249. doi: [10.1080/17516234.2021.1930682](https://doi.org/10.1080/17516234.2021.1930682).
- [31] Sallai, D., & Schnyder, G. (2021). What is “authoritarian” about authoritarian capitalism? The dual erosion of the private-public divide in state-dominated business systems. *Business & Society*, 60(6), 1312-1348. doi: [10.1177/0007650319898475](https://doi.org/10.1177/0007650319898475).
- [32] Schimpfössl, E. (2024). Oligarch moralities of wealth: The Russian case. *East European Politics and Societies*, 38(1), 283-302. doi: [10.1177/08883254221139826](https://doi.org/10.1177/08883254221139826).
- [33] Schmidhuber, L., Ingrams, A., & Hilgers, D. (2020). Government openness and public trust: The mediating role of democratic capacity. *Public Administration Review*, 81(1), 91-109. doi: [10.1111/puar.13298](https://doi.org/10.1111/puar.13298).
- [34] Sinkkonen, E. (2021). Dynamic dictators: Improving the research agenda on autocratization and authoritarian resilience. *Democratization*, 28(6), 1172-1190. doi: [10.1080/13510347.2021.1903881](https://doi.org/10.1080/13510347.2021.1903881).
- [35] Sinpeng, A. (2020). Digital media, political authoritarianism, and Internet controls in Southeast Asia. *Media, Culture & Society*, 42(1), 25-39. doi: [10.1177/0163443719884052](https://doi.org/10.1177/0163443719884052).
- [36] Slantchev, B.L., & Matush, K.S. (2020). The authoritarian wager: Political action and the sudden collapse of repression. *Comparative Political Studies*, 53(2), 214-252. doi: [10.1177/0010414019843564](https://doi.org/10.1177/0010414019843564).
- [37] Tudor, M., & Slater, D. (2020). Nationalism, authoritarianism, and democracy: Historical lessons from South and Southeast Asia. *Perspectives on Politics*, 19(3), 706-722. doi: [10.1017/S153759272000078X](https://doi.org/10.1017/S153759272000078X).
- [38] Welzel, C. (2021). *Why the future is democratic*. *Journal of Democracy*, 32(2).
- [39] Wiebrecht, F. (2021). Between elites and opposition: Legislatures’ strength in authoritarian regimes. *Democratization*, 28(6), 1075-1094. doi: [10.1080/13510347.2021.1881487](https://doi.org/10.1080/13510347.2021.1881487).
- [40] Williamson, S., & Magaloni, B. (2020). Legislatures and policy making in authoritarian regimes. *Comparative Political Studies*, 53(9), 1525-1543. doi: [10.1177/0010414020912288](https://doi.org/10.1177/0010414020912288).
- [41] Willis, R. (2020). *Too hot to handle?: The democratic challenge of climate change*. Bristol: Policy Press.
- [42] Willis, R., Curato, N., & Smith, G. (2022). Deliberative democracy and the climate crisis. *Wiley Interdisciplinary Reviews*, 13(2), article number e759. doi: [10.1002/wcc.759](https://doi.org/10.1002/wcc.759).
- [43] Wu, D., Rockett, I.R.H., Yang, T., Wang, M., & Jiao, C. (2021). Perceived beliefs, uncertainty, and behavioral responses during the COVID-19 outbreak in China: Findings from a convenience sample. *American Journal of Health Promotion*, 35(7), 977-983. doi: [10.1177/08901171211004249](https://doi.org/10.1177/08901171211004249).
- [44] Wu, S., & Han, H. (2022). Energy transition, intensity growth, and policy evolution: Evidence from rural China. *Energy Economics*, 105, article number 105746. doi: [10.1016/j.eneco.2021.105746](https://doi.org/10.1016/j.eneco.2021.105746).
- [45] Zürn, M. (2022). How non-majoritarian institutions make silent majorities vocal: A political explanation of authoritarian populism. *Perspectives on Politics*, 20(3), 788-807. doi: [10.1017/S1537592721001043](https://doi.org/10.1017/S1537592721001043).

УДК: 329(4/7)
Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.66

Уссема Отмені

PhD з американістики, асистент

Університет Сусса

PB 526, вул. Халіфа Каруї, м. Сус, Туніс

<https://orcid.org/0000-0003-2379-5937>

Винятковий секуляризм: взаємозв'язок релігії та політики в американських внутрішніх і зовнішніх політичних орієнтаціях

Анотація. Зростаюча політична поляризація у Сполучених Штатах Америки у XXI столітті супроводжувалася зміною ідеологічних ландшафтів, які відображають те, як культурні та релігійні розбіжності постійно формують суспільний дискурс та політичні орієнтації. Відповідно, ця стаття висвітлює роль релігійних парадигм у впливі на політичну практику в американському контексті. Метою було сформулювати шляхи дослідження та оцінити відносини між релігією і політикою як з історичної, так і з сучасної точок зору. У статті розглянуто фундаментальний зв'язок між американською винятковістю, політичною практикою та релігійністю. Було підтверджено, що американська модель секуляризму є винятковою за своєю природою і постсекулярною на практиці. Це дослідження продемонструвало, що релігія відіграє значну роль у формуванні американської політичної культури та процесів вироблення політики, незважаючи на те, що Конституція США наголошує на відокремленні Церкви від держави. Це підтвердило, що ключові історичні та сучасні випадки, коли релігійна риторика переплітається з політичним дискурсом, відображають значну залежність від релігійних парадигм у формулюванні та легітимізації внутрішньо- та зовнішньополітичних орієнтирів. Крім того, в роботі проаналізовано наслідки взаємозв'язку релігії та політики для американської демократії шляхом оцінки того, чи справді американська політична практика відповідає світським ідеалам, які закріплені в її основоположних документах – від «Федералістських документів» до Конституції США. У роботі доведено, що американська модель секуляризму є винятковою і постсекулярною, оскільки охоплює релігійне розмаїття і теоретично сприяє державному нейтралітету, але водночас залежить від релігійних мотивів у встановленні норм для публічних дебатів, внутрішньої та зовнішньої політики. Результати дослідження можуть бути використані для врахування релігійних аспектів при розробці стратегій політичних кампаній, аналізі громадської думки та прогнозуванні політичних змін

Ключові слова: політична практика; релігійний дискурс; формування політики; американська винятковість; постсекуляризм

Вступ

Критичний аналіз та оцінка перетину між релігією та політичною культурою в Сполучених Штатах Америки (США) відображає цілісну парадигму в розумінні соціально-політичних тенденцій, особливо в умовах, коли американське суспільство продовжує боротися з ідеологічною та політичною поляризацією. Безперервна еволюція і мутація політичної практики в США в поєднанні з постійними культурними перебудовами дають можливість для наукового пошуку, спрямованого на подальше розуміння того, як релігійні парадигми впливають на прийняття політичних рішень, а також на розуміння механізмів формування державної

політики і суспільно-релігійних норм як з історичної, так і з сучасної точок зору. Ця тема є особливо важливою з огляду на важливу роль, яку відіграє релігія у формуванні поведінки виборців, а також у світлі відродження релігійної риторики в політичному дискурсі, особливо після замаху на президента Дональда Трампа. Перетин між релігією та політикою не лише кидає виклик традиційним уявленням про світське врядування, але й продовжує впливати на громадську думку та міжнародні відносини. Досліджуючи теми релігійності та світськості, ця стаття прагне відповісти на важливі питання про сумісність релігійних

Отримано: 05.09.2024, Перевірено: 24.11.2024, Прийнято: 18.12.2024

Suggested Citation:

Othmeni, O. (2024). Exceptional secularism: The religion-politics nexus in American domestic and foreign policy orientations. *Foreign Affairs*, 34(6), 66-75. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.66.

*Corresponding author

парадигм з демократичними ідеалами, особливо в період, що характеризується зростанням ролі ідеології у вирішенні внутрішніх та глобальних викликів.

Гілберт Кіт Честертон, англійський письменник, філософ і богослов, писав про Сполучені Штати як «націю з душею церкви» (Heclo & McClay, 2003). Цей релігійний мотив, що характеризує американську націю, сягає корінням її заснування. У 1630 році J. Winthrop (1838) описав своє бачення нової нації як «Зразка християнського милосердя». Проповідь пуританського лідера відбулася задовго до того, як Джон Адамс також подякував «всемогутньому Провидінню» (Judis, 2005) за захист американської нації. Звернення до релігійних тем і божественної духовності підкреслювало, що релігія була важливим елементом соціальної і політичної психіки американської нації. Релігія стала невід'ємною частиною американського досвіду і важливим елементом функціонування американської демократії та формування американської ідентичності.

Перетин релігії та політики в контексті ліберальних демократій продовжує привертати увагу сучасних дослідників, особливо з огляду на те, що тенденція до секуляризації стикається зі зростаючими викликами росту популізму. Хоча колись вважалося, що світська політична практика є остаточною траєкторією демократичного врядування, сьогодні переоцінка цього поняття видається неминучою. Нещодавні дослідження підкреслюють, що релігійний вплив на політику не обмежується одним конкретним контекстом, але його також можна спостерігати в різних регіонах світу і в таких країнах, як Індія і Туреччина, де політичні лідери продовжують інтегрувати релігійний націоналізм у свої моделі врядування (Yilmaz, 2021).

J.J. Castle & P.L. Schoettmer (2019) стверджують, що секуляризм проявляється по-різному в різних національних контекстах і є далеко не однорідним процесом, особливо в США, де зростає взаємозв'язок між релігією та політичною практикою, особливо в консервативних колах. З цього ж приводу P. Gorski & S. Perri (2022) досліджують вплив релігійного націоналізму на американську політику і стверджують, що цей рух можна сприймати як серйозну загрозу демократії, оскільки він пропагує виключне бачення американської ідентичності, кидаючи виклик ліберально-демократичним принципам. У їхній роботі також стверджується, що релігійний націоналізм може призвести до ідеологічної поляризації, сприяючи розколу в суспільному і політичному дискурсі. Крім того, A. Whitehead & S. Perry (2020) підкреслюють перетин між релігійним дискурсом і формуванням політики, наголошуючи на тому, як релігійний націоналізм переплітається з американською ідентичністю, і стверджуючи, що він використовувався для виправдання політичних дій щодо імміграції, абортів і прав геїв. З точки зору зовнішньополітичних орієнтацій, нещодавнє дослідження Z. Taydas & L.R. Olson (2022) продемонструвало, що «американці значно відрізняються у своєму сприйнятті міжнародної загрози та підтримці війовничого чи кооперативного інтернаціоналізму залежно від своєї релігійної приналежності». Їх робота показала, що, наприклад, релігійна приналежність до євангельських протестантів часто передбачає перевагу в політиці на

користь рішучих та однозначних зовнішньополітичних підходів. Взаємозв'язок релігійних парадигм із зовнішньополітичними підходами також підтверджується попередньою роботою G. Bettiza (2019) яка стверджувала, що на формування політики США на міжнародному рівні значною мірою впливає відродження релігійних мотивів і концепцій.

Відповідно, метою цього дослідження було надати критичну оцінку перетину релігійних і конфесійних підходів у сфері американської політичної практики. У ньому досліджується роль релігійних тем і мотивів у формуванні політичних рішень та обґрунтуванні політики як з історичної, так і з сучасної точки зору. Крім того, вона намагається продемонструвати існування розриву між світськими ідеалами, закріпленими в Конституції США та Федералістських документах, і реальністю американської політики та політичного дискурсу. Відповідно, завданнями цієї статті є вивчення історичних та сучасних перетинів релігійної риторики та політичного дискурсу у формуванні внутрішньої та зовнішньої політики США, оцінка наслідків зв'язку релігії та політики для американської демократії та аналіз ролі американського ексклюзивізму у підтримці постсекулярної політичної структури.

Матеріали та методи

Концептуальна і теоретична основа цієї статті спирається на три основні теорії: секуляризм, постсекуляризм і американська винятковість, оскільки вони надають взаємодоповнюючі виміри, які стосуються перетину релігії і політики в США. Опора на ці три теорії може полегшити завдання критичної оцінки того, як перетин релігійних парадигм з політичними діями і дискурсом впливає на американську демократію і її внутрішню і зовнішню орієнтацію. Вони також можуть показати, як основоположні принципи американської нації, хоча теоретично підтримували відокремлення Церкви від держави, на практиці проклали шлях до виняткової (пост)секулярної моделі в американському контексті.

Основною концепцією, на яку спирається це дослідження, є секуляризм, особливо в контексті американської політичної думки. Щоб зрозуміти це поняття в американському контексті, це дослідження спирається на вивчення U.S. Constitution (1787) та Federalist papers (1788), а також на статистичні дані з надійних джерел, таких як Public Religion Research Institute (PRRI) (2024), Pew Research Center (2024) та Gallup (Newport, 2023). Традиційно секуляризм означає відокремлення Церкви від держави, але «більш точним визначенням секуляризму сьогодні може бути те, що він сприяє відокремленню релігії від держави» (Phillips, 2011). Це є доктриною відокремлення релігійних практик і догм від суспільного і політичного життя. Дійсно, у своїй нещодавній книзі «Секуляризм: Основи» J. Berlinerblau (2022) стверджує, що «світська держава, теоретично, витісняє теологію зі своєї філософії управління». Однак ця стаття критикує те, що таке відокремлення не є абсолютним на практиці, особливо в американському контексті, де богословські мотиви і теми продовжують керувати політичними підходами. Щоб доповнити дослідження секуляризму,

в цій статті також використовується поняття «постсекуляризму», щоб підкреслити стійкість релігійних парадигм в американських політичних рамках. Введення цього поняття J. Habermas (2008) поширило уявлення про те, що сучасні суспільства можуть пристосувати релігійні голоси до публічної та політичної сфер навіть тоді, коли теоретично домінує секуляризм. З цієї причини S. Obirek (2019) підкреслює ідею, що сучасні роботи повинні мати «інший погляд на релігію, а також іншу оцінку світськості». Ця стаття використовує саме такий підхід і намагається оцінити світськість у США у світлі американської винятковості, яка наголошує на тому, що США є унікальною країною. Цей аналіз оцінює унікальне поєднання світських і релігійних принципів у США як продовження винятковості як в теорії, так і на практиці. Теоретичні рамки роботи, таким чином, прокладуть шлях для всебічного аналізу того, як американська винятковість впливає на переплетення релігії з політичним життям у підходах як до внутрішньої, так і до зовнішньої політики.

Результати та обговорення

Американська винятковість і релігійність. Розуміння релігійної культури в США вимагає врахування одного з найважливіших компонентів американського віровчення: американської винятковості. На найглибшому рівні американська винятковість означає віру в те, що «Сполучені Штати, з точки зору їхніх цінностей, політичної системи та історії, є унікальними та зразковими у порівнянні з іншими націями в усьому світі протягом всієї історії» (Raine, 2024). Це також можна описати так: «Сприйняття Америкою себе як морально взірцевої і те, що її влада залежить від цієї моральної досконалості, спонукає її досліджувати елементи своїх внутрішніх проєктів у своїй зовнішній політиці» (Атоах, 2021). Ця концепція відображає уявлення про те, що Сполучені Штати, як нація і як ідея, є не лише особливими, але й вищими у своїх принципах демократії, свободи і рівності. Тому очевидно, що коли термін «винятковість» пов'язують з будь-яким національним чи культурним походженням, він зазвичай означає віру у вищість та унікальність певної групи. В американському випадку ця ідея вродженої моральної та культурної вищості надмірно підкреслюється американськими лідерами та науковцями. Американська віра в божественну унікальність нації бере свій початок з опису J. Winthrop's (1838) про «обраний народ», який оселився в «Місті на пагорбі». Цей опис вказує на те, що пуританські поселенці вірили, що їхній соціальний експеримент був не тільки відмінним, але й зразковим. W. Bradford (1651), який керував колонією Плімут, зробив значний внесок у популяризацію цієї ідеї, сформулювавши, що «Америка – це земля, навмисно розміщена Богом між двома великими океанами, щоб стати домівкою для особливого народу». Цей напрямок моральної вищості представляє значною мірою релігійний опис виняткової природи американського народу. Цей зв'язок між американською моральною вищістю і християнським релігійним ексклюзивізмом також можна помітити в багатьох випадках у сучасному політичному дискурсі. Наприклад, президент Джордж Буш, можливо, найрелігійніший американець,

який коли-небудь очолював державу, одного разу відповів на запитання про свого улюбленого філософа: «Христос, тому що він змінив моє серце» (Borger, 2005). Його батько, Джордж Буш-молодший, недвозначно висловив підозру і скептицизм щодо атеїстів, коли сказав, що їх не слід «вважати патріотами, так само, як і не слід вважати громадянами. Це одна нація під Богом» (Ritchey, 2009). Такі заяви свідчать про релігійно-консервативне мислення, яке не відтворює секуляризм або нерелігійну політичну практику, і яке виникає з тісного зв'язку між ідеалами американського винятковості і пуританської релігійної відданості. Наслідки таких глибоко вкорінених ідей можуть виявити непорушну кореляцію між американською культурою та американською релігійністю, яка вказує на неминучий зв'язок між винятковістю та божественністю.

Хоча християнство є найпоширенішою релігією в США: 66 % американського населення ідентифікують себе як християни (PRRI, 2024) це не заперечує наявності широкого спектру віросповідань та існування релігійного розмаїття. Дійсно, «понад чверть американців (27 %) є релігійно неафілійованими, а 6 % належать до нехристиянської релігії» (PRRI, 2024). Нехристиянські меншини, такі як євреї (2 %), мусульмани (1 %), буддисти (1 %) та індуїсти (1 %), роблять свій внесок у релігійне розмаїття Америки. Нерозривний зв'язок між американською винятковістю та релігійністю в поєднанні з домінуванням християнства та існуванням кількох релігійних меншин у США створює складну ситуацію з точки зору підтримки світської демократії та просування нерелігійних політичних практик у внутрішній та зовнішній політиці.

Секуляристські принципи в американських основоположних документах. Надзвичайно важливо звернутися до теоретичного розуміння секуляризму, оскільки це може прокласти шлях до критичного порівняння між обіцянками американської Конституції та її реальною політикою в політичній практиці. Секуляризм «є синонімом урядового нейтралітету і формально встановленої дистанції між державою і будь-якою релігійною ідентичністю» (Clarke & Barker, 2024). Його також можна розуміти в тому сенсі, що «державний секуляризм не обов'язково відкидає релігію, але означає намір не виправдовувати поведінку з релігійних міркувань» (Clarke & Barker, 2024).. Простіше кажучи, секуляризм можна знайти у байдужості до релігії або виключенні релігії та релігійних міркувань із суспільних та державних справ. У певних контекстах це поняття може стосуватися антиклерикалізму або атеїзму. Його можна трактувати як прагнення виключити релігію з суспільної діяльності або громадянських справ, а також як вигнання релігійних символів з публічної сфери. Але загальний консенсус полягає в тому, що секуляризм зазвичай проявляється в нейтралітеті держави щодо релігії, відокремленні релігії від державних справ або в повному відокремленні церкви від держави, інакше відомому як «дестабілізація» (Hartog, 2019). Дійсно, секуляризм можна широко визначити як філософський підхід, який прагне інтерпретувати життя на принципах, взятих виключно з матеріального світу, без будь-якої форми звернення до релігійних принципів. У політичній діяльності секуляризм – це принцип

відокремлення державних інституцій та осіб, уповноважених представляти державу, від релігійних інституцій та релігійних діячів. Метою такого відокремлення є встановлення правових, культурних і суспільних парадигм, які можуть захищати і просувати релігійний плюралізм і релігійну толерантність. Це також може гарантувати нейтральність державної політики та відсутність догматичних переконань у формуванні урядових стратегій як всередині країни, так і за кордоном.

Батьки-засновники американської демократії намагалися сформувати американську політичну систему таким чином, щоб вона могла толерувати релігійний плюралізм. Їхнє бачення включало в себе американську націю, вільну від міжконфесійного насильства та релігійних переслідувань. Теоретично американська політична система підтримує світське сприйняття політичної практики та державної політики. Це можна побачити в «Записках федералістів» (Madison & Hamilton, 1788) і більш чітко в американській American Constitution (1787). Батьки-засновники, які писали спільно під псевдонімом «Плубій», звернулися до питання релігії в соціальній і політичній сферах, опублікувавши серію з 85 есе, які Т. Jefferson (1788) назвав «найкращим коментарем до принципів правління, який коли-небудь був написаний». У цих есе була зроблена спроба запропонувати низку принципів, здатних мінімізувати політичну тиранію. Наприклад, у «Записках федералістів» коротко пояснюється, що жодні критерії багатства, народження чи релігійної віри не можуть обмежувати судження чи впливати на схильності людей. Автор «Записках федералістів», Джеймс Медісон, також відкинув заходи щодо реєстрації Церкви, оскільки вони «перевищують законні повноваження, якими уряди обмежені суттєвим розмежуванням між цивільними і релігійними функціями» (Boston, 2001). Законопроект про реєстрацію Церкви намагався легітимізувати участь Церкви в благодійності та освіті. Рішуче відхилення Дж. Медісоном цього законопроекту є вагомим доказом того, що серед батьків-засновників існувало бажання нав'язати світські ідеали в американській публічній сфері. Це прагнення більш чітко відображено в U.S. Constitution (1787).

Релігійне положення Першої поправки, яка є частиною Bill of Rights (1791), стверджує, що «Конгрес не повинен видавати законів, що стосуються встановлення релігії або забороняють вільне сповідання релігії». Ця поправка прямо забороняє уряду видавати закони, які сприяють або приносять користь релігійним установам, або забороняють вільне сповідання релігії. Ця поправка пориває з «традицією Старого Світу, яка послідовно пов'язувала державну посаду з релігійною приналежністю» (Dagher, 2013). Вона підкреслює відокремлення церкви від держави з метою забезпечення загального захисту релігійної свободи і запобігання встановленню офіційної або бажаної релігії федеральним урядом. Важливо також згадати розділ 2 статті VI U.S. Constitution (1787), в якому йдеться про те, що «щоб обіймати певну посаду або виконувати громадські обов'язки у Сполучених Штатах не можна вимагати жодного доказу релігійної належності». Це положення підтримує ідею, що жоден федеральний чиновник або державний службовець не повинен бути

зобов'язаний дотримуватися певної релігійної доктрини як обов'язкової умови для обіймання федеральної посади або будь-якої державної посади.

Зрештою, «Записки федераліста» (Madison & Hamilton, 1788), Стаття VI і Перша поправка (Bill of Rights, 1791) до U.S. Constitution (1787) слугують для того, щоб скористатися життєздатністю релігійної свободи і відокремлення держави від Церкви. Це створює важливу теоретичну парадигму для секуляристських ідеалів в американській політичній системі. Звідси випливає, що американська політична практика повинна зберігати рівну дистанцію з усіма релігійними програмами і не повинна функціонувати під впливом або через парадигму певної релігійної ідеології. Американська Конституція надає необхідні інструменти для того, щоб тримати такий релігійний вплив поза сферою внутрішньої і зовнішньої політики. Цей розділ має на меті оцінити обґрунтованість такого теоретичного підґрунтя у порівнянні з політичною практикою.

Американський секуляризм на практиці: внутрішньо- та зовнішньополітичні орієнтації. Вплив релігії на американську внутрішню і зовнішню політику можна розглядати через три основні теми: релігійний дискурс в американській політиці, обмеженість американського політичного спектру релігійною парадигмою і, нарешті, маргіналізація раціонального політичного мислення. Почнемо з того, що релігійний дискурс в американській політичній практиці є вагомим свідченням існуючого розриву між секуляризмом в теорії та на практиці. Наприклад, Теодор Рузвельт, 26-й президент США, стверджував, що бачив Армагеддон під час виборів 1912 року, коли заявив, що «ми стоїмо перед Армагеддоном, і ми боремося за Господа» (Roosevelt, 2012). Використання таких релігійних понять, як «Армагеддон» і «боротьба за Господа», може легітимізувати політичні орієнтації і переконати людей прийняти політичні рішення і згуртуватися навколо певного політичного кандидата. Це також можна побачити, коли Франклін Рузвельт, 32-й президент США, посилався на тему божественної справедливості, розповідаючи історію про Ісуса на з'їзді Демократичної партії в 1936 році, або коли Рональд Рейган, 40-й президент США, говорив про «духовне відродження», захищаючи американські цінності віри. (Heclo & McClay, 2003). Збіг політичного дискурсу з релігійними темами практично зводить нанівець світську політичну практику. Альберт Гор, 45-й віце-президент США, проголосив себе відродженим християнином, тоді як Джо Ліберман, кандидат у президенти на виборах 2004 року, безперестанку говорив про важливість релігії і свого прізвища «Святий Джо» (Heclo & McClay, 2003). Зовсім недавно, у своїй інавгураційній промові 20 січня 2021 року, президент J. Biden (2021a) прямо послався на релігійні мотиви, коли процитував Псалом 30:5: «Обіцяю вам це: як сказано в Біблії, плач може тривати ніч, але радість приходить вранці». Це біблійне посилення мало на меті передати почуття надії та стійкості, оскільки американська нація зіткнулася з пандемією на тлі значних політичних розбіжностей. Так само президент D. Trump (2020) посилався на божественне провидіння і силу молитви у боротьбі з пандемією, коли сказав «Ми ніколи не забудемо, що молитва спрямовує

і надихає нашу націю, і що для Бога все можливо». У своїй передвиборчій кампанії 2024 року під час міських зборів, що відбулися в церкві в Атланті, Д. Трамп також стверджував, що «коли у вас є віра, коли ви вірите в Бога, це велика перевага над людьми, які цього не мають» (Paternoster, 2024). Після замаху на нього Д. Трамп також намагався висвітлити свій порятунок в релігійних термінах, значною мірою покладаючись на релігійний дискурс, написавши в соціальних мережах, що «лише Бог не допустив, щоб сталося немислиме. Ми не будемо боятися, а натомість залишатимемося стійкими у нашій вірі та непохитними перед обличчям зла» (Trump, 2024). Ця історично поширена тенденція покладатися на релігійну риторіку і залежати від релігійних парадигм для передачі політичних повідомлень і формування громадської думки підриває поняття світської демократії. Зрештою, постійне звернення до релігійних тем в американському політичному дискурсі слугує обмеженню політичного спектру обмеженою релігійною парадигмою.

Дійсно, американський політичний спектр обмежений релігійною парадигмою в тому сенсі, що він не містить політичних партій, які ідентифікують себе як нерелігійні або виключають релігію зі своєї політичної практики. Американська двопартійна система допускає лише релігійний консерватизм і релігійний лібералізм (Schuck & Wilson, 2008). З одного боку, релігійний консерватизм часто асоціюється з Республіканською партією і наголошує на традиційних цінностях і віруваннях, які ґрунтуються на ортодоксальних інтерпретаціях релігійних текстів. Зазвичай він асоціюється з консервативним християнством, а точніше з євангельськими протестантами, консервативними католиками та іншими релігійними групами, які ставлять на перше місце моральне та соціальне вчення. Дійсно, D. Arli & G. Setiawan (2023) у своєму дослідженні про релігійність і політику в США прямо стверджують, що люди, пов'язані з Республіканською партією, загалом більш релігійні, ніж не-республіканці, і що «більшість релігійних груп, особливо основні протестанти, більше пов'язані з республіканцями». Крім того, нещодавня статистика Gallup показує, що 56 % республіканців ідентифікують себе як протестанти і 25 % як католики, порівняно з 38 % і 23 % демократів відповідно (Newport, 2023). Важливіше те, що це ж дослідження стверджує, що республіканці менш схильні ідентифікувати себе як нерелігійні, але набагато більш схильні ідентифікувати себе як протестанти (Newport, 2023). Лише 11 % республіканців вважають себе нерелігійними порівняно з 26 % демократів (Newport, 2023). Така статистика пояснює, чому кампанія Трампа значною мірою покладалася на програму, відому як «Віруючі за Трампа», яка в першу чергу прагнула залучити консервативних релігійних лідерів і мобілізувати їхні громади, щоб отримати їхні голоси (Paternoster, 2024). З іншого боку, релігійний лібералізм асоціюється з Демократичною партією та більш центристськими політичними ідеологіями, оскільки він наголошує на більш гнучкому та прогресивному тлумаченні релігійних текстів. Він включає в себе сучасні етичні цінності, науковий погляд на світ та принципи соціальної справедливості і може асоціюватися з «основними» або

«старими» протестантами та прогресивними католиками. Ось чому релігійна приналежність всередині демократичної партії також є значною: приблизно 74 % демократів ідентифікують себе як релігійні, більшість з яких є протестантами (38 %), порівняно з лише 26 % нерелігійних осіб (Newport, 2023). Нерелігійні особи становлять меншість по обидва боки політичного спектру порівняно з релігійними.

Домінування релігійної парадигми в обох партіях часто обмежує політичні дебати в США, вкладаючи політичні та державні дискусії в морально-релігійні рамки, особливо щодо таких спірних питань, як аборти, права геїв та смертна кара. Наприклад, рішення Верховного Суду США 2022 року скасувати рішення у справі No. 410 U.S. 113 "Roe v. Wade" (1973) у новій справі "Dobbs v. Jackson Women's Health Organization" (2022) відобразило переплетення релігії та державної політики в контексті дебатів про аборти. Опитування Pew Research Center (2024) виявило сильні розбіжності в громадській думці, які майже повністю формувалися на релігійному ґрунті: 73 % білих євангельських протестантів вважають, що аборт повинен бути незаконним у більшості або всіх випадках, а 86 % нерелігійних американців повністю підтримують легальність абортів. Більше того, публічні політичні дискусії навколо питань, що стосуються прав геїв, також були обрамлені релігійними переконаннями і представлені через релігійні парадигми. Звіт Південного юридичного центру з питань бідності (SPLC) показав, що євангельські та консервативні християнські групи послідовно формують права сексуальних меншин як загрозу релігійній свободі (Beirich, 2016) а Центр Берклі з питань релігії, миру та світових справ у своєму звіті також висвітлює внутрішні ідеологічні баталії щодо прав меншин та інших соціальних питань у США і те, як вони часто формуються за допомогою богословських аргументів (Sharp, 2021). Ця напруженість демонструє, як релігійні переконання впливають на суспільні проблеми та дебати про державну політику, водночас обмежуючи їх моралістичними, а не громадянськими парадигмами. Ця подвійність також створює залежність від моралістичних і релігійних аргументів і маргіналізує або тривіалізує більш інтегральні соціальні питання.

Як наслідок, маргіналізація раціонального політичного мислення на арені державної та внутрішньої політики проявляється в характері бінарного морального мислення, яке формує пріоритети публічних дебатів. Так, нещодавнє дослідження K.R. Bishop (2023) з Джорджтаунського університету, присвячене ролі релігійного фреймінгу в публічному дискурсі, виявило, що «американські реакційні бінарні опозиційні процеси мислення побудовані на міждисциплінарній дузі від психології страху до унікальної американської спадщини кальвіністського суспільного договору про бінарні моральні принципи» і що такі моральні бінарні принципи «зміцнюються в американській свідомості завдяки постійному використанню бінарного фреймінгу комерційними засобами масової інформації, розважальними засобами масової інформації та соціальними медіа». Використання бінарної моралі в релігійних парадигмах формує питання державної політики в маніхейських рамках, які маргіналізують

раціональне політичне мислення. Таким чином, вплив релігійних тем на американські державні та внутрішні справи може суттєво вплинути на ефективність та належне функціонування американської демократії. Такий підхід створює залежність від релігійних інтерпретацій обмежених соціальних питань на шкоду раціональним дискусіям, які вирішують суспільні проблеми в громадянських термінах. Наприклад, «державні адміністрації державних шкіл обираються на місцевому рівні і слідує моральним поглядам виборців на чистоту, відображенням у кальвіністському суспільному договорі» (Bishop, 2023). Залежність від суспільного договору, який неявно обертається навколо релігійних уявлень, може призвести до поляризації та потенційно упереджених політичних орієнтацій. Теоретична основа здорової демократії у світському контексті дає більше простору для обговорення питань, які не інтерпретуються переважно з релігійної точки зору. Вона більше стримує релігійні проповіді і прагне відокремити релігію від публічної сфери або принаймні підтримувати певний рівень нейтралітету. Однак, в явній невідповідності з теоретичною основою світської демократії, зв'язок релігії і політики в США продовжує обмежувати публічні дебати обмеженою релігійною парадигмою моралі і дихотомічним аналізом. Зв'язок між американськими релігійними та політичними інституціями «безпосередньо впливає на когнітивний механізм переваги дихотомії» (Bishop, 2023), що призводить до того, що публічні дискусії в США мають тенденцію «зводити складні національні питання до спрощених бінарних конструкцій, включаючи імміграцію, економіку, соціальні питання та міжнародні відносини». Це означає, що зв'язок між релігією і політикою в США впливає не лише на внутрішню політику, але й відіграє значну роль у формуванні американської політики на міжнародній арені.

Американський підхід до зовнішньої політики демонструє різноманітні релігійні цінності, які керують сприйняттям США міжнародних відносин. Вплив цих релігійних цінностей на зовнішньополітичну поведінку можна розглянути за допомогою двох основних тем: Релігійний дискурс в американській зовнішній політиці та вплив американського ексклюзивізму на формування зовнішньої політики. У цьому відношенні релігійний дискурс в американській зовнішній політиці є домінуючою темою, що можна побачити в характері бінарного американського світогляду, який зазвичай передається через маніхейську риторику. Цей світогляд оперує дихотоміями: «добро» проти «зла», «світло» проти «темряви», «ангели» проти «дияволів», «вони» проти «нас». США схильні ототожнювати себе з силами «Добра», які «покликані» захищати світ від сил «Зла» (Daghrir, 2013). Відстоювання цієї позиції моральної переваги часто відбувається за допомогою релігійної риторики. Наприклад, президент Рейган говорив про комунізм як про «тоталітарне зло», яке загрожує «верховенству права під Богом» (Daghrir, 2009). Президент Джордж Буш описав війну з тероризмом як місію, передану йому «Творцем Небес» (Daghrir, 2013).. У більш загальному контексті президент Вудро Вільсон заявляв, що Сполучені Штати працюватимуть над досягненням «спокути світу», а під час Другої світової

війни президент Теодор Рузвельт говорив про американську спадщину як про «божественну спадщину» (Daghrir, 2013).

Приклад того ж релігійного маніхейського дискурсу у формуванні зовнішньої політики США можна побачити під час виступу президента Д. Трампа в Організації Об'єднаних Націй у 2017 році, коли він стверджував, що «якщо чисельні праведні не протистоять небагатьом нечестивим, то зло переможе», і підкреслив, що США «були серед найбільших сил добра» (Trump, 2017), при цьому зображуючи супротивників, таких як Північна Корея та Іран, як злісних і корумпованих. Цей релігійний дискурс у контексті американської зовнішньої політики слугує легітимізації процесів вироблення політики, підкреслюючи ідею американської винятковості.

Ідея про те, що США є винятковою країною, покликаною Богом виконувати свій винятковий обов'язок щодо решти світу, є домінуючою темою в контексті зовнішньої політики. Зазвичай вона реалізується і подається через концепцію морального хрестового походу, який передбачає, що США виконують божественну місію зі збереження свободи і демократії в усьому світі. Це переважно релігійне обґрунтування можна помітити, зокрема, коли Гаррі С. Трумен висловив зобов'язання США стримувати комунізм як «почуття обов'язку перед цивілізованим світом» (Daghrir, 2013). Цей світогляд нав'язує почуття моральної впевненості та релігійної праведності, які часто слугують для легітимізації та обґрунтування зовнішньополітичних рішень. Він обертається навколо віри в те, що США пов'язані з божественною місією захисту світу від сил «зла». Під час Мюнхенської конференції з безпеки 2021 року президент Дж. Байден часто посилався на американську винятковість у контексті зростаючих глобальних викликів, позиціонуючи США як захисника прав людини, свободи та демократії. Він підкреслював, що США повинні знову заявити про себе на світовій арені як про захисника демократичних принципів, заявляючи, що «Америка повернулася», і стверджуючи, що модель американської демократії є «єдиним найкращим способом відродити обіцянку нашого майбутнього» (Biden, 2021b). Таку ж ідею американської винятковості у формуванні зовнішньополітичних підходів США можна побачити у його виступі на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у 2021 році, коли він заявив, що США «прагнуть згуртувати світ до дій, ми будемо вести за собою не лише прикладом нашої сили, але, з Божою допомогою, силою нашого прикладу» (Biden, 2021c). Тема праведного лідерства переформулюється з наративом американської винятковості та унікальною роллю, яку США відіграють на світовій арені. Наголос на праведності та моральній вищості американської нації створює передумови для американської винятковості, яка, в свою чергу, ще більше слугує ідеї американської місії. У такому патерналістському світогляді релігійні мотиви надають відчуття моральної впевненості та божественності, що маргіналізує скептицизм і критику щодо зовнішньополітичних рішень.

Дійсно, інтервенціонізм у зовнішній політиці США можна представити, наприклад, через стратегію «Стимування» президента Г.С. Трумена та «Війну з

тероризмом» президента Джорджа Буша-молодшого. Стратегія «Стимування» була створена для стимування комунізму і, зокрема, призвела до Корейської війни, війни у В'єтнамі, втручання США в Латинській Америці, американської військової інтервенції в Камбоджі та загальної дестабілізації в кількох регіонах. Стратегія «Війна з тероризмом» була реалізована для боротьби з тероризмом і призвела до війни в Іраку та американської військової інтервенції в Афганістані. В обох доктринах переважало використання релігійних мотивів для пояснення і виправдання військового втручання і застосування жорсткої сили. У своїй промові 1947 року Г.С. Трумен сформулював боротьбу США проти комунізму як моральний обов'язок підтримувати «вільні народи», які чинять опір гнобленню (President Truman's message..., 1947). Він позиціонував США як силу божественної справедливості і стверджував, що допомога Греції і Туреччині в їхній боротьбі була не лише стратегічним підходом, але й праведною битвою між силами свободи (добром) і силами тоталітаризму (злом). Ця релігійно забарвлена риторика зрештою згуртувала внутрішню і міжнародну підтримку. Президент Джордж Буш-молодший дотримувався подібного підходу, коли використовував релігійні мотиви після 11 вересня для виправдання війни з тероризмом. Наприклад, він процитував біблійний вірш у своєму зверненні до нації після подій 11 вересня, коли заявив: «Навіть якщо я піду долиною смертної тіні, не буду боятися зла, бо Ти зі мною» (Statement by the President..., 2001). У своїй Second Inaugural Address (2005) він також стверджував, що США мають обов'язок звільняти пригноблені народи і зберігати американські ідеали, особливо тому, що такі ідеали «несуть образ Творця Небес». Дж. Буш також вважав, що місія США з поширення свободи ґрунтується на божественному покликанні, особливо на тому, що Бог сказав йому «покласти край тиранії в Іраку» (MacAskill, 2005). Він часто зображував боротьбу з тероризмом як моральну боротьбу між добром (свободою і демократією) і злом (тероризмом) і спирався на уявлення про те, що США виконують місію, призначену Богом. Вплив релігійних переконань на зовнішню політику США в цьому ж контексті можна також простежити через «ідеологічний зсув» адміністрації Д. Трампа (Ülgül, 2021) від «глобалізму до патріотизму», який збільшив вплив «консервативних євангелістів в американському процесі прийняття зовнішньополітичних рішень» (Ülgül, 2021). Наслідком цього зсуву стала більш агресивна політика щодо Ірану, заснована на вірі консервативних євангелістів у те, що «Іран розпочне апокаліптичну війну, пророковану в 38 і 39 книгах Єзекіїля, і покладе початок кінцевим подіям» (Ülgül, 2021). Це переконання доповнювало скептичне ставлення адміністрації до ядерної програми Ірану та посилювало напруженість між обома країнами під час президентства Д. Трампа. Релігійний мотив, який характеризує американську зовнішню політику, стає, таким чином, незаперечним через непохитну віру в те, що США виконують божественну місію – захищати світ від сил «зла» будь-якими засобами.

Хоча існування релігійних рамок у парадигмі зовнішньої політики США може створювати суспільну

підтримку, представляючи міжнародні конфлікти в духовних чи моральних термінах, які резонують з американським електоратом, це також може розмивати межі між богословськими та геополітичними цілями. Такий підхід призводить до політичних рішень, які зазвичай приймаються під впливом ідеологічних і релігійних догм, а не політичних чи прагматичних процесів прийняття рішень. Наприклад, президент США Рональд Рейган підійшов до Холодної війни з релігійних міркувань і, відповідно, сформулював американську зовнішню політику щодо Радянського Союзу в термінах боротьби між християнською чеснотою і радянським атеїзмом. Дійсно, «віра Рейгана глибоко вплинула на його нападки на радянський комунізм... ворогом для Рейгана був не просто радянський комунізм, а, що більш важливо, атеїстичний радянський комунізм» (Kengor, 2007). Його підхід можна описати як «хрестовий похід часів холодної війни проти Радянського Союзу» (Kengor, 2007). Р. Рейган сформулював зовнішню політику США як божественну місію і підняв холодну війну за межі простої політики. Таке моральне і месіанське обрамлення міжнародних відносин створює відчуття релігійної праведності і, відповідно, ускладнює дипломатичні зусилля, перетворюючи політичних супротивників на моральних ворогів і обплутуючи зовнішню політику релігійною ідеологією. Така поведінка змушує компроміс виглядати радше як зраду основних цінностей, ніж як практичне рішення. Таке поєднання релігійних і політичних цілей можна також побачити в діях США на Близькому Сході за часів президента Джиммі Картера. Він наголошував на християнських цінностях миру і примирення, оскільки релігія відігравала центральну роль у його сприйнятті президентства і «ніде це не проявлялося так чітко, як у його спробі принести мир на Близький Схід», «проводячи зовнішню політику, засновану на вірі» (McDonald, 2015). Поєднання богословських і геополітичних підходів до вироблення політики також було поширене за часів адміністрації Д. Трампа через «християнізацію ключових державних інституцій» (Ülgül, 2021). Наприклад, низка консервативних євангелістів в адміністрації і, зокрема, в кабінеті міністрів сформували «групу з вивчення Біблії» в Білому домі «вперше щонайменше за 100 років» (Ülgül, 2021). Ще важливішим є те, що особи, які входили до цієї групи, надавали обґрунтування та політичну підтримку суперечливим зовнішньополітичним рішенням, зокрема політиці розділення сімей, яку адміністрація Д. Трампа застосовувала для запобігання та скорочення нелегальної імміграції. Такий підхід не лише суперечить світській політичній практиці, але й ризикує негативно вплинути на принципи демократичного врядування.

Зрештою, переплетення релігійних ідеалів із внутрішньою та зовнішньою політикою на американській політичній арені не є традиційним втіленням світських ідеалів. Хоча держава теоретично намагається уникати прийняття офіційної релігії або просування однієї конкретної релігійної ідеології за рахунок інших, традиційна політична практика значною мірою покладається на релігійні мотиви при формулюванні та обґрунтуванні внутрішньо- та зовнішньополітичних рішень. Це створює винятковий статус-кво, коли

країна теоретично і законодавчо є світською, але, тим не менш, покладається на релігійну ідеологію у своїй традиційній політичній культурі.

Американська модель: винятковий секуляризм. Політична система США теоретично пропагує і підтримує ліберальні, егалітарні, прогресивні та демократичні цінності, оскільки Конституція країни гарантує безліч свобод і свобод усім американцям, незалежно від їхнього релігійного чи етнічного походження. Фактично, відокремлення держави від церкви в США слугує для того, щоб підкреслити ідеал світськості як складової американської суспільно-політичної парадигми. Це відокремлення встановлюється і гарантується VI статтею і Першою поправкою до U.S. Constitution (1787), які підкреслюють виключення будь-якої кореляції між релігійною приналежністю і політичною практикою. Цей особливий наголос на світськості має місце в країні зі значним релігійним розмаїттям, але з переважно білим англосаксонським протестантським населенням. Однак концепція американського громадянства вийшла за межі релігійної приналежності, особливо з прийняттям Civil Rights Act (1964) та the Immigration and Nationality Act (1965). Обидва закони ознаменували триумф ліберальної концепції американського громадянства за рахунок нативістського сприйняття американськості. Як наслідок, релігійна концепція американськості стала відносно несумісною з ліберальною концепцією національної ідентичності, особливо з огляду на те, що колективний інтерес вбачався в економічному прогресі, а не в етнічній чи релігійній приналежності. Хоча сприяння релігійному плюралізму слугувало створенню більш культурно різноманітного середовища, політична культура в США залишалася під сильним впливом релігійної ідеології, особливо у формуванні та обґрунтуванні внутрішньо- та зовнішньополітичних орієнтирів у теоретично світських демократичних рамках.

Секуляризм зазвичай використовується для опису політичної філософії, яка встановлює свою етику, цінності, принципи, ідеали та мораль без посилення на релігійні вірування та доктрини. В американському контексті це поняття теоретично просувається через U.S. Constitution (1787) і було підтримано «Записками федераліста» (Madison & Hamilton, 1788) але значною мірою було знехтувано в політичній практиці, чи то з точки зору риторики, чи то з точки зору формування політики. Релігійні орієнтації не приймаються і не впроваджуються державою, але, тим не менш, вони впливають на внутрішні і зовнішньополітичні рішення в достатній мірі, щоб формувати суспільне надбання і виправдовувати ті чи інші зовнішні зв'язки, що робить американську модель секуляризму досить винятковою в постсекулярному контексті. Секуляризм у США ґрунтується більше на ідеї нейтралітету держави щодо питань релігійного характеру, аніж на заохоченні нерелігійної чи антирелігійної політики. Відокремлення держави від церкви було прагматичним рішенням, оскільки творці американської конституції прагнули зберегти союз шляхом мінімізації релігійних конфліктів і, відповідно, уникнути соціальної поляризації, політичних протистоянь та релігійних переслідувань. Однак на практиці принцип нейтралітету

скомпрометований тим, що американські політичні процеси продовжують посилалися на релігійні парадигми як при формулюванні, так і при обґрунтуванні державної політики. Секуляризм в американському форматі ґрунтується на таких принципах, як відсутність офіційної державної релігії та толерантність до релігійного розмаїття в переважно християнській нації. Дійсно, «Америка залишається більш християнською і більш релігійною, ніж більшість країн Європи, і це надає нашій політиці особливого колориту... Християнська практика і спадщина все ще є ключовим клеєм, який пов'язує американців з політичними правими, а також добрим для ширшого культурного ґрунту, в якому процвітає американський класичний лібералізм» (McLaughlin, 2018). Американське сприйняття секуляризму є винятковим у тому сенсі, що воно не виключає релігійність і релігійні ідеали з публічної сфери та сфери політичної практики, хоча сама держава не сповідує жодної релігії і за U.S. Constitution (1787) зобов'язана залишатися нейтральною та нерелігійною. Таким чином, американський секуляризм не узгоджується з традиційним розумінням секуляризму, яке передбачає розмежування між публічними політичними питаннями і приватними релігійними переконаннями. Натомість він являє собою виняткову гібридну модель, яка заохочує релігійне розмаїття і законодавчо відокремлює державу від Церкви, але на практиці дозволяє релігійним ідеологіям формувати і легітимізувати внутрішньо- і зовнішньополітичні орієнтири. Цей напрям виняткового секуляризму значною мірою перегукується з концепцією постсекуляризму (Habermas, 2008) яка визнає тривалу і впливову роль, яку релігія відіграє в суспільному житті, навіть за умови існування формального відокремлення держави від Церкви. Винятковий характер американської секулярної моделі ставить під сумнів припущення, що модернізація призводить до занепаду релігії, і натомість відображає політичну систему, в якій релігійні переконання не лише співіснують і взаємодіють зі світськими інституціями, але й формують інституційну поведінку. Теоретичний і законодавчий нейтралітет американської моделі допускає практичну відкритість до релігійних впливів як у формуванні політики, так і в публічному дискурсі. Вона дотримується постсекулярної концепції держави в тому, що інтегрує релігійні рамки в демократичне і плюралістичне врядування. Хоча ця інтеграція підкреслює винятковий характер американської політичної практики, вона також окреслює численні виклики, пов'язані з демократичним врядуванням, і ставить під сумнів ясність мотивів і намірів, що стоять за процесами прийняття рішень у внутрішній і зовнішній політиці.

Висновки

Взаємозв'язок між релігією та політикою у Сполучених Штатах Америки призвів до релігійного втручання у визначення та реалізацію внутрішньої та зовнішньої політики. Цей взаємозв'язок кидає виклик теоретичним засадам секуляризму, викладеним у Конституції США, і відображає кілька розривів між теорією і практикою, якщо проводити порівняння з традиційною концепцією секуляризму як такою. Релігійна

риторика часто використовується як інструмент для визначення та легітимізації політичних рішень як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. Той факт, що релігійні мотиви успішно розмивали межі між теологічними ідеалами та політичними орієнтаціями, можна побачити у моральному виправданні Вудро Вільсоном Першої світової війни, хрестовому поході Рональда Рейгана проти «атеїстичного комунізму» під час Холодної війни, віросповідних промовах Джорджа Буша-молодшого, скерованих вірою на війну з тероризмом, цитуванні біблійних віршів у відповідь на пандемію COVID-19, дихотомічному підході Д. Трампа до Ірану та Північної Кореї з точки зору «злих і праведних», і це лише декілька прикладів. Ці релігійні мотиви також вплинули на публічні дебати щодо питань абортів та прав сексуальних меншин і сформували публічну дискусію в кальвіністській бінарній системі моралі, яка маргіналізувала громадянські цінності. Скасування Верховним Судом рішення у справі “Roe v. Wade” у 2022 році відобразило релігійний поворот, якого можуть набути питання, що стосуються громадянських свобод і прав людини. Релігійна риторика все частіше використовується адміністраціями Д. Трампа та Дж. Байдена для формування моральних переконань, мобілізації підтримки та вирішення спірних питань, таких як аборти, права геїв та імміграція. Ця ситуація призвела до парадоксальної ситуації, коли Конституція США теоретично заохочує державний нейтралітет і світську політичну практику, але реальність такої політичної практики значною мірою

включає в себе релігійну ідеологію. У цій статті висвітлено, як цей парадокс розкриває виняткову і постсекулярну американську модель, в рамках якої релігійне обґрунтування все ще здатне формувати підходи як до внутрішньої, так і до зовнішньої політики. Крім того, вона зробила внесок в існуючу літературу, оцінивши, як американський ексклюзивізм ускладнює традиційне розуміння світського врядування, оскільки американська політична практика органічно переплітається з релігійною винятковістю, незважаючи на світські конституційні положення, що спонукає розглянути постсекулярні рамки в аналізі американської політичної практики. Зрештою, ключовий теоретичний внесок статті полягав у висвітленні ідеї про те, що американська модель є винятковою за характером і постсекулярною на практиці, що ставить під сумнів застосовність традиційного секуляризму в американському контексті.

Перспективи подальших досліджень взаємодії релігії та політики в США можуть включати аналіз того, як релігійні мотиви формують міжнародні відносини США, зокрема в контексті сучасних конфліктів на Близькому Сході чи Україні або в політиці щодо країн з переважно атеїстичними системами.

Подяки

Немає.

Конфлікт інтересів

Немає.

UDC: 329(4/7)
Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.66

Oussema Othmeni*

PhD in American Studies, Teaching Assistant

The University of Sousse

PB 526, Khalifa Karoui Str., Sousse, Tunisia

<https://orcid.org/0000-0003-2379-5937>

Exceptional secularism: The religion-politics nexus in American domestic and foreign policy orientations

Abstract. The growing political polarization in the United States of America in the 21st Century was accompanied by shifting ideological landscapes that reflect how cultural and religious divides continuously shape public discourse and policy orientations. Accordingly, this article highlights the role of religious paradigms in influencing political practice in the American context. It aims to inform current scholarship by assessing the relationship between religion and politics from both historical and contemporary perspectives. The article examines the fundamental relationship between American Exceptionalism, political practice, and religiosity. It argues that the American model of secularism is exceptional in nature and post-secular in practice. This study demonstrated that religion plays a significant role in shaping American political culture and policymaking processes despite the U.S. Constitution's emphasis on the separation of Church and state. This confirmed that key historical and contemporary instances where religious rhetoric intertwined with political discourse reflect a considerable reliance on religious paradigms to formulate and legitimise domestic and foreign policy orientations. Furthermore, the paper assessed the implications of the religion-politics entanglement on U.S. democracy by evaluating whether American political practice truly aligns with the secular ideals that are enshrined in its founding documents from the Federalist Papers to the U.S. Constitution. This paper argues that the American model of secularism is an exceptional and post-secularist one seeing that it encompasses religious diversity and theoretically promotes state neutrality while simultaneously depending on religious motifs in setting the norms for public debate, domestic policy, and foreign entanglement. The results of the study can be used to take into account religious aspects in the development of political campaign strategies, analysis of public opinion and forecasting of political changes

Keywords: political practice; religious discourse; policymaking; American exceptionalism; post-secularism

Introduction

The critical analysis and assessment of the intersection between religion and political culture in the United States (U.S.) reflects an integral paradigm in understanding socio-political tendencies especially as the American society continues to grapple with ideological and political polarization. The continuous evolution and mutation of political practice in the U.S. combined with constant cultural realignments present an opportunity for scholarly endeavour that seeks to further understand how religious paradigms influence political decision-making and to provide insights into the mechanisms shaping public policy and socio-religious norms from both historical and contemporary lenses. This topic is particularly significant due to the integral role that religion plays in shaping voter behaviour and in light of the resurgence of religious rhetoric

in political discourse especially after President Trump's assassination attempt. The intersection between religion and politics does not only challenge traditional notions of secular governance but further influences public opinion and international relations. By exploring the themes of religiosity and secularism, this paper seeks to address important questions about the compatibility of religious paradigms with democratic ideals especially during a period of time characterized by the evolving role of ideology in domestic and global challenges alike.

Gilbert Keith Chesterton, an English writer, philosopher, and theologian, described the United States as "a nation with the soul of a church" (Heclo & McClay, 2003). This religious motif that characterizes the American nation dates back to its foundation. In 1630, J. Winthrop (1838)

Received: 05.09.2024, Revised: 24.11.2024, Accepted: 18.12.2024

Suggested Citation:

Othmeni, O. (2024). Exceptional secularism: The religion-politics nexus in American domestic and foreign policy orientations. *Foreign Affairs*, 34(6), 66-75. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.66.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

described his vision of a new nation as “A Modell of Christian Charity”. The Puritan leader’s sermon took place a long time before John Adams also thanked an “overruling Providence” (Judis, 2005) for protecting the American nation. Invoking religious themes and divine spirituality emphasized religion as an essential element in the social and political psyche of the American nation. Religion became an indispensable part of the American experience and an essential element in the functioning of American democracy and the portrayal of American identity.

This intersection of religion and politics in the context of liberal democracies continues to garner attention in contemporary scholarship especially that the trend towards secularization is facing increasing challenges with the rise of populism and populist discourse. Although secular political practice was once believed to be a definitive trajectory for democratic governance, the re-evaluation of this particular notion seems inevitable today. Recent studies highlight that religious influence on politics is not restricted to one particular context but that it can also be observed in different regions of the world and in countries like India and Turkey where political leaders continue to integrate religious nationalism into their governance models (Yilmaz, 2021). J.J. Castle & P.L. Schoettmer (2019) further argue that secularism manifests differently across various national contexts and is far from being a uniform process especially in the U.S. where there is an increasing interrelatedness between religion and political practice particularly in conservative circles. By the same token, P. Gorski & S. Perri (2022) examine the impact of religious nationalism on American politics and make the argument that this movement can be perceived as a serious threat to democracy seeing that it promotes an exclusionary view of American identity while posing challenges to liberal democratic principles. Their work further asserts that religious nationalism can result in ideological polarization by fostering divisions in public and political discourse. Moreover, A. Whitehead & S. Perry (2020) highlight the overlap between religious discourse and policymaking by highlighting how religious nationalism is intertwined with American identity and contending that it has been used to justify political actions concerning immigration, abortion, and gay rights. In terms of foreign policy orientations, a recent study by Z. Taydas & L.R. Olson (2022) demonstrated that “Americans vary significantly in their international threat perception and support for militant or cooperative internationalism based on their religious affiliation”. Their work showcased that, for instance, religious affiliation with evangelical protestants often implies policymaking preference in favor of hawkish and unilateral foreign policy approaches. The entanglement of religious paradigms with foreign policy approaches has also been supported by a previous work by G. Bettiza (2019) who contended that U.S. policymaking on the international level is heavily influenced by the resurgence of religious motifs and frameworks.

Accordingly, the purpose of this study was to provide a critical assessment of the intersection between religious and faith-based approaches and the realm of American political practice. It explored the role of religious themes and motifs in shaping political decisions and framing policy justifications from both historical and contemporary

lenses. It further attempts to demonstrate the existence of a gap between the secular ideals enshrined in the U.S. Constitution and the Federalist Papers and the reality of American policymaking and political discourse. Consequently, the objectives of this paper revolved around examining the historical and contemporary intersections of religious rhetoric and political discourse in shaping U.S. domestic and foreign policies, assessing the implications of the religion-politics nexus on U.S. democracy, and analysing the role of American Exceptionalism in supporting a post-secular political framework.

Materials and Methods

The conceptual and theoretical framework of this paper relied on three major theories: secularism, post-secularism, and American Exceptionalism seeing that they provide complementary dimensions that pertain to the intersection of religion and politics in the U.S. Relying on these three theories can facilitate the task of critically assessing how the intersection of religious paradigms with political action and discourse impacts American democracy and its domestic and foreign policies. They can also reveal how the founding principles of the American nation, although they theoretically upheld the separation of Church and state, they practically paved the path for an exceptional (post)secular model within the American context.

The primary framework that this study relies on is secularism and more particularly in the context of American political thought. To understand this notion within the American context, this study relies on primary sources such as the U.S. Constitution (1787) and the Federalist papers (1788) as well as statistical data from reliable sources such as the Public Religion Research Institute (PRRI) (2024), Pew Research Center (2024), and Gallup (Newport, 2023). Traditionally, secularism refers to the separation of Church and state, but “a more accurate definition of secularism today might be that it promotes the separation of religion and the state” (Phillips, 2011). It is simply the doctrine of separating religious practices and dogmas from public and political life. Indeed, in his recent book titled “Secularism: The Basics”, J. Berlinerblau (2022) contends that “a secular state, in theory, pushes theology out of its governance philosophy”. However, this paper critiques how this separation is not absolute in practice, particularly within the American context where theological motifs and themes continue to guide political approaches. To complement the study of secularism, the concept of post-secularism is also employed in this paper to emphasize the resilience of religious paradigms within American political frameworks. The introduction of this concept by J. Habermas (2008) propagated the notion that modern societies can accommodate religious voices in public and political spheres even when secularism is theoretically dominant. For this reason, S. Obirek (2019) emphasises the idea that contemporary works must have “a different look at religion but also a different evaluation of secularity”. This paper adopts this particular approach and attempts to assess secularity in the U.S. in light of American Exceptionalism, which suggests that the U.S. is a unique country. This analysis evaluates the unique blend of secular and religious principles in the U.S. as an extension of Exceptionalism both in theory and in practice.

The theoretical framework adopted in this paper will consequently pave the path for a comprehensive analysis of how American Exceptionalism informs the intertwining of religion with political life in approaching both domestic and foreign affairs.

Results and Discussion

American exceptionalism and religiosity. Understanding religious culture in the U.S. requires accounting for one of the most vital components of the American creed: American Exceptionalism. On the most intrinsic level, American Exceptionalism refers to the belief that “the United States, in terms of its values, political systems, and history, is unique and exemplary when compared to other nations across the globe throughout history” (Raine, 2024). It can also be described as “America’s perception of itself as morally exemplary and how its power is contingent on said moral excellence impels it to explore elements of its domestic projects in its foreign policy” (Amoah, 2021). This concept reflects the notion that the United States, as a nation and as an idea, is not only distinct but also superior in its principles of democracy, liberty, and equality. It is therefore evident that once the term ‘Exceptionalism’ is linked to any national or cultural background it usually refers to the belief in a certain group’s superiority and uniqueness. In the American case, this idea of inherent moral and cultural superiority has been redundantly emphasized by American leaders and scholars. The American belief in the nation’s divine uniqueness dates back to J. Winthrop’s (1838) description of the “Chosen People” who settled on a “City upon a hill”. This description denotes that the Puritan settlers believed that their social experiment was not only different but also exemplary. W. Bradford (1651), who governed Plymouth colony, significantly contributed to popularising this idea by articulating that “America is a land deliberately placed by God between two vast oceans to be home to a special people”. This strand of moral superiority presents a considerably religious description of the exceptional nature of the American people. This nexus between American moral superiority and Christian religious Exceptionalism can also be noticed at numerous instances through contemporary political discourse. For example, President George W. Bush, arguably the most religious American to ever head the state, once replied to a question about his favourite philosopher by saying “Christ, because he changed my heart” (Borger, 2005). His father, George H.W. Bush, explicitly stated suspicion and scepticism of atheists when he said that they should not be “considered patriots, nor should they be considered citizens. This is one nation under God” (Ritchey, 2009). Such statements reveal a religiously conservative mindset that does not replicate secularism or irreligious political practice, and which arises from tight bonds between the ideals of American Exceptionalism and Puritanical religious devotion. The implications of such deeply rooted ideas may reveal an intact correlation between American culture and American religiosity which denotes the inevitable coupling between Exceptionalism and divinity.

Although Christianity is the most widespread religion in the U.S. with 66% of the American population identifying as Christians (PRRI, 2024), this does not deny the

presence of a wide spectrum of faiths and the existence of religious diversity. Indeed, “over one-quarter of Americans (27%) are religiously unaffiliated, and 6% belong to a non-Christian religion” (PRRI, 2024). Non-Christian minorities such as Jews (2%), Muslims (1%), Buddhists (1%), and Hindus (1%) contribute to American religious diversity. The inseparable ties between American Exceptionalism and religiosity combined with the dominance of Christianity and the existence of several religious minorities in the U.S. create a challenging situation in terms of upholding a secular democracy and promoting irreligious political practice in terms of domestic and foreign policy.

Secularist principles in the American founding documents. It is of paramount importance to tackle the theoretical understanding of secularism seeing that it can pave the path for a critical comparison between the promises of the U.S. Constitution (1787) and its actual policies in dealing with political practice. Secularism “is synonymous with government neutrality and a formally imposed distance between the state and religious identity of any kind” (Clarke & Barker, 2024). It can also be understood in the sense that “state secularism does not necessarily reject religion, but denotes an intention to not justify behaviour on religious grounds” (Clarke & Barker, 2024). Simply put, secularism can be found in the indifference to, or exclusion of, religion and religious considerations from public and governmental affairs. In certain contexts, this concept can refer to anticlericalism or atheism. It can be interpreted as the desire to exclude religion from social activities or civic affairs as well as the banishment of religious symbols from the public sphere. But the general consensus is that secularism can be usually found in state neutrality towards religion, the separation of religion from public affairs, or in the complete separation of church and state, otherwise known as “disestablishment” (Hartog, 2019). Indeed, secularism can be broadly identified as a philosophical approach that seeks to interpret life on principles taken solely from the material world and without any form of recourse to religious principles. In political action, secularism is the principle of the separation of governmental institutions and persons mandated to represent the state from religious institutions and religious dignitaries. The objective of such separation is to set legal, cultural, and societal paradigms that can protect and promote religious pluralism and religious tolerance. This can also guarantee the neutrality of state policies and the absence of dogmatic beliefs in shaping governmental strategies whether domestically or abroad.

The founding fathers of American democracy attempted to shape the American political system in a manner that could tolerate religious pluralism. Their vision included an American nation free of sectarian violence and religious persecution. Theoretically, the American political system supports a secularist perception of political practice and governmental policies. This can be seen in the Federalist Papers (Madison & Hamilton, 1788) and more explicitly in the U.S. Constitution (1787). Founding fathers who wrote jointly under the pen-name of “Plubius”, addressed the issue of religion in the social and political spheres through the publication of a series of 85 essays which were described by T. Jefferson (1788) as “the best commentary on the principles of government, which ever

was written". These essays attempted to provide a number of principles capable of minimising political tyranny. For instance, Federalist Papers 57 briefly elaborates that no qualification of wealth, birth, or religious faith, is allowed to fetter the judgment or affect the inclination of the people. The writer of Federalist Papers, James Madison, also rejected the Church incorporation measure because it "exceeds the rightful authority to which governments are limited by the essential distinction between civil and religious functions" (Boston, 2001). The Church incorporation bill attempted to legitimise the Church's involvement in relief measures and education. J. Madison's vehement rejection of this bill provides considerable evidence that there was a desire amongst the founding fathers to impose secular ideals within the American public sphere. This desire is more explicitly portrayed in the U.S. Constitution (1787) as illustrated in the next paragraph.

The religion provision of the First Amendment, which is part of the Bill of Rights (1791), states that "Congress shall make no law respecting an establishment of religion or prohibiting the free exercise thereof". This amendment explicitly prevents the government from making laws that favour or benefit an establishment of religion, or prohibits the free exercise of religion. This amendment breaks with "the Old World's tradition which had consistently linked public office to religious affiliation" (Dagh-rir, 2013). It emphasizes the separation between church and state in order to ensure the general protection of religious freedom and to prevent the establishment of an official or preferred religion by the federal government. It is also important to mention section 2 of Article VI of the U.S. Constitution (1787) which states that "no religious test shall ever be required as a qualification to any office or public trust under the United States". This provision supports the idea that no federal officeholder or public servant should be required to adhere to any particular religious doctrine as a prerequisite condition for holding a federal office or any public position.

Ultimately, the Federalist Papers (Madison & Hamilton, 1788), Article VI, and the First Amendment (Bill of Rights, 1791) of the U.S. Constitution (1787) serve to capitalize on the vitality of religious freedom and separation of State and Church. This provides a significant theoretical paradigm for secularist ideals within the American political system. It becomes then valid to maintain that American political practice is supposed to maintain an equal distance from all religious agendas alike and that it should not function under the influence or through the paradigm of a particular religious ideology. The U.S. Constitution (1787) provides the necessary tools to keep such religious influence outside the sphere of domestic and foreign policy. The proceeding section seeks to assess the validity of such theoretical background in comparison to political practice.

American secularism in practice: Domestic and foreign policy orientations. The impact of religion on American domestic and public policy can be tackled through three major themes: religious discourse in American politics, the confinement of the American political spectrum to a religious paradigm, and finally the marginalization of rational political thinking. To begin with, religious discourse in American political practice represents

considerable evidence of an existing gap between secularism in theory and practice. For instance, Theodore Roosevelt, the 26th U.S. President, claimed that he saw Armageddon in the 1912 election when he stated that "we stand at Armageddon, and we battle for the Lord" (Roosevelt, 2012). The utilization of such religious notions as "Armageddon" and "battling for the Lord" can legitimize policy orientations and persuade people to accept political decisions and rally behind a certain political candidate. This can also be seen when Franklin Roosevelt, the 32nd U.S. President, invoked a theme of divine justice as he shared a story about Jesus at the Democratic Convention of 1936, or when Ronald Reagan, the 40th U.S. President, spoke of a "spiritual revival" as he defended American values of faith (Heclo & McClay, 2003). The overlap between political discourse and religious themes virtually nullifies secular political practice. Al Gore, the 45th Vice President of the United States, proclaimed himself a born-again Christian while Joe Lieberman, Presidential candidate in the 2004 election, relentlessly spoke about the importance of religion and his nickname as "Holy Joe" (Heclo & McClay, 2003). More recently, in his inaugural address on January 20, 2021, President J. Biden (2021a) explicitly invoked religious motifs when he quoted Psalm 30:5 saying "I promise you this: as the Bible says weeping may endure for a night but joy cometh in the morning". This biblical reference sought to convey a sense of hope and resilience as the American nation faced the pandemic amidst significant political division. By the same token, President D. Trump (2020) referenced divine providence and the power of prayer in addressing the pandemic when he said: "We will never forget that prayer guides and empowers our Nation and that all things are possible with God". In his 2024 campaign, D. Trump further argued that "when you have faith, when you believe in God, it's a big advantage over people that don't have that" during a townhall meeting held at a Church in Atlanta (Paternoster, 2024). After his assassination attempts, Trump also sought to frame his survival in religious terms through significant reliance on religious discourse after posting on social media that "it was God alone who prevented the unthinkable from happening. We will fear not, but instead remain resilient in our Faith and Defiant in the face of Wickedness" (Trump, 2024). This historically prevalent tendency of relying on religious rhetoric and depending on religious paradigms to convey political messages and shape public opinion undermines the notion of secular democracy. Ultimately, the continuous reliance on invoking religious themes in American political discourse serves to confine the political spectrum to a limited religious paradigm.

Indeed, the American political spectrum is confined to a religious paradigm in the sense that it does not contain political parties that identify as non-religious or eliminate religion from their political practice. The American two-party system only allows religious conservatism and religious liberalism (Schuck & Wilson, 2008). On the one hand, religious conservatism is often associated with the Republican Party, and it emphasises the traditional values and beliefs that are grounded in orthodox interpretations of religious texts. It is usually associated with conservative Christianity and more precisely evangelical Protestants, conservative Catholics, and other religious groups

that prioritize moral and social teachings. Indeed, D. Arli & G. Setiawan (2023) explicitly assert in their research on religiosity and politics in the U.S. that individuals affiliated with the Republican Party are generally more religious than non-Republicans and that “most religious groups, especially mainline Protestants, are more Republican affiliated”. Additionally, recent Gallup statistics showcase that 56% of Republicans identify as Protestant and 25% as Catholic compared to 38% and 23% of Democrats respectively (Newport, 2023). What is more important is that the same study asserts that republicans are less likely to identify as non-religious but much more likely to identify as Protestant (Newport, 2023). Only 11% of Republicans identify as non-religious compared to 26% of Democrats (Newport, 2023). Such statistics explain why Trump’s campaign relied heavily on a program known as “Believers for Trump”, which primarily sought to engage with conservative religious leaders and mobilise their congregations in an effort to secure their votes (Paternoster, 2024). On the other hand, religious liberalism is associated with the Democratic Party and more centrist political ideologies seeing that it emphasises a more flexible and progressive interpretation of religious texts. It incorporates modern ethical values, scientific understanding, and social justice principles and can be associated with mainline Protestants and progressive Catholics. This is why religious affiliation within the democratic party is also considerable with approximately 74% of democrats identifying as religious, the majority of which are Protestants (38%), compared to only 26% of non-religious individuals (Newport, 2023). Non-religious individuals represent a minority on both sides of the political spectrum compared to religious individuals.

The dominance of the religious paradigm within both parties often constrains political debates in the U.S. by framing political and public policy discussions within a moral and religious framework especially concerning contentious issues like abortion, gay rights, and the death penalty. For instance, The Supreme Court overturning Case No. 410 U.S. 113 “Roe v. Wade” (1973) in 2022 with the “Dobbs v. Jackson Women’s Health Organization” (2022) decision reflected the entanglement of religion and public policy in terms of the abortion debate. Pew Research Center (2024) polls revealed strong public opinion differences that were shaped almost entirely along religious lines with 73% of White evangelical Protestants believing that abortion should be illegal in most or all cases and 86% of religiously unaffiliated Americans fully supporting the legality of abortion. Moreover, public policy discussions around issues pertaining to gay rights have also been framed by religious beliefs and presented through mostly religious paradigms. A report by the Southern Poverty Law Center (SPLC) showed that evangelical and conservative Christian groups have consistently framed sexual minorities’ rights as a threat to religious liberty (Beirich, 2016) while the Berkley Center for Religion, Peace, and World Affairs also highlighted in its report the internal ideological battles pertaining to minority rights and other social issues in the U.S. and how they are often framed through theological arguments (Sharp, 2021). These tensions showcase how religious beliefs influence societal issues and public policy debates while constraining them within moralistic rather than civic paradigms. This duality also creates

a dependence on moralistic and faith-based arguments and marginalises or trivialises more integral social issues.

In consequence, the marginalisation of rational political thinking within the arena of public and domestic policy can be seen in the nature of the binary moral thinking that shapes the prioritisation of public debates. Indeed, a recent study by K.R. Bishop (2023) at Georgetown University addressing the role of religious framing in public discourse found that “American reactionary binary oppositional thought processes are built across an interdisciplinary arc from fear-based psychology through a uniquely American legacy of Calvinist social contract of moral binaries” and that such moral binaries are “reenforced in the American mind through the incessant use of binary framing by commercial news media, entertainment media, and social media”. The utilisation of binary morality within religious paradigms frames public policy issues within a Manichean framework that marginalises rational political thinking. The impact of religious themes on American public and domestic affairs can therefore significantly impact the efficiency and well-functioning of American democracy. This approach creates a reliance on religious interpretations of limited social issues at the expense of rational discussions addressing societal problems in civic terms. For example, “state-run public-school administrations are locally elected and follow constituencies’ moral views of purity reflected through the Calvinist social contract” (Bishop, 2023). The dependence on a social contract that implicitly revolves around religious perceptions can result in polarisation and potentially biased policy orientations. The theoretical basis of a healthy democracy within a secular context allows more space for the debate of matters that are not interpreted primarily from a religious perspective. It further inhibits faith-based preaches and seeks to separate religion from the public sphere or to at least maintain a certain level of neutrality. However, in a clear incoherence with the theoretical basis of secular democracy, the religion-politics nexus in the United States continues to confine public debate to a limited religious paradigm of morality and dichotomous analysis. The nexus between American religious and political institutions is “tapping directly into the cognitive mechanism of preference for dichotomy” (Bishop, 2023) resulting in the fact that public discussions in the U.S. tend to “frame complex national issues into simplistic binary constructs, including immigration, economics, social issues, and international affairs”. This means that the religion-politics nexus in the United States does not only impact domestic policy, but it also plays a significant role in shaping U.S. policy on the international stage. This issue is examined in more detail in the next section.

The American approach to foreign policy exhibits a variety of religious values that guide the U.S. perception of international affairs. The influence of these religious values on foreign policy conduct can be tackled through two major themes: Religious discourse in American foreign policy and the impact of American Exceptionalism on foreign policy formulation. In this respect, religious discourse in American foreign policy represents a prevalent theme that can be seen in the nature of the binary American worldview that is usually conveyed through Manichean rhetoric. This worldview operates in terms of

dichotomies: “Good” versus “Evil”, “Light” versus “Darkness”, “Angels” versus “Devils”, and “Them” versus “Us”. The U.S. tends to identify with the forces of “Good” that are “called upon” to defend the world against the forces of “Evil” (Daghrir, 2013). Defending this position of moral superiority often occurs through religious rhetoric. For instance, President Reagan talked about Communism as a “totalitarian evil” that threatens the “rule of law under God” (Daghrir, 2009). President George W. Bush described the war on terrorism as a mission conveyed to him by the “Maker of Heaven” (Daghrir, 2013). In a more general context, President Woodrow Wilson stated that the United States would work to achieve “the redemption of the world”, and during WWII President Theodore Roosevelt talked about American heritage as a “divine heritage” (Daghrir, 2013). A more recent example of the same religious Manichean discourse in shaping U.S. foreign policy can be seen during President D. Trump’s 2017 speech to the United Nations when he asserted that “if the righteous many do not confront the wicked few, then evil will triumph” and emphasised that the U.S. “has been among the greatest forces for good” (Trump, 2017) while casting adversaries like North Korea and Iran as evil and corrupt. This religious discourse within the context of American foreign policy serves to legitimise policymaking processes through emphasising the idea of American Exceptionalism.

The idea that the U.S. is an exceptional country ordained by God to carry out its exceptional duty towards the rest of the world is a predominant theme within the context of foreign policy. It is usually carried out and approached through the conception of a moral crusade implying that the U.S. is on a divine mission to preserve freedom and democracy all around the globe. This predominantly religious rationale can be noticed when Harry S. Truman expressed the U.S. obligation to contain Communism as a “feeling of duty towards the civilized world” (Daghrir, 2013). This worldview enforces a sense of moral certitude and religious righteousness that often serves to legitimize and validate foreign policy decisions. It revolves around the belief that the U.S. is bound to a divine mission to defend the world against the forces of ‘evil’. During the 2021 Munich Security Conference, President J. Biden frequently invoked American Exceptionalism in the context of rising global challenges by positioning the U.S. as the defender of human rights, freedom, and democracy. He emphasized that the U.S. needs to reassert itself on the world stage as a defender of democratic principles by stating that “America is back” and arguing that the model of American democracy is “the single best way to revitalize the promise of our future” (Biden, 2021b). The same strand of American Exceptionalism in shaping U.S. foreign policy approaches can be seen in Biden’s address to the United Nations’ General Assembly in 2021 when he asserted that the U.S. “seeks to rally the world to action, we will lead not just with the example of our power but, God willing, with the power of our example” (Biden, 2021c). This theme of righteous leadership resonates with the American Exceptionalism narrative and the unique role that the U.S. adopts on the global stage. The emphasis on the righteousness and moral superiority of the American nation provides a premise for American Exceptionalism which in turn further imposes the idea of the American mission.

Throughout such a paternalistic worldview, religious motifs provide a sense of moral certitude and divinity that marginalise scepticism and criticism concerning foreign policy decisions.

Indeed, interventionism in U.S. foreign policy can be portrayed, for example, through President H.S. Truman’s “Containment” strategy and President G.W. Bush’s “War on Terror”. The Containment strategy was created to contain Communism and notably led to the Korean War, The Vietnam War, U.S. involvement in Latin America, American military intervention in Cambodia, and general destabilisation of several regions. The War on Terror strategy was implemented to fight Terrorism and resulted in the Iraq War and the American military intervention in Afghanistan. Throughout both doctrines, the utilisation of religious motifs to convey and justify military involvement and the use of hard power was prevalent. In his 1947 speech, H.S. Truman framed the U.S. fight against Communism as a moral duty to support “free peoples” resisting oppression (President Truman’s message..., 1947). He positioned the U.S. as a force for divine justice and argued that aiding Greece and Turkey in their struggles was not just a strategic approach but also a righteous battle between the forces of freedom (good) and the forces of totalitarianism (evil). This religiously infused rhetoric ultimately rallied domestic and international support for the containment strategy. President G.W. Bush followed a similar approach when he used religious language after 9/11 to justify the War on Terror. For example, he quoted a biblical verse in his address to the nation after the events of 9/11 when he stated “even though I walk through the valley of the shadow of death, I fear no evil, for You are with me” (Statement by the President..., 2001). In his Second Inaugural Address (2005), he also argued that the U.S. has a duty to liberate oppressed peoples and preserve American ideals especially that such ideals “bear the image of the Maker of Heaven”. G.W. Bush also believed that the U.S. mission to spread freedom is based on a divine calling especially that God told him to “end the tyranny in Iraq” (MacAskill, 2005). He frequently depicted the fight against terrorism as a moral struggle between good (freedom and democracy) and evil (terrorism) and relied on the notion that the U.S. was on a God-ordained mission. The impact of religious beliefs on U.S. foreign policy in the same context can also be seen through the Trump administration’s “ideological shift” (Ülgül, 2021) from “globalism to patriotism” which increased the effects of “conservative evangelicals in the American foreign policy decision-making process” (Ülgül, 2021). The ramifications of this shift resided in a more aggressive policy towards Iran based on the conservative evangelical belief that “Iran will launch an apocalyptic war prophesized in Ezekiel 38 and 39 and kick off the end events” (Ülgül, 2021). This belief complemented the administration’s scepticism of Iran’s nuclear program and intensified tensions between both countries during Trump’s presidency. The religious motif that characterizes American foreign policy becomes therefore undeniable through the unshakable belief that the U.S. is on a divine mission to defend the world against the forces of “evil” by whatever means necessary.

Although the existence of religious frameworks within the paradigm of U.S. foreign policy can create public

support by presenting international conflicts in spiritual or moral terms that resonate with the American electorate, it can also blur the lines between theological and geopolitical objectives. This approach leads to policy decisions that are usually influenced by ideological and religious dogmas rather than political or pragmatic decision-making processes. For example, U.S. President Ronald Reagan approached the Cold War using a faith-based rationale and consequently framed American foreign policy towards the Soviet Union in terms of a battle between Christian virtue and Soviet atheism. Indeed, "Reagan's faith profoundly affected his attack on Soviet communism... the enemy to Reagan was not merely Soviet Communism but, more pointedly, atheistic Soviet Communism" (Kengor, 2007). His approach can be described as a "Cold War crusade against the Soviet Union" (Kengor, 2007). R. Reagan framed U.S. foreign policy as a divine mission and elevated the Cold War beyond mere politics. This moral and messianic framing of international affairs creates a sense of religious righteousness and accordingly complicates diplomatic efforts by turning political adversaries into moral enemies and entangling foreign policy with religious ideology. Such behaviour makes compromise appear like a betrayal of core values rather than a practical solution. This combination of religious and political objectives can also be seen in U.S. involvement in the Middle East with U.S. President Jimmy Carter. He emphasized Christian values of peace and reconciliation seeing that religion played a central role in his perception of the presidency and "nowhere was that clearer than in his attempt to bring peace to the Middle East" by "pursuing a faith-based foreign policy" (McDonald, 2015). The mixture of theological and geopolitical approaches to policymaking was also prevalent during the D. Trump administration through the "Christianisation of key governmental institutions" (Ülgül, 2021). For example, it is worth noting that a number of conservative evangelical members within the administration and more particularly within the cabinet formed a "Bible Study Group" inside the White House for "the first time in at least 100 years" (Ülgül, 2021). What is even more important is that the individuals within this study group provided justifications and political support for controversial foreign policy decisions including family separation policies that were applied by the Trump administration to prevent and reduce illegal immigration. Not only does this approach contradict with secular political practice, but it also risks negatively impacting the principles of democratic governance.

Ultimately, the intertwining of religious ideals with domestic and foreign policy-making within the American political arena does not reflect a traditional implementation of secular ideals. Although the state theoretically attempts to avoid adopting an official religion or promoting one particular religious ideology at the expense of others, traditional political practice heavily relies on religious motifs to formulate and justify domestic and foreign policy decisions. This creates an exceptional status quo whereby the country is theoretically and legislatively secular, but it does nonetheless rely on religious ideology throughout its traditional political culture.

The American model: Exceptional secularism. The political system in the U.S. theoretically promotes and

supports liberal, egalitarian, progressive, and democratic values as the American Constitution (1787) guarantees a myriad of liberties and freedoms to all Americans regardless of their religious or ethnic backgrounds. In fact, the separation of state-church in the U.S. serves to highlight the ideal of secularism as an elemental component of American social and political paradigms. This separation is imposed and guaranteed by the Sixth Article and the First Amendment of the U.S. Constitution (1787), which emphasise the exclusion of any correlation between religious affiliations and political practice. This particular emphasis on secularism takes place in a country with significant religious diversity but with a predominantly White Anglo-Saxon Protestant (WASP) population. However, the conception of American citizenship transcended religious affiliations, especially with the passage of the Civil Rights Act (1964) and the Immigration and Nationality Act (1965). Both Acts signalled the triumph of the liberal conception of American citizenship at the expense of the nativist perception of Americanness. In consequence, the religious conception of Americanness became relatively inconsistent with the liberal conception of national identity especially since collective interest was seen in economic progress rather than ethnic or religious belonging. While promoting religious pluralism served to create a more culturally diverse environment, the political culture in the U.S. remained under the heavy influence of religious ideology particularly in shaping and justifying domestic and foreign policy orientations within a theoretically secular democratic framework.

Secularism is typically used to describe a political philosophy that establishes its ethics, values, principles, ideals and morals without reference to religious beliefs and doctrines. In the American context, this notion is theoretically promoted through the U.S. Constitution (1787) and supported by the Federalist Papers (Madison & Hamilton, 1788) but neglected to a large extent in political practice whether in terms of rhetoric or policymaking. Religious orientations are not explicitly adopted or enforced by the state, but they do nonetheless influence domestic and foreign policy decisions to an extent that is sufficient enough to shape the public domain and justify foreign entanglements, which makes the American model of secularism a rather exceptional one in a post-secular context. Secularism in the U.S. is based more on the idea of state neutrality towards issues of a religious nature than on the promotion of irreligious or anti-religious policymaking. The state-church separation was a pragmatic decision seeing that the framers of the U.S. Constitution (1787) sought to preserve the union by minimising religious conflicts and accordingly avoiding social polarization, political friction, and religious persecution. However, the neutrality principle is compromised in practice seeing that U.S. policymaking processes continue to refer to religious paradigms in terms of both the formulation and the justification of governmental policies. Secularism in its American format is founded on principles such as the absence of an official state religion and the toleration of religious diversity within a predominantly Christian nation. Indeed, "America remains more Christian, and more religious, than most of the countries of Europe, and that gives our politics a distinctive flavour... Christian practice and heritage are still a

key glue that bind Americans to the political Right, as well as fertilizer for the broader cultural soil in which American classical liberalism has flourished" (McLaughlin, 2018). The American perception of secularism is an exceptional one in the sense that it does not exclude religiosity and religious ideals from the public sphere and the domain of political practice although the state itself does not adopt a particular religion and is mandated by the U.S. Constitution (1787) to remain neutral and irreligious. American secularism is therefore incoherent with the traditional understanding of secularism which argues for a separation between public political issues and private religious convictions. Instead, it presents an exceptional hybrid model that promotes religious diversity and legislatively separates the state from the Church but practically allows religious ideologies to shape and legitimize domestic and foreign policy orientations. This strand of exceptional secularism significantly resonates with the concept of post-secularism (Habermas, 2008), which acknowledges the enduring and impactful role that religion plays in public life even in the existence of a formal separation between state and Church. The exceptional nature of the American secularist model challenges the assumption that modernisation leads to the decline of religion and reflects instead a political system whereby religious beliefs not only coexist and interact with secular institutions but also shape institutional behaviour. The theoretical and legislative neutrality of the American model tolerates a practical openness to religious influences in both policymaking and public discourse alike. It adheres to the post-secular conception of the state in that it incorporates religious frameworks into democratic and pluralistic governance. Although this integration highlights the exceptional nature of American political practice, it also delineates numerous challenges pertaining to democratic governance and puts into question the clarity of motives and intentions behind domestic and foreign policy decision-making processes.

Conclusions

The religion-politics nexus in the United States of America generated a religious interference in determining and implementing domestic and foreign affairs. This entanglement challenges the theoretical pillars of secularism as laid out in the U.S. Constitution and reflects several gaps between theory and practice when compared to the traditional conception of secularism per se. Religious rhetoric has been frequently utilized as a tool for determining and legitimising policy decisions both domestically and internationally. The fact that religious motifs succeeded in

blurring the lines between theological ideals and political orientations can be seen in Woodrow Wilson's moral justification for World War I, Ronald Reagan's Cold War crusade against "atheistic communism", G.W. Bush's faith-driven War on Terror, J. Biden's citation of biblical verses in addressing the COVID-19 pandemic, and D. Trump's dichotomous "wicked and righteous" approach to Iran and North Korea to name but a few examples. These religious motifs also impacted public debates about abortion issues and sexual minorities' rights and shaped public discussion in Calvinistic moral binaries that marginalised civic values. The Supreme Court overturning "Roe v. Wade" in 2022 reflected the religious turn that questions pertaining to civil liberties and human rights can end up taking. Indeed, religious rhetoric has been increasingly used by both the D. Trump and J. Biden administrations to frame moral certainties, mobilise support, and address contentious issues like abortion, gay rights, and immigration. This situation resulted in a paradoxical setting whereby the U.S. Constitution theoretically promotes state neutrality and secular political practice, but the reality of such political practice heavily incorporates religious ideology. This paper highlighted how this paradox reveals an exceptional and post-secular American model within which religious rationale is still capable of shaping both domestic and foreign policy approaches. It further contributed to the existing body of literature by assessing how American Exceptionalism complicates the traditional understanding of secular governance seeing that American political practice seamlessly intertwines with religious exceptionalism despite secular constitutional provision, which invites us to consider a post-secularist framework in the analysis of American political practice. Ultimately, this paper highlighted the notion that the American model is exceptional in character and post-secularist in practice as a key theoretical contribution that challenges the applicability of conventional secularism within the American context.

Prospects for further research on the interaction of religion and politics in the United States could include an analysis of how religious motives shape international relations, particularly in the context of modern conflicts in the Middle East or Ukraine or in policymaking approaches towards countries with predominantly atheistic systems.

Acknowledgements

None.

Conflict of Interest

None.

References

- [1] Amoah, J. (2021). *American Exceptionalism as a Basis for the American Consciousness*. Retrieved from <https://www.e-ir.info/2021/01/13/american-exceptionalism-as-a-basis-for-the-american-consciousness/>.
- [2] Arli, D., & Setiawan, G. (2023). Who is more religious and ethical, Republicans, Democrats or others? *International Journal of Religion*, 4(1), 19-38. doi: 10.33182/ijor.v4i1.2205.
- [3] Beirich, H. (2016). *Religious liberty' and the anti-LGBT right*. Retrieved from <https://www.splcenter.org/20160211/religious-liberty-and-anti-lgbt-right>.
- [4] Berlinerblau, J. (2022). *Secularism: The basics*. New York: Routledge. doi: 10.4324/9781003140627.
- [5] Bettiza, G. (2019). *Finding faith in foreign policy: Religion and American diplomacy in a postsecular world*. New York: Oxford University Press. doi: 10.1093/oso/9780190949464.001.0001.
- [6] Biden, J.R. (2021a). *Inaugural address by President Joseph R. Biden, Jr.* Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/01/20/inaugural-address-by-president-joseph-r-biden-jr/>.

- [7] Biden, J.R. (2021b). *Remarks by President Biden at the 2021 Virtual Munich Security Conference*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/19/remarks-by-president-biden-at-the-2021-virtual-munich-security-conference/>.
- [8] Biden, J.R. (2021c). *Remarks by President Biden before the 76th Session of the United Nations General Assembly*. Retrieved from <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/21/remarks-by-president-biden-before-the-76th-session-of-the-united-nations-general-assembly/>.
- [9] Bill of Rights. (1791, December). Retrieved from <https://www.archives.gov/founding-docs/bill-of-rights-transcript>.
- [10] Bishop, K.R. (2023). *American binary thinking: Psychological foundations, religious framing, and media reinforcement*. Washington: Georgetown University.
- [11] Borger, J. (2005). *How born-again George became a man on a mission*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2005/oct/07/usa.georgebush>.
- [12] Boston, R. (2001). *Church & state*. Retrieved from <https://www.au.org/church-state/march-2001-church-state/featured/james-madison-and-church-state-separation>.
- [13] Bradford, W. (1651). *History of Plymouth plantation*. Massachusetts: The Commonwealth of Massachusetts.
- [14] Castle, J.I., & Schoettmer, P.L. (2019). Secularism and politics. *Oxford Research Encyclopedia of Politics*. doi: 10.1093/acrefore/9780190228637.013.663.
- [15] Civil Rights Act. (1964, July). Retrieved from <https://www.archives.gov/milestone-documents/civil-rights-act>.
- [16] Clarke, G., & Barker, R. (2024). The challenge of defining the secular. *Laws*, 13(3), article number 28. doi: 10.3390/laws13030028.
- [17] Daghrir, W. (2009). *Binary Manichaeism in U.S presidential discourse: The good vs. evil dichotomy as a strategic political communication device*. In Dar Alittihad (Ed.). *Manichean discourses and polarities* (pp. 81-102). Sousse: Livre.
- [18] Daghrir, W. (2013). *The marginalization of secularism in the American political practice*. *Journal of Humanities and Social Science*, 18(2), 25-36.
- [19] Gorski, P.S., & Perry, S.L. (2022). *The flag and the cross: White Christian nationalism and the threat to American democracy*. New York: Oxford University Press.
- [20] Habermas, J. (2008). *Between naturalism and religion: Philosophical essays*. Cambridge: Polity Press.
- [21] Hartog, J.D. (2019). *Religious disestablishment in the era of the American Revolution*. Retrieved from <https://ageofrevolutions.com/2019/10/28/religious-disestablishment-in-the-era-of-the-american-revolution/>.
- [22] Hecl, H., & McClay, W.M. (2003). *Religion returns to the public square: Faith and policy in America*. Washington: Woodrow Wilson Center Press.
- [23] Immigration and Nationality Act. (1965, October). Retrieved from <https://www.govinfo.gov/content/pkg/STATUTE-79/pdf/STATUTE-79-Pg911.pdf>.
- [24] Jefferson, T. (1788). *To James Madison from Thomas Jefferson*. Retrieved from <https://founders.archives.gov/documents/Madison/01-11-02-0257>.
- [25] Judis, J.B. (2005). *The chosen nation: The influence of religion on U.S. foreign policy*. Retrieved from <https://carnegieendowment.org/posts/2009/08/the-chosen-nation-the-influence-of-religion-on-us-foreign-policy?lang=en>.
- [26] Kengor, P. (2007). Ronald Reagan's faith and attack on Soviet communism. In M.J. Rozell & W. Gleaves (Eds.), *Religion and the American presidency. The evolving American presidency series* (pp. 175-190). New York: Palgrave Macmillan. doi: 10.1057/9780230604155.
- [27] MacAskill, E. (2005). *George Bush: "God told me to end the tyranny in Iraq"*. Retrieved from <https://www.theguardian.com/world/2005/oct/07/iraq.usa>.
- [28] Madison, J., & Hamilton, A. (1788). *The federalist papers: No. 57*. Retrieved from https://avalon.law.yale.edu/18th_century/fed57.asp.
- [29] McDonald, D.J. (2015). *Blessed are the policy makers: Jimmy Carter's faith-based approach to the Arab-Israeli conflict*. *Diplomatic History*, 39(3), 452-476.
- [30] McLaughlin, D. (2018). *National review*. Retrieved from <https://www.nationalreview.com/corner/america-christian-tradition-influences-culture/>.
- [31] Newport, F. (2023). *The politics of religion*. Retrieved from <https://news.gallup.com/opinion/polling-matters/510464/politics-religion.aspx>.
- [32] Obirek, S. (2019). The challenge of postsecularism. *Journal of Nationalism, Memory & Language Politics*, 13(2), 239-250. doi: 10.2478/jnmlp-2019-0009.
- [33] Opinion of Supreme Court of U.S. in Case No. 19-1392 "Dobbs v. Jackson Women's Health Organization". (2022, June). Retrieved from https://www.supremecourt.gov/opinions/21pdf/19-1392_6j37.pdf.
- [34] Opinion of Supreme Court of U.S. in Case No. 410 U.S. 113 "Roe v. Wade". (1973, January). Retrieved from <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/410/113/>.
- [35] Paternoster, T. (2024). *Trump and supporters double down on religious rhetoric in battle for key states*. Retrieved from <https://www.euronews.com/2024/10/24/trump-and-supporters-double-down-on-religious-rhetoric-in-battle-for-key-states>.
- [36] Pew Research Centre. (2024). *Public opinion on abortion*. Retrieved from <https://www.pewresearch.org/religion/fact-sheet/public-opinion-on-abortion/>.
- [37] Phillips, G. (2011). *Introduction to secularism*. London: The National Secular Society.

- [38] President Bush's Second Inaugural Address. (2005). Retrieved from <https://www.npr.org/2005/01/20/4460172/president-bushs-second-inaugural-address>.
- [39] President Truman's message to Congress. (1947). Retrieved from <https://www.archives.gov/milestone-documents/truman-doctrine#:~:text=I%20believe%20that%20we%20must,status%20quo%20is%20not%20sacred>.
- [40] PRRI. (2024). 2023 PRRI census of American religion: County-level data on religious identity and diversity. Retrieved from <https://www.prri.org/research/census-2023-american-religion/>.
- [41] Raine, S. (2024). What is American exceptionalism? Retrieved from <https://www.perlego.com/knowledge/study-guides/what-is-american-exceptionalism/>.
- [42] Ritchey, J. (2009). One nation under God: Identity and resistance in a rural atheist organization. *The Journal of Religion and Popular Culture*, 21(2). doi: 10.3138/jrpc.21.2.003.
- [43] Roosevelt, T. (1912). *We stand at Armageddon*. Retrieved from <https://crowd.loc.gov/campaigns/rough-rider-bull-moose-theodore-roosevelt/armageddon/>.
- [44] Schuck, P., & Wilson, J. (2008). *Understanding America: The anatomy of an exceptional nation*. New York: Public Affairs.
- [45] Sharp, I.B. (2021). *Race, gender, and the limits of evangelical identity*. Retrieved from <https://berkleycenter.georgetown.edu/responses/race-gender-and-the-limits-of-evangelical-identity>.
- [46] Statement by the President in his address to the nation. (2001). Retrieved from <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2001/09/20010911-16.html>.
- [47] Taydas, Z., & Olson, L.R. (2022). Divine influence: Religious foundations of U.S. foreign policy attitudes. *Social Science Quarterly*, 907-925. doi: 10.1111/ssqu.13163.
- [48] The Constitution of USA. (1787, September). Retrieved from <https://www.archives.gov/founding-docs/constitution-transcript>.
- [49] Trump, D. (2017). *Full text: Trump's 2017 U.N. speech transcript*. Retrieved from <https://www.politico.com/story/2017/09/19/trump-un-speech-2017-full-text-transcript-242879>.
- [50] Trump, D. (2020). *Proclamation on National Day of Prayer*. Retrieved from <https://trumpwhitehouse.archives.gov/presidential-actions/proclamation-national-day-prayer-2020/>.
- [51] Trump, D. (2024). *Blog: X*. Retrieved from <https://x.com/jdbalart/status/1812453908293320776/photo/1>.
- [52] Ülgül, M. (2021). Faith abroad: How religion shapes Trump administration's foreign policy. *International Relations*, 35(4). doi: 10.1177/0047117821999434.
- [53] Whitehead, A.L., & Perry, S.L. (2020). *Taking America back for God: Christian nationalism in the United States*. New York: Oxford University Press. doi: 10.1093/oso/9780190057886.001.0001.
- [54] Winthrop, J. (1838). *A modell of Christian charity*. Retrieved from <https://history.hanover.edu/texts/winthmod.html>.
- [55] Yilmaz, I. (2021). The AKP's authoritarian, islamist populism: Carving out a new Turkey. *ECPS Party Profiles*. *European Center for Populism Studies*. doi: 10.55271/op0005.

УДК 394:342+321
Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.83

Янлін Ву

Доктор філософії, вчитель

Ханшанський нормальний університет

521000, дорога Доншан, м. Чаочжоу, Китай

На перехресті цивілізацій: порівняльний аналіз розвитку правової думки в Стародавньому Китаї та на Заході

Анотація. Актуальність цієї статті зумовлена тією ситуацією, що в сучасній науковій літературі не репрезентовано комплексної оцінки порівняльно-правових досліджень давньокитайської та західної правової думки, що є важливим з огляду на поляризацію глобальної політики. Метою даного огляду було комплексне вивчення та аналіз історичної наукової літератури з даної проблематики. Поставлена мета була досягнута шляхом тематичного аналізу накопиченого наукового матеріалу. У статті розглядалися питання, пов'язані з філософськими течіями, що панували в період Стародавнього Китаю, Греції та Риму. Історіографічною основою роботи стали праці китайських та західних дослідників у цій дослідницькій галузі. Результатом дослідження став аналіз теоретичної та практичної наукової літератури з цієї теми, а також критика позицій деяких сучасних авторів щодо поняття права та правовідносин між народом і державою. Основний висновок цієї роботи полягає в тому, що головні розбіжності між китайської та західною правовими доктринами сформувались всередині складного взаємовпливу початкових умов розвитку державності в Східній Азії та Середземномор'ї. Якщо проблематизація права в стародавньому Китаї відбувалось через осмислення сімейних відносин, де сім'ю очолював батько-правитель, то в античній правовій думці було акцентовано увагу на соціальних протиріччях, правах та обов'язках різних верств. Ці різні проблематизації права створили підґрунтя для подальших відмінностей. Дане дослідження може бути використане в дипломатичній роботі для покращення комунікації між представниками різних правових доктрин та сімей загалом

Ключові слова: філософія; конфуціанство; легалізм; софістика; римське приватне право

Вступ

Актуальність досліджуваної теми зумовлена тим, що наразі в науковій літературі вивчення розвитку правової думки Стародавнього Китаю та Заходу відбувається у відриві від історичної періодизації та різноманітних передумов розвитку суспільства, таких як зовнішні умови, економічні, політичні та соціальні чинники. Для дослідження розвитку поглядів різних китайських та античних мислителів використовувалися різні підходи для розробки відмінних рис Сходу та Заходу.

У науковій літературі питання розвитку правової думки часто досліджуються в контексті окремого розгляду конкретної держави без аналізу причинно-наслідкових зв'язків та без порівняння окремих правових систем між собою. Зокрема, китайські фахівці, серед яких Z. Deng *et al.* (2022), C. Xiaoming (2023), L. Yixin (2023), схильні аналізувати китайське право крізь призму його історичного розвитку. Нерідко такий аналіз передбачає порівняння правових систем різних династій, як це зустрічається в роботах. M.O. Nedelea (2023),

J. Qi (2022), H. Xia (2021) та інших. Подібний підхід прийнятий і в західній філософській думці, представники якої прагнуть досліджувати сучасне право з точки зору історичних подій, що зумовили його виникнення та розвиток (De Wilde, 2021; Ciutacu, 2023; Eberle, 2024).

Очевидною перевагою описаного підходу є те, що він допомагає зрозуміти логіку розвитку сучасної правової системи. Наприклад, J. Hallebeek (2020) та P. Du Plessis *et al.* (2022) стверджують, що викладання римського права в сучасних навчальних закладах можливе лише після глибокого дослідження його еволюції. Схожу ідею пропонують і китайські експерти, зокрема J. Qi (2022), Z. Wenhao (2023) та G. Zhenzhen (2022), які прагнуть подолати розрив між минулим і сучасним у сфері правової думки. Такий підхід може здатися слушним, але він не враховує той факт, що Китай, Стародавня Греція та Стародавній Рим розвивалися не ізольовано, а були пов'язані політичними, соціально-економічними, культурними та іншими відносинами, що

Отримано: 23.08.2024, Перевірено: 20.11.2024, Прийнято: 18.12.2024

Suggested Citation:

Wu, Ya. (2024). At the crossroads of civilizations: A comparative analysis of the development of legal thought in ancient China and the West. *Foreign Affairs*, 34(6), 83-90. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.83.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

зумовлювало перенесення правових ідей у національні контексти. З цієї точки зору доцільно порівняти виникнення та розвиток правової думки на Сході та Заході. Варто зазначити, що спроби провести такий порівняльний аналіз були здійснені кількома експертами, зокрема L. May (2021) та E. Toti (2023). L. May (2021) порівняла еволюцію правової думки в Стародавній Греції та Китаї, що є підходом, який визнає репертуар можливих взаємодій між країнами. Своєю чергою, E. Toti (2023) поглиблено дослідив правову думку в Стародавньому Римі та Китаї, щоб проаналізувати будь-який потенційний вплив римського права на розвиток китайського цивільного права. У свою чергу, M. Staiano (2023) підкреслив значення подібних порівняльних досліджень для створення спільного правового майбутнього людства. Таким чином, можна стверджувати, що спроби порівняння давньокитайської, давньогрецької та давньоримської правової думки здійснювалися окремими фахівцями, але, тим не менш, очевидно, що такі спроби є нечисленними, що, тим не менш, вимагає систематизації здобутків таких досліджень.

З огляду на виявлену прогалину, у цій статті здійснено огляд джерел, опублікованих у період між 2020 та 2024 роками, з метою систематизації наукових досліджень щодо становлення та розвитку правової думки Стародавнього Китаю, Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Таке порівняння має на меті виконати кілька актуальних завдань. Порівняння допоможе виявити відмінності в правовій думці, які можуть стати на заваді створенню спільного політичного, економічного та соціокультурного простору. Нарешті, порівняння може дати уявлення про співпрацю між обраними країнами у правовій сфері.

Дослідження розвитку правової думки Стародавнього Китаю

Для всебічного розуміння механізму розвитку правової думки в Стародавньому Китаї важливо виявити і розглянути аспекти суспільно-політичного і громадського життя держави того часу. Очевидно, що вивчення права виходить з потреб і розвитку суспільства в досліджуваній період. Тому необхідно згадати історичні дані про процеси, що відбувалися в Стародавньому Китаї. Перші достовірні відомості про Китай датуються II тисячоліттям до нашої ери, коли в басейні Жовтої річки сформувалося велике об'єднання племен (Xia, 2021). У VI-V ст. до н.е. відбувається політична диференціація китайського суспільства через постійні міжусобиці між династіями. Як пояснюють X.Y. Wang (2023) та G. Zhenzhen (2022), таке політичне протистояння призводить до створення різних напрямів та шкіл, які розвиватимуть правову та політичну думку. У період V-III ст. до н.е. починається розвиток законодавчої діяльності, це було пов'язано, в тому числі, з необхідністю використання права для стабілізації політичної ситуації в умовах безперервної боротьби китайських князівств між собою (Wahyudi et al., 2022). Першими нормами права того періоду були норми звичаєвого права, закріплені в судових рішеннях. Найпомітнішими напрямами розвитку правової думки в Стародавньому Китаї були легізм, конфуціанство, моїзм і даосизм.

Початок розвитку китайської правової думки слід починати з такої філософської школи, як даосизм, засновником якої був Лао-цзи. Його погляди викладені у праці «Дао де цзін» (Ху, 2023). Лао-цзи описує дао як природний хід речей, незалежний від небесного владки, природну закономірність, яка не допускає жодного втручання (Хао, 2023). L. Yixin (2023) підкреслює, що суть концепції дао полягала у визначенні всіх соціальнополітичних явищ крізь призму божественного начала. Розглядаючи дао в такому контексті, будь-яку соціальну нерівність, страждання людей можна було виправдати нерозумінням істинного дао. Ідеальна держава, на думку ідеологів даосизму, існує «непомітно» для її підданих, а ідеальний правитель у даосській традиції повинен правити через «недіяння» (Ху, 2023). Z. Wenhao (2023) зазначає, що Дао «залишає все собі», але тим самим стає справжнім, хоч і таємним, правителем світу: він набуває непереборної сили впливу. Таким чином, дао виступає як природний закон, що діє безпосередньо і всеосяжно, не втручаючись активно в будь-які державні справи. Ці аспекти та принципи даосизму як напряму правової думки не звертали уваги на соціальні відмінності та конфлікти, виправдовуючи дії державних структур (Nedelea, 2023; Wenhao, 2023). Незважаючи на те, що даосизм був поширеною філософською течією багатьох шкіл, він протиставляв себе більш популярному напряму суспільної думки – конфуціанству. Таке протистояння вчень пояснюється тим, що в дао засадничим принципом було невтручання у внутрішні процеси, тоді як конфуціанство пропагувало служіння державі (Тап, 2020). Однак, окрім конфуціанства, глибокий вплив на суспільно-політичне життя мала також школа легізму. Як пояснює Ch. Tan (2020), Конфуцій різко протиставляв норми моралі, чесноти, з одного боку, і норми законодавства, з іншого, явно віддаючи перевагу першим, а легісти, навпаки, надаючи першочергового значення правовим нормам, намагалися поширити їх дію на всі випадки життя. Спільною рисою цих двох давньокитайських вчень була їхня політична спрямованість, прагнення організувати життя китайського суспільства на раціональних, справедливих принципах, хоча і розумілися вони по-різному. Це, в свою чергу, призвело до протистояння двох ідеологій, яке дало новий поштовх розвитку традиційних рис та інститутів давньокитайського права, що бере свій початок з другої половини III ст. до н.е., коли легізм у його крайній формі був визнаний офіційною ідеологією першої китайської імперії Цинь (Xiaoming, 2023). Що стосується різниці між двома найбільш амбітними політикофілософськими доктринами, то тут необхідно проаналізувати кожну з них окремо.

Як зазначає Ch. Tan (2020), конфуціанство ґрунтувалося на патріархальнопатерналістській концепції держави, де влада імператора («сина неба») уподібнюється владі батька, а відносини правителів і підданих є сімейними відносинами, де молодші залежать від старших. Таким чином, держава виступала як сім'я, де кожна людина мала свою роль і свій набір прав та обов'язків по відношенню один до одного. У філософії Конфуція чітко простежується ієрархічна система, побудована за принципом вертикалі та нерівності, що віддає владу аристократії. Однак конфуціанство не

залишило місця у своїй концепції політичній несправедливості, оскільки пропагувало державний ідеал у вигляді правління аристократів. Тому Z. Deng *et al.* (2022) стверджують, що політична етика Конфуція загалом була спрямована на досягнення внутрішнього миру між вищими і нижчими верствами суспільства та стабілізацію влади. Регулювання політичних відносин за допомогою норм чесноти у вченні Конфуція різко протиставляється правовому управлінню: «Якщо, – підкреслював він, – керувати народом за допомогою законів і підтримувати порядок за допомогою покарань, народ буде прагнути уникнути (покарань) і не буде відчувати сорому» (Tan, 2020). L. May (2020) пояснює негативне ставлення Конфуція до позитивних законів (фа) їхнім традиційно каральним значенням, зв'язком (на практиці і в теоретичних концепціях, у правосвідомості) з жорстокими покараннями. При цьому Конфуцій не відкидав повністю значення законодавства, відводячи йому допоміжну роль. Примітно, що нормативною основою в конфуціанстві слугували ритуали. Це було пов'язано з тим, що суспільне життя все одно потрібно було регулювати, а робити це можна було завдяки моральним нормам, традиціям, ритуалам. Таким чином, конфуціанство міцно увійшло в політичне і суспільне життя, тому незабаром стало державною релігією.

Як зазначалося вище, конкуруючою течією по відношенню до конфуціанства була школа легістів. Мислителі цієї школи займалися розробкою концепцій і методів управління, які мали юридично закріпити абсолютну владу правителя, іноді виходячи за межі моралі (Toti, 2023). Як стверджує Е. Тоті (2023), основні ідеї школи легалізму ґрунтувалися на позитивних законах і покараннях. Таке розуміння пов'язане з внутрішніми відносинами між населенням і державною владою. Вважаючи, що людська природа погана і людьми керують егоїстичні інстинкти, легісти вважали заохочення і покарання найкращим методом впливу на людей, причому провідну роль вони відводили покаранням (May, 2020). Законники звертали увагу на те, щоб закони доводилися до відома всіх підданих і були викладені простою, зрозумілою для всіх мовою (Dongwang, 2024). Таким чином, у школі правової думки легалістів закон виступав як форма, яку можна було наповнити будь-яким змістом. Крім того, легалісти виступали за колективну відповідальність, в результаті чого зміцнювалася централізована влада і закладалися основи для подальшого управління державою. Таким чином, головною рисою легалістської доктрини було закріплення суворих законів як засобу контролю над громадянами.

Особливий інтерес становить ще одна філософсько-правова школа Стародавнього Китаю, а саме школа моїстів, яка проіснувала до кінця III ст. до н.е. Мо-цзи та його послідовники належали до прошарку «слуг» (ши), близьких до вільнонайманих трудових низів китайського суспільства – хліборобів, ремісників, купців (Tang, 2023). Моїсти, як і легісти, виступали проти поглядів Конфуція, але з іншої причини. Ця філософська школа обґрунтовувала ідею природної рівності всіх людей. Тому держава утворюється за домовленістю між усіма громадянами. Ця позиція ґрунтується на

ідеї про те, що джерелом влади є народ. Особливістю цієї школи було те, що вона дотримувалася балансу між розумінням думок народу і покаранням. Таким чином, ця школа права використовувала соціальний підхід до розгляду правових і політичних явищ, не застосовуючи жорстких методів насильства і пригнічення.

Так, автор цього дослідження стверджує, що розвиток правової думки в Стародавньому Китаї мав прикладний характер і переважно регулював питання державного управління соціальним життям суспільства (Tang, 2023). Розглянуті вище філософські школи (легізм, даосизм, конфуціанство, моїзм) характеризують Стародавній Китай як раціоналістичне суспільство, що ставить розгляд людини в основу своїх філософських міркувань. Саме становлення Стародавнього Китаю відбувалося стабільно, без класових зіткнень, на відміну від європейського розвитку. Багато в чому це пояснювалося тим, що хоча ці школи ворогували між собою, вони були схожі в одному, а саме в тому, що розглядали державу з точки зору сім'ї, де кожна людина має свою роль. Про це свідчить, наприклад, школа даосизму, де право було саморегульованою сферою управління відносинами, без урахування позиції народу (Xu, 2023). З іншого боку, конфуціанство – філософська школа, де громадяни були безпосередньо поставлені в залежне становище, а право передбачало справедливість покарання з боку вищих аристократів (Tan, 2020). Легалізм, у свою чергу, трактував право як засіб управління населенням, а покарання – як один із способів досягнення цієї мети. Моїзм вбачав цінність законності лише в балансі між думкою народу та державним управлінням.

Сучасний стан дослідження

політико-правової доктрини Стародавньої Греції.

Проводячи порівняльний аналіз Стародавнього Китаю та Заходу, слід зазначити, що державами, які зробили ключовий внесок у правову науку того періоду, є Стародавня Греція та Рим. Ці держави були обрані як критерій для порівняння зі Стародавнім Китаєм, оскільки в них було активне політичне життя, яке сформувало багато теоретичних і філософських шкіл. Як зазначає D.L. Dusenbury (2021), Греція була батьківщиною філософії як особливої форми світогляду, що включала теологію, натурфілософію, право, етику тощо. Для комплексного дослідження цього явища необхідно розглянути розвиток давньогрецького правового напрямку в рамках періодизації. G. Papanikos (2022) виокремлює наступні віхи розвитку грецької філософії:

1. Ранній період (IX–VI ст. до н.е.) пов'язаний з часом виникнення давньогрецької цивілізації;
2. Класичний період (V – перша половина IV століття до н.е.): розквіт філософії та вчень про державу і право;
3. Період еллінізму (друга половина IV – II ст. до н.е.) – це період, коли відбувся занепад давньогрецької державності, і Греція потрапила під владу Македонії, а потім Риму.

Отже, ранній період давньогрецької правової науки характеризується появою перших писаних законів, які почали регулювати всі сторони життя суспільства, як майнові, так і моральні норми. Робляться спроби

раціоналізувати уявлення про морально-правовий порядок суспільних відносин, які розвиваються в працях «семи мудреців», з якими Платон пов'язував «зачатки еллінської мудрості» (Petratos, 2022). Найчастіше до них відносять Фалеса (його називають «батьком філософії»), Піттака, Періандра, Біанта, Солон, Клеобула, Хіло. На цьому етапі розвитку розробляються і закріплюються перші джерела права. Греки сформулювали загальні морально-релігійні принципи у вигляді заповідей Хірона, формуються гуманістичні принципи, які протиставляються хаосу (Stuart-Buttle, 2019). Джерелами права в цей період були правові звичаї в усній формі, релігія, звичаї.

Класичний період у Стародавній Греції характеризується розквітом полісного ладу та рабовласницької демократії. У цей період розвивається філософська думка Сократа, Протагора, Аристофана, Гіппократа, Демокріта, Платона та Аристотеля (Petratos, 2022). Найяскравішим напрямком правової думки того часу була софістика. Софісти не тільки створили основи змагальної судової системи, доказової бази, а й викладали риторичну та мистецтво ведення суперечки. Однак під впливом ідейних опонентів, насамперед Платона та Аристотеля, термін «софістика» набув значення уявної, поверхневої філософії і з часом став прозивним для позначення міркувань, заснованих на свідомому порушенні законів логіки (Lehoux, 2020). Цей період філософії та науки ще називають періодом розквіту, оскільки звичаї були зафіксовані на письмі, що, своєю чергою, призвело до створення правових норм. На думку G. Paranikos (2022), реформи Солон спричинили появу принципів, які і зараз використовуються у повсякденному житті:

- 1) примат права (перед приматом авторитету інтерпретатора);
- 2) право на публічну акцію;
- 3) право оскаржувати рішення виконавчої влади (архонтів), судів філ та родових судів у народному суді (гелії);
- 4) ізономія (рівність перед законом);
- 5) ізогорія (рівне право говорити);
- 6) ізангелія (права на захист демократії).

Крім того, необхідно відзначити розвиток державно-правової колізії щодо номосу – рішення Народних зборів, яке ставало державним законом, і сефізму – судових рішень, які стосуються будь-яких осіб (Gomperz, 2017; Ramachandran, 2024). Розвиток права в Афінах призвів до розуміння того, що це протиріччя можна усунути шляхом розробки «номінальних законів» (спеціальних законодавчих норм для групи осіб, виділених за допомогою сефізму) (Paranikos, 2022). У цей період часу також розвивався судовий прецедент.

Таким чином, розвиваючись у вигляді самостійних полісів, формування філософської школи в Стародавній Греції відбувалося в рамках процесу соціального розширення населення і боротьби різних груп суспільства за контроль над владою. Однак не тільки населення вело внутрішньокласову війну, але й поліси боролися за домінування на світовій арені. Ці соціально-політичні чинники впливали і на розвиток філософських шкіл та підходів. Якщо ранній період характеризується раціоналізацією держави і права, то

період еллінізму ознаменувався падінням державності і впливом римського права. Виходячи з цих об'єктивних факторів, можна констатувати, що особливістю правового феномену є активне зростання різних шкіл з різними поглядами. Вони не розглядали державу з точки зору соціальних ролей. Жорстка боротьба полісів змушувала розробляти основи судового процесу, принципи судочинства, закріплення договірних відносин у конкурентній боротьбі.

Сучасний погляд на політичні та правові вчення Стародавнього Риму

Політико-правова думка Стародавнього Риму перебувала під впливом давньогрецької філософії і значною мірою ґрунтувалася на досягненнях грецьких мислителів. На основі їхніх праць вивчалися питання права, моралі, державності та політики. Ці теоретичні праці стали невід'ємною частиною Кодексу Юстиніана, який згодом став основою для законодавчої діяльності. Основні політико-правові ідеї Стародавнього Риму сформувалися на основі праць римських філософів. Р. Du Plessis (2022) пропонує наступну періодизацію розвитку римського права:

- 1) початковий, царський період (754-510 рр. до н.е.);
- 2) республіканський (509-28 рр. до н.е.);
- 3) імператорський (27 р. до н.е. – 476 р. н.е.).

У царський період правові та політичні погляди розвивалися в контексті гострої боротьби між бідняками-плебеями та багатими і знатними патриціями (Van den Berge, 2024). В результаті реформ шостого римського царя Сервія Тулія плебеї були включені до складу «римського народу», отримали право брати участь у народних зборах і частку державної власності, але не були повністю зрівняні в правах з патриціями і продовжували боротися за свої права ще довгий час. У середині V ст. до н.е. вони вимагали розробки письмового законодавства. В результаті були складені «Закони XII таблиць», які відобразили специфіку давньоримських майнових, станових і сімейних відносин, посилили характер рабства, закріпили інститут боргового рабства (Van den Berge, 2024).

P. Burns *et al.* (2021) підкреслюють, що республіканський період вирізнявся специфікою розвитку правової думки в рамках філософії Стародавньої Греції. У своїх міркуваннях римські школи права виходили з ідеї справедливості, форм правління. Вони розробили великий комплекс політико-правових питань у галузі загальної теорії держави і права (поняття влади, посадових осіб та їх повноважень, громадянства); цивільного права (норми правовідносин товаровиробників: покупець і продавець, кредитор, боржник, договір, зобов'язання, власність, правоздатність), і, по суті, створили юридичну науку. Ці школи також забезпечили глибоку розробку питання рабства в імперії. На відміну від грецьких філософів, римські автори розмірковували над такими поняттями, як «приватна власність», «особа», «громадянство» (Allen & Henderson, 2022; Ciutacu, 2023). Школи намагалися регулювати різні сфери життя суспільства. У республіканський період відбувається перехід до імперської форми правління, яка характеризується занепадом міст-полісів, зміною ідеології, державної влади від змішаного типу до

одноосібного правління та розквітом рабовласницького ладу (Eberle, 2024).

Найвидатнішою постаттю філософської та політичної науки цього періоду був М.Т. Цицеро (2014). Політико-правові погляди автора викладені в його працях «Про державу», «Про закони», «Про обов'язки», а також численних політико-правових промовах. Ідеї Цицерона ґрунтувалися на тому, що державна влада походить від народу. Народ представляв собою не просто групу індивідів з різним соціально-політичним статусом, а сукупність особистостей, здатних досягти порозуміння з важливих питань шляхом узгодження волі сторін. Таким чином, погляд Цицерона на суспільство і державу був подібним до поглядів давньогрецьких мислителів, але все ж таки держава була юридичною особою, а не просто народом. У питанні розуміння державності М.Т. Цицеро (2014) вважав, що спочатку виникає природне право, а вже потім держава і писане право. Звідси випливає вимога, щоб людські інститути (політичні інститути, писані закони) відповідали справедливості і праву, оскільки останні не залежать від думки і розсуду людей. Відповідно до правових роздумів М.Т. Цицеро (2014), можна стверджувати, що критерієм справедливості в суспільстві є співвідношення норм права з природним правом. Існує також протилежна позиція з цих питань, яку висловлювали стоїки. Одним з представників цієї школи був Л.А. Сенека. Філософська течія стоїків стверджувала, що всюдисущим елементом навколишньої дійсності є доля, тому людині необхідно підкорятися їй і зносити всі життєві труднощі. Рабство в розумінні стоїків було нормальним і природним явищем. Далі філософсько-правовий погляд на дійсність послужив основою для християнського напрямку.

Таким чином, розвиток наукових ідей та концепцій про політику, право суспільства в період Стародавнього Риму відбувався в рамках становлення цезаризму, де влада імператора була свавільною та необмеженою, що постійно потребувало правового обґрунтування та регулювання. Після розпаду Римської імперії було створено величезний масив законодавчої бази, яка використовується в сучасному суспільстві. Так, були закладені основні засади цивільного та сімейного права, створені інструменти договірної права, регламентовані права та обов'язки посадових осіб, з'явилися такі інститути, як інститут громадянства, фізичні та юридичні особи та інші.

Наслідки порівняння правових систем

Для порівняльного аналізу правових явищ періоду Стародавнього Китаю, Греції та Риму необхідно ввести певні критерії співвіднесення. Такими критеріями будуть безпосередньо галузі права та правові механізми, що існували в той час (Assael *et al.*, 2022; Duan *et al.*, 2023).

К. Власопулос (2023) зазначає, що історично створення та регулювання суспільного життя відбувається за часів рабовласницького ладу. Цей факт підтверджується як Римом в імператорський період, так і Китаєм в рабовласницьку епоху. У цій державі з'являються норми про власність, регулюються сімейні відносини, виникає галузь кримінального права (Liang, 2020; Gordley, 2023). Право власності є фундаментальним

елементом будь-якої правової системи, оскільки земля – це ресурс, яким хочуть володіти на законних підставах майже всі верстви населення. Тому в китайському законодавстві з'являються такі майнові права, як право власності, володіння та розпорядження. Земля в Китаї почала продаватися і купуватися, ділитися на дрібні ділянки або концентруватися у великі наділи, але приватний чи колективний власник міг лише розпоряджатися правом володіння нею, ніколи не переходячи у повну приватну власність (Gordley, 2023). Крім того, в Китаї активно розвивалося контрактне право. Одними з перших з'явилися договори міни, купівлі-продажу, дарування, оренди. Поширеними були договори найму та позики, умови яких регулювалися нормами звичаєвого права (Gimenez, 2020; Qi, 2022). Поряд з правом власності фундаментальне значення має сімейне право. Як пояснює М. Стаіано (2023), сімейне право в Китаї полягало, за традицією Сходу, в патріархальному укладі життя. В рамках цієї концепції носієм влади був чоловік, якому підкорялися всі члени сім'ї. Правове становище жінки було принизливим, оскільки вона була позбавлена права на спадщину, особисту власність та соціально-політичних прав. Проте з розвитком філософської школи легалістів та розвитком приватної власності сімейні відносини стали менш категоричними. Хоча непогоджені шлюби все ще були заборонені, за що передбачалася кримінальна відповідальність. Особливістю китайського сімейного права, на відміну від європейського, було те, що розлучення не мало негативного характеру, осудження. Конфуціанські погляди на шлюбно-сімейні відносини розглядали сім'ю як первинний і основний осередок суспільства, створений в рамках природного права (Li *et al.*, 2022).

Кримінальне право Стародавнього Китаю закріплювало такі види злочинів: злочини державного характеру (заколот, змова), релігійні злочини (шаманство, викидання попелу на вулицю), злочини проти особи (вбивство, тілесні ушкодження), злочини проти власності (крадіжка, грабіж, забій чужої худоби), військові злочини (неявка до встановленого терміну до місця збору, не прояв воїном хоробрості) (Shang, 2022). У кримінальному праві було прописано поняття злочину, який трактувався як діяння, пов'язане з проявом злочинної волі особи (Hallebeek, 2020). Міра вини і суворість покарання мали відповідати не стільки характеру самого правопорушення, скільки характеру духовного стану злочинця, не стільки тяжкості злочинного діяння, скільки інтенсивності злочинної волі (Li *et al.*, 2022). Завдяки конфуціанству суб'єктивна сторона злочину, а саме умисел, укорінилася в кримінальному праві. Крім того, з конфуціанських підходів у кримінальній науці розвинувся принцип врахування пом'якшуючих та обтяжуючих обставин. Остаточне утвердження традиційної системи покарань у V-IV ст. до н.е. було пов'язане з її філософською інтерпретацією, заснованою на використанні священного для давніх китайців числа «п'ять» (Tang, 2023). Шкала покарань, відображена в Кодексі Му-ван, включала п'ять основних видів покарань: мосін (чорнильна мітка на обличчі) та ісін (відрізання носа), що застосовувалися для 1 000 різних видів провинцій кожен, фасін (відрізання ніг), що призначалися для 500 провинцій, алієн

(кастрація для чоловіків і перетворення на рабинець-відлюдниць) – для 300 провінцій і данісін (відсікання голови) – для 200 провінцій (Shang, 2022).

Правова система Стародавньої Греції та Риму в основному базувалася на принципі верховенства права. Норми права розвивалися в античному світі протягом тривалого періоду часу. Грецьке право впливало на становлення і розвиток права інших полісів. Вчення Демосфена, Аристотеля, Платона та інших філософів значною мірою визначили становлення системи римського права, а відтак і сучасної правової культури (Li *et al.*, 2022). Вкрай специфічна особливість державного устрою, а саме система полісів, призвела до появи письмових звичаїв, що поступово відходили від релігійних канонів. Верховенство права призвело до кодифікації звичаїв: кодифікація, здійснена Залевком у Локрі (південь Апеннінського півострова), та кодифікація Чаронда (Катана, Сицилія) (Liang, 2020). У Римі традиційні правові звичаї були оброблені та зафіксовані в Законах XII таблиць. Ці закони також передбачали правило, згідно з яким рішення Народних зборів вважалося законом (Hallebeek, 2020). Особливістю правової системи Стародавньої Греції було те, що тривалий час основним джерелом права вважався звичай, мононорми, пізніше теорія і практика почали визнавати пріоритет законів, постанов Народних зборів над звичаями (Liang, 2020; Gordley, 2023). Право власності, як і в Китаї, було основою державного регулювання, воно поділялося на приватне і державне. Визнавалося право володіння та власності, хоча теоретична наука не виробила юридичного визначення цього поняття. Зобов'язальні відносини у Стародавній Греції виникали з договірних та речових правовідносин. Існували також такі форми забезпечення зобов'язання, як завдаток, застава, порука. Договірне право знало такі види договорів, як купівля-продаж, найм, підряд, позика. Шлюбно-сімейні відносини в Стародавній Греції розвивалися в рамках моногамії з патріархальним укладом. Шлюб був обов'язком громадянина перед суспільством. Тому за відсутності сім'ї існував не тільки осуд з боку громадян суспільства, а й покарання. Жінки в сімейних відносинах, як і в Стародавньому Китаї, були практично безправні перед чоловіком і державою. Єдиною владою, яку вони отримували, було вирішення побутових сімейних питань. Давньогрецьке право також прописувало інститут спадкування, який поділявся на заповіт і законні підстави. Злочини були класифіковані. Кримінальне право Стародавньої Греції закріплювало державні злочини, злочини проти сім'ї, особистості, власності (Li *et al.*, 2022). З найбільшою суворістю каралися зрада, обман народу, образа богів, крадіжка храмового майна, умисне вбивство (Schofield, 2020). Таке розуміння правових інститутів заклало міцний фундамент для подальшого процесу і розвитку римського права. Правовий погляд на суспільство і державу також визначив джерела римського права, що з'явилися. Однак, як зазначалося раніше, римські філософи часто зверталися до грецької філософії, зокрема Цицерон, який звернувся до більш ранньої грецької традиції, щоб показати природне право і нормативне право (Lehoux, 2020).

Економічні обставини, міграційні процеси, багатонаціональний характер держави сприяли розвитку римського права. Неможливо не відзначити, нарешті, увагу, яку приділяли праву, і пошану, якою оточували працю юристів, особливо видатних, таких як Гай, Ульпіан, Модестін, Папініан, Павло та ін. (Rebenich, 2022). Для всебічного дослідження порівняльної характеристики правової системи Стародавнього Риму необхідно говорити про періоди її розвитку. У царський період, як і в інших державах, основними джерелами права були звичаї. У той час римське право могло регулювати лише відносини між римськими громадянами-квіртами. Основним нормативним документом у цивільному праві був звід законів, що регулював договірні, сімейні, кримінальні та інші правовідносини. Цей документ отримав назву «Закони дванадцяти таблиць». Цивільне право, жорстко пов'язане традиціями, з IV-III ст. до н.е. почало доповнюватися новим джерелом права – преторськими едиктами, що відображали нові відносини, породжені переходом від стародавніх форм купівлі-продажу, позики та іпотеки до більш складних правовідносин, викликаних зростанням товарного виробництва, товарного обміну, банківських операцій тощо (Turner, 2021). Як зазначалося раніше, порівняльний аналіз відбувається за кількома критеріями, а тому і в Стародавньому Китаї та Греції, і в Римі головним питанням було закріплення інституту приватної власності. Категорія власності в цивільному праві трактувалася як повне і абсолютне право користування і розпорядження речами з обмеженнями, які встановлюються договором або законом (De Wilde, 2021). Таким обмеженням приватної власності був сервітут. Сервітут дозволяв іншій особі користуватися правом на чужу річ. Це унікальна розробка римської теоретичної науки. Важливою галуззю приватного права є зобов'язальне право. Саме завдяки римському приватному праву цивільно-правові кодекси використовуються в державах романо-германської сім'ї в майже незмінному вигляді з часів Римської імперії. У римському праві існувала конструкція закріплення узгодженої волі сторін у договорі. Також враховувалися такі фундаментальні принципи, як дотримання закону, виключення насильства або обману при узгодженні волі сторін. Наразі, завдяки конструкціям римських юристів, всі договори поділяються на вербальні, буквальні, реальні, консенсуальні. Вербальний контракт був найдавнішим видом договору, словесним зобов'язанням, на основі якого за часів Законів XII таблиць укладалися угоди кількох видів, такі як купівля-продаж, міна, позика тощо (Rebenich, 2022). Літеральні контракти трактувалися як письмове зобов'язання сторін. Реальні та консенсуальні контракти описували момент виконання зобов'язання.

Шлюбно-сімейні відносини у Стародавньому Римі характеризувалися формальним підходом. Існувало аж три способи укладення шлюбу: священна клятва, купівля нареченої, шлюб без влади чоловіка. Варто відзначити схожість підходу до сімейних відносин у порівнянні з Китаєм. Як і в Стародавньому Китаї, сімейні відносини будувалися в рамках патріархального устрою, де основною формою шлюбу було встановлення сімейних відносин без влади чоловіка.

Особливістю цієї форми було те, що встановлення шлюбних відносин повинно було супроводжуватися згодою чоловіка і дружини. Розлучення, на відміну від правових норм Стародавнього Китаю, було вільним вибором кожної людини і не засуджувалося суспільством. Право власності поступово проникало в сімейні відносини. Це виражалося завдяки інституту поділу спільно нажитого майна між подружжям. Хоча римське суспільство було патріархальним, права дружини не були так сильно обмежені, як у Стародавній Греції та Китаї. Кримінальне право в Стародавньому Римі складалося з багатьох законів, включаючи Закони дванадцяти таблиць, з постанов народних зборів і сенату, а також законів, виданих з ініціативи диктаторів та імператорів (Allen & Henderson, 2022). Оскільки римські мислителі та філософи присвячували свої дослідження державності, управлінню, політиці та інституту громадянства, багато державних злочинів проникли в кримінальноправові відносини. До таких злочинів належали: злочини, що безпосередньо зачіпали інтереси Римської держави, розкрадання державного майна та розтрата державних коштів, хабарництво, підробка документів, фальшивомонетництво, участь у заборонених зборах та об'єднаннях (Rebenich, 2022). Смертна кара також застосовувалася як покарання. Страта через отруєння була заборонена римським правом, але багато факторів свідчать про протилежне. Таким чином, римське право лежить в основі багатьох правових систем, що діють сьогодні в континентальній Європі, Латинській Америці, Східній Азії та інших частинах світу. Еволюція римського права від найдавнішого періоду римської історії до кодифікації Юстиніана включно в VI ст. нашої ери дозволяє розглянути зміни в законодавчій базі Стародавнього Риму.

Висновки

У цій статті зроблено спробу усунути виявлену невідповідність шляхом проведення порівняльного аналізу

зародження та розвитку правової думки у Стародавньому Китаї, Стародавній Греції та Стародавньому Римі. Порівняльний аналіз показав, що основна відмінність правової системи Китаю від правових систем Греції та Риму полягала у підході до політичного лідерства як джерела правової влади: Якщо проблематизація права в стародавньому Китаї відбувалось через осмислення сімейних відносин, де сім'ю очолював батько-правитель, то в античній правовій думці було акцентовано увагу на соціальних протиріччях, правах та обов'язках різних верств. Виявлену різницю можна пояснити філософською думкою, що формувала розвиток східних і західних країн на різних етапах їхнього державотворення.

Виявлені відмінності, однак, не заперечують того факту, що правова думка в Стародавньому Китаї, Греції та Римі розвивалася в єдиному руслі. Порівняльний аналіз виявив значну схожість у правовій думці в цілому ряді сфер, включаючи шлюб, приватну власність, торгівлю та вибори. Ці подібності можна пояснити політичними, соціально-економічними, культурними та іншими взаємодіями між країнами в результаті географічних відкриттів. Глобалізація XX століття зробила ці подібності ще більш глибокими, що дає підстави вірити в можливість створення спільного філософського простору для людства.

Подальші дослідження можуть бути зосереджені на аналізі зовнішніх факторів, таких як міжкультурні обміни, географічні відкриття та політичні контакти, які вплинули на формування та еволюцію правової думки в Китаї, Греції та Римі. Зокрема, слід звернути увагу на те, як спільні виклики (економічні, політичні чи соціальні) стимулювали схожість правових систем.

Подяки

Немає.

Конфлікт інтересів

Немає.

UDC: 327.8
Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.83

Yanlin Wu*

PhD, Teacher

Hanshan Normal University

521000, 208 Dongshan Rd., Chaozhou, China

At the crossroads of civilizations: A comparative analysis of the development of legal thought in ancient China and the West

Abstract. The relevance of this article is due to the fact that the current scientific literature does not provide a comprehensive assessment of comparative legal studies of ancient Chinese and Western legal thought, which is important given the polarisation of global politics. The purpose of this review was to comprehensively study and analyse the historical scientific literature on this issue. This goal was achieved through a thematic analysis of the accumulated scientific material. The article deals with issues related to the philosophical trends that prevailed in the period of Ancient China, Greece and Rome. The historiographical basis of the work was the works of Chinese and Western researchers in this field. The research resulted in an analysis of theoretical and practical scientific literature on this topic, as well as a critique of the positions of some contemporary authors on the concept of law and legal relations between the people and the state. The main conclusion of this work was that the main differences between Chinese and Western legal doctrines were formed within the complex interplay of the initial conditions of statehood development in East Asia and the Mediterranean. Whereas the problematisation of law in ancient China was based on the understanding of family relations, where the family was headed by the father-ruler, ancient legal thought focused on social contradictions, rights and obligations of different classes. These different problematisations of the law have created the basis for further differences. This study can be used in diplomatic work to improve communication between representatives of different legal doctrines and families in general

Keywords: philosophy; Confucianism; legalism; sophistry; Roman private law

Introduction

The relevance of the subject under study is conditioned upon the fact that currently in the scientific literature the study of the development of legal thought of Ancient China and the West occurs isolated from historical periodisation and various prerequisites for the development of society such as external conditions, economic, political, and social factors. To investigate the development of the opinions of various Chinese and ancient thinkers, different approaches were used to develop the distinctive features of the East and West.

In the scientific literature, issues of the development of legal thought are frequently investigated in the context of a single consideration of a particular state without analysing causalities and without comparing individual legal systems with each other. In particular, Chinese experts, including Z. Deng *et al.* (2022), C. Xiaoming (2023), L. Yixin (2023), tend to analyse Chinese law through the prism of its historic development. Oftentimes, this analysis involves comparison of legal systems across dynasties, as it is found in the works of M.O. Nedelea (2023), J. Qi (2022), H. Xia (2021), and others. Similar approach is adopted

in Western philosophical thought whose representatives seek to research modern law in terms of historical events preconditioning its emergence and development (De Wilde, 2021; Ciutacu, 2023; Eberle, 2024). An evident advantage of the described approach is that it helps to understand the logic behind contemporary legal system. For example, J. Hallebeek (2020) and P. Du Plessis *et al.* (2022) assert that teaching Roman law in modern institutions is only possible after an in-depth investigation of its evolution. Similar idea is proposed by Chinese experts, including J. Qi (2022), Z. Wenhao (2023), and G. Zhenzhen (2022), who seek to bridge the gap between the past and the present in the legal thought domain. While such approach might seem reasonable, it fails to acknowledge the fact that China, ancient Greece, and ancient Rome did not develop in isolation but were rather engaged into political, socio-economic, cultural, and other types of relationships, which preconditioned transferring of legal ideas across national contexts. From this viewpoint, it is advisable to compare the emergence and development of the legal thought in the East and West.

Received: 23.08.2024, Revised: 20.11.2024, Accepted: 18.12.2024

Suggested Citation:

Wu, Ya. (2024). At the crossroads of civilizations: A comparative analysis of the development of legal thought in ancient China and the West. *Foreign Affairs*, 34(6), 83-90. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.83.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Noteworthy, attempts to conduct such comparative analysis were undertaken by several experts, including L. May (2021) and E. Toti (2023). The former expert compared the evolution of the legal thought in ancient Greece and China, an approach that acknowledged a repertoire of possible interactions between the countries (May, 2021). In turn, E. Toti (2023) took an in-depth look into the legal thought in ancient Rome and China to analyse any potential impact of the Roman law on the development of Chinese civil law. In his turn, M. Staiano (2023) emphasised the importance of such comparative studies for creating a common legal future for humanity. Thus, it can be argued that attempts to compare ancient Chinese, ancient Greek and ancient Roman legal thought were made by individual specialists, but it is nevertheless obvious that such attempts are few and far between, which, nevertheless, requires systematisation of the achievements of such studies.

Considering the detected deficiency, this article reviews resources published in the period between 2020 and 2024 to compare the rise and development of the ancient Chinese, ancient Greece, and ancient Roman legal thought. This comparison seeks to accomplish several relevant tasks. The comparison will help to detect differences across the legal thoughts that might hinder creating a shared political, economic, and socio-cultural space for the mankind. Lastly, the comparison might generate insights into cooperation between the selected countries in the legal domain.

Researches of the development of the legal thought of Ancient China

For a comprehensive understanding of the mechanism of development of legal thought in ancient China, it is essential to identify and consider aspects of the socio-political and public life of the state at that time. Clearly, the study of law comes from the needs and development of society in the period under study. Therefore, it is necessary to mention historical data on the processes taking place in ancient China. The first reliable information about China dates to the II millennium BC, when a large association of tribes formed in the Yellow River basin (Xia, 2021). In the 6th–5th centuries BC, political differentiation of Chinese society took place due to constant strife between dynasties. As explained by X.Y. Wang (2023) and G. Zhenzhen (2022), such political confrontation leads to the creation of various directions and schools that will develop legal and political thought. In the period of the V–III centuries BC, the development of legislative activity began, it was connected, among other things, with the need to use the law to stabilise the political situation in the conditions of the incessant struggle of the Chinese principalities among themselves (Wahyudi *et al.*, 2022). The first norms of law of that period were the norms of customary law, consolidated in court decisions. The most notable trends in the development of legal thought in ancient China were Legalism, Confucianism, Mohism, and Taoism.

The beginning of the development of Chinese legal thought should be considered from such a philosophical school as Taoism founded by Lao Tzu. His views are set forth in the work “Tao Te Ching” (“The Book of Tao and Te”) (Xu, 2023). Lao Tzu describes Tao as a natural course of things independent of the heavenly lord, a natural

regularity that does not allow any interference (Xao, 2023). L. Yixin (2023) stresses that the essence of the concept of Tao was to define all socio-political phenomena through the lens of the divine principle. Considering Tao in such a context, any social inequality, people’s distress can be justified by the lack of understanding of the true Tao. The ideal state, according to the ideologists of Taoism, exists “imperceptibly” for its subjects, and the ideal ruler in the Taoist tradition should rule through “non-action” (Xu, 2023). Z. Wenhao (2023) notes that Tao “leaves everything to himself”, but thereby becomes a true, albeit secret, ruler of the world: he acquires an irresistible power of influence. Thus, Tao acts as a natural law that acts directly and comprehensively without active interference in any state affairs. These aspects and principles of Taoism as a direction of legal thought did not pay attention to social differences and conflicts, justifying the actions of state structures (Nedelea, 2023; Wenhao, 2023). Even though Taoism was a widespread philosophical trend of many schools, it opposed itself to the more popular direction of public thought – Confucianism. This confrontation of the teachings is explained by the fact that in Tao the fundamental principle was non-interference in internal processes, while Confucianism promoted service to the state (Tan, 2020). However, apart from Confucianism, the school of Legalism also had a profound influence on public and political life. As explained by Ch. Tan (2020), Confucius sharply opposed the norms of morality, virtue, on the one hand, and the norms of legislation, on the other hand, clearly preferring the former, and the legists, on the contrary, attaching foremost importance to legal norms, attempted to extend their effect to all occasions. The common feature of these two ancient Chinese teachings was their political orientation, the desire to organise the life of Chinese society on rational, fair principles, although understood differently. This, in turn, led to the confrontation of two ideologies, which gave a new impetus to the development of conventional features and institutions of ancient Chinese law, dates back to the second half of the III century BC, when legalism in its extreme form was recognised as the official ideology of the first Chinese empire of Qin (Xiaoming, 2023). As for the difference between the two most ambitious political and philosophical doctrines, it is necessary to analyse each of them separately.

As stated by Ch. Tan (2020), Confucianism was based on the patriarchal-paternalistic concept of the state, where the power of the emperor (the “son of heaven”) is likened to the power of the father, and the relations of rulers and subjects are family relations, where the younger depend on the older. Thus, the state acted as a family, where each person had their role and their set of rights and obligations to each other. In the philosophy of Confucius, a hierarchical system is clearly traced, built on the principle of vertical and inequality, giving power to the aristocracy. However, Confucianism did not leave a place in its concept of political injustice, as it advocated the state ideal in the form of the rule of aristocrats. Therefore, Z. Deng *et al.* (2022) argue that Confucius’ political ethics was generally aimed at achieving inner peace between the upper and lower levels of society and stabilising the government. The regulation of political relations

through the norms of virtue in the teachings of Confucius is sharply opposed to law-based governance: “If”, he stressed, “one leads the people through laws and maintain order through punishments, the people will seek to evade (punishments) and will not feel shame” (Tan, 2020). L. May (2020) attributes Confucius’ negative attitude towards positive laws (Fa) to their traditionally punitive meaning, their connection (in practice and in theoretical concepts, in legal consciousness) with cruel punishments. Therewith, Confucius did not completely reject the significance of legislation, assigning it a supporting role. Notably, rituals served as a regulatory framework in Confucianism. This was because public life still had to be regulated, and it was possible to do this thanks to moral norms, traditions, rituals. Thus, Confucianism was firmly entrenched in political and social life, so it soon became the state religion.

As noted above, the competing trend in relation to Confucianism was the school of Legalists. Thinkers of this school of thought were engaged in the development of concepts and management methods that were supposed to legally consolidate the absolute power of the ruler, sometimes going beyond morality (Toti, 2023). As asserted by E. Toti (2023), main ideas of the school of legalism were based on positive laws and punishments. This understanding is connected with the internal relations between the population and the state authorities. Believing that human nature is bad and egoistic instincts command people, the legalists considered rewards and punishments to be the best method of influencing the people, and they assigned the leading role to punishments (May, 2020). The legalists paid attention to the fact that the laws were brought to attention of all subjects and were stated in a simple, understandable language for everyone (Dongwang, 2024). Thus, in the legalists’ school of legal thought, the law acted as a form that could be filled with any content. In addition, the legalists advocated for the collective responsibility, as a result of which centralised power was strengthened and laid the foundation for further governance of the state. Thus, the main feature of the legalist doctrine was the consolidation of strict laws as a means of controlling citizens.

Of particular interest is another philosophical and legal school of thought in Ancient China, namely the school of the Mohists, which existed until the end of the III century BC. Mo-tzu and his followers belonged to the stratum of “servants” (shi), close to the free labour lower classes of Chinese society—farmers, artisans, merchants (Tang, 2023). The Mohists, as well as the legalists, were against the views of Confucius, but for a different reason. This school of thought justified the idea of the natural equality of all people. Therefore, the state was formed according to the agreement between all citizens. This position is based on the idea that people are the source of power. The specific feature of this school of thought was that a balance was stricken between understanding the thoughts of the people and punishment. In summary, this school of law used a social approach to the consideration of legal and political phenomena, without using harsh methods of violence and oppression.

Thus, the author of this study states that the development of legal thought in Ancient China was of an

applied nature and mainly governed the issues of public administration of the social life of society (Tang, 2023). The schools of thought discussed above (Legalism, Taoism, Confucianism, Mohism) describe ancient China as a rationalistic society that puts the consideration of man as the basis of its philosophical reasoning. The very becoming of ancient China underwent a stable development without class clashes, unlike European development. This was largely explained by the fact that although these schools were at enmity with each other, they were similar in one thing, namely that they viewed the state from the standpoint of a family, where each person had their role. This is proved, for example, by the school of Taoism, where law was a self-regulating sphere of governing relations, without consideration of the position of the people (Xu, 2023). Alternatively, Confucianism a school of thought where citizens were directly placed in a dependent position, and the law implied the justice of punishment by senior aristocrats (Tan, 2020). Legalism, in turn, interpreted the law as a means of managing the population, while punishment was one of the ways to achieve this purpose. Mohism saw the value of legality only regarding a balance of the people’s thought and public administration.

Current state of the research of the political and legal doctrine in Ancient Greece

While conducting a comparative analysis of Ancient China and the West, it should be noted that the states that made the key contribution to the legal science of that period are Ancient Greece and Rome. These states were chosen as a criterion for comparison with Ancient China because they had an active political life, which formed many theoretical and philosophical schools of thought. As stated by D.L. Dusenbury (2021), Greece was the birthplace of philosophy as a special form of worldview, which included theology, natural philosophy, law, ethics, etc. For a comprehensive study of this phenomenon, it is necessary to consider the development of the Ancient Greek legal direction within the framework of periodisation. G. Papanikos (2022) distinguishes between the following milestones in the development of Greek philosophy:

1. The early period (9th–6th century BC) associated with the time of the emergence of ancient Greek civilisation;
2. The classical period (5th – the first half of the 4th century BC): the heyday of philosophy and teachings about the state and law;
3. The period of Hellenism (the second half of the 4th – 2nd century BC) is the period when the decline of Ancient Greek statehood took place, and Greece fell under the rule of Macedonia, and then Rome.

Thus, the early period of ancient Greek legal science is described by the emergence of the first written laws that began to govern all parts of society, both property and moral norms. Attempts were made to rationalise the ideas about the moral and legal order of social relations, which are developing in the works of the “seven wise men”, with whom Plato associated the “rudiments of Hellenic wisdom” (Petratos, 2022). Most frequently they include Thales (he is called the “father of philosophy”), Pittacus, Periander, Biant, Solon, Cleobulus, Chilo. At this stage of development, the first sources of law are being developed and consolidated. Greeks formulated general moral and

religious principles in the form of the Commandments of Chiron, humanistic principles are formed and opposed to chaos (Stuart-Buttle, 2019). The sources of law for that period were legal customs in oral form, religion, customs.

The classical period in Ancient Greece is described by the flourishing of the polis system and slave-owning democracy. In this period, the philosophical thought of Socrates, Protagoras, Aristophanes, Hippocrates, Democritus, Plato, and Aristotle is developing (Petratos, 2022). The most striking trend of legal thought at that time was sophistry. Sophists not only created the foundations of the adversarial judicial system, the evidence base, but also taught rhetoric and the art of arguing. However, under the influence of ideological opponents, primarily Plato and Aristotle, the term “sophistry” acquired the meaning of an imaginary, superficial philosophy and eventually became a household name for reasoning based on deliberate violation of the laws of logic (Lehoux, 2020). This period of philosophy and science is also called the heyday because customs were fixed in writing, which in turn led to the creation of legal norms. According to G. Papanikos (2022), Solon’s reforms triggered the emergence of principles, which are currently used in everyday life:

- 1) the primacy of law (before the primacy of the authority of the interpreter);
- 2) the right to a public action;
- 3) the right to appeal decisions of the executive power (archons), the courts of the Philae and ancestral courts, in the People’s Court (Heliiaia);
- 4) isonomy (equality before the law);
- 5) isogory (equal right to speak);
- 6) isangelia (rights to defend democracy).

In addition, it is necessary to note the development of the state-legal conflict concerning *nomos* – the decision of the People’s Assembly, which became a state law, and *sephism* – court decisions that concern any individuals (Gomperz, 2017; Ramachandran, 2024). The development of law in Athens led to the understanding that this contradiction can be removed by drafting “nominal laws” (special legislative norms for a group of persons singled out by *psephism*) (Papanikos, 2022). In this period of time, a judicial precedent was also developing.

Thus, developing in the form of independent policies, the formation of philosophical school of thought in Ancient Greece transpired within the framework of the process of social stratification of the population and the struggle of different groups of society for control of power. However, not only the population waged an intra-class war, but also policies for dominance on the world stage. These socio-political factors also influenced the development of philosophical schools and approaches. If the early period was described by the rationalisation of the state and law, the period of Hellenism was marked by the fall of statehood and the influence of Roman law. Proceeding from these objective factors, it can be stated that the specific feature of the legal phenomenon is the active growth of various schools with different views. They did not consider the state from the standpoint of social roles. The tough struggle of policies forced the development of the fundamentals of the judicial process, the principles of judicial proceedings, and the consolidation of contractual relations in the competitive struggle.

Modern view of the political and legal teachings of Ancient Rome

The political and legal thought of Ancient Rome was influenced by Ancient Greek philosophy and was largely based on the achievements of Greek thinkers. Based on their works, questions of law, morality, statehood, and politics were studied. These theoretical writings became an integral part of the Code of Justinian, which later became the basis for legislative activity. The main political and legal ideas of Ancient Rome were formed from the works of Roman philosophers. P. Du Plessis (2022) suggests the following periodisation of the development of Roman law:

- 1) the initial, royal period (754-510 BC);
- 2) republican (509-28 BC);
- 3) imperial (27 BC-476 AD).

During the tsarist period, legal and political views developed in the context of an acute struggle between the poor—plebeians, and the rich and noble – patricians (Van den Berge, 2024). As a result of the reforms of the VI Roman king Servius Tullius, the plebeians were included in the “Roman people”, received the right to take part in the people’s assembly and to a share of public property, but they were not fully equal in rights with the patricians and continued to fight for their rights for a long time. In the middle of the 5th century BC, they demanded the drafting of written legislation. As a result, the “Laws of the XII Tables” were compiled, which reflected the specifics of ancient Roman property, estate, and family relations, toughened the nature of slavery, and consolidated the institution of debt slavery (Van den Berge, 2024).

P. Burns *et al.* (2021) stress the Republican period was distinguished by the specific feature of the development of legal thought within the framework of the philosophy of the ancient Greece. In their reasoning, the Roman schools of law proceeded from the idea of justice, forms of government. They developed an extensive complex of political and legal issues in the field of the general theory of state and law (concepts of power, officials, and their powers, citizenship); civil law (norms of legal relations of commodity producers: buyer and seller, creditor, debtor, contract, obligation, property, legal capacity), and essentially, created legal science. These schools also provided an in-depth elaboration of the issue of slavery within the empire. Unlike the Greek philosophers, the Roman authors reflected on such concepts as “private property”, “persons”, “citizenship” (Allen & Henderson, 2022; Ciutacu, 2023). The schools attempted to regulate different spheres of society. During the republican period, there is a transition to the imperial form of government, which is described by the decline of cities-polises, a change in ideology, state power from a mixed type to sole rule and the flourishing of the slave system (Eberle, 2024).

The most prominent figure of philosophical and political science of that period was M.T. Cicero (2014). Author political and legal views are set forth in his works “On the State”, “On Laws”, “On Duties”, as well as numerous political and legal speeches. Cicero’s ideas were based on the fact that state power comes from the people. The people represented not only a group of individuals with different socio-political status, but a set of personalities who can reach an understanding on important issues by coordinating the will of the parties. Thus, Cicero’s view of society

and the state was similar to the ancient Greek thinkers, but still the state was a legal entity, not just a people. In the question of understanding statehood, M.T. Cicero (2014) believed that natural law arises first, and only then the state and written law emerge. This implies the requirement that human institutions (political institutions, written laws) correspond to justice and law, because the latter do not depend on the opinion and discretion of people. According to M.T. Cicero's (2014) legal reflections, it can be stated that the criterion of justice in society is the ratio of the norms of law to natural law. There is also an opposite position on these issues, which was expressed by the Stoics. One of the representatives of this school was L.A. Seneca. The philosophical trend of the Stoics argued that the omnipresent element of the surrounding reality is fate, so a person needs to submit to it and bear all the difficulties of life. Slavery in the Stoic view was a normal and natural phenomenon. Further, the philosophical and legal view of reality served as the basis for the Christian trend.

Thus, the development of scientific ideas and concepts on politics, the right of society in the period of Ancient Rome took place within the framework of the formation of Caesarism, where the power of the emperor was arbitrary and unlimited, which constantly required legal justification and regulation. After the collapse of the Roman Empire, a vast array of legislative framework was created, which is currently used in modern-day society. Thus, the basic principles of civil and family law were laid down, instruments of contract law were created, the rights and duties of officials were regulated, such institutions as the institute of citizenship, individuals and legal entities and others appeared.

Implications of Comparing Legal Systems

For a comparative analysis of the legal phenomena of the period of ancient China, Greece, and Rome, it is necessary to introduce certain correlation criteria. Such criteria will be immediately branches of law and legal mechanisms that existed at that time (Assael *et al.*, 2022; Duan *et al.*, 2023). K. Vlassopoulos (2023) notes that historically, creation and regulation of public life takes place during the slave-owning system. This fact is confirmed by both Rome during the imperial period and China during the slave-owning era. In this state, norms on property appear, family relations are regulated, and a branch of criminal law arises (Liang, 2020; Gordley, 2023). The right of ownership is a fundamental element of any legal system, since land is a resource that almost all segments of the population want to possess legally. Therefore, such property rights as the right of ownership, possession, and disposal appear in Chinese law. Land in China began to be sold and bought, divided into small plots or concentrated into large allotments, but a private or collective owner could only dispose of the right to own it, never transcending into full private ownership (Gordley, 2023). Furthermore, contract law was actively developing in China. One of the first to emerge were the contracts of exchange, purchase and sale, donation, lease. Contracts for hiring people and loans, the terms and conditions of which were governed by customary law, were widespread (Gimenez, 2020; Qi, 2022). Along with the right of ownership, family law is fundamental. As explained M. Staiano (2023), by family

law in China consisted, taking the tradition of the East, of a patriarchal way of life. Within the framework of this concept, men were the bearer of power, whom all family members obeyed. The legal status of women was humiliating, as they were deprived of the right to inheritance, personal property, and socio-political rights. However, with the development of the philosophical school of legalists and the development of private property, family relations became less categorical. Although intersubstantial marriages were still banned, for which criminal liability was prescribed. The specific feature of Chinese family law, in contrast to the European one, was that the divorce was not of a negative social nature. Confucian views on marriage and family relations considered the family as the primary and main unit of society, created within the framework of natural law (Li *et al.*, 2022).

The criminal law of ancient China consolidated the following types of crimes: crimes of a state nature (rebellion, conspiracy), religious crimes (shamanism, throwing ashes into the street), crimes against the person (murder, bodily injury), crimes against property (theft, robbery, slaughter of other people's cattle), military crimes (failure to appear before the established the deadline for the place of gathering, not the manifestation of courage by a warrior) (Shang, 2022). In criminal law, the concept of crime was prescribed, which was interpreted as an act related to the manifestation of the criminal will of a person (Hallebeek, 2020). The measure of guilt and the severity of the punishment had to correspond not so much to the nature of the offence itself as to the nature of the criminal's spiritual state, not so much the severity of the criminal act as the intensity of the criminal will (Li *et al.*, 2022). Thanks to Confucianism, the subjective side of the crime, namely intent, has taken root in criminal law. In addition, from Confucian approaches in criminal science, the principle of consideration of mitigating and aggravating circumstances has been developed. The final approval of the traditional system of punishments in the 5th-4th centuries BC was associated with its philosophical interpretation based on the use of the number "five", which was sacred for the ancient Chinese (Tang, 2023). The scale of punishments, reflected in the Code of Mu-wan, included five main types of punishments: mosin (ink mark on the face) and isin (cutting off the nose), applied for 1,000 different kinds of provinces each, fasin (cutting off the legs), assigned for 500 provinces, alien (castration for men and transformation into female recluse slaves) – for 300 provinces and danisin (beheading) – for 200 provinces (Shang, 2022).

The system of law in Ancient Greece and Rome was mainly based on the principle of the rule of law. The norms of law were developed in the ancient world over a long period of time. Greek law influenced the establishment and development of the law of another polis. The teachings of Demosthenes, Aristotle, Plato and other philosophers largely predetermined the becoming of the system of Roman law, and thereby modern legal culture (Li *et al.*, 2022). The extremely specific feature of the state structure, namely the system of policies, led to written customs, gradually moving away from religious canons. The rule of law led to the codification of custom: the codification carried out by Zalevk in Locri (South of the Apennine Peninsula), and the codification of Charond

(Catana, Sicily) (Liang, 2020). In Rome, traditional legal customs were processed and recorded in the Laws of the XII Tables. These laws also made provision for a rule according to which the decision of the People's Assembly was considered law (Hallebeek, 2020). The specific feature of the legal system in Ancient Greece was that custom, mononorms were considered the main source of law for a long time; later, theory and practice started recognising the priority of laws, resolutions of the People's Assembly over customs (Liang, 2020; Gordley, 2023). The right of ownership, as well as in China, was the basis of state regulation, it was divided into private and state. The right of possession and ownership was recognised, although theoretical science did not develop a legal definition of the concept. Binding relations in Ancient Greece emerged from contractual and delicate legal relations. There were also such forms of securing the obligation as a deposit, pledge, surety. Contract law knew such types of agreements as purchase and sale, hiring, contract, loan. Marriage and family relations in Ancient Greece were developed within the framework of monogamy with a patriarchal regime. Marriage was a duty of citizens to society. Therefore, for the absence of a family, there was not only censure from the citizens of society, but also punishment. Women in family relationships, as well as in Ancient China, were practically disenfranchised before their husband and the state. The only power they received was the solution of domestic family issues. Ancient Greek law also prescribed the institution of inheritance, which was divided into a will and legal grounds. The crimes were classified. The criminal law of Ancient Greece consolidated state crimes, crimes against family, personality, property (Li *et al.*, 2022). Treason, deceit of the people, insulting the gods, theft of temple property, and premeditated murder were punished with the greatest severity (Schofield, 2020). This understanding of legal institutions provided a solid foundation for the subsequent process and development of Roman law. The legal view of society and the state also determined the sources of Roman law that emerged. However, as noted earlier, Roman philosophers often turned to Greek philosophy, in particular Cicero, who turned to the earlier Greek tradition to show natural law and normative law (Lehoux, 2020).

Economic circumstances, migration processes, and the multinational nature of the state contributed to the development of Roman law. It is impossible not to note, finally, the attention paid to law and the honour that surrounded the work of lawyers, especially outstanding ones, such as Guy, Ulpian, Modestinus, Papinian, Pavel, etc. (Rebenich, 2022). For a comprehensive study of the comparative characteristics of the legal system of Ancient Rome, it is necessary to talk about the periods of its development. In the tsarist period, as in other states, customs were the main sources of law. At that time, Roman law could only govern relations between Roman citizens – Quirites. The key regulatory document in civil law was a set of laws governing contractual, family, criminal, and other legal relations. This document was called The Laws of the Twelve Tables. Civil law, rigidly bound by traditions, from the 4th–3rd centuries BC, began to be amended by a new source of law – praetorian edicts, reflecting new relations generated by the transition from ancient forms of purchase and sale, loans and mortgages to more complex legal relations

caused by the growth of commodity production, commodity exchange, banking operations, etc. (Turner, 2021). As previously noted, the comparative analysis takes place according to several criteria, and therefore, both in Ancient China and Greece, and in Rome, the main issue was the consolidation of the institution of private property. The category of property in civil law was interpreted as the full and absolute right to use and dispose of things with restrictions that are established by contract or law (De Wilde, 2021). Such a restriction of private property was an easement. The easement allowed another person to use the right to someone else's thing. This is a unique development of Roman theoretical science. A critical area of private law is the law of obligations. It is thanks to Roman private law that civil law codes are used in the states of the Romano-Germanic family in an almost unchanged form since the time of the Roman Empire. In Roman law, there was a construction of consolidating the agreed will of the parties in an agreement. Fundamental principles such as compliance with the law, the exclusion of violence or deception when agreeing on the will of the parties were also considered. At present, thanks to the construction of Roman lawyers, all agreements are divided into verbal, literal, real, consensual contracts. A verbal contract was the oldest type of agreement, a verbal obligation, based on which, at the time of the Laws of the Twelve Tables, transactions of several types were made, such as purchase and sale, exchange, loan, etc. (Rebenich, 2022). Literal contracts were interpreted as a written obligation of the parties. Real and consensual contracts described the moment of performance of the obligation.

Marriage and family relations in ancient Rome were described by a formality of approach. There were as many as three ways of marriage: a sacred oath, the purchase of a bride, a marriage without the power of a husband. Notably, there is similarity of the approach to family relations compared with China. As in Ancient China, family relations were built within the patriarchal system, where the main form of marriage was the establishment of family relations without the authority of the husband. The specific feature of this form was that the establishment of marital relations had to be accompanied by the consent of the husband and wife. Divorce, unlike the legal norms of Ancient China, was a free choice of every person and was not censured by society. The right of ownership gradually penetrated family relations. This was expressed thanks to the institution of the division of jointly acquired property between spouses. Although Roman society was patriarchal, the rights of the wife were not as severely restricted as in ancient Greece and China. Criminal law in ancient Rome comprised many laws, including the Laws of the Twelve Tables, from the resolutions of the people's assemblies and the Senate, as well as laws issued on the initiative of dictators and emperors (Allen & Henderson, 2022). Since Roman thinkers and philosophers devoted their studies to statehood, governance, politics, and the institution of citizenship, many state crimes penetrated into criminal legal relations. Such crimes included: crimes directly affecting the interests of the Roman state, embezzlement of state property and embezzlement of public funds, bribery, forgery, counterfeiting, participation in prohibited gatherings and associations (Rebenich, 2022). The death penalty was also used as a punishment. Execution by poisoning

was prohibited by Roman law, but many factors suggest the opposite. Thus, Roman law forms the basis of many legal systems currently operating in continental Europe, Latin America, East Asia, and other parts of the world. The evolution of Roman law from the earliest period of Roman history to the codification of Justinian inclusive in the 6th century AD, allows considering the change in the legislative framework of Ancient Rome.

Conclusions

In the article was analysed the studies of the origin and evolution of legal thought in ancient China, Greece and Rome. The collected evidence suggests that most researchers tend to focus on the chronological development of the legal thought in each particular country, while paying little to no attention to a repertoire of external factors that could precondition the evolution of the legal philosophy in China, Greece, and Rome. Studies aimed to examine the development of legal thought in its political, socio-economic, or cultural context are few in number. The existing approach to the study of the legal philosophy in the selected countries has some limitations; in particular, it does not acknowledge interactions between the countries across major milestones and does not provide considerations for creating shared philosophical space for the present-day community.

This article sought to address the detected discrepancy by conducting a comparative analysis of the rise and development of legal thought in ancient China, ancient Greece, and ancient Rome. The comparative analysis revealed the main difference between the legal system of China and that adopted in Greece and Rome was in the

approach to political leadership as a source of legal power: While ancient Chinese society was viewed as a family, with a father ruler, ancient society of the West was formed and developed within the framework of class struggle. The detected difference might be attributed to the philosophical thought shaping the development of eastern and western countries at different stages of their statehood.

The detected difference, however, does not negate the fact that the legal thought in ancient China, Greece, and Rome developed in a single track. The comparative analysis revealed considerable similarities in the legal thought across a repertoire of domains, including marriage, private property, trade, and election. These similarities can be attributed to political, socio-economic, cultural, and other interactions between the countries as a result of geographic discoveries. The 20th century globalization has made these similarities further more profound, which gives reason to believe in the possibility of creating a shared philosophical space for the mankind.

Further research could focus on analysing external factors, such as intercultural exchanges, geographical discoveries and political contacts, that influenced the formation and evolution of legal thought in China, Greece and Rome. In particular, attention should be paid to how common challenges (economic, political or social) stimulated similarities in legal systems.

Acknowledgements

None.

Conflict of Interest

None.

References

- [1] Allen, K.R., & Henderson, A.C. (2022). Family theorizing for social justice: A critical praxis. *Journal of Family Theory & Review*, 14(3), 364-383. doi: [doi: 10.1111/jftr.12450](https://doi.org/10.1111/jftr.12450).
- [2] Assael, Y., Sommerschild, T., Shillingford, B., Bordbar, M., Pavlopoulos, J., Chatzipanagiotou, M., Androutsopoulos, I., Prag, J., & de Freitas, N. (2022) Restoring and attributing ancient texts using deep neural networks. *Nature*, 603(7900), 280-283. doi: [doi: 10.1038/s41586-022-04448-z](https://doi.org/10.1038/s41586-022-04448-z).
- [3] Burns, P.J, Brofos J.A., Li, K., Chaudhuri, P., & Dexter, J.P. (2021). [Profiling of intertextuality in Latin literature using word embeddings](#). In *Proceedings of the 2021 conference of the North American chapter of the Association for Computational Linguistics: Human language technologies* (pp. 4900-4907). Bangkok: Association for Computational Linguistics.
- [4] Cicero, M.T. (2014). [On the republic and on the laws](#). Ithaca: Cornell University Press.
- [5] Ciutacu, L. (2023). The evolution of the legal institution of marriage in Roman law. *Scientia Moralitas Conference Proceedings*, 63-67. doi: [doi: 10.5281/zenodo.7756315](https://doi.org/10.5281/zenodo.7756315).
- [6] De Wilde, M. (2021). Roman dictatorship in the French revolution. *History of European Ideas*, 47(1), 140-157. doi: [doi: 10.1080/01916599.2020.1790023](https://doi.org/10.1080/01916599.2020.1790023).
- [7] Deng, Z., Yang, H., & Wang, J. (2022) [A comparative study of Shiji and Hanshu from the perspective of digital humanities](#). In *Proceedings of the 21st Chinese national conference on computational linguistics* (pp. 656-670). Nanchang: Chinese Information Processing Society of China.
- [8] Dongwang, L. (2024). Differences and integration of political thought between ancient Chinese Confucianism and legalism. *TRANS/Form/AÇÃO: Revista de Filosofia*, 47(4). doi: [doi: 10.1590/0101-3173.2024.v47.n4.e0240042](https://doi.org/10.1590/0101-3173.2024.v47.n4.e0240042).
- [9] Du Plessis, P.J. (2022). Thinking like a lawyer: The case for Roman law. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Iuridica*, 99, 165-172. doi: [doi: 10.18778/0208-6069.99.12](https://doi.org/10.18778/0208-6069.99.12).
- [10] Duan, S., Wang, J., & Su, Q. (2023). Disentangling the cultural evolution of ancient China: A digital humanities perspective. *Humanities and Social Sciences Communication*, 10(310). doi: [doi: 10.1057/s41599-023-01811-x](https://doi.org/10.1057/s41599-023-01811-x).
- [11] Dusenbury, D.L., (2021). [Platonic legislations. An essay on legal critique in Ancient Greece](#). Cham: Springer International Publishing, "Springer Briefs in Philosophy".
- [12] Eberle, L.P. (2024). The edicts of the praetors: Law, time, and revolution in ancient Rome. *Law and History Review*, 42, 237-261. doi: [doi: 10.1017/S0738248023000500](https://doi.org/10.1017/S0738248023000500).
- [13] Gimenez, C. (2020). [Humanity remembers: On Jung, mythological criticism and archetypes](#). *Bridging Cultures*, 5, 58-70.
- [14] Gomperz, T. (2017). [Greek thinkers: A history of Ancient philosophy](#). Norderstedt: Hansebooks GmbH.

- [15] Gordley, J. (2023). [The rule of law in traditional China](#). In H. Jiang & P. Sirena (Eds.), *The making of the Chinese Civil Code* (pp. 235-248). Cambridge: Cambridge University Press.
- [16] Hallebeek, J. (2020). Teaching Roman law in the 21st century: A note on legal-historical education in the Netherlands. *Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Romanistische Abteilung*, 137(1), 194-227. [doi: 10.1515/zrgr-2020-0006](#).
- [17] Lehoux, D. (2020). Saved by the phenomena: Law and nature in Cicero and the (Pseudo?) Platonic epinomis. *Studies in History and Philosophy of Science Part A*, 81, 55-61. [doi: 10.1016/j.shpsa.2019.03.001](#).
- [18] Li, W., Shao, Y., & Bi, M. (2022). [Data construction and matching method for the task of ancient classics reference detection](#). In *Proceedings of the 21st Chinese national conference on computational linguistics* (pp. 600-610). Nanchang: Chinese Information Processing Society of China.
- [19] Liang, Z. (2020). [Discrimination of law](#). Guilin: Guangxi Normal University Press.
- [20] May, L. (2020). Ancient Greece and China. In *Ancient legal thought: Equity, justice, and humaneness from Hammurabi and the pharaohs to Justinian and the Talmud* (pp. 219-394). Cambridge: Cambridge University Press. [doi: 10.1017/9781108670012](#).
- [21] Nedelea, M.O. (2023). The role of legalism in the development of Chinese law. In *The 3rd International conference "Development through research and innovation"* (pp. 67-76). Chisinau: ASEM. [doi: 10.53486/dri2022.06](#).
- [22] Papanikos, G. T. (2022). The five ancient criteria of democracy: The apotheosis of equality. *Athens Journal of Humanities & Arts*, 19(2), 105-120. [doi: 10.30958/ajha.9-2-1](#).
- [23] Petratos, P. (2022). [Some remarks on the five criteria of democracy](#). *Athens Journal of Humanities & Art*, 9(3), 261-274.
- [24] Qi, J. (2022). [The crime of "Weibushan" in the bamboo slips of Qin: Study on the law and ethical order of the Qin Dynasty](#). *Monthly Journal of Historical Science*, 495(1), 19-30.
- [25] Ramachandran, M. (2024). Tracing the roots of modern human rights in ancient Greek thought. *Morgan Journal of Interdisciplinary Research Studies*, 1(1), 25-31. [doi: 10.3126/mjirs.v1i1.63313](#).
- [26] Rebenich, S. (2022). [Theodor Mommsen's history of Rome and its political and intellectual context](#). In V. Arena, J. Prag & A. Stiles (Eds.), *A companion to the political culture of the Roman Republic* (pp. 81-92). Hoboken: Wiley.
- [27] Schofield, M. (2020). [Cicero: Political philosophy](#). Oxford: Oxford University Press.
- [28] Shang, Y. (2022). [The book of Lord Shang](#). Beijing: Zhonghua Book Company.
- [29] Staiano, M.F. (2023). [Chinese law and its international projection. Building a community with a shared future for mankind](#). Buenos Aires, Brazil: Springer.
- [30] Stuart-Buttle, T. (2019). [From moral theology to moral philosophy: Cicero and visions of humanity from Locke to Hume](#). Oxford: Oxford University Press.
- [31] Tan, Ch. (2020). Confucianism. In M.A. Runco & S.R. Pritzker (Eds.), *Encyclopedia of creativity* (pp. 195-198). Academic Press. [doi: 10.1016/B978-0-12-809324-5.23740-1](#).
- [32] Tang, H. (2023). [A comparative study of Chinese and Western power supervision systems from the perspective of traditional political culture](#). *Open Journal on Political Science*, 13, 18-32.
- [33] Toti, E. (2023). [The connections between Roman law and Chinese civil law](#). In H. Jiang & P. Sirena (Eds.), *The making of the Chinese Civil Code* (pp. 308-324). Cambridge University Press.
- [34] Turner, S. (2021). [The naked State: What the breakdown of normality reveals](#). In G. Delanty (Ed.), *Pandemics, politics, and society: Critical perspectives on the Covid-19 crisis* (pp. 43-58). Berlin: Walter de Gruyter.
- [35] Van den Berge, L. (2024). Aims and methods of legal history – The case of the Roman dictatorship. *Law and Method*. [doi: 10.5553/REM.000081](#).
- [36] Vlassopoulos, K. (2023). [Slavery in ancient Greece](#). In D.A. Pargas & J Schiel (Eds.), *The Palgrave handbook of global slavery throughout history* (pp. 67-87). Cham: Palgrave Macmillan.
- [37] Wahyudi, A.A., Nasution, M.A., & Rahmat, P. (2022). The concept of justice in the perspective of Greece philosophy and its relevance to the development of modern political law. *Journal of Law Politic and Humanities*, 2(3), 124-132. [doi: 10.38035/jlph.v2i3](#).
- [38] Wang, X.Y. (2023). The legacy of ancient cultures: Rational concepts in ancient Chinese and ancient Greek methodology and their significance in modern literature. *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, 9(1), 110-122. [doi: 10.32601/ejal.901010](#).
- [39] Wenhao, Z. (2023). Beyond morality: Han Fei's unconventional insights into human nature. *Cultural and Religious Studies*, 11(12), 611-615. [doi: 10.17265/2328-2177/2023.12.004](#).
- [40] Xia, H. (2021). [From evil human nature to law, technique, and power: On the main purpose of Han Fei's thought](#). *Confucian Academy*, 8(4), 88-99.
- [41] Xiaoming, C. (2023). [Historical evolution and characteristics analysis of the judicial officer responsibility system in ancient China](#). *SHS Web of Conferences*, 158, article number 02019.
- [42] Xu, J. (2023). A comparison of the Chinese and Western systems of judicial protection of human rights. In *Proceedings of the 2023 2nd International conference on public culture and social services (PCSS 2023)*, (pp. 219-227). Singapore: Springer Nature. [doi: 10.2991/978-2-38476-130-2_27](#).
- [43] Yixin, L. (2023). The similarities and differences between the legal thought of the Qin Dynasty and Machiavelli. In *Proceedings of the 2023 7th International seminar on education, management and social sciences* (pp. 28-41). Singapore: Springer Nature. [doi: 10.2991/978-2-38476-126-5_5](#).
- [44] Zhenzhen, G. (2022). What is "Ancient Chinese logic"? In J.-Y. Béziau, J.-P. Desclés, A. Moktefi & A.C. Pascu (Eds.), *Logic in question: Talks from the annual sorbonne logic workshop* (pp. 3-15). New York: Springer International Publishing. [doi: 10.1007/978-3-030-94452-0_1](#).

УДК 327.5

Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.100

Юрій Скороход*Доктор політичних наук, професор**Київський національний університет імені Тараса Шевченка**01601, вул. Володимирська, 58, м. Київ, Україна**<https://orcid.org/0000-0003-4391-2088>***Артем Сапсай***Кандидат політичних наук, доцент**Державний університет «Київський авіаційний інститут»**03680, пр. Любомира Гузара, 1, м. Київ, Україна**<https://orcid.org/0000-0001-9857-5272>*

Значення питання Тайваню для сучасної міжнародної політики

Анотація. Метою цього дослідження було оцінити вплив громадянської війни в Китаї (1945-1949) між Китайською Народною Республікою та Тайванем, а також оцінити нинішню ситуацію на міжнародній арені пов'язану з конфліктом між Китаєм та Тайванем, політику сусідніх країн та Сполучених Штатів Америки, як важливого актора Тихоокеанського регіону. В рамках дослідження розглянуто хід війни, ключові етапи, результати та нинішню ситуацію у сфері китайсько-тайванського конфлікту. Методологія дослідження складалась з порівняльного аналізу офіційних заяв та мемуарів учасників подій. Дослідження рішень урядів КНР і Тайваню, їхніх стратегій і тактик протягом і після громадянської війни. Результати показали, що напруженість навколо Тайваню є однією з найважливіших тем міжнародної політики, зокрема в контексті глобальної стабільності. Міжнародна спільнота реагує на ситуацію по-різному: США та Японія активно підтримують Тайвань, тоді як ЄС, Південна Корея та Індія проявляють обережність у своїй дипломатичній позиції. ЄС, хоч і підтримує політику «одного Китаю», висловлює занепокоєння через зростаючу напруженість, закликаючи до посилення економічних і торгових відносин з Тайванем і збільшення його участі в міжнародних організаціях. США продовжують підтримувати Тайвань. Військова присутність Китаю в Тайванській протоці і його військові навчання ведуть до підвищення напруженості, що спричиняє активізації військової співпраці між США, Японією та іншими союзниками в регіоні. Японія та Південна Корея, попри їхні економічні зв'язки з Китаєм, прагнуть зберегти стабільність у регіоні, в той час, як Індія зміцнює економічні та неофіційні відносини з Тайванем, відповідаючи на китайську агресію. Індія активно розвиває співпрацю з Тайванем у галузі технологій та безпеки, підкреслюючи прагматичний підхід до китайсько-тайванського конфлікту. Отримані результати свідчать, що громадянська війна в Китаї мала довготривалий вплив на політичний статус Тайваню, заклавши основу для сучасного конфлікту. Напруженість між Китаєм і Тайванем відображає складність глобальної політики та різні підходи міжнародних акторів до конфлікту

Ключові слова: концепція «одного Китаю»; територіальний конфлікт; геополітична напруженість; Азійсько-Тихоокеанський регіон; легітимність режиму; регіональна безпека

Вступ

Конфлікт між Китаєм і Тайванем є однією з найскладніших тем в міжнародних відносинах сьогодні. Виникнення цієї проблеми має глибокі історичні, політичні та ідеологічні корені, що сягають періоду громадянської війни в Китаї 1945-1949 років. Після завершення війни Комуністична партія Китаю (КПК) встановила

контроль над материковим Китаєм і проголосила утворення Китайської Народної Республіки (КНР), тоді як уряд Китайської Республіки (КР) на чолі з Чан Кайші був змушений переїхати на острів Тайвань. Відтоді обидві сторони претендували на легітимність представництва всього Китаю. З огляду на зростаючу

Отримано: 21.09.2024, Перевірено: 25.11.2024, Прийнято: 18.12.2024

Suggested Citation:

Skorokhod, Yu., & Sapsai, A. (2024). The significance of the Taiwan question for contemporary international politics. *Foreign Affairs*, 34(6), 100-109. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.100.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

напруженість і можливу загрозу збройного конфлікту, потреба в дослідженні цього питання є актуальною як ніколи. Сучасна політична ситуація навколо Тайваню має значний вплив на міжнародну стабільність, зокрема на відносини між США та Китаєм, а також на безпеку в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

Для розуміння теоретичних основ конфлікту слід звернутися до концепції «одного Китаю» (Liff & Lin, 2022), яка є ключовою в дипломатичній стратегії КНР і безпосередньо стосується статусу Тайваню на міжнародній арені. Ця політика стверджує, що існує лише один Китай, і що Тайвань є його невіддільною частиною, а уряд КНР – єдиним законним представником Китаю. Протягом останніх десятиліть більшість країн світу поступово перейшли до визнання КНР як єдиного законного представника Китаю, що призвело до дипломатичної ізоляції Тайваню.

Існуючі дослідження з цієї теми охоплюють широкий спектр аспектів, від історичних до військово-стратегічних та дипломатичних. Значну увагу приділено історії громадянської війни та її наслідкам, що докладно розглянуто у роботах таких дослідників, як S. Gartner *et al.* (2021) та L. Duan (2023). Вони акцентують на вирішальних битвах та політичних рішеннях, які призвели до остаточного розділення Китаю і Тайваню. Інші дослідження, як-от роботи Z. Zhang (2024) або M. Liu (2024) зосереджуються на аналізі сучасної політики Китаю щодо Тайваню, включаючи військові навчання, дипломатичний тиск та економічні санкції. Сучасні дослідження, такі як роботи K. Zhang (2023), показують, що Тайвань продовжує активно розвивати свої оборонні спроможності та зміцнювати дипломатичні зв'язки з іншими країнами, попри тиск з боку Китаю. Поза тим, значна кількість досліджень присвячена економічним та соціальним аспектам китайсько-тайванського конфлікту. Роботи D. Wiratama (2017) та С.-К. Chen (2018) досліджують економічні взаємини між Китаєм, США та Тайванем, включаючи торгівлю, інвестиції та економічну інтеграцію.

Соціальні аспекти конфлікту також досліджуються у багатьох працях. Наприклад, L. Nachman *et al.* (2023) досліджують питання ідентичності та націоналізму, зокрема як мешканці Тайваню визначають себе у контексті зростаючого тиску з боку Китаю. В той час як R. Hsiao (2023) аналізував вплив китайської пропаганди та медіа на громадську думку в Тайвані, досліджуючи, як інформаційні кампанії впливають на ставлення тайванців до материкового Китаю.

Важливим питанням у вивченні теми стала політика не тільки США, а й сусідніх країн у контексті китайсько-тайванського конфлікту. Розглядаючи позиції Японії, Південної Кореї та Індії, можна побачити різні підходи та стратегії цих країн щодо Тайваню та Китаю. Як зазначає у своєму дослідженні L.G. Wallace (2023), Японія займає активну позицію у підтримці Тайваню. Це обумовлено як історичними зв'язками, так і геополітичними інтересами. У дослідженні L. Chaewon & A.P. Liff (2022) які вивчали відносини Південної Кореї та Тайваню, прослідковується обережний підхід корейського уряду у своїй політиці щодо китайсько-тайванського конфлікту. З одного боку, Південна Корея

має значні економічні зв'язки з Китаєм і не бажає їх ускладнювати. З іншого боку, Південна Корея розуміє важливість підтримки регіональної стабільності та співпраці з іншими демократичними країнами. Індія також проводить прагматичну політику щодо Тайваню, як зазначається у дослідженнях J.T. Jacob (2022) та A. Jash (2023). Попри те, що Індія офіційно визнає політику «одного Китаю», вона активно розвиває економічні та неофіційні відносини з Тайванем. Індія бачить у Тайвані важливого партнера в галузі технологій та безпеки, що підсилює її позиції в регіоні та відповідає на зростаючу агресію з боку Китаю.

Попри значну кількість досліджень, існують прогалини, які потребують додаткового вивчення. Зокрема, недостатньо уваги приділено аналізу ролі інших міжнародних гравців у китайсько-тайванському конфлікті, таких як Європейський Союз та інші азійські країни. Крім того, необхідно детальніше досліджувати внутрішньополітичні процеси в Китаї та Тайвані, які впливають на розвиток конфлікту.

Ці дослідження мало на меті розкрити історичні передумови та сучасний стан конфлікту, що є надзвичайно важливим для розуміння геополітичних процесів у регіоні. Ключовими завданнями дослідження стали:

- ◆ оцінка впливу громадянської війни на політичний статус Тайваню;
- ◆ вивчення впливу міжнародних акторів, таких як США, Японія, ЄС, Південна Корея та Індія, на розвиток конфлікту між КНР і Тайванем;
- ◆ аналіз сучасної ситуації на міжнародній арені у контексті китайсько-тайванського конфлікту. Дослідження міжнародної реакції та стратегій для забезпечення регіональної стабільності та запобігання ескалації конфлікту.

Матеріали та методи

Дослідження було проведене з використанням комплексного підходу. Для досягнення мети дослідження та отримання точних даних, використовувалися офіційні заяви урядів КНР, Тайваню, США, Японії, ЄС, Південної Кореї та Індії були використані для аналізу сучасної дипломатичної ситуації. Вибірка для дослідження включала історичні дані, які були вибрані за принципом репрезентативності, щоб відобразити глобальну картину в Індо-Тихоокеанському регіоні. До вибірки, окрім основних країн дослідження Китай та Тайвань, увійшли дані з сусідніх країн або країн, які вважаються глобально важливими акторами: Японія, Індія, Південна Корея та США. Ці країни були обрані через їхній різноманітний підхід до гендерної рівності та наявність доступних даних.

Збір даних відбувався в кілька етапів. На першому етапі було здійснено аналіз архівних документів та досліджень, які найбільш активно висвітлювали події Громадянської війни. Кожен документ був ретельно перевірений на предмет достовірності та релевантності до теми дослідження. На другому етапі дослідження були проаналізовані політичні заяви та декларації урядів США та Тайваню, а також інших зацікавлених держав, таких як США, Японія, ЄС, Південна Корея та Індія (Law of USA No. H.R. 815, 2024; Ministry of National

Defense Taiwan, 2024). Цей етап передбачав збір і систематизацію сучасних політичних заяв, офіційних пресрелізів та публічних виступів представників урядів. Особлива увага була приділена аналізу змін у політиці та стратегіях цих держав щодо китайсько-тайванського конфлікту.

На завершальному етапі було здійснено аналіз дій міжнародних акторів на основі аналітичних звітів та офіційних документів (Dotson, 2023; Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479, 1979). Використовувалися аналітичні звіти провідних міжнародних організацій та аналітичних центрів, таких як ООН (Організація Об'єднаних Націй) (Maizland, 2024) та ASEAN (2021). Цей етап включав вивчення впливу економічних, військових та дипломатичних рішень на розвиток конфлікту. Аналітичні звіти та документи використовувалися для оцінки ефективності міжнародних санкцій, економічних стимулів та військової підтримки, наданої Тайваню.

Методологія цього дослідження включала комплексний підхід до аналізу ідейно-політичного конфлікту між КНР та Тайванем, а також його впливу на сусідні країни та на стабільність у регіоні в цілому. Для досягнення мети дослідження були використані як кількісні, так і якісні методи аналізу. Кількісні методи включали статистичний аналіз даних, зібраних з офіційних джерел та аналітичних звітів. Якісні методи включали контент-аналіз офіційних заяв та документів, а також аналіз дискурсу в медіа та наукових публікаціях. Загальний підхід до дослідження був міждисциплінарним, що дозволило врахувати різні аспекти конфлікту – історичний, політичний, економічний та соціальний. Це дозволило не лише оцінити поточний стан конфлікту, але й зрозуміти його глибинні причини та можливі шляхи вирішення.

Результати

Історія проблеми й останні події в китайсько-тайванському конфлікті. Громадянська війна в Китаї (1945-1949) була вирішальним етапом у китайській історії, що значною мірою визначила політичний ландшафт регіону, зокрема стосовно Тайваню. Цей конфлікт розгортався між Комуністичною партією Китаю (КПК) на чолі з Мао Цзедунем та Китайською націоналістичною партією (Гоміньдан, ГМД) під керівництвом Чан Кайші. Конфлікт між КПК та ГМД почався ще в 1927 році, але був тимчасово призупинений під час японської окупації Китаю в роки Другої світової війни. Після закінчення війни у 1945 році обидві сторони відновили боротьбу за контроль над країною. Громадянська війна спалахнула з новою силою і стала полем битви між ідеологіями: комунізмом та націоналізмом.

На початкових етапах війни Гоміньдан мав значну перевагу завдяки підтримці Сполучених Штатів Америки (США) та контролю над більшістю великих міст і промислових центрів. Однак КПК, спираючись на підтримку сільського населення та використовуючи партизанські методи війни, змогли поступово змінити хід конфлікту. Рішучі перемоги комуністів у боях за Маньчжурію, а також стратегічні помилки ГМД, привели до втрати контролю над основними районами Китаю. До кінця 1948 року КПК вже контролювали

більшість території материкового Китаю, що зробило перемогу комуністів неминучою. У грудні 1949 року, після остаточної поразки, Чан Кайші та залишки його уряду, разом з близько двома мільйонами біженців, втекли на острів Тайвань. Там вони проголосили Тайвань частиною Китайської Республіки, яка, на їхню думку, залишалася легітимним урядом всього Китаю. Це переселення стало ключовим моментом у формуванні сучасного статусу Тайваню.

Переміщення уряду Гоміньдану на Тайвань мало значні наслідки для острова. В умовах ізоляції від материкового Китаю, Тайвань розпочав процес швидкої модернізації та економічного розвитку. Націоналістичний уряд намагався встановити авторитарний контроль над островом, щоб запобігти проникненню комуністичних ідей. Водночас Тайвань отримав значну підтримку від Сполучених Штатів, які бачили в ньому форпост проти поширення комунізму в Азії. Громадянська війна в Китаї та втеча націоналістів на Тайвань створили основи для тривалого конфлікту між КНР і Тайванем, який залишається невирішеним до сьогодні. Цей конфлікт має значний вплив на сучасну міжнародну політику, оскільки Тайвань продовжує боротися за своє міжнародне визнання і підтримку, в той час, як Китай наполягає на своїй політиці «одного Китаю». Політика «одного Китаю» є фундаментальною концепцією, яка лежить в основі дипломатичної стратегії Китайської Народної Республіки й безпосередньо стосується статусу Тайваню на міжнародній арені. Ця політика стверджує, що існує тільки один Китай, і що Тайвань є невіддільною частиною цього Китаю. Відповідно до цієї політики, уряд КНР є єдиним законним представником Китаю на міжнародному рівні (Brossat, 2023).

Політика «одного Китаю» бере свій початок від завершення громадянської війни в Китаї у 1949 році, коли Комуністична партія Китаю під керівництвом Мао Цзедуня встановила контроль над материковим Китаєм і проголосила утворення Китайської Народної Республіки. В той самий час Китайська Республіка, очолювана Чан Кайші, перемістилася на острів Тайвань. З того часу обидві сторони претендували на легітимність представництва всього Китаю. Протягом 1950-х та 1960-х років більшість західних країн, включаючи США, визнавали уряд Тайваню як єдиний легітимний уряд Китаю. Однак ситуація змінилася в 1971 році, коли Генеральна Асамблея ООН прийняла Резолюцію (United Nations General Assembly Resolution No. 2758 (XXVI), 1971), яка передала місце Китаю в ООН від Китайської Республіки (Тайвань) до Китайської Народної Республіки (материковий Китай). Це рішення стало важливим поворотним моментом у міжнародному визнанні політики «одного Китаю».

Після прийняття Резолюції більшість країн світу поступово перейшли до визнання КНР як єдиного законного представника Китаю. Це означало розірвання офіційних дипломатичних відносин з Тайванем, хоча багато країн продовжували підтримувати неофіційні зв'язки з островом. Наразі лише декілька країн (Ватикан, Палау, Науру, Маршалові Острови, Гаїті, Сент-Люсія) офіційно визнають Тайвань як незалежну державу (Рис. 1).

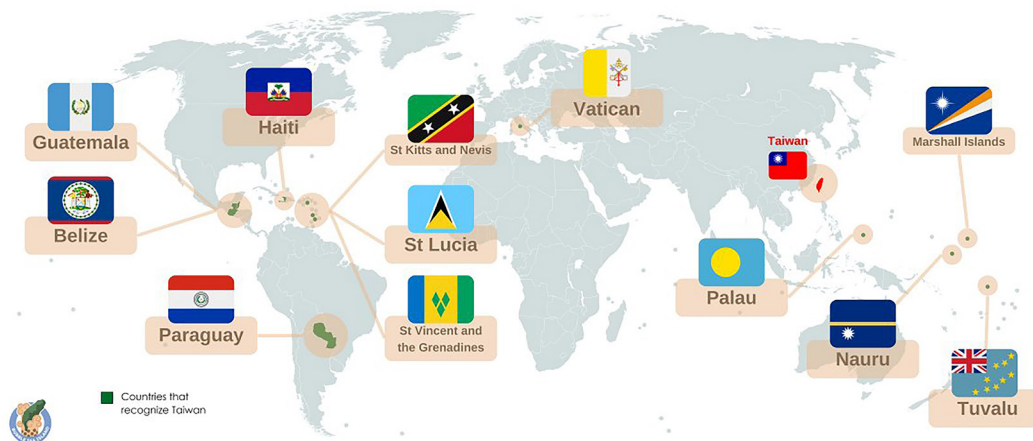

Рисунок 1. Країни, що визнали незалежність Тайваню

Джерело: Countries that recognize Taiwan (2024)

Політика «одного Китаю» має значний вплив на міжнародні відносини. Пекін активно застосовує економічний і політичний тиск на країни, які намагаються встановити офіційні відносини з Тайванем, а також використовує свій економічний вплив для ізоляції Тайваню на міжнародній арені (Lin & Keng, 2023). КНР наполягає на тому, що будь-яка країна, яка бажає мати офіційні дипломатичні відносини з Китаєм, повинна визнати політику «одного Китаю». Тайвань, зі свого боку, продовжує боротися за своє міжнародне визнання і підтримку. З 1980-х років Тайвань почав процес демократизації, що перетворило його на одну з найрозвинутіших демократичних країн в Азії. Уряд країни використовує свою демократичну систему, економічну потужність і технологічні досягнення для зміцнення своїх міжнародних позицій. Зокрема, тайванська компанія TSMC є провідним світовим виробником напівпровідників, що робить Тайвань важливим гравцем у глобальній економіці (Park, 2022). Тайвань також активно шукає підтримку з боку міжнародних організацій і держав, зокрема Сполучених Штатів, Японії та країн Європейського Союзу. США залишаються найбільшим союзником Тайваню, надаючи йому військову і політичну підтримку, хоча де-юре визнають політику «одного Китаю». У 1979 році США прийняли Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479 (1979), який встановлює правову основу для американсько-тайванських відносин без офіційного дипломатичного визнання.

З 2022 року напруженість між Китайською Народною Республікою та Тайванем значно зросла, що привернуло велику увагу міжнародної спільноти та підсилює загрозу конфлікту в регіоні. Однією з найбільш значущих подій між відносинами Китаю та Тайваню у 2022 році став візит спікерки Палати представників США N. Pelosi (2022) до Тайваню. Це був перший візит високопосадовця такого рівня з США за останні десятиліття, що викликало різку реакцію з боку Китаю. N. Pelosi (2022) зустрілася з президенткою Тайваню Цай Інвень, висловивши підтримку Тайваню та його зусиллям збереження демократії та суверенітету (South Korean president..., 2022). Цей візит спричинив

значну ескалацію напруженості між США та Китаєм. Пекін відреагував серією військових навчань, які включали запуск ракет поблизу тайванських вод, а також збільшення військової присутності в регіоні. Китай також ввів економічні санкції проти Тайваню, зокрема заборону на імпорт деяких товарів і скорочення експорту природного газу.

У серпні 2023 року Китай провів масштабні військові маневри з використанням авіації, флоту та ракетних систем (Ministry of National Defense Taiwan, 2023). Ці навчання включали симуляції блокади острова та висадки десанту, що викликало стурбованість міжнародної спільноти щодо можливого вторгнення на Тайвань. У відповідь на загрозу з боку Китаю, Тайвань значно збільшив свої оборонні витрати. У 2024 році оборонний бюджет Тайваню (Jung, 2023) досяг нового рекорду, що становив понад 19 мільярдів доларів США. Тайвань інвестував у закупівлю сучасних систем протиповітряної оборони, новітніх ракетних систем і військових кораблів. Острів також активно працював над розвитком власних оборонних технологій, зокрема, крилатих ракет, здатних досягати материкового Китаю.

Президентка Тайваню Цай Інвень (2016-2024) підкреслила важливість зміцнення оборонних можливостей острова, заявивши, що Тайвань повинен бути готовий до будь-якого сценарію. Зокрема, Тайвань закупив нові винищувачі F-16 від США та інвестував у розвиток власних ракетних систем, здатних вражати цілі на великій відстані. У липні 2024 року Китай продовжив свої навчання (Ministry of National Defense Taiwan, 2024), здійснюючи польоти військових літаків у повітряному просторі поблизу Тайваню та проводячи морські маневри, що підсилювало тиск на Тайвань.

Наслідки конфлікту для відносин Китаю з США та позиція сусідніх країн. Питання Тайваню стало однією з найактуальніших тем у міжнародній політиці, відображаючи зростаючу напруженість у Тайванській політиці та значний вплив цього конфлікту на глобальну стабільність. Міжнародна реакція на загострення напруженості навколо Тайваню відображає складність

і різноманітність позицій, зокрема, від активної військової та дипломатичної підтримки з боку США та Японії до обережної й дипломатичної позиції ЄС, Південної Кореї та Індії. Ці різні підходи підкреслюють важливість Тайваню для глобальної безпеки, необхідність дипломатичних зусиль для забезпечення миру і стабільності в регіоні.

Після закінчення громадянської війни в Китаї у 1949 році та утворення Китайської Народної Республіки, США протягом багатьох років дотримувалися політики невизнання КНР як легітимного уряду Китаю, підтримуючи натомість Китайську Республіку на Тайвані. Однак, у 1979 році США офіційно визнали КНР і встановили дипломатичні відносини, одночасно прийнявши Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479 (1979), який гарантує оборонну підтримку острова.

Сполучені Штати Америки продовжують відігравати ключову роль у підтримці Тайваню. У 2024 році США оголосили про новий пакет військової допомоги на суму понад 9 мільярдів доларів (Law of USA No. H.R. 815, 2024), що включає передові системи протиповітряної оборони, підводні човни та технології спостереження. Цей пакет допомоги розроблено для підвищення обороноздатності Тайваню в умовах зростаючої агресії з боку Китаю. Загострення напруження у Тайванській протоці також стало підставою для активізації стратегічного партнерства США з Тайванем. Стратегічне суперництво між КНР та США загострюється через низку ключових питань, серед яких питання Тайваню відіграє одну з центральних ролей. Пекін розглядає Тайвань як невіддільну частину своєї території й прагне до його реінтеграції, тоді як Вашингтон підтримує статус-кво і прагне запобігти будь-яким одностороннім змінам.

Однією з головних причин загострення напруженості стало посилення військової присутності Китаю у Тайванській протоці та проведення масштабних військових навчань поблизу Тайваню (Sadibaqosev, 2024). У відповідь на ці дії, США збільшили свою військову підтримку Тайваню, включаючи поставки сучасного озброєння та проведення спільних військових навчань. Це підвищення військової активності обох сторін лише погіршило ситуацію і підвищило ризик конфронтації.

Окрім військової напруженості, стратегічне суперництво між КНР і США також має значні економічні аспекти. Взаємні торговельні обмеження і санкції, введені обома сторонами, створюють додаткові бар'єри для економічної співпраці. Зокрема, США запровадили обмеження на експорт високотехнологічних товарів до Китаю (International Trade Administration, 2023), що спричинило негативний вплив на китайську економіку. У відповідь КНР запровадила санкції проти американських компаній, що також мало негативні наслідки для економічних відносин між двома країнами.

Водночас попри напруженість, економічна взаємозалежність між США і Китаєм залишається значною. Торговельний оборот між двома країнами залишається високим і обидві сторони розуміють важливість підтримання економічних зв'язків. За даними на 2023 рік торгівля США товарами та послугами з Китаєм склала приблизно 756,3 мільярда доларів США. Експорт становив 198,2 мільярда доларів США; імпорту становив 558,1 млрд доларів (United States Trade Representative, 2024) (Табл. 1). Однак, зростаюча напруженість навколо питання Тайваню може призвести до подальших економічних санкцій і обмежень, що ще більше ускладнить економічну співпрацю.

Таблиця 1. Торгівля між США та КНР з 2021-2024 рр.

Рік	Імпорт, млрд \$	Експорт, млрд \$
2021	506,4	151,1
2022	562,9	195,5
2023	558,1	198,2
2024	479	186

Примітки: дані за 2024 взяті лише за перші пів року (1.01.2024 – 1.08.2024)

Джерела: United States Trade Representative (2024)

Стратегічне суперництво між КНР і США має значні геополітичні наслідки. Тайвань став важливим елементом у ширшій боротьбі за вплив у Азійсько-Тихоокеанському регіоні. США активно працюють над зміцненням своїх альянсів з країнами регіону, такими як Японія, Південна Корея та Австралія, з метою стримування китайського впливу. КНР працює над зміцненням своїх геополітичних позицій, розвиваючи партнерські відносини з країнами, які мають антагоністичні відносини зі США. Це включає посилення співпраці з Росією, Іраном та іншими країнами, які готові підтримувати китайські позиції на міжнародній арені.

Політика США щодо Тайваню залишається одним із ключових аспектів стратегічного суперництва між Вашингтоном та Пекіном. Ця політика характеризується посиленою оборонною підтримкою, дипломатичними зусиллями для забезпечення міжнародного

статусу Тайваню, а також значним впливом на торгівлю та економічні відносини між США та Китаєм. США традиційно надають Тайваню значну оборонну підтримку, що сприяє збереженню статус-кво у відносинах між Тайванем і Китаєм.

Дипломатична підтримка Тайваню з боку США також залишається невіддільною частиною їхньої політики. Вашингтон активно працює над забезпеченням участі Тайваню в міжнародних організаціях і намагається зміцнити його міжнародний статус. Хоча США офіційно дотримуються політики одного Китаю, вони водночас підтримують зусилля Тайваню щодо розширення міжнародних зв'язків і участі в глобальних форумах. США активно виступають за участь Тайваню в таких організаціях, як Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) та Міжнародна організація цивільної авіації (ICAO) (U.S. Department of State, 2023). Ці

зусилля спрямовані на те, щоб забезпечити Тайваню доступ до важливої інформації та міжнародної підтримки, що має критичне значення для його безпеки та розвитку.

Європейський Союз, хоча і продовжує підтримувати політику «одного Китаю», також висловлює серйозне занепокоєння з приводу зростаючої напруженості в регіоні. У грудні 2023 року Європейський парламент прийняв Resolution of European Parliament No. 2019/2183(INL) (2023), що закликала до посилення економічних і торгових відносин з Тайванем та до збільшення участі Тайваню в міжнародних організаціях. Це стало частиною стратегії ЄС, спрямованої на підтримку міжнародного статусу Тайваню і захист його від можливих загроз з боку Китаю. Попри це, реакція ЄС залишається обережною. Європейський Союз заохочує дипломатичні переговори й висловлює стурбованість щодо можливих економічних наслідків для Європи у разі подальшої ескалації конфлікту.

Щодо політики сусідніх країн, то варто виділити декількох гравців. Одним із них є Японія, як одна з провідних економік Азії та важливий гравець у регіональній безпеці. У Японії глибокий економічний зв'язок як з Китаєм, так і з Тайванем. Китай є найбільшим торговельним партнером Японії, що робить стабільність у регіоні критично важливою для японської економіки. У 2023 році двосторонній товарообіг між Японією та Китаєм перевищив 350 мільярдів доларів США, що свідчить про високу взаємозалежність двох економік (Japan External Trade Organization, 2023). Проте Тайвань також є важливим економічним партнером Японії. Острів грає ключову роль у глобальному ланцюжку постачання електроніки та напівпровідників, які є критично важливими для японської технологічної індустрії (Yasuyuki, 2023).

Зростаюча напруженість між Китаєм і Тайванем викликає серйозну стурбованість у Японії з точки зору національної безпеки. Японія знаходиться в безпосередній близькості до Тайванської протоки, і будь-яка ескалація конфлікту може мати серйозні наслідки для японської безпеки. Уряд країни розглядає стабільність у Тайванській протоці як критично важливу для власної національної безпеки. У 2022 році японський уряд оприлюднив нову оборонну стратегію, в якій підкреслив важливість безпеки в Тайванській протоці (Japan, 2022). У цьому документі Японія підтвердила готовність співпрацювати зі своїми союзниками, такими як США, для забезпечення стабільності в регіоні. Японія активно виступає за мирне вирішення конфлікту між Китаєм і Тайванем. У 2023 році міністри закордонних справ G7, серед яких є і Японія, закликали до стриманості та діалогу між сторонами для уникнення ескалації напруженості (G7 Foreign Ministers' statement, 2023).

Один з ключових аспектів японської політики щодо Тайваню – це зміцнення оборонної співпраці зі США. У 2023 році Японія та США провели масштабні військові навчання, включаючи маневри з оборони Тайваню від можливого вторгнення з боку КНР. Ці навчання були спрямовані на демонстрацію готовності до реагування на можливі загрози й підкреслили стратегічну важливість Тайваню для Японії (Lawrence, 2023). Крім того, Японія активно співпрацює з іншими

країнами регіону, такими як Австралія і Південна Корея, для зміцнення регіональної безпеки.

У відповідь на зростаючу загрозу з боку Китаю, Японія також здійснює внутрішні заходи для підвищення власної обороноздатності. У 2024 році японський уряд збільшив оборонний бюджет до рекордного рівня \$51 мільярд, що дозволяє здійснювати закупівлю новітніх військових технологій та модернізацію збройних сил (Ministry of Defense of Japan, 2024). Японія також розширює свою військову присутність на островах поблизу Тайванської протоки, зокрема на островах Сенкаку, які є об'єктом територіальних суперечок з Китаєм. Японські військові у 2022 встановили нові радарні системи й зміцнили оборонні позиції на цих островах для підвищення здатності реагувати на можливі загрози (Chinese military activity spurs..., 2022).

Аналізуючи політику сусідніх країн, які можуть стати прямими учасниками конфлікту, варто виділити Південну Корею, як одну з провідних економік та демократій країн Азії. Корея намагається балансувати між підтримкою економічних відносин з Китаєм та захистом своїх національних інтересів і безпеки. Відносини Південної Кореї з Китаєм мають значну економічну основу. Китай є найбільшим торговим партнером Південної Кореї, а обсяги торгівлі між двома країнами досягають мільярдів доларів щорічно (Observatory of Economic Complexity, n.d.). Китайський ринок є важливим для експорту південнокорейських товарів, особливо в галузях електроніки, автомобілебудування та хімічної промисловості. Ці економічні зв'язки створюють значну залежність Південної Кореї від китайського ринку, що впливає на її зовнішню політику.

З іншого боку, Південна Корея має стратегічні та безпекові занепокоєння щодо Китаю. Зростання військової потужності Китаю та його агресивна політика в Південно-Китайському морі викликають занепокоєння в Сеулі (Park, 2022). Південна Корея активно співпрацює зі США та іншими союзниками для забезпечення безпеки в регіоні. Однак, зважаючи на економічну залежність від Китаю, Південна Корея змушена бути обережною у своїй політиці та уникати прямих конфронтацій з Пекіном.

Відносини Південної Кореї з Тайванем відзначаються мінімальною інтенсивністю, порівняно з відносинами з Китаєм. Південна Корея офіційно (South Korean president..., 2024) дотримується політики одного Китаю і не має офіційних дипломатичних відносин з Тайванем. Однак, економічні та неофіційні дипломатичні зв'язки між Південною Кореєю та Тайванем продовжують розвиватися. Тайвань є важливим торговельним партнером для Південної Кореї, особливо у галузі високих технологій та напівпровідників. Економічна співпраця між країнами зростає, що сприяє зміцненню їхніх зв'язків (Jung, 2023).

У контексті безпеки Південна Корея зосереджується на власних викликах, пов'язаних із Північною Кореєю. Загроза з боку Північної Кореї залишається основним пріоритетом для Сеула, що обмежує його можливості щодо активної участі в китайсько-тайванському конфлікті. Південна Корея прагне підтримувати стабільність у регіоні та уникати ескалації напруженості, що могло б вплинути на її власну

безпеку (Hossain, 2023). Політика Південної Кореї щодо китайсько-тайванського конфлікту характеризується прагматизмом і обережністю. З одного боку, Сеул підтримує політику одного Китаю і прагне зберегти стабільні відносини з Пекіном, зважаючи на економічні інтереси. З іншого боку, Південна Корея прагне уникати надмірної залежності від Китаю і диверсифікувати свої економічні зв'язки. У цьому контексті співпраця з Тайванем набуває важливого значення.

Політика уряду Південної Кореї щодо конфлікту відображає її прагнення забезпечити національну безпеку, зміцнити економічні позиції та зберегти стабільні відносини з Китаєм. Сеул намагається балансувати між підтримкою політики одного Китаю і розвитком економічних та неофіційних дипломатичних зв'язків з Тайванем. Такий підхід дозволяє Південній Кореї ефективно реагувати на виклики, що постають перед нею у зв'язку з напруженістю в регіоні, і водночас зміцнювати свої позиції у глобальному контексті (Carothers, 2023).

Позиція Індії щодо китайсько-тайванського конфлікту, як і позиція більшості країн світу є неоднозначною. Відносини Індії з Китаєм напружені через територіальні суперечки та конкуренцію за вплив у регіоні. З іншого боку, відносини Індії з Тайванем є більш дружніми й співпраця між країнами зростає. Індія і Китай мають довгу історію територіальних суперечок, найбільш відомою з яких є спір за межі в Гімалаях, що призвело до війни між країнами у 1962 році. У 2020 році ці суперечки знову загострилися під час інциденту в долині Галван, що призвело до значних втрат з обох сторін (Ahmed *et al.*, 2020). Ці події підкреслюють постійну нестабільність у відносинах між Індією та Китаєм. Попри регулярні дипломатичні зустрічі та зусилля щодо зниження напруженості, глибока недовіра між країнами залишається, і вони продовжують змагатися за вплив у Південно-Східній Азії та Індійському океані.

Індія прагне зміцнити свої позиції в регіоні та активно шукає нові стратегічні партнерства. У цьому контексті відносини з Тайванем відіграють важливу роль. Індія і Тайвань мають спільний інтерес у стримуванні китайської експансії і зміцненні власної економічної та технологічної спроможності. У 2023-2024 роках Індія значно посилила економічну співпрацю з Тайванем, зокрема в галузі інформаційних технологій, напівпровідників та інновацій (Vanvari & Tan, 2023).

На безпековому фронті Індія також активізує свою співпрацю з Тайванем. Хоча офіційні військові зв'язки між країнами залишаються обмеженими, зростаюча напруженість у відносинах з Китаєм змушує Індію шукати нові шляхи забезпечення власної безпеки. Тайвань, як потенційний союзник у стримуванні Китаю, стає все більш важливим для Індії. Це проявляється у збільшенні кількості спільних дипломатичних ініціатив та обміну інформацією щодо безпеки. Політика Індії щодо китайсько-тайванського конфлікту має прагматичний підхід. З одного боку, Індія офіційно підтримує політику одного Китаю і не має офіційних дипломатичних відносин з Тайванем. Це зумовлено економічними інтересами та необхідністю підтримання стабільних відносин з Китаєм, який є одним з

найбільших торговельних партнерів Індії. Однак, з іншого боку, Індія активно розвиває неофіційні відносини з Тайванем і надає йому підтримку в міжнародних організаціях (Jacob, 2022).

Економічна ситуація в Індії також впливає на її підхід до конфлікту. Індія прагне диверсифікувати свої економічні зв'язки й зменшити залежність від Китаю. У цьому контексті Тайвань виступає як важливий партнер у галузі високих технологій і інновацій, що може допомогти Індії зміцнити власну економічну базу і стати конкурентоспроможнішою на глобальному ринку. Торговельні відносини між Індією і Тайванем продовжують зростати, і обидві країни працюють над розширенням співпраці у різних секторах економіки (Rocina & Rocina, 2023).

Безпекова ситуація в регіоні також змушує Індію бути обережною у своїх діях. Напруженість у відносинах з Китаєм і зростаюча військова присутність КНР у Південно-Китайському морі та Індійському океані створюють виклики для безпеки Індії. У цьому контексті співпраця з Тайванем, який також стикається з агресією з боку Китаю, стає стратегічно важливою. Індія активно бере участь у багатосторонніх форматах співпраці, таких як Чотиристоронній діалог з безпеки (Quad), що включає США, Японію, Австралію та Індію, для забезпечення стабільності та безпеки в регіоні (Aras & Kandemir, 2023).

Підхід індійського уряду, щодо китайсько-тайванського конфлікту є частиною поширеної стратегії, яку притримуються більшість країн. Індія намагається балансувати між необхідністю підтримання стабільних відносин з Китаєм і прагненням зміцнити партнерство з Тайванем. Це виявляється у поєднанні офіційної підтримки політики одного Китаю з активною економічною та неофіційною дипломатичною співпрацею з Тайванем. Такий підхід дозволяє Індії ефективно реагувати на виклики, що постають перед нею у зв'язку з напруженістю у відносинах з Китаєм, і водночас зміцнювати свої позиції у регіоні та на міжнародній арені.

Обговорення

Історичний контекст, пов'язаний з китайською громадянською війною та подальшим розвитком Тайваню, значно вплинув на політичні та соціальні відносини між двома країнами. Після завершення війни в 1949 році, коли Комуністична партія Китаю встановила контроль над материковою частиною, а Китайська Республіка відступила на Тайвань, виникло нове політичне утворення, що призвело до тривалих напружень і конфліктів.

Сучасні геополітичні зміни, включаючи зростаючу конкуренцію між Сполученими Штатами та Китаєм, безперечно впливають на ситуацію навколо Тайваню. Однак, слід зазначити, що підтримка США Тайваню не лише сприяє збереженню балансу сил у регіоні, як зазначає D.F. Lawrence (2023), але й може мати далекосяжні наслідки для всієї глобальної безпеки. На перший погляд, така підтримка може знижувати можливість прямої ескалації, автор також підкреслює, що це одночасно посилює напруженість між США та Китаєм, що може призвести до непередбачуваних наслідків.

Важливим фактором вивчення в дослідженні стали економічні зв'язки та взаємозалежність країн в економічному контексті. Економічні зв'язки хоч і міцні, не зменшили політичних розбіжностей. Така ситуація створює парадоксальне становище, де економічна співпраця та стратегічні альянси водночас сприяють стабільності та підвищують ризик конфлікту. З огляду на це варто зауважити, що роль США в цьому регіоні є як стабілізуючим фактором, так і потенційним джерелом ескалації напруженості. Цю тезу підтверджує і P.-Y. Hung (2022), розглядаючи у своєму дослідженні двозначність економічних відносин між Китаєм, Тайванем та сусідніми країнами. Важливо зазначити, що автор звертає увагу на значну роль, яку відіграють економічні зв'язки, але водночас висловлює занепокоєння щодо можливого політичного тиску з боку Пекіна, обумовленого економічною залежністю Тайваню від Китаю.

Військова активність Китаю, зокрема розвиток морських та повітряних сил, безумовно, викликає занепокоєння у Тайвані та його союзників, особливо у Вашингтоні. Зокрема, H. Sadibaqosev (2024) підкреслює, що модернізація військових сил Тайваню, включаючи закупівлю сучасної зброї з США, є адекватною відповіддю на зростаючу загрозу з боку Китаю. Однак, в цьому дослідженні зазначається, що протистояння потрібно розглядати не лише через призму військових стратегій, але й через економічні та дипломатичні аспекти, які впливають на регіональну безпеку.

Результати дослідження показують, що сучасні геополітичні зміни, включаючи зростаючу конкуренцію між Сполученими Штатами та Китаєм, впливають на ситуацію навколо Тайваню. Зміцнення альянсів США в регіоні, зокрема з Японією, Південною Кореєю та Австралією, є частиною стратегії стримування Китаю (Ху, 2024). Водночас Китай активізує свої зусилля з укріплення відносин з Росією та іншими країнами, що також впливає на ситуацію в регіоні.

Зроблені висновки підтверджуються іншими дослідженнями. Наприклад, дослідження С. Chen (2018) підтверджує, що економічна інтеграція не завжди призводить до політичного зближення, особливо коли йдеться про відносини між країнами з різними політичними системами. Крім того, дослідження K. Zhang (2023) показує, що військова стратегія Китаю включає не тільки прямі військові загрози, але й тактики «сірої зони», такі як економічні санкції та кібератаки, спрямовані на підірив стабільності Тайваню.

Згідно з дослідженням, рішення Китаю щодо Тайваню багато в чому залежать від внутрішньополітичної ситуації та необхідності підтримки легітимності режиму. Це підтверджується дослідженнями E. Jung (2023), який показує, що китайська влада часто використовує напруженість навколо Тайваню для зміцнення внутрішньої підтримки. Політичні та дипломатичні стратегії сусідніх країн у контексті китайсько-тайванського конфлікту демонструють значну варіативність, що зумовлено відмінностями в їхніх економічних і геополітичних інтересах. Японія не може собі дозволити ігнорувати зростаючу військову загрозу з боку Китаю, тому вона дедалі активніше шукає підтримки США, але робить це через неформальні канали, щоб не спровокувати економічні санкції з боку Пекіна.

Ситуація Південної Кореї в контексті китайсько-тайванських відносин є ще складнішою, що підкреслюють численні дослідження, зокрема, дослідження L. Chaewon & A.P. Liff (2022). Однак, важливо зазначити, що підтримання балансу між економічними інтересами та стратегічними альянсами є постійним викликом для Сеула. Південна Корея намагається уникати радикальних дій, що могли б порушити стабільність у регіоні, але водночас змушена реагувати на загрози, такі як військова агресія з боку Північної Кореї. Це ставить країну у позицію, де необхідно постійно оцінювати короткострокові економічні вигоди від співпраці з Китаєм та довгострокові безпекові інтереси, пов'язані з альянсом зі США.

У порівнянні з іншими країнами, такими як Японія чи Південна Корея, Індія має більш гнучкі можливості для маневру завдяки своїй відносно незалежній економічній позиції та важливості регіональних стратегічних альянсів. Завдяки цій відносній свободі, дослідження J.T. Jacob (2022) чітко демонструє, що Індія підтримує Тайвань як частину своєї стратегії стримування китайського впливу. Однак цей підхід має обмеження, зумовлені економічними інтересами Індії та стратегічним партнерством із Китаєм, що відзначають A. Jash (2023).

Важливо зазначити, що військові стратегії, без сумніву, відіграють центральну роль у динаміці відносин між Китаєм і Тайванем. Історичні суперечки щодо суверенітету над Тайванем є не лише джерелом напруженості, але й постійно використовуються як інструмент політичного тиску. Китай, з одного боку, посилює свою військову присутність і проводить регулярні навчання в Тайванській протоці, намагаючись підкреслити свої претензії на острів. З іншого боку, як зазначає у своєму дослідженні A.H. Cordesman & J. Kendall (2016) Тайвань, розуміючи загрозу з боку Китаю, активно модернізує свої збройні сили та зміцнює співпрацю зі США, щоб забезпечити свою обороноздатність.

Економічна співпраця часто розглядається як засіб пом'якшення конфліктів, але в реальності вона може стати як інструментом тиску, так і платформою для конструктивного діалогу. Це підкреслює складність і багатогранність відносин між Китаєм і Тайванем, де економічні фактори можуть як стабілізувати ситуацію, так і загострити політичні суперечки залежно від контексту та стратегічних намірів обох сторін. Хоча D. Wiratama (2017) зазначає, що економічні відносини між Китаєм і Тайванем мають в першу чергу стабілізуючий вплив на політичну ситуацію в регіоні.

Попри численні дослідження, багато аспектів проблеми залишаються недостатньо вивченими. Наприклад, важливо більш детально вивчити, як внутрішньополітичні зміни в США та Китаї впливають на їхню зовнішню політику щодо Тайваню. Зміни в керівництві, політичні рішення та громадська думка можуть суттєво вплинути на підходи обох країн до розв'язання тайванського питання. Наприклад, якщо новий президент США приймає жорсткішу позицію щодо Китаю, це може призвести до посилення підтримки Тайваню, що, своєю чергою, може спричинити загострення напруженості. З іншого боку, внутрішні політичні кризи в Китаї можуть змусити Пекін зайняти більш

агресивну позицію щодо Тайваню для консолідації влади й відвернення уваги від внутрішніх проблем.

Отже, попри значний обсяг проведених досліджень, залишаються численні невивчені аспекти проблеми, які потребують подальшого аналізу. Більш детальне вивчення внутрішньополітичних змін у США та Китаї, реакції регіональних акторів, ролі військових стратегій і економічних відносин між Китаєм і Тайванем допоможе краще зрозуміти складність цього конфлікту і розробити ефективні стратегії для його вирішення.

Висновки

У проведеному дослідженні було оцінено вплив громадянської війни в Китаї (1945-1949) на політичний статус Тайваню, а також проаналізовано сучасну міжнародну ситуацію в контексті китайсько-тайванського конфлікту. Дослідження досягло своєї мети, встановивши, що громадянська війна в Китаї стала ключовим моментом у формуванні сучасного політичного ландшафту регіону Східної Азії.

Було виявлено, що конфлікт між комуністичними силами під керівництвом Мао Цзедуна і націоналістичним урядом Гоміньдану, очолюваним Чан Кайші, призвів до утворення двох окремих політичних утворень: Китайської Народної Республіки на материковій частині Китаю і Китайської Республіки на острові Тайвань. Це розділення привело до формування двох окремих політичних утворень, які й донині функціонують паралельно, кожне з яких претендує на представлення єдиного китайського народу. Відтак, ця подія стала важливим етапом у формуванні сучасної політичної географії Китаю і Тайваню.

Результати дослідження показали, що сучасний конфлікт між Китаєм і Тайванем має значний вплив на міжнародні відносини, особливо в контексті геополітичної стратегії й глобальної безпеки. Відзначено,

що напруженість між Пекіном і Тайбеєм вносить суттєві корективи в міжнародні відносини, впливаючи на безпекову політику великих держав. США, Японія, Південна Корея та Індія є ключовими акторами, які відіграють важливу роль у підтримці стабільності в цьому регіоні. Сполучені Штати Америки продовжують надавати військову допомогу Тайваню, включаючи продаж сучасного озброєння і військових технологій, що суттєво посилює оборонний потенціал острова. Японія, Південна Корея та Індія, своєю чергою, також залучені до створення стратегії стримування і підтримки регіональної безпеки.

Отримані показники свідчать про значний вплив міжнародних акторів на розвиток конфлікту між Китаєм і Тайванем. Зокрема, економічні санкції, введені міжнародним співтовариством проти Китаю, і дипломатичний тиск, застосовуваний з боку країн Заходу, суттєво вплинули на стратегічні рішення Пекіна. Це спонукало Китай до активізації політики економічного та військового тиску на Тайвань, що, своєю чергою, призвело до підвищення оборонних спроможностей Тайваню. Тайвань активно укріплює свої міжнародні зв'язки, шукаючи нових партнерів і підтримки на міжнародній арені. Такі дії демонструють, що міжнародні відносини в регіоні залишаються динамічними й взаємозалежними, що є ключовим аспектом у дослідженні глобальної безпеки та міжнародної політики. В подальших дослідженнях теми варто звернути увагу на вплив неофіційної дипломатії Тайваню на міжнародну підтримку, включаючи взаємодію з країнами Глобального Півдня.

Подяки

Немає.

Конфлікт інтересів

Відсутній.

UDC: 327.5

Doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.100

Yuriy Skorokhod*

Doctor of Political Science, Professor

Taras Shevchenko National University of Kyiv

01601, 58 Volodymyrska Str., Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0003-4391-2088>

Artem Sapsai

PhD in Political Science, Associate Professor

State University "Kyiv Aviation Institute"

03680, 1 Liubomyr Huzar Ave, Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/0000-0001-9857-5272>

The significance of the Taiwan question for contemporary international politics

Abstract. This study aimed to assess the impact of the Chinese Civil War (1945-1949) between the People's Republic of China and Taiwan, as well as evaluate the current situation on the international stage regarding the conflict between China and Taiwan, the policies of neighbouring countries, and the United States of America, as a key actor in the Pacific region. The research examined the course of the war, key stages, outcomes, and the present situation in the context of the China-Taiwan conflict. The methodology involved a comparative analysis of official statements and memoirs of the participants in the events, as well as an examination of the decisions, strategies, and tactics of the governments of the PRC and Taiwan during and after the Civil War. The results indicated that the tensions surrounding Taiwan are one of the most significant issues in international politics, particularly in the context of global stability. The international community responds in varying ways: the USA and Japan actively support Taiwan, while the EU, South Korea, and India exhibit caution in their diplomatic stance. Although the EU supports the One-China policy, it has expressed concern over the rising tensions, urging the strengthening of economic and trade relations with Taiwan and increasing its participation in international organisations. The USA continues to support Taiwan. China's military presence in the Taiwan Strait and its military exercises contribute to rising tensions, prompting the intensification of military cooperation between the USA, Japan, and other regional allies. Japan and South Korea, despite their economic ties with China, seek to maintain stability in the region, while India is strengthening its economic and unofficial relations with Taiwan in response to Chinese aggression. India is actively developing cooperation with Taiwan in technology and security, emphasising a pragmatic approach to the China-Taiwan conflict. The results suggest that the Chinese Civil War had a long-lasting impact on Taiwan's political status, laying the foundation for the current conflict. The tensions between China and Taiwan reflect the complexity of global politics and the varying approaches of international actors to the conflict

Keywords: One-China policy; territorial conflict; geopolitical tension; Asia-Pacific region; regime legitimacy; regional security

Introduction

The conflict between China and Taiwan is one of the most complex issues in international relations today. Its origins lie deep in the historical, political, and ideological roots of the Chinese Civil War of 1945-1949. Following the war's conclusion, the Chinese Communist Party (CCP) established control over mainland China and proclaimed

the People's Republic of China (PRC), while the Republic of China (ROC) government, led by Chiang Kai-shek, was forced to retreat to the island of Taiwan. Since then, both sides have claimed legitimacy as the sole representative of all of China. Given the escalating tensions and the potential threat of armed conflict, the need to study this

Received: 21.09.2024, Revised: 25.11.2024, Accepted: 18.12.2024

Suggested Citation:

Skorokhod, Yu., & Sapsai, A. (2024). The significance of the Taiwan question for contemporary international politics. *Foreign Affairs*, 34(6), 100-109. doi: 10.59214/ua.fa/6.2024.100.

*Corresponding author

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

issue is more urgent than ever. The contemporary political situation surrounding Taiwan has a significant impact on international stability, particularly on US-China relations, and on security in the Asia-Pacific region.

To grasp the theoretical underpinnings of the conflict, one must turn to the concept of “OneChina” (Liff & Lin, 2022), which is central to the PRC’s diplomatic strategy and directly pertains to Taiwan’s status on the international stage. This policy asserts that there is only one China and that Taiwan is an inalienable part of it, with the PRC government being the sole legitimate representative of China. Over the past few decades, most countries have gradually shifted towards recognising the PRC as the sole legitimate representative of China, leading to Taiwan’s diplomatic isolation.

Existing research on this topic encompasses a wide range of aspects, from historical to military-strategic and diplomatic. Considerable attention has been paid to the history of the Civil War and its consequences, as detailed in studies by scholars such as S. Gartner *et al.* (2021) and L. Duan (2023). They highlight the decisive battles and political decisions that led to the eventual division of China and Taiwan. Other research, such as those by Z. Zhang (2024) or M. Liu (2024), focus on analysing contemporary Chinese policy towards Taiwan, including military exercises, diplomatic pressure, and economic sanctions. A recent study, such as that by K. Zhang (2023), shows that Taiwan continues to actively develop its defence capabilities and strengthen diplomatic ties with other countries, despite pressure from China.

Furthermore, a significant body of research is dedicated to the economic and social aspects of the China-Taiwan conflict. Studies by D. Wiratama (2017) and C.-K. Chen (2018) examine economic relations between China, the US, and Taiwan, including trade, investment, and economic integration.

The social aspects of the conflict are also explored in numerous articles. For instance, L. Nachman *et al.* (2023) investigate issues of identity and nationalism, particularly how Taiwanese people define themselves in the context of growing pressure from China. Meanwhile, R. Hsiao (2023) analysed the impact of Chinese propaganda and media on public opinion in Taiwan, exploring how information campaigns influence Taiwanese attitudes towards mainland China.

A crucial aspect of studying this topic is the policies not only of the USA but also of neighbouring countries in the context of the China-Taiwan conflict. Considering the positions of Japan, South Korea, and India, one can observe the different approaches and strategies of these countries towards Taiwan and China. As L.G. Wallace (2023) notes in their research, Japan takes an active stance in supporting Taiwan. This is driven by both historical ties and geopolitical interests. In the research of L. Chaewon & A.P. Liff (2022) examining the relations between South Korea and Taiwan, a cautious approach of the Korean government in its policy towards the China-Taiwan conflict is traced. On the one hand, South Korea has significant economic ties with China and does not wish to complicate them. On the other hand, South Korea understands the importance of maintaining regional stability and

cooperation with other democratic countries. India also pursues a pragmatic policy towards Taiwan, as noted in the research of J.T. Jacob (2022) and A. Jash (2023). Despite officially recognising the One-China policy, India actively develops economic and unofficial relations with Taiwan. India sees Taiwan as an important partner in technology and security, which strengthens its position in the region and responds to growing aggression from China.

Despite a significant body of research, some gaps require further investigation. In particular, insufficient attention has been paid to the analysis of the role of other international actors in the China-Taiwan conflict, such as the European Union and other Asian countries. Additionally, there is a need for a more detailed examination of domestic political processes in China and Taiwan that influence the development of the conflict.

This research aimed to uncover the historical antecedents and the current state of the conflict, which is crucial for understanding the geopolitical processes in the region. The key objectives of this research were:

- ◆ to assess the impact of the Civil War on Taiwan’s political status;
- ◆ to examine the influence of international actors, such as the USA, Japan, the EU, South Korea, and India, on the development of the conflict between the PRC and Taiwan;
- ◆ to analyse the current situation on the international stage in the context of the China-Taiwan conflict. This includes examining the international response and strategies for ensuring regional stability and preventing the escalation of the conflict.

Materials and Methods

A comprehensive approach was employed for this study. To achieve the aim of research and obtain accurate data, official statements from the governments of the PRC, Taiwan, the USA, Japan, the EU, South Korea, and India were utilised to analyse the contemporary diplomatic situation. The research sample included historical data selected on a representative basis to reflect the global picture in the Indo-Pacific region. In addition to the primary countries of study, China and Taiwan, data from neighbouring countries or those considered globally significant actors, such as Japan, India, South Korea, and the USA, were included. These countries were chosen due to their diverse approaches to gender equality and the availability of accessible data.

Data collection was conducted in several stages. In the first stage, an analysis of archival documents and research was carried out to provide the most objective account of the events of the Civil War. Each document was carefully vetted for authenticity and relevance to the research topic. In the second stage, the political statements and declarations of the governments of the PRC, Taiwan, the USA, Japan, the EU, South Korea, and India were analysed (Law of USA No. H.R. 815, 2024; Ministry of National Defense Taiwan, 2024). This stage involved the collection and systematisation of contemporary political statements, official press releases, and public speeches by government representatives. Particular attention was paid to analysing changes in the policies and strategies of these states regarding the China-Taiwan conflict.

In the final stage, an analysis of the actions of international actors was conducted based on analytical reports and official documents (Dotson, 2023; Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479, 1979). Analytical reports from leading international organisations and think tanks, such as the UN (United Nations) (Maizland, 2024) and ASEAN (2021), were utilised. This stage involved examining the impact of economic, military, and diplomatic decisions on the development of the conflict. Analytical reports and documents were used to evaluate the effectiveness of international sanctions, economic incentives, and military support provided to Taiwan.

The methodology of this research involved a comprehensive approach to analysing the ideological and political conflict between the PRC and Taiwan, as well as its impact on neighbouring countries and regional stability. To achieve the research objectives, both quantitative and qualitative analysis methods were employed. Quantitative methods included statistical analysis of data collected from official sources and analytical reports. Qualitative methods included content analysis of official statements and documents, as well as discourse analysis of media and academic publications. The overall approach to the research was interdisciplinary, allowing for consideration of various aspects of the conflict – historical, political, economic, and social. This enabled not only an assessment of the current state of the conflict but also an understanding of its root causes and potential solutions.

Results

The history of the issue and recent events in the China-Taiwan conflict. The Chinese Civil War (1945-1949) was a pivotal event in Chinese history that significantly shaped the region's political landscape, particularly concerning Taiwan. This conflict unfolded between the Chinese Communist Party (CCP), led by Mao Zedong, and the Chinese Nationalist Party (Guomindang, or GMD), headed by Chiang Kai-shek. Although the conflict between the CCP and GMD had begun in 1927, it was temporarily suspended during the Japanese occupation of China during World War II. After the war ended in 1945, both sides resumed their struggle for control of the country. The Civil War reignited with renewed vigour, becoming a battleground between ideologies: communism and nationalism.

Initially, the Guomindang held a significant advantage due to support from the United States of America (USA) and control over most major cities and industrial centres. However, the CCP, relying on the support of the rural population and employing guerrilla warfare tactics, managed to gradually turn the tide of the conflict. Decisive communist victories in the battles for Manchuria, coupled with strategic errors by the GMD, led to the loss of control over mainland China's key regions. By the end of 1948, the CCP controlled most of mainland China, making communist victory inevitable.

In December 1949, after their final defeat, Chiang Kai-shek and the remnants of his government, along with approximately two million refugees, fled to the island of Taiwan. There, they proclaimed Taiwan as part of the Republic of China, which, in their view, remained the legitimate

government of all of China. This relocation marked a pivotal moment in the formation of Taiwan's modern status.

The relocation of the Guomindang government to Taiwan had significant consequences for the island. Isolated from mainland China, Taiwan embarked on a rapid process of modernisation and economic development. The nationalist government sought to establish authoritarian control over the island to prevent the spread of communist ideas. At the same time, Taiwan received substantial support from the United States, which viewed it as a bulwark against the spread of communism in Asia.

The Chinese Civil War and the flight of the nationalists to Taiwan laid the foundations for the protracted conflict between the PRC and Taiwan, which remains unresolved to this day. This conflict continues to have a significant impact on contemporary international politics, as Taiwan struggles for international recognition and support, while China insists on its One-China policy. The One-China policy is a fundamental concept at the core of the diplomatic strategy of the People's Republic of China and is directly related to the status of Taiwan on the international stage. This policy asserts that there is only one China and that Taiwan is an inseparable part of it. According to this policy, the government of the PRC is the sole legitimate representative of China at the international level (Brossat, 2023). The One-China policy originated following the conclusion of the Chinese Civil War in 1949, when the Communist Party of China, led by Mao Zedong, established control over mainland China and declared the formation of the People's Republic of China. Meanwhile, the Republic of China, led by Chiang Kai-shek, relocated to the island of Taiwan. Since that time, both sides have claimed legitimacy as the representative of all of China.

Throughout the 1950s and 1960s, most Western countries, including the USA, recognised the government of Taiwan as the sole legitimate government of China. However, the situation changed in 1971, when the United Nations General Assembly adopted Resolution (United Nations General Assembly Resolution No. 2758 (XXVI), 1971), transferring China's seat in the UN from the Republic of China (Taiwan) to the People's Republic of China (mainland China). This decision marked a significant turning point in the international recognition of the One-China policy. After the adoption of the Resolution, the majority of countries around the world gradually moved to recognise the PRC as the sole legitimate representative of China. This led to the severance of official diplomatic relations with Taiwan, although many countries continued to maintain unofficial ties with the island. Currently, only a few countries (Vatican City, Palau, Nauru, the Marshall Islands, Haiti, and Saint Lucia) officially recognise Taiwan as an independent state (Fig. 1).

The One-China policy has a significant impact on international relations. Beijing actively applies economic and political pressure on countries attempting to establish official relations with Taiwan, and it uses its economic influence to isolate Taiwan on the international stage (Lin & Keng, 2023). The PRC insists that any country wishing to have official diplomatic relations with China must recognise the One-China policy.

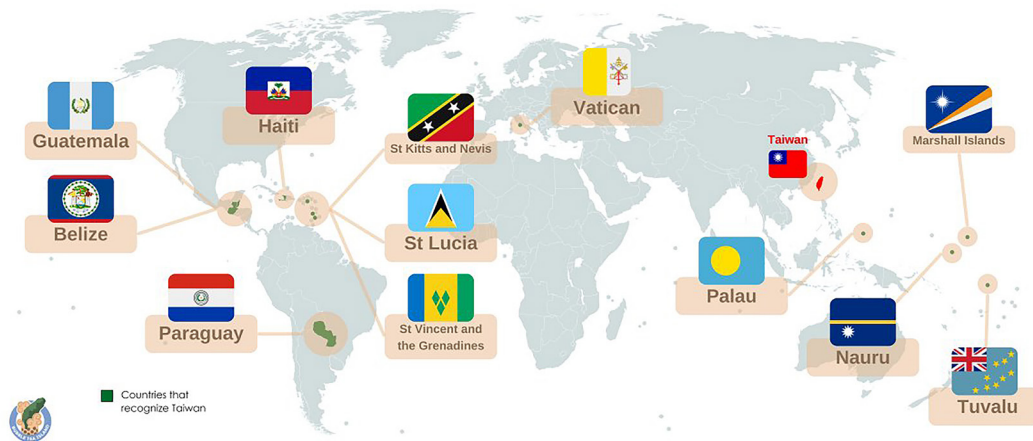

Figure 1. Countries that recognise Taiwan's independence

Source: Countries that recognize Taiwan (2024)

Taiwan, for its part, continues to fight for its international recognition and support. Since the 1980s, Taiwan has undergone a process of democratisation, transforming it into one of the most developed democracies in Asia. The country's government uses its democratic system, economic power, and technological advancements to strengthen its international standing. Specifically, the Taiwanese company TSMC is a leading global producer of semiconductors, making Taiwan an important player in the global economy (Park, 2022).

Taiwan has also been actively seeking support from international organisations and states, particularly the United States, Japan, and European Union countries. The USA remains Taiwan's largest ally, providing military and political support, although it officially recognises the One-China policy. In 1979, the USA enacted the Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479 (1979), which established a legal framework for US-Taiwan relations without formal diplomatic recognition. Since 2022, tensions between the People's Republic of China and Taiwan have significantly escalated, drawing significant international attention and increasing the risk of conflict in the region. One of the most significant events in China-Taiwan relations in 2022 was the visit of US House Speaker N. Pelosi (2022) to Taiwan. This was the first visit by such a high-ranking US official in decades and provoked a strong reaction from China. N. Pelosi (2022) met with Taiwanese President Tsai Ing-wen, expressing support for Taiwan and its efforts to preserve democracy and sovereignty (South Korean president..., 2022). This visit led to a significant escalation of tensions between the USA and China. Beijing responded with a series of military drills, including the launch of missiles near Taiwanese waters, and increased its military presence in the region. China also imposed economic sanctions on Taiwan, including a ban on imports of certain goods and a reduction in natural gas exports.

In August 2023, China conducted large-scale military exercises involving air, naval, and missile systems (Ministry of National Defense Taiwan, 2023). These drills included simulations of an island blockade and amphibious landings, sparking international concern about a potential

invasion of Taiwan. In response to the growing threat from China, Taiwan significantly increased its defence spending. In 2024, Taiwan's defence budget (Jung, 2023) reached a new record of over 19 billion USD. Taiwan invested in purchasing advanced air defence systems, state-of-the-art missile systems, and warships. The island also actively worked on developing its own defence technologies, including cruise missiles capable of reaching the Chinese mainland.

Taiwanese President Tsai Ing-wen (2016-2024) emphasised the importance of strengthening the island's defence capabilities, stating that Taiwan must be prepared for any scenario. In particular, Taiwan purchased new F-16 fighter jets from the USA and invested in developing its own long-range missile systems. In July 2024, China continued its exercises (Ministry of National Defense Taiwan, 2024), conducting military flights in the airspace near Taiwan and carrying out naval manoeuvres, increasing pressure on Taiwan.

Implications of the conflict for US-China relations and the stance of neighbouring countries. The Taiwan issue has become one of the most pressing topics in international politics, reflecting the growing tensions in Taiwanese policy and the significant impact of this conflict on global stability. The international response to the heightened tensions around Taiwan reflects the complexity and diversity of positions, ranging from active military and diplomatic support from the USA and Japan to a cautious and diplomatic stance by the EU, South Korea, and India. These diverse approaches underscore the importance of Taiwan to global security and the need for diplomatic efforts to ensure peace and stability in the region.

Following the end of the Chinese Civil War in 1949 and the establishment of the People's Republic of China, the USA for many years adhered to a policy of non-recognition of the PRC as the legitimate government of China, instead supporting the Republic of China on Taiwan. However, in 1979, the USA officially recognised the PRC and established diplomatic relations, while simultaneously passing the Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479 (1979), which guarantees defensive support for the island.

The United States of America continues to play a pivotal role in supporting Taiwan. In 2024, the USA announced a new military aid package worth over 9 billion USD (Law of USA No. H.R. 815, 2024), which includes advanced air defence systems, submarines, and surveillance technologies. This aid package is designed to enhance Taiwan's defence capabilities in the face of growing aggression from China. The heightened tensions in the Taiwan Strait have also served as a catalyst for the intensification of the US-Taiwan strategic partnership. Strategic rivalry between the PRC and the USA has intensified over several key issues, with the Taiwan issue playing a central role. Beijing views Taiwan as an inseparable part of its territory and seeks its reunification, while Washington supports the status quo and seeks to prevent any unilateral changes. One of the main reasons for the heightened tensions has been the increased Chinese military presence in the Taiwan Strait and the conduct of large-scale military exercises near Taiwan (Sadibaqosev, 2024). In response to these actions, the USA has increased its military support for Taiwan, including the supply of modern weapons and the conduct of joint military exercises. This increase in military

activity by both sides has only exacerbated the situation and increased the risk of confrontation.

Beyond the military tensions, the strategic rivalry between the PRC and the USA also has significant economic dimensions. Mutual trade restrictions and sanctions imposed by both sides create additional barriers to economic cooperation. In particular, the USA has imposed restrictions on the export of high-tech goods to China (International Trade Administration, 2023), negatively impacting the Chinese economy. In response, the PRC has imposed sanctions on US companies, which has also had negative consequences for economic relations between the two countries. However, despite the tensions, economic interdependence between the USA and China remains significant. Trade between the two countries remains high, and both sides understand the importance of maintaining economic ties. According to 2023 data, USA trade in goods and services with China amounted to approximately 756.3 billion USD. Exports totalled 198.2 billion USD, while imports amounted to 558.1 billion USD (United States Trade Representative, 2024) (Table 1). However, the growing tensions over Taiwan could lead to further economic sanctions and restrictions, further complicating economic cooperation.

Table 1. Trade between the USA and PRC from 2021-2024

Year	Imports (Billion USD)	Exports (Billion USD)
2021	506.4	151.1
2022	562.9	195.5
2023	558.1	198.2
2024	479	186

Notes: data for 2024 is only for the first half of the year (1 January 2024 - 1 August 2024)

Sources: United States Trade Representative (2024)

The strategic rivalry between the PRC and the USA has significant geopolitical implications. Taiwan has become a crucial element in the broader struggle for influence in the Asia-Pacific region. The USA is actively working to strengthen its alliances with countries in the region, such as Japan, South Korea, and Australia, to contain Chinese influence. The PRC is working to strengthen its geopolitical positions, developing partnerships with countries that have antagonistic relations with the USA. This includes strengthening cooperation with Russia, Iran, and other countries willing to support China's position on the international stage.

US policy towards Taiwan remains one of the key aspects of the strategic rivalry between Washington and Beijing. This policy is characterised by increased defence support, diplomatic efforts to ensure Taiwan's international status, and significant influence on US-China trade and economic relations. The USA has traditionally provided Taiwan with significant defence support, contributing to the maintenance of the status quo in relations between Taiwan and China.

Diplomatic support for Taiwan from the USA also remains an integral part of its policy. Washington is actively working to ensure Taiwan's participation in international organisations and to strengthen its international status. Although the USA officially adheres to the One-China policy, it simultaneously supports Taiwan's efforts to expand international relations and participate in global forums. The USA actively advocates for Taiwan's participation in

organisations such as the World Health Organization (WHO) and the International Civil Aviation Organization (ICAO) (U.S. Department of State, 2023). These efforts aim to ensure Taiwan's access to vital information and international support, which is critical for its security and development.

The European Union, while continuing to adhere to the One-China policy, has also expressed serious concerns about the growing tensions in the region. In December 2023, the European Parliament adopted Resolution of European Parliament No. 2019/2183(INL) (2023), calling for stronger economic and trade relations with Taiwan and increased Taiwanese participation in international organisations. This has become part of the EU's strategy to support Taiwan's international status and protect it from potential threats from China. Despite this, the EU's response remains cautious. The European Union encourages diplomatic dialogue and expresses concern about the potential economic consequences for Europe in the event of further escalation of the conflict.

Regarding the policies of neighbouring countries, several key players should be highlighted. One of them is Japan, as one of Asia's leading economies and a significant player in regional security. Japan has deep economic ties with both China and Taiwan. China is Japan's largest trading partner, making regional stability critical for the Japanese economy. In 2023, bilateral trade between Japan and China exceeded 350 billion USD, demonstrating the

high interdependence of the two economies (Japan External Trade Organization, 2023). However, Taiwan is also an important economic partner for Japan. The island plays a key role in the global supply chain for electronics and semiconductors, which are critical for Japan's technology industry (Yasuyuki, 2023).

The growing tensions between China and Taiwan have raised serious concerns for Japan's national security. Japan's proximity to the Taiwan Strait means that any escalation of the conflict could have severe consequences for Japan's security. The Japanese government views stability in the Taiwan Strait as critical to its own national security. In 2022, the Japanese government released a new defence strategy, which emphasised the importance of security in the Taiwan Strait (Japan, 2022). In this document, Japan reaffirmed its commitment to cooperating with its allies, such as the USA, to ensure regional stability. Japan actively advocates for a peaceful resolution to the conflict between China and Taiwan. In 2023, G7 foreign ministers, including Japan, called for restraint and dialogue between the parties to avoid escalating tensions (G7 Foreign Ministers' statement, 2023).

A key aspect of Japan's policy towards Taiwan is the strengthening of defence cooperation with the USA. In 2023, Japan and the USA conducted large-scale military exercises, including manoeuvres to defend Taiwan from a potential invasion by the PRC. These exercises aimed to demonstrate readiness to respond to potential threats and underlined the strategic importance of Taiwan for Japan (Lawrence, 2023). Additionally, Japan is actively cooperating with other countries in the region, such as Australia and South Korea, to strengthen regional security.

In response to the growing threat from China, Japan is also taking domestic measures to enhance its own defence capabilities. In 2024, the Japanese government increased its defence budget to a record 51 billion USD, enabling the procurement of cutting-edge military technologies and the modernisation of its armed forces (Ministry of Defense of Japan, 2024). Japan is also expanding its military presence on islands near the Taiwan Strait, particularly the Senkaku Islands, which are the subject of territorial disputes with China. In 2022 the Japanese military installed new radar systems and strengthened defensive positions on these islands to enhance its ability to respond to potential threats (Chinese military activity spurs..., 2022).

When analysing the policies of neighbouring countries that could become directly involved in a conflict, South Korea should be highlighted as one of Asia's leading economies and democracies. Korea is attempting to balance supporting economic relations with China while protecting its national interests and security. South Korea's relations with China have a significant economic foundation. China is South Korea's largest trading partner, and the volume of trade between the two countries reaches billions of dollars annually (Observatory of Economic Complexity, n.d.). The Chinese market is crucial for exports of South Korean goods, especially in the electronics, automotive, and chemical industries. These economic ties create a significant dependence of South Korea on the Chinese market, which influences its foreign policy.

On the other hand, South Korea has strategic and security concerns regarding China. The growth of China's

military power and its aggressive policy in the South China Sea are causing concern in Seoul (Park, 2022). South Korea is actively cooperating with the USA and other allies to ensure regional security. However, given its economic dependence on China, South Korea is forced to be cautious in its policy and avoid direct confrontations with Beijing.

South Korea's relations with Taiwan are characterised by minimal intensity compared to its relations with China. South Korea officially (South Korean president..., 2024) adheres to the OneChina policy and does not have official diplomatic relations with Taiwan. However, economic and unofficial diplomatic ties between South Korea and Taiwan continue to develop. Taiwan is a significant trading partner for South Korea, especially in the fields of high technology and semiconductors. Economic cooperation between the countries is growing, contributing to the strengthening of their ties (Jung, 2023).

In terms of security, South Korea focuses on its own challenges related to North Korea. The threat from North Korea remains a top priority for Seoul, limiting its ability to actively participate in the China-Taiwan conflict. South Korea seeks to maintain regional stability and avoid escalating tensions that could impact its own security (Hossain, 2023). South Korea's policy towards the China-Taiwan conflict is characterised by pragmatism and caution. On the one hand, Seoul upholds the One-China policy and seeks to maintain stable relations with Beijing, given its economic interests. On the other hand, South Korea aims to avoid excessive dependence on China and diversify its economic ties. In this context, cooperation with Taiwan becomes increasingly important.

The South Korean government's policy towards the conflict reflects its desire to ensure national security, strengthen its economic position, and maintain stable relations with China. Seoul seeks to balance supporting the One-China policy and developing economic and unofficial diplomatic ties with Taiwan. This approach allows South Korea to effectively respond to the challenges it faces due to regional tensions and simultaneously strengthen its position in the global context (Carothers, 2023).

India's stance on the China-Taiwan conflict, like that of most countries, is nuanced. India's relations with China are strained due to territorial disputes and competition for regional influence. On the other hand, India's relations with Taiwan are more friendly, and cooperation between the countries is growing. India and China have a long history of territorial disputes, most notably the border dispute in the Himalayas, which led to war between the two countries in 1962. In 2020, these disputes flared up again during the Galwan Valley incident, resulting in significant casualties on both sides (Ahmed *et al.*, 2020). These events highlight the ongoing instability in India-China relations. Despite regular diplomatic meetings and efforts to reduce tensions, deep mistrust remains between the two countries, and they continue to compete for influence in South-east Asia and the Indian Ocean.

India seeks to strengthen its position in the region and is actively pursuing new strategic partnerships. In this context, relations with Taiwan play an important role. India and Taiwan share a common interest in containing Chinese expansion and strengthening their own economic and technological capabilities. In 2023-2024, India

significantly increased economic cooperation with Taiwan, particularly in the fields of information technology, semiconductors, and innovation (Vanvari & Tan, 2023).

On the security front, India is also intensifying its cooperation with Taiwan. Although official military ties between the countries remain limited, the growing tensions in relations with China are forcing India to seek new ways to ensure its own security. Taiwan, as a potential ally in containing China, is becoming increasingly important for India. This is manifested in an increasing number of joint diplomatic initiatives and the exchange of security information. India's policy towards the China-Taiwan conflict takes a pragmatic approach. On the one hand, India officially supports the One-China policy and does not have official diplomatic relations with Taiwan. This is due to economic interests and the need to maintain stable relations with China, which is one of India's largest trading partners. On the other hand, India is actively developing unofficial relations with Taiwan and providing it with support from international organisations (Jacob, 2022).

India's economic situation also influences its approach to the conflict. India seeks to diversify its economic ties and reduce its dependence on China. In this context, Taiwan emerges as an important partner in the fields of high technology and innovation, which can help India strengthen its own economic base and become more competitive in the global market. Trade relations between India and Taiwan continue to grow, and both countries are working to expand cooperation in various sectors of the economy (Rocina & Rocina, 2023).

The security situation in the region also compels India to be cautious in its actions. Tensions in relations with China and the growing Chinese military presence in the South China Sea and Indian Ocean pose challenges to India's security. In this context, cooperation with Taiwan, which also faces aggression from China, becomes strategically important. India is actively involved in multilateral cooperation formats, such as the Quadrilateral Security Dialogue (Quad), which includes the USA, Japan, Australia, and India, to ensure regional stability and security (Aras & Kandemir, 2023).

The Indian government's approach to the China-Taiwan conflict is part of a broader strategy adopted by many countries. India seeks to balance the need to maintain stable relations with China with the desire to strengthen its partnership with Taiwan. This is evident in the combination of official support for the One-China policy and active economic and unofficial diplomatic cooperation with Taiwan. Such an approach allows India to effectively respond to the challenges posed by tensions in its relations with China, while simultaneously strengthening its position in the region and on the global stage.

Discussion

The historical context, rooted in the Chinese Civil War and the subsequent development of Taiwan, has significantly shaped the political and social relations between the two countries. Following the conclusion of the war in 1949, when the Chinese Communist Party established control over the mainland and the Republic of China retreated to Taiwan, a new political entity emerged, leading to prolonged tensions and conflicts.

Contemporary geopolitical shifts, including the growing competition between the United States and China, undoubtedly influence the situation surrounding Taiwan. However, it is worth noting that US support for Taiwan not only helps maintain a balance of power in the region, as D.F. Lawrence (2023) observes, but may also have far-reaching implications for global security. While such support may, at first glance, reduce the likelihood of direct escalation, the author also highlights that it simultaneously intensifies tensions between the USA and China, which could lead to unpredictable consequences.

A significant factor in this research has been the economic ties and interdependence between the countries in an economic context. Although economic ties are strong, they have not diminished political differences. This situation creates a paradoxical state of affairs where economic cooperation and strategic alliances simultaneously promote stability and increase the risk of conflict. In light of this, it is worth noting that the role of the USA in this region is both a stabilising factor and a potential source of escalating tensions. This thesis is supported by P.-Y. Hung (2022), who in their research examines the ambiguity of economic relations between China, Taiwan, and neighbouring countries. It is important to note that the author highlights the significant role played by economic ties but also expresses concern about the potential for political pressure from Beijing, driven by Taiwan's economic dependence on China.

China's military activities, particularly the development of its naval and air forces, undoubtedly cause concern in Taiwan and among its allies, especially Washington. Notably, H. Sadibaqosev (2024) emphasises that the modernisation of Taiwan's military, including the procurement of advanced weaponry from the USA, is an adequate response to the growing threat from China. However, this study notes that the confrontation should be viewed not only through the lens of military strategies but also through economic and diplomatic aspects that influence regional security.

Research findings demonstrate that contemporary geopolitical shifts, including the growing competition between the United States and China, impact the situation surrounding Taiwan. The strengthening of USA alliances in the region, particularly with Japan, South Korea, and Australia, is part of a strategy to contain China (Xu, 2024). Simultaneously, China is intensifying its efforts to strengthen relations with Russia and other countries, which also influences the regional situation.

The conclusions drawn are corroborated by other studies. For example, research by C. Chen (2018) confirms that economic integration does not always lead to political convergence, especially when dealing with countries with different political systems. Moreover, a study by K. Zhang (2023) shows that China's military strategy involves not only direct military threats but also "grey zone" tactics, such as economic sanctions and cyberattacks, aimed at undermining Taiwan's stability.

According to the research, China's decisions regarding Taiwan are largely dependent on domestic political circumstances and the need to maintain regime legitimacy. This is supported by research from E. Jung (2023), who demonstrates that the Chinese authorities often use

tensions surrounding Taiwan to strengthen domestic support. The political and diplomatic strategies of neighbouring countries in the context of the China-Taiwan conflict demonstrate significant variability, driven by differences in their economic and geopolitical interests. Japan cannot afford to ignore the growing military threat from China, and therefore it is increasingly seeking USA support, but does so through informal channels to avoid provoking economic sanctions from Beijing.

The situation of South Korea in the context of China-Taiwan relations is even more complex, as highlighted by numerous studies, including that of L. Chaewon & A.P. Liff (2022). However, it is important to note that maintaining a balance between economic interests and strategic alliances is a constant challenge for Seoul. South Korea seeks to avoid radical actions that could disrupt regional stability, but at the same time is forced to respond to threats such as military aggression from North Korea. This places the country in a position where it must constantly evaluate the shortterm economic benefits of cooperation with China against the long-term security interests associated with the USA alliance.

Compared to other countries, such as Japan or South Korea, India has more flexible manoeuvring capabilities due to its relatively independent economic position and the importance of regional strategic alliances. Thanks to this relative freedom, the research of J.T. Jacob (2022) clearly demonstrates that India supports Taiwan as part of its strategy to contain Chinese influence. However, this approach has limitations, determined by India's economic interests and strategic partnership with China, as noted by A. Jash (2023).

It is important to note that military strategies undoubtedly play a central role in the dynamics of the relationship between China and Taiwan. Historical disputes over the sovereignty of Taiwan are not only a source of tension but are also constantly used as a tool of political pressure. China, on the one hand, is increasing its military presence and conducting regular exercises in the Taiwan Strait, seeking to emphasise its claims to the island. On the other hand, as noted in the research of A.H. Cordesman & J.K. Kendall (2016), Taiwan, understanding the threat from China, is actively modernising its armed forces and strengthening cooperation with the USA to ensure its defence capabilities.

Economic cooperation is often seen as a means of mitigating conflicts, but in reality, it can become both a tool of pressure and a platform for constructive dialogue. This highlights the complexity and multifaceted nature of the relationship between China and Taiwan, where economic factors can both stabilise the situation and exacerbate political disputes depending on the context and strategic intentions of both sides. However, D. Wiratama (2017) notes that economic relations between China and Taiwan have a primarily stabilising influence on the political situation in the region.

Despite numerous studies, many aspects of the issue remain insufficiently researched. For example, it is important to study in more detail how domestic political changes in the USA and China influence their foreign policy towards Taiwan. Changes in leadership, policy decisions, and public opinion can significantly impact both countries'

approaches to resolving the Taiwan issue. For instance, if a new US president adopts a tougher stance towards China, this could lead to increased support for Taiwan, which in turn could exacerbate tensions. On the other hand, internal political crises in China could force Beijing to adopt a more aggressive position towards Taiwan to consolidate power and divert attention from domestic problems.

Thus, despite the significant amount of research conducted, there remain numerous unexplored aspects of the issue that require further analysis. A more detailed study of domestic political changes in the USA and China, the reactions of regional actors, the role of military strategies, and economic relations between China and Taiwan will help to better understand the complexity of this conflict and develop effective strategies for its resolution.

Conclusions

The conducted study assessed the impact of the Chinese Civil War (1945-1949) on the political status of Taiwan and analysed the current international situation in the context of the China-Taiwan conflict. The research achieved its aim by establishing that the Chinese Civil War was a pivotal moment in shaping the modern political landscape of the East Asian region. It was revealed that the conflict between the communist forces led by Mao Zedong and the nationalist government of the Guomindang, headed by Chiang Kai-shek, resulted in the formation of two separate political entities: the People's Republic of China on the mainland and the Republic of China on the island of Taiwan. This division led to the formation of two distinct political entities that still function in parallel, each claiming to represent a single Chinese people. Consequently, this event was a significant milestone in the formation of the modern political geography of China and Taiwan.

The research findings revealed that the contemporary conflict between China and Taiwan has a significant impact on international relations, particularly in the context of geopolitical strategy and global security. It was noted that the tensions between Beijing and Taipei are making substantial adjustments to international relations, influencing the security policies of major powers. The USA, Japan, South Korea, and India are key actors that play a significant role in maintaining stability in this region. The United States of America continues to provide military assistance to Taiwan, including the sale of modern weapons and military technologies, which significantly strengthens the island's defence capabilities. Japan, South Korea, and India, in turn, are also involved in creating a strategy of containment and supporting regional security.

The results of the study indicate a significant influence of international actors on the development of the conflict between China and Taiwan. In particular, economic sanctions imposed by the international community against China and diplomatic pressure exerted by Western countries have had a substantial impact on Beijing's strategic decisions. This has prompted China to intensify its policy of economic and military pressure on Taiwan, which, in turn, has led to an increase in Taiwan's defence capabilities. Taiwan is actively strengthening its international relations, seeking new partners and support in the international arena. Such actions demonstrate that international relations in the region remain dynamic and

interdependent, which is a key aspect in the study of global security and international politics. In future research on the topic, it is worth paying attention to the impact of Taiwan's unofficial diplomacy on international support, including interaction with countries of the Global South.

None.

None.

Acknowledgements

Conflict of Interest

References

- [1] Ahmed, T., Ali, S., Mirza, S., Rahman, W., & Amir, D. (2020). [Face-off between India and China in Galwan Valley: An analysis of Chinese incursions and interests](#). *Electronic Research Journal of Social Sciences and Humanities*, 2(3), 38-50.
- [2] Aras, F., & Kandemir, E. (2023). Returning to quad: India's search for regional security. *Codrul Cosminului*, 29, 401-424. doi: 10.4316/CC.2023.02.08.
- [3] ASEAN. (2021). *Economic integration and the investment climates in Asian countries: perspectives from Taiwan investors*. Retrieved from <http://surl.li/nqzuow>.
- [4] Brossat, A., & Ruiz Casado, J.A. (2023). *Culture of enmity: The discursive struggle for Taiwan in the making of the new Cold War*. Springer: New York. doi: 10.1007/978-981-99-4217-6.
- [5] Carothers, C. (2023). Does external threat unify? Chinese pressure and domestic politics in Taiwan and South Korea. *Foreign Policy Analysis*, 19. doi: 10.1093/fpa/orac039.
- [6] Chaewon, L., & Liff, A.P. (2022). The evolving relationship between South Korea and Taiwan in the context of China's rise. *Journal of Contemporary China*, 32(143), 745-764. doi: 10.1080/10670564.2022.2113959.
- [7] Chen, C.-K. (2018). *Political economy of China-Taiwan relations: Origins and development*. Lanham: Lexington Books. doi: 10.1080/9781498568050.
- [8] Chinese military activity spurs Japan to move radar unit closer to Taiwan, Senkaku islands. (2022). Retrieved from <https://newsonjapan.com/article/133828.php>.
- [9] Cordesman, A.H., & Kendall, J. (2016). [Chinese military modernization and the Taiwan strait military balance](#). In *Chinese strategy and military modernization in 2016: A comparative analysis* (pp. 501-554). Washington: Center for Strategic and International Studies (CSIS).
- [10] Countries that recognize Taiwan in 2024. (2024). Retrieved from <https://bubbleteaisland.com/2023/05/18/what-countries-recognize-taiwan-in-2023/>.
- [11] Dotson, J. (2023). [Taiwan announces an increased defense budget 2024](#). Retrieved from <https://globaltaiwan.org/2023/09/taiwan-announces-an-increased-defense-budget-for-2024/>.
- [12] Duan, L. (2023). Contested memories of the past: The politics of history textbooks in Taiwan. *ASIANetwork Exchange: A Journal for Asian Studies in the Liberal Arts*, 28. doi: 10.16995/ane.8155.
- [13] G7 Foreign Ministers' statement on preserving peace and stability across the Taiwan Strait. (2023). Retrieved from <https://www.state.gov/g7-foreign-ministers-statement-on-preserving-peace-and-stability-across-the-taiwan-strait/>.
- [14] Gartner, S.S., Huang, C., Li, Y., & James, P. (2021). Taiwan in historical perspective. In *Identity in the shadow of a giant*. (pp. 21-42). Bristol: Bristol University Press. doi: 10.1332/policypress/9781529209877.003.0002.
- [15] Hossain, M. (2023). The South Korea – North Korea peaceful reunification initiative: An analysis. *Perspectives in Social Science*. doi: 10.59146/PBDHV12A3.
- [16] Hsiao, R. (2023). [Taiwan's 2024 elections](#). Retrieved from https://www.rand.org/pubs/external_publications/EP68636.html.
- [17] Hung, P.-Y. (2022). Interlacing China and Taiwan: Tea production, Chinese-language education and the territorial politics of re-sinicization in the northern borderlands of Thailand. *The China Quarterly*, 250, 417-439. doi: 10.1017/S0305741022000674.
- [18] International Trade Administration. (2023). [China – U.S. export controls](#). Retrieved from <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/china-us-export-controls>.
- [19] Jacob, J.T. (2022). A potential conflict over Taiwan: A view from India. *The Washington Quarterly*, 45(3), 147-162. doi: 10.1080/0163660X.2022.2126585.
- [20] Japan External Trade Organization. (2023). [Japanese trade and investment statistics](#). Retrieved from <https://www.jetro.go.jp/en/reports/statistics.html>.
- [21] Jash, A. (2023). [India-China border: A key flashpoint in the Indo-Pacific](#). Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/374590285_India-China_Border_A_Key_Flashpoint_in_the_Indo-Pacific.
- [22] Jung, E. (2023). [The "Chip 4 Alliance" and Taiwan – South Korea relations](#). *Global Taiwan Brief*, 8(18).
- [23] Law of USA No. H.R. 815 "On Amend Title 38, United States Code, to Make Certain Improvements Relating to the Eligibility of Veterans to Receive Reimbursement for Emergency Treatment Furnished through the Veterans Community Care Program, and for other Purposes". (2024, April). Retrieved from <https://www.congress.gov/118/bills/hr815/BILLS-118hr815eah.pdf>.
- [24] Lawrence, D.F. (2023). [Defending a mock invasion of Taiwan signals shift for army special operations after years of counterinsurgency](#). Retrieved from <https://www.military.com/daily-news/2023/04/29/defending-mock-invasion-of-taiwan-signals-shift-army-special-operations-after-years-of.html>.
- [25] Liff, A.P., & Lin, D. (2022). The "One China" framework at 50 (1972-2022): The myth of "Consensus" and its evolving policy significance. *The China Quarterly*, 252, 977-1000. doi: 10.1017/S0305741022000797.

- [26] Lin, E., & Keng, S. (2023). China's policy toward Taiwan in the Xi era. In W. Lee (Ed.), *Protests, pandemic, and security predicaments* (pp. 251-276). Cham: Palgrave Macmillan. doi: 10.1007/978-3-031-33776-5_8.
- [27] Liu, M. (2024). The "Gray Zone" conflicts in China-U.S. Relations: From a geopolitical perspective. *International Journal of Education and Humanities*, 12(1), 36-38. doi: 10.54097/h1kd6272.
- [28] Maizland, L. (2024). *China-Taiwan relations: Why tensions are Rising*. Retrieved from <https://www.cfr.org/backgrounder/china-taiwan-relations-tension-us-policy-biden>.
- [29] Ministry of Defence of Japan. (2024). *Defence programs and budget of Japan. Overview of FY2022 budget*. Retrieved from https://www.mod.go.jp/en/d_act/d_budget/pdf/20220420.pdf.
- [30] Ministry of National Defence Taiwan. (2024). *PLA activities in the waters and airspace around Taiwan*. Retrieved from <https://www.mnd.gov.tw/english/Publish.aspx?title=News%20Channel&SelectStyle=Military%20News%20Update%20&p=83239>.
- [31] Ministry of National Defense Taiwan. (2023). *PLA activities in the waters and airspace around Taiwan. Aug. 30, 2023*. Retrieved from <https://www.mnd.gov.tw/English/Publish.aspx?title=News%20Channel&SelectStyle=Military%20News%20Update%20&p=81901>.
- [32] Nachman, L., Rigger, S., & Kar Ming Chan, N. (2023). *Taiwanese perceptions of conflict*. Retrieved from [https://www.brookings.edu/articles/taiwanese-perceptions-of-conflict-continuity-in-the-face-of-change/Continuity in the face of change](https://www.brookings.edu/articles/taiwanese-perceptions-of-conflict-continuity-in-the-face-of-change/Continuity%20in%20the%20face%20of%20change).
- [33] National Security Strategy of Japan. (2022, December). Retrieved from <https://www.cas.go.jp/jp/siryou/221216anzenhoshou/nss-e.pdf>.
- [34] Observatory of Economic Complexity. (n.d.). *South Korea and China: Bilateral trade profile*. Retrieved from <https://oec.world/en/profile/bilateral-country/kor/partner/chn>.
- [35] Park, J. (2022). *Chairman's statement of the 29th ASEAN regional forum*. Retrieved from <https://asean.org/wp-content/uploads/2022/08/FINAL-Chairmans-Statement-of-the-29th-ARF.pdf>.
- [36] Pelosi, N. (2022). *Pelosi, Congressional delegation statement on visit to Taiwan. U.S. House of Representatives*. Retrieved from <https://pelosi.house.gov/news/press-releases/pelosi-congressional-delegation-statement-on-visit-to-taiwan>.
- [37] Resolution of European Parliament No. 2019/2183(INL) "Recommendations to the Commission on Revision of European Works Councils Directive". (2023, February). Retrieved from https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0028_EN.html.
- [38] Rocina, J.A., & Rocina, R. (2023). *India's look East policy: A dynamo of change in the Asian economic and political landscape*. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/373642513_INDIA'S_LOOK_EAST_POLICY_A_DYNAMO_OF_CHANGE_IN_THE_ASIAN_ECONOMIC_AND_POLITICAL_LANDSCAPE.
- [39] Sadibaqosev, H. (2024). The Taiwan problem in China-USA relations. *The American Journal of Political Science Law and Criminology*, 6(5), 10-15. doi: 10.37547/tajpslc/Volume06Issue05-03.
- [40] South Korean president reiterates adherence to one-China principle. (2024). Retrieved from https://english.www.gov.cn/news/202405/26/content_WS66533442c6d0868f4e8e77b3.html.
- [41] State Council of the People's Republic of China. (2022). *China summons US ambassador over Pelosi's visit to Taiwan*. Retrieved from https://english.www.gov.cn/statecouncil/ministries/202208/03/content_WS62e9cc8fc6d02e533532ed0c.html.
- [42] Taiwan Relations Act of USA No. H.R. 2479. (1979, October). Retrieved from <https://www.congress.gov/bill/96th-congress/house-bill/2479>.
- [43] U.S. Department of State. (2023). *U.S.-Taiwan Working Group Meeting on International Organizations*. Retrieved from <https://www.state.gov/u-s-taiwan-working-group-meeting-on-international-organizations-2/>.
- [44] United Nations General Assembly Resolution No. 2758 (XXVI) "Restoration of the Lawful Rights of the People's Republic of China in the United Nations". (1971, October). Retrieved from <https://digitallibrary.un.org/record/654350>.
- [45] United States Trade Representative. (2024). *The People's Republic of China*. Retrieved from <https://ustr.gov/countries-regions/china-mongolia-taiwan/peoples-republic-china>.
- [46] Vanvari, N., & Tan, A. (2021). India, Taiwan and the Indo-Pacific: Economic-security strategic partnership and expected utility theory. *Journal of Asian Security and International Affairs*, 8(1), 98-126. doi: 10.1177/2347797021992531.
- [47] Wallace, L.G. (2023). *Japan's new national security posture and Taiwan's security: Japan's constitution is not a suicide pact*. *Global Taiwan Brief*, 8(1).
- [48] Wiratama, D. (2017). The golden age of China-Taiwan relations: The explanation and its future. *Jurnal Sentris*, 1(1), 69-80. doi: 10.26593/sentris.v1i1.4130.69-80.
- [49] Xu, L. (2024). The cause of the current conflict between China and the United States. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 41(1), 217-222. doi: 10.54254/2753-7048/41/20240758.
- [50] Yasuyuki, T. (2023). *Semiconductors and geopolitics: Japan-Taiwan cooperation deepens amid global tensions*. Retrieved from <https://www.nippon.com/en/in-depth/d00907/>.
- [51] Zhang, K. (2023). War and peace in the Taiwan Strait. *Political Science Quarterly*, 138(4), 622-623. doi: 10.1093/psquar/qqad090.
- [52] Zhang, Z. (2024). War of narratives: A concentric dissection of China's Taiwan policy. *Groundings Undergraduate Academic Journal*, 15, 130-145. doi: 10.36399/GroundingsUG.15.121.

**Журнал
«ЗОВНІШНІ СПРАВИ»**

**Том 34, № 6
2024**

Відповідальний редактор:
Т. Прокопчук

Редагування англomовних текстів:
К. Касьянов

Комп'ютерна верстка:
О. Глінченко

Підписано до друку з оригінал-макета 18.12.2024
Ум. друк. арк. 13
Наклад 300 примірників

Видавництво:
Громадська спілка «Редакція журналу «Зовнішні справи»
01001, пров. Рильський, 6, м. Київ, Україна
Тел.: +38 099 178 5370
E-mail: info@uaforeignaffairs.com
<https://uaforeignaffairs.com/uk>

**Journal
“FOREIGN AFFAIRS”**

**Volume 34, No. 6
2024**

Managing Editors:
T. Prokopchuk

Editing English-language texts:
K. Kasianov

Desktop publishing:
O. Glinchenko

Signed to the print with the original layout 18.12.2024
Conventional Printed Sheet 13
Circulation 300 copies

Publisher:
Public Union Editorial Board of the Journal “Foreign Affairs”,
01001, 6 Rylskyi Ln, Kyiv, Ukraine
Tel.: +38 099 178 5370
E-mail: info@uaforeignaffairs.com
<https://uaforeignaffairs.com/en>